

Programmabegroting 2025 – 2028

Inhoud

1	INLEIDING BEGROTING 2025 - 2028	1
2	BEGROTING IN 1 OOGOPSLAG	9
3	BUDGETTAIR KADER EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	11
3.1	GRONDSLAGEN BEGROTING	15
3.2	BUDGETTAIR KADER.....	16
3.3	BESCHIKBARE RUIMTE.....	17
3.4	BESTEDING BESCHIKBARE RUIMTE	20
3.5	INVESTERINGEN.....	23
3.6	MEERJARENRAMING OVERZICHT.....	25
3.7	HOOFDPUNTEN WEERSTANDSVERMOGEN.....	26
4	BELEIDSPROGRAMMA'S	27
4.1	PROGRAMMA 1: MEEDOEN, RONDKOMEN, VOORUITKOMEN.....	28
4.2	PROGRAMMA 2: DUURZAAM EN LEEFBAAR	51
4.3	PROGRAMMA 3: ECONOMISCH VITAAL EN AANTREKKELIJK	82
4.4	PROGRAMMA 4: BESTUUR EN ORGANISATIE.....	96
4.5	ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	114
5	VERPLICHTE PARAGRAFEN	119
5.1	LOKALE HEFFINGEN	119
5.2	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	128
5.3	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	136
5.4	FINANCIERING.....	141
5.5	BEDRIJFSVOERING.....	146
5.6	VERBONDEN PARTIJEN.....	152
5.7	GRONDBELEID.....	176
5.8	WET OPEN OVERHEID (WOO).....	183
6	BIJLAGEN	184
6.1	EMU-SALDO.....	185
6.2	OVERZICHT STRUCTUREEL LASTEN EN BATEN.....	186
6.3	OVERZICHT INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	187
6.4	STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES	194
6.5	RESERVES EN VOORZIENINGEN	195
6.6	INVESTERINGSPROGRAMMA (IVP).....	197
6.7	KANSRIJKE INVESTERINGEN 2026-2028	198
6.8	BBV INDICATOREN.....	199
6.9	OVERZICHT VAN GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	201
6.10	TAAKVELDEN PER PROGRAMMA.....	204
6.11	FINANCIËLE POSITIE	206
6.12	OVERZICHT KADERNOTA'S EN BELEIDSNOTA'S	207
6.13	MAATREGELEN SOCIAAL DOMEIN	210
6.14	VOORSTEL ONTTREKKING RESERVE WONINGBOUWFONDS.....	212
6.15	AFKORTINGEN EN ACRONIEMEN	214

1 Inleiding Begroting 2025 - 2028

Een sterker Helmond voor iedereen. Een inclusieve, duurzame en levendige stad. Gebruikmakend van de kansen die de schaa sprong ons biedt. We zijn als college nu ruim twee jaar bezig om deze uitdaging in goede banen te leiden. We hebben daarin belangrijke stappen gezet. Dat is samengevat in de Tussenstand van het Ambitieakkoord die in juni van dit jaar verscheen.

De uitdaging wordt er de komende tijd alleen maar groter op. Want zoals we in de Voorjaarsnota eerder dit jaar al aangaven: er is financieel zwaar weer op komst. Dat geldt zeker niet alleen voor Helmond, want hier hebben alle gemeenten mee te maken. Taken en middelen worden vanaf 2026 ernstig uit balans gebracht door het rijk. Tegelijkertijd stijgen de kosten in het sociaal domein; dat werkt sterk door in ons huishoudboekje, aangezien dit domein bijna de helft van de gemeentelijke begroting beslaat.

Voor Helmond komt daar nog een ontwikkeling bovenop: de schaa sprong. We groeien naar 115.000 inwoners. We hebben steeds gezegd: deze groei is geen doel op zich. Waar het uiteindelijk om gaat is dat de stad sterker wordt en zoveel mogelijk mensen profijt hebben van deze ontwikkeling. Dat gebeurt alleen als we erin slagen van de schaa sprong een kwaliteitssprong te maken. De kosten gaan daarbij wel voor de baten uit. We doen uitgaven en investeringen die normaal gesproken niet door een stad van onze omvang worden gedaan. Anders gezegd: het Gemeentefonds houdt er geen rekening mee dat wij in de nabije toekomst meer inwoners, meer bedrijven en meer bezoekers hebben. Terwijl we de stad daar wel klaar voor moeten maken. In de vorige begroting hebben we dat al zichtbaar gemaakt door geld opzij te zetten voor toekomstige investeringen, en daar gaan we ook de komende jaren mee door.

Onverminderd belangrijk is het toegroeien naar een 'Andere Overheid'. In de kern is dat het centraal zetten van de leefwereld van onze inwoners en zorgen dat onze dienstverlening en uitvoering op orde zijn. Want in de uitvoering van ons beleid komen inwoners en ondernemers de gemeente tegen. We kunnen nog zoveel goede beleidsstukken en visies maken: vooral in de directe contacten bouwen we aan het vertrouwen tussen overheid en samenleving. Dat begint met 'houding en gedrag' in combinatie met de kwaliteit van de uitvoeringsprocessen; dat zijn dan ook aandachtspunten in de doorontwikkeling van onze organisatie en bij de werving van nieuwe medewerkers. Verder zijn dienstverlening, participatie en wijkgericht werken belangrijke pijlers onder deze ambitie.

Financiële bijstellingen

Al deze ontwikkelingen vinden een vertaling in de voorliggende begroting. We ontkomen daarbij niet aan stevige financiële bijstellingen. Gelukkig is ons vertrekpunt een zeer gezonde financiële huishouding, dus we kunnen een stootje hebben. We hebben verder het advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten ter harte genomen: breng ombuigingen vanaf 2026 in beeld maar maak ze nog niet onomkeerbaar. Daarvoor is de financiële onzekerheid te groot. De hoop is nog steeds dat er betere financiële afspraken met het rijk worden gemaakt.

Voor 2025 geven we wel al concreet aan met welke maatregelen de begroting sluitend is gemaakt. Het bezuinigingsbedrag hebben we in 2025 nog weten te beperken door:

- een beperking van de indexering van subsidies tot 2,5% (in plaats van 4,64%). Overigens stellen we voor het Sociaal Domein voor om een nullijn te hanteren, als onderdeel van een pakket aan maatregelen om het tekort op dit domein terug te dringen (het totaalpakket staat in bijlage 6.13);

- de nieuw in te stellen Reserve Woningbouwfonds te financieren uit de algemene reserve. Het beroep dat we doen op deze reserve is overigens acceptabel, want ons weerstandsratio¹ ligt rond de 2,7. Dat is ruim boven het in Helmond afgesproken minimum van 1,5 en de landelijke norm van 1,0.

De komende jaren loopt het tekort in het sociaal domein verder op naar circa 16 miljoen euro. We kiezen ervoor om ongeveer 11 miljoen euro te zoeken binnen het sociaal domein zelf, maar ook op zoek te gaan naar maatregelen op andere terreinen omdat wij staan voor een sociale stad. Voor 2026 en verder gaan we over de volle linie inventariseren wat de opties zijn. Dat doen we naast het Sociaal Domein ook voor Ruimtelijk, Economie en Cultuur en voor het Concern. Dat start in het najaar van 2024 en de resultaten presenteren we in de Voorjaarsnota van 2025. Zoals gezegd: we hopen in het belang van onze inwoners dat een bezuiniging van deze omvang uiteindelijk niet nodig blijkt te zijn.

Enkele ontwikkelingen uitgelicht

De toelichting op de begrotingsprogramma's laat zien dat het beleid zoals ingezet met het Ambitieakkoord, goeddeels wordt uitgevoerd. We zijn volop bezig om de sociale tweedeling te verminderen en gezondheidsverschillen te verkleinen, en bieden hulp en ondersteuning aan mensen die dat nodig hebben. We bereiden ons voor op klimaatverandering en waar mogelijk dragen we ons steentje bij aan het tegengaan daarvan. We investeren in het bereikbaar houden van de stad, brengen de voorzieningen naar een hoger niveau (scholen, sport, cultuur, etc.), revitaliseren bestaande en ontwikkelen nieuwe bedrijventerreinen, investeren in stads- en wijkontwikkeling en zorgen dat de basis op orde komt en blijft (veiligheid, openbare ruimte, dienstverlening/Andere Overheid). Korthedshalve verwijzen we u naar hoofdstuk 4 waar al die activiteiten zijn toegelicht.

Er zijn ook enkele ontwikkelingen die de komende tijd extra aandacht vragen van ons gemeentebestuur.

Woningbouw

Tot 2040 is het de ambitie om 15.000 woningen toe te voegen in Helmond. Woningen die we niet zelf bouwen; dat doen hoofdzakelijk de ontwikkelaars en woningcorporaties. Wel spelen we een belangrijke rol in het creëren van de juiste randvoorwaarden en in het ruimtelijk proces (met name omgevingsplan en vergunningverlening).

Qua aantallen was 2023 een uitstekend jaar met een toevoeging van bijna 900 woningen. Voor 2024 is de verwachting dat het er ongeveer 400 zijn. Helaas valt de realisatie in 2025 een stuk lager uit omdat enkele projecten vertraging oplopen. We blijven in dat jaar steken op een toevoeging van ruim 200. Weliswaar zijn in de meeste gevallen de planologische procedures doorlopen en omgevingsdialogen gevoerd, maar gaat de daadwerkelijke schop nog niet de grond in. De oorzaken zijn divers en hebben onder meer te maken met stijgende bouwkosten, onzekerheid over regelgeving van het rijk en procedures bij de Raad van State.

Probleem is dan ook niet een tekort aan plannen, maar de realisatie van bestaande plannen. Daarom vinden we het noodzakelijk om als gemeente een flinke impuls te geven aan de woningbouw. In sommige gevallen kunnen we met gerichte maatregelen projecten vlot trekken en knelpunten wegnemen. Ook is geld nodig voor cofinanciering bij toekenning van rijkssubsidies en voor extra inzet van specialisten zoals planologen, planeconomen, verkeerskundigen en juristen. In totaal 10 miljoen euro trekken we daar de komende vier jaar voor uit, waarmee we de reeds aangekondigde Reserve

¹ De mate waarin de gemeente in staat is om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden.

Woningbouwfonds vullen. We verwachten dat de aantallen vanaf 2026 weer kunnen stijgen. Daarvoor is het overigens ook noodzakelijk te anticiperen op de netcongestie (zie hierna).

Netcongestie

In de Voorjaarsnota zeiden we al dat de krapte op het stroomnet ons zorgen baart. Daarmee hebben we niks te veel gezegd, want de problematiek is de laatste maanden nog pregnanter in beeld gekomen. Het gaat nog zeker 10 jaar duren voordat het landelijke elektriciteitsnetwerk weer op orde is. Inwoners beginnen er steeds meer last van te krijgen bij de teruglevering van opgewekte energie. Bedrijven worden geremd in hun ontwikkeling omdat ze bij uitbreiding of verplaatsing geen nieuwe aansluiting krijgen. En het wordt mogelijk ook een probleem voor de geplande woningbouw. Vooral nog gaat het dan niet om kleinverbruikersaansluitingen, maar woningbouw met een grootverbruikersaansluiting zit al wel in de gevarezone (met name hoogbouw met lift, verwarmingsinstallatie en ventilatiesysteem). In welke mate het probleem zich daadwerkelijk voor gaat doen, is afhankelijk van de beschikbare netwerkruimte en is op dit moment moeilijk te voorspellen.

We willen als gemeente niet lijdzaam toezien en richten daarom een 'Aanjaagteam netcongestie' op. Dat team gaat de contacten met Enexis stroomlijnen, gerichte lobbyactiviteiten uitvoeren, voorstellen doen voor (her)prioritering van projecten en innovatieve oplossingen bedenken en verkennen. We trekken daar 100.000 euro voor uit in 2025.

Sportaccommodaties

Sporten en bewegen staan in onze gemeente hoog in het vaandel. De afgelopen periode rezen er zorgen over het onderhoud van enkele (geprivatiseerde) sportaccommodaties. Naar aanleiding van deze signalen voerden we een brede quickscan² uit van al onze geprivatiseerde sportaccommodaties. We onderzochten onder meer de actuele technische staat, gewenste en noodzakelijke investeringen en renovatie en tot slot de capaciteit en toekomstige behoefte. Daaruit kwam naar voren dat enkele sportverenigingen kampen met een actuele ondersteuningsvraag: RKSVMierlo-Hout, Hockeyclub Helmond en Polaris. Voor een klein aantal andere verenigingen geldt dat mogelijk ook voor de komende vijf jaar.

Voor ons is dat aanleiding een nieuw beleidskader op te stellen, waarbij ook wordt bekeken of in voorkomende gevallen een pad naar deprivatisering wenselijk en mogelijk is en onder welke voorwaarden. In dat geval nemen wij onderhoud en/of nieuwbouw van een accommodatie op in ons investeringsprogramma en gaat de vereniging de accommodatie van ons huren. Voor verder onderzoek en uitwerking hebben we (eenmalig) 250.000 euro opgenomen in de begroting. Ook hebben we, vooruitlopend op de besluitvorming over het beleidskader, alvast 6 miljoen euro 'vastgeklikt' in ons investeringsprogramma ten behoeve van sportaccommodaties. Hiermee kunnen we voor RKSVMierlo-Hout en Hockeyclub Helmond alvast aan de slag.

Organisatie

Onze organisatie is voortdurend in beweging. We hebben recent een aanpassing in structuur doorgevoerd en op onderdelen is de organisatie al versterkt. Maar ook de komende jaren staan de ontwikkelingen niet stil. We groeien door naar een 100.000+ gemeente en daarbij is onze uitvoeringscapaciteit – kwalitatief en kwantitatief – een blijvend aandachtspunt. We zien ook, mede op basis van een recent uitgevoerde benchmark, dat de organisatie nog niet goed in balans is. Er is meer prioritering nodig. Ook zijn we op enkele cruciale plekken onvoldoende concurrerend met onze arbeidsvoorwaarden, terwijl dat hard nodig is om de juiste mensen te werven én vast te houden.

² Zie [Raadsinformatiebrief \(notubiz.nl\), nr. 27, 20 februari 2024](#)

De resultaten uit de benchmark worden nog nader geanalyseerd en daarna verwerkt tot een meerjarig personeelsplan, dat begin 2025 klaar is. Daarop vooruitlopend is in de begroting een extra uitgave opgenomen voor een gerichte reparatie van arbeidsvoorwaarden en voor opleiding (950.000 euro structureel). Daar tegenover staat een taakstelling van ongeveer 2,6 miljoen euro structureel (efficiencymaatregelen), ingeboekt vanaf 2026. Daarvan wordt 1,3 miljoen euro apart gezet als stelpost, bedoeld om de organisatie te versterken waar dat voor de schaa sprong noodzakelijk is.

Verder doen we een extra investering in de steeds complexer wordende informatievoorziening, want tegenwoordig is zo ongeveer alles met elkaar verbonden. We moeten ervoor zorgen dat we een betrouwbare overheid blijven. Zo is een professionele dienstverlening steeds meer afhankelijk van digitale ontwikkelingen. Organisatiebreed moeten we verzekerd blijven van informatieveiligheid en hoge kwaliteit van data, en ook privacy-eisen vragen extra inzet.

Investeringsprogramma

Het investeringsprogramma laat in één oogopslag zien waar de komende jaren onze investeringen in de stad gaan landen. Flinkke bedragen zijn gereserveerd voor onderwijshuisvesting, voor diverse ontwikkelingen in het centrum, voor de leefbaarheid in de wijken, voor de ontwikkeling van Houtsdonk, het Stationskwartier en De Braak fase 2B, voor de fiets- en bereikbaarheidsagenda, voor verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en voor cultuurprojecten. Verder leggen we geld opzij voor strategische grondaankopen, vooruitlopend op het nieuwe grondbeleid.

Ontwikkeling van de lastendruk

Woonlasten

De woonlastendruk voor een gemiddeld huishouden gaat in 2025 met 2,83% omhoog (bij een gemiddelde OZB-waarde van € 346.000). Dat is gelijk aan de inflatiecorrectie. Vertaald naar euro's is dat een gemiddelde verhoging van 2 euro per maand/24 euro per jaar. Er vindt wel een zekere verschuiving plaats tussen de componenten die deze woonlastendruk bepalen.

Het basistarief voor de afvalstoffenheffing gaat 1,3% omlaag (kostendekkend), maar de werkelijke kosten voor een huishouden zijn afhankelijk van de hoeveelheid (rest)afval die een huishouden aanbiedt. De rioolheffing laten we dalen met 9,1%; volgens de reguliere systematiek zou dat een stijging van 2,3% zijn geweest. Deze daling is mogelijk door meer 'werk met werk' te maken: investeringen vanwege klimaatveranderingen worden vaker gekoppeld aan regulier onderhoud en vervanging. De doelstelling van een klimaatbestendige stad in 2050 wordt dan nog steeds gehaald.

Daartegenover staat een stijging van de OZB met 11,0%. Doordat de rioolheffing is gebaseerd op de omvang van een huishouden en de OZB op de waarde van het vastgoed, betekent dat in de praktijk dat mensen met een duurder huis hun woonlasten iets meer zien stijgen: ruim 5% bij een OZB-waarde van 648.000. Vertaald naar euro's is dat een bedrag van 5,25 euro per maand/63 euro per jaar. De sterkste schouders dragen zo de zwaarste lasten.

Overige lasten

In 2024 heeft er geen indexatie van de parkeertarieven plaatsgevonden; dat gebeurt namelijk tweejaarlijks. Dat verklaart dat het parkeertarief in 2025 wordt geïndexeerd met 9%, want de afgelopen jaren was de inflatie een stuk hoger. Overigens overwegen we om ook voor dit tarief vanaf dit jaar te gaan werken met een jaarlijkse indexering.

De hondenbelasting wordt geïndexeerd met 2,8%; de inkomsten van die belasting worden overigens besteed aan de bestrijding van hondenuverlast en zijn daarmee nagenoeg kostendekkend.

Tenslotte de toeristenbelasting: die gaat voor overnachtingen omhoog van 1,50 euro naar 3,00 euro en voor de camping van 1,00 naar 2,00 euro. We gaan deze inkomsten meer koppelen aan uitgaven die voor toerisme en recreatie worden gedaan.

Behandelprocedure

De bestuurlijke behandelprocedure van de Programmabegroting 2025-2028 is als volgt:

- College van burgemeester en wethouders 17 en 24 september 2024
- Raad (Algemene beschouwingen en vaststelling) 05 november 2024

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Elly Blanksma (tot en met 1 november 2024)

Openbare Orde & Veiligheid, Integriteit, Bestuurs- en Juridische Zaken en Kabinet & Protocol, Handhaving (coördinatie) en Public Affairs.

Burgemeester Sjoerd Potters (vanaf 6 november 2024)

Openbare Orde & Veiligheid, Integriteit, Bestuurs- en Juridische Zaken en Kabinet & Protocol, Handhaving (coördinatie) en Public Affairs.

Wethouder Arno Bonte

Duurzaamheid, Klimaatadaptatie, Mobiliteit, Energietransitie, Milieu, Openbare ruimte, Natuur en water, Nieuw Brandevoort, Wijkwethouder Brouwhuis.

Wethouder Erik de Vries

Sociale Zaken, Armoedebeleid, Centrumontwikkeling, Schulddienstverlening, Participatiewet, Horeca, Vergunningen en Handhaving, Wijkwethouder Binnenstad en Centrum.

Wethouder Gaby van den Waardenburg

Stedelijke Ontwikkeling, Wonen en grondzaken, Schaalsprong Brainport, Ruimtelijke ordening, Omgevingswet, Vastgoed, Straatnamencommissie, Wijkwethouder Dierdonk en Helmond-Noord.

Wethouder Harrie van Dijk

Sport, WMO, Inclusie, Personeel en organisatie, Huis voor de Stad, De Braak, Wijkaccommodaties, Wijkwethouderschap (coördinatie), Antidiscriminatie en diversiteit, Wonen en zorg, Burgerzaken, Wijkwethouder Helmond-West en Brandevoort.

Wethouder Marita van Lierop

Cultuur, Evenementen, Ouderenbeleid, Vrijwilligers en mantelzorgers, Stadsmarketing, Toerisme en recreatie, Monumenten, Dierenwelzijn, Afval, Wijkwethouder Rijpelberg en Helmond-Oost.

Wethouder Martijn de Kort

Economie, Arbeidsmarkt, Innovatie, Financiën (inclusief inkoop), Automotive Campus, Arbeidsmigranten, Digitalisering, Glasvezelnetwerk, Regionale samenwerking, Deelnemingen, Wijkwethouder Stiphout/ Warande.

Wethouder Thomas Tuerlings

Jeugd, Onderwijs, Gezondheid, Brede welvaart, Opgave Andere Overheid, Preventie, Inburgering, Brainport Voor Elkaar, Wijkwethouder Mierlo-Hout en Participatie (coördinatie).

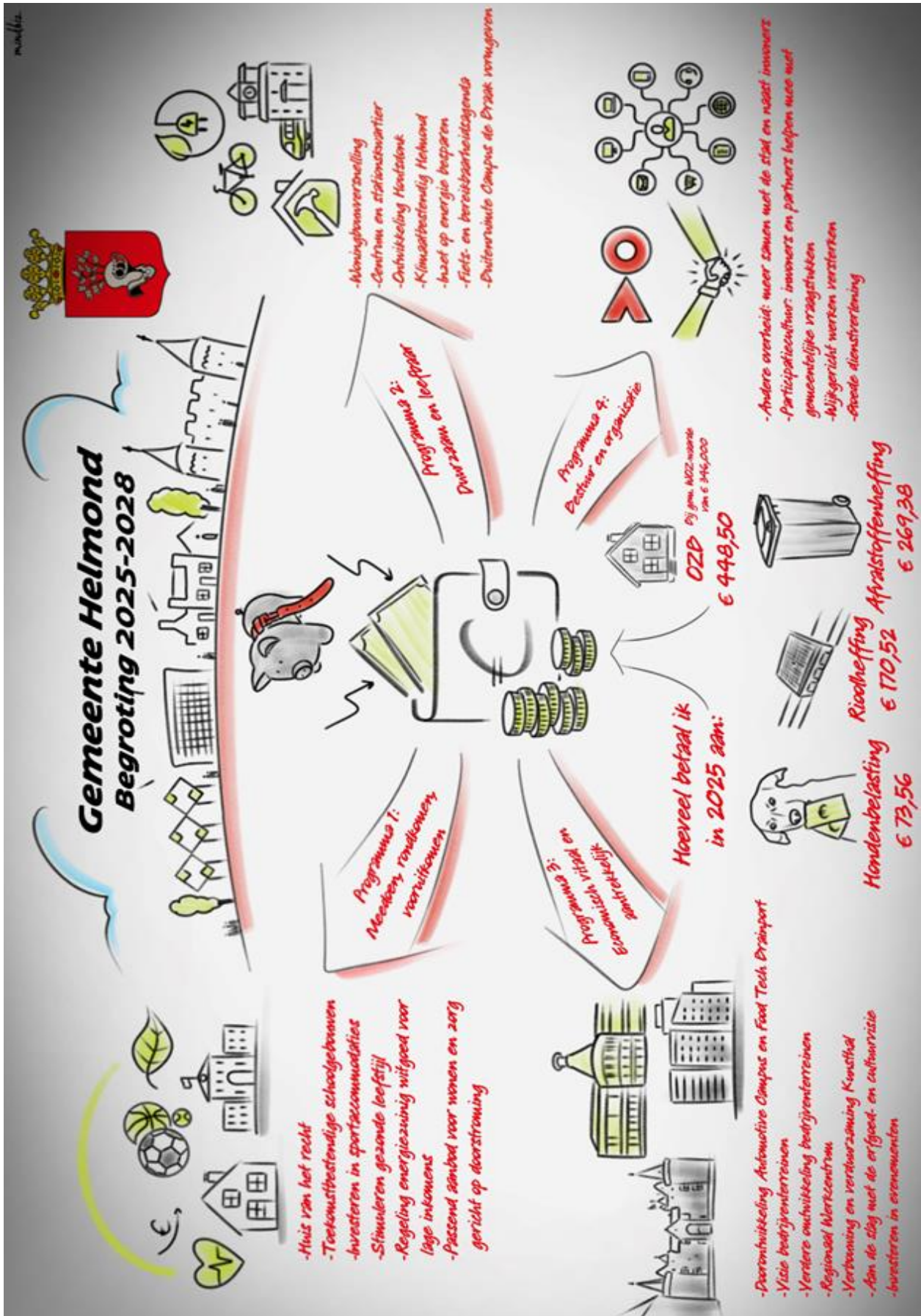

Gemeentesecretaris Alexander Meijer

Algemeen directeur ambtelijke organisatie, Secretaris college van burgemeester en wethouders.

2 Begroting in 1 oogopslag

Gemeente Helmond Begroting 2025-2028

Waar komt het vandaan? Inkomsten

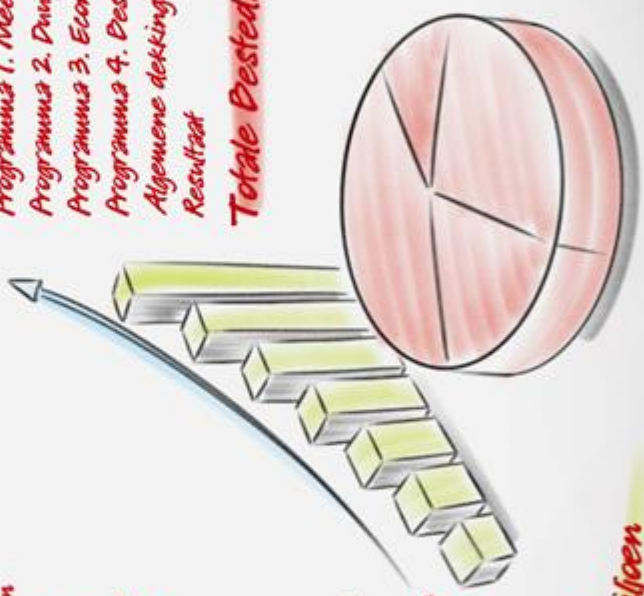
Gemeentefonds	€ 269,2 miljoen
Deelbuitkeringen en subsidies	€ 51,8 miljoen
Parkeergelden	€ 4,2 miljoen
OZB	€ 30,6 miljoen
Afvalstoffenheffing	€ 13,9 miljoen
Overige belastingen	
(oa toeristen- en hondenbelasting)	€ 1,6 miljoen
Leges	€ 5,6 miljoen
Rioolheffing	€ 8,3 miljoen
Opbrengsten grondexploitatie	€ 32,6 miljoen
Onttrekkingen aan reserves & subsidies	€ 20,8 miljoen
Huren en pachten	€ 10,3 miljoen
Overige inkomsten	
(oa eigen bijdragen WMO, rente, dividend en erfpacht)	€ 5,8 miljoen

Totale Inkomsten 2025 € 454,7 miljoen

Waar gaat het naar toe? Uitgaven

Programma 1. Meedeelen, rondkomen, vooruitkomen	€ 243,1 miljoen
Programma 2. Duurzaam en leefbaar	€ 108,4 miljoen
Programma 3. Economisch vitaal en aantrekkelijk	€ 25,6 miljoen
Programma 4. Bestuur en organisatie	€ 15,0 miljoen
Algemene dekkingsmiddelen	€ 60,9 miljoen
Resultaat	€ 1,7 miljoen

Totale Bestedingen 2025 € 454,7 miljoen

3 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen

Algemeen

Bij de start van deze bestuursperiode stond Helmond er financieel goed voor. Tegelijkertijd zagen we dat de onzekerheden groter waren dan in eerdere bestuursperiodes en dat deze onzekerheden deels ook buiten onze invloedssfeer liggen. Zoals in de inleiding van deze begroting al is aangegeven, is het financieel perspectief inmiddels flink veranderd. Dit heeft verschillende oorzaken: door een gewijzigde financieringssysteem van het gemeentefonds lopen de inkomsten van gemeenten fors terug. In de afgelopen jaren is er een disbalans ontstaan tussen de taken die gemeenten moeten uitvoeren en de bekostiging daarvan. Dit speelt vooral in het Sociaal Domein bij de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet. Maar ook op andere beleidsterreinen hebben we te maken met forse kostenstijgingen. Het gevolg hiervan is dat de beleidsvrijheid van gemeenten steeds verder wordt uitgehold.

In de Voorjaarsnota 2024 hebben we al aangegeven dat het maken van een goed financieel 'plaatje' voor de komende jaren complex is. De ingezette schaa sprong draagt op vele vlakken bij aan een sterker Helmond voor iedereen. Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat de schaa sprong er ook toe leidt dat we nu extra moeten investeren, juist om van die groei een kwaliteitssprong te kunnen maken. Daarbij gaat 'de kost voor de baat uit'. We moeten strak sturen op een efficiënte begrotingsuitvoering, ruimte creëren voor kwantitatieve en kwalitatieve groei in de stad en in de organisatie, én zoeken naar creatieve manieren om deze opgave te dekken.

Om het huidige takenpakket van gemeenten en ambities van het kabinet ongewijzigd te kunnen blijven uitvoeren is een verbetering van het meerjarig financieel perspectief noodzakelijk. Zoals ook uit deze begroting blijkt, is dat perspectief er niet op korte termijn. Vandaar dat we - in lijn met vorig jaar - het begrotingsadvies van de VNG en provincie volgen:

- Maak boekjaar 2025 sluitend, rekening houdend met de wijze waarop de financiële toezichthouders omgaan met de incidentele korting van 2025. Stel voor de jaren 2026 en verder een begroting op waarin wordt uitgegaan van het benodigde voorzieningenniveau op basis van uw eigen afwegingen. Deze reële begroting zal mogelijk tekorten laten zien.
- Voer geen bezuinigingen door op andere beleidsterreinen vanwege de groei van de kosten voor jeugdzorg.
- Overweeg rekening te houden met toekomstige ontwikkelingen rondom het BtwCompensatiefonds (BCF) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Deze begroting geeft een reëel beeld van de opgaven waar onze gemeente voor staat, waarbij we de tekorten die daardoor ontstaan inzichtelijk maken. Dit is een tijdelijke oplossing; uiteindelijk moeten toekomstige begrotingen ook structureel sluitend zijn. Gezien de opgave waar we als gemeente voor staan, zal het college op drie terreinen besparingsmogelijkheden integraal in beeld brengen. Wij zullen in de Voorjaarsnota 2025 een pakket aan beheersmaatregelen presenteren die haalbaar zijn en die leiden tot een sluitende begroting in 2026 en verdere jaren.

Landelijke ontwikkelingen

Landelijk zien we de volgende ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de financiële positie van gemeenten:

- *Nieuw kabinet en Hoofdlijnenakkoord*
Conform onze uitgangspunten in de financiële verordening, baseren we de algemene uitkering van het gemeentefonds voor deze begroting op de meicirculaire van 2024. Bij de presentatie van het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet is aangekondigd dat dit akkoord nog verwerkt zou worden in een regeerprogramma en de Rijksbegroting 2025, die op Prinsjesdag

gepresenteerd is. Wij informeren uw raad via een raadsinformatiebrief (RIB) over de verwachte gevolgen voor de gemeentefondsuitkering.

- *Netcongestie en de gevolgen ervan voor de beoogde woningbouwversnelling*
Door onvoldoende ruimte op het elektriciteitsnet ontstaat er op piekmomenten file: netcongestie. Hierdoor geeft de netbeheerder geen stroomaansluitingen meer af voor grootverbruikers. Denk bijvoorbeeld aan scholen en bedrijven. De verwachting is dat dit, met alle maatregelen die genomen worden, nog zeker tot 2035 een probleem blijft. Aanvragen worden via een vorm van prioritering door de netbeheerder afgehandeld. Alle woongebouwen krijgen de komende tijd nog wel een stroomaansluiting. Het aansluiten van woongebouwen verandert pas, als er congestie ontstaat op het laagspanningsnet. De netbeheerder kan niet aangeven of en wanneer Helmond te maken krijgt met laagspanningscongestie. Maar de kans dat we hier op de middellange termijn mee te maken krijgen lijkt reëel. Daarom gaan we voor de woningbouw slimme, netbewuste oplossingen zoeken. Daarnaast gaan we scenario's uitwerken, zodat we voorbereid zijn. Qua prioritering leggen we de focus op projecten die het minst geraakt worden door het vraagstuk rondom netcongestie en het beste aansluiten bij onze volkshuisvestelijke opgave.

Budgettair beeld

Bij deze meerjarenbegroting 2025-2028 is het onze inzet om de schaa sprong financieel toekomstbestendig vorm te blijven geven. Dit doen we vanuit de ambities uit het Ambitieakkoord, die in de vier programma's van deze begroting terugkomen. De accenten die in de Voorjaarsnota gelegd zijn, komen daarin terug. 'Brede Welvaart' en de schaa sprong zijn hierin de verbindende opgaven.

Zoals gesteld in de Voorjaarsnota, zoeken we de balans tussen het realiseren van ambities/opgaven en de beschikbare (structurele) middelen. Het doel is zorgen voor een sluitende begroting. Doordat de taken en middelen van gemeenten vanaf 2026 ernstig uit balans worden gebracht door het kabinet, moeten er vanaf dat jaar fundamentele maatregelen worden genomen. Dit doen wij idealiter op een manier die geen afbreuk doet aan onze doelen en ambities. Vandaar dat we de periode tot de Voorjaarsnota 2025 benutten om de keuzes en mogelijkheden, maar ook de gevolgen en impact hiervan, scherp te krijgen.

Tegelijkertijd doet ook Helmond een dringend beroep op het kabinet om de taken en financiering van de gemeenten meer met elkaar in evenwicht te brengen. En hierbij ook extra aandacht te geven aan gemeenten die een flinke ontwikkeling doormaken en fors groeien qua aantal inwoners, zoals Helmond.

Indexeringen

Jaarlijks passen we onze budgetten aan met de verwachtingen die we hebben voor loon- en prijsontwikkelingen. Dan doen we zowel voor de geraamde kosten als opbrengsten. De aanpassing die we doen, baseren we op landelijke ramingen van het Centraal Planbureau. Het percentage voor de loonkostenontwikkeling in 2025 is een inschatting, omdat de huidige CAO geldig is tot en met 31 december 2024.

In de Voorjaarsnota stelden we voor om voor deze begroting een aantal indexen te hanteren. Op enkele punten passen we dit nu aan ten gevolge van de financiële situatie:

- Prijsindex 1,6%
- Lonen en sociale lasten 3,0%
- Subsidies¹ 2,5% / 0,0%² (VJN: 4,64%)
- Onroerende Zaakbelasting (OZB)³ 11,0%

- Parkeertarieven⁴ 9,0% (VJN: 2,8%)
- Lokale heffingen 2,8%
- Huuropbrengsten vastgoed 3,6% (VJN: pm)

1. Het percentage voor subsidies is, vergeleken met de Voorjaarsnota, naar beneden bijgesteld. De opbrengst van deze maatregel zetten we deels in als dekkingsmaatregel om de begroting sluitend te krijgen. Daarnaast nemen we structureel € 1 miljoen op voor knelpunten en maatwerk. Daar waar nodig zetten we deze middelen in voor gerichte maatregelen.
2. Voor het sociaal domein stelt het college voor om een nullijn te hanteren. Dit is onderdeel van een pakket aan maatregelen om het tekort op dit domein terug te dringen. Dit wordt elders in deze begroting beschreven.
3. Hierbij gaan we uit van een tariefstijging van de woonlasten bij een gemiddelde woningwaarde in Helmond (€ 345.000) van 2,8%. De woonlasten voor een huiseigenaar bestaan uit afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerende zaakbelasting (OZB). Door een daling van zowel afvalstoffenheffing als de rioolheffing, komt de stijging voor de OZB in 2025 uit op 11%. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen.
4. Het parkeertarief indexeren we met 9,0%. De verklaring hiervoor is dat er in 2024 geen indexatie van de parkeertarieven heeft plaatsgevonden; dat gebeurt namelijk tweejaarlijks. De afgelopen jaren was de inflatie een stuk hoger en die werkt nu door in het tarief. Overigens stellen we voor om ook voor dit tarief vanaf 2026 te gaan werken met een jaarlijkse indexering.

Personele strategie

In de Voorjaarsnota gaven we aan dat we een personele strategie gaan ontwikkelen die duidelijk moet maken wat we als organisatie kwalitatief en kwantitatief nodig hebben om onze gemeentelijke ambities waar te maken. Aan de ene kant moet onze uitvoeringscapaciteit dusdanig zijn dat we de lange termijn opgaven, die nodig zijn voor- maar ook voortvloeiën uit- de Schaa sprong, aankunnen. Aan de andere kant moeten we investeren in onze aantrekkingskracht als werkgever. Onze arbeidsvoorwaarden moeten onze huidige medewerkers binden en nieuwe medewerkers boeien. In deze begroting stellen we geld beschikbaar voor het verbeteren van:

- de primaire arbeidsvoorwaarden;
- de secundaire arbeidsvoorwaarden;
- de sociale cohesie, waaronder opleidingen.

Tegenover deze impuls staat een taakstelling van € 2,6 miljoen vanaf 2026.

Sociaal Domein

De financiële verwachtingen voor het Sociaal Domein zijn niet goed. Wij verwachten verder stijgende tekorten op de budgetten voor de Jeugdzorg en Wmo, en afnemende compensatie door het Rijk. Open einde regelingen en verplichtingen voor het garanderen van kwaliteit en continuïteit van zorg, geven een flinke druk op de gemeentelijke financiën. Tegelijkertijd hebben wij hierdoor maar zeer beperkte mogelijkheden om bij te sturen.

We zoeken de oplossingen voor deze opgave in de volle breedte van het Sociaal Domein. Doel is om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting voor de komende jaren. Als blijkt dat de opgave te groot is om alleen door het Sociaal Domein gedragen te worden, moeten wij de afweging maken binnen het totaal van de gemeentelijke begroting.

Voor 2025 geldt dat er reeds maatregelen genomen worden om de kosten beheersbaar te houden. In bijlage 6.13 van deze begroting zijn deze maatregelen opgenomen.

Investeringsprogramma en reserve grote projecten

Onze investeringsportefeuille blijft onverminderd groot. Zoals aangegeven in de Voorjaarsnota, hebben we ons investeringsprogramma in de aanloop naar deze begroting opnieuw beoordeeld. De komende periode blijven wij scherp kijken naar nut, noodzaak en tempo van investeringen. Externe ontwikkelingen (zoals de netcongestie) maken dat we niet altijd het tempo kunnen maken dat onze stad nodig heeft.

Volgens onze bekostigingssystematiek van de investeringen hanteren we een gesloten systeem. Dit houdt in dat we het budget dat beschikbaar komt, wanneer investeringen volledig zijn afgeschreven, inzetten om nieuwe investeringen te bekostigen. Hiermee kunnen we jaarlijks vervangingsinvesteringen doen en de ruimte die resteert inzetten voor nieuwe initiatieven.

De komende jaren komen er forse opgaven op ons af. Daarom hebben we bij de meerjarenbegroting 2024 besloten tot een stapsgewijze ophoging van het investeringsbudget, het zogenoemde kapitaallastenplafond. In lijn met deze besluitvorming hogen we het kapitaallastenplafond ook in deze begroting op met structureel € 1 miljoen vanaf de jaarschijf 2028. Daarnaast zien we in de jaarschijven 2025-2027 een onderbesteding op het kapitaallastenplafond. Deze verwachte beschikbare ruimte in de kapitaallasten voor de jaren 2025 en 2026 voegen we toe aan de vorig jaar ingestelde reserve grote projecten.

Reserve Woningbouwfonds

Voorgesteld wordt een nieuwe reserve in te stellen om de woningbouwproductie vlot te trekken en knelpunten weg te nemen die de productie in de weg staan. Over een periode van 4 jaren wordt in totaal € 10 miljoen in deze reserve gestort. Dit bedrag onttrekken we aan de algemene reserve. Deze reserve wordt in de komende jaren onder meer ingezet voor:

- Financiële ondersteuning van projecten op het gebied van parkeren, openbare ruimte etc.;
- Cofinanciering voor subsidies/externe bijdragen voor grotere woningbouwprojecten in de stad;
- Inzetten van incidentele capaciteit in de keten (planjuristen, planeconomen, verkeerskundigen).

Schaalsprong

Een deel van onze financiële positie wordt beïnvloed door exploitatie-uitgaven en investeringen die we nu doen om de beoogde kwalitatieve schaa sprong te realiseren. Dat betekent dat we nu uitgaven doen, die we niet zouden doen als we die ambitie als stad niet hadden. Hiervoor krijgen wij geen aparte financiële middelen. Ofwel: een gemeente die deze opgave niet heeft, heeft meer financiële ruimte voor overige opgaven.

De afgelopen jaren is de basis gelegd voor een schaa sprong richting 2040, en vanaf begrotingsjaar 2022 hebben we ook jaarlijks middelen beschikbaar gesteld. Hierbij kijken we verder dan ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. We kijken bijvoorbeeld ook naar maatregelen op het gebied van jeugd en onderwijs, cultuur en recreatie en veiligheid. Met de beschikbare middelen geven we de komende jaren een blijvende impuls aan de bouw van woningen, het ontwikkelen van werklocaties, de mobiliteitstransitie en voorzieningen, met als doel het kwaliteitsniveau van de stad en het leefklimaat voor onze inwoners duurzaam en structureel te verbeteren. Dit past bij de lijn die de raad heeft vastgesteld bij het Verstedelijkingsakkoord, Omgevingsvisie en voorgaande begrotingen.

In onderstaande tabel hebben we inzichtelijk gemaakt wat de impact van deze ontwikkelingen is op de begroting 2025-2028. Het betreft een globaal beeld dat duidelijk maakt wat de ruimte in de begroting is, als we geen middelen inzetten voor de schaa sprong. Daarnaast kunnen we dit overzicht gebruiken in de gesprekken met ondermeer het rijk, over extra middelen die nodig zijn voor de schaa sprong. In het komende jaar werken we dit verder uit.

	(bedragen x € 1.000 / - is negatief)			
	2025	2026	2027	2028
Saldo Programmabegroting 2025-2028	1.729	-2.826	1.997	-572
Schaalsprong (intensivering)	5.500	5.400	5.400	5.400
Uitgangpunt begroting excl. inzet schaa sprong	7.229	2.574	7.397	4.828

3.1 Grondslagen begroting

In de begroting 2025 hanteren we de onderstaande grondslagen en uitgangspunten:

Omschrijving	Grondslagen
Lonen en sociale lasten	3,0%
Prijzen	1,6%
Gemeentefondsuitkering	Meicirculaire 2024
Onroerendezaakbelasting	WOZ-waarde en tariefindex 11,0%
Overige lokale heffingen:	
• Afvalstoffenheffing / rioolheffing	Kostendekkend
• Overige heffingen	Zie paragraaf lokale heffingen
Parkeertarieven	9,0%
Tarieven	Kostendekkend
Omslagrente	1,0%
Aantal inwoners	96.640
Aantal woningen (exclusief recreatie)	43.615

3.2 Budgettair kader

De voorbereiding van deze programmabegroting 2025-2028 startte met de Voorjaarsnota 2024. In de Voorjaarsnota informeerden we uw raad over het budgettair kader voor de begroting 2025, met als vertrekpunt het meerjarig beeld zoals vastgesteld in de meerjarenbegroting 2024-2027. Dit beeld wijzigt door verschillende autonome ontwikkelingen en nieuwe ambities waarvan de uitwerking plaatsvindt in deze meerjarenbegroting 2025-2028.

Nieuwe ambities hebben we afgewogen tegen de beschikbare middelen. Daarbij hebben we ook gekeken naar continuïteit van al ingezet beleid. Deze afweging resulteert in een begroting die in 2025 en 2027 een positief saldo heeft van € 1,7 en € 2,0 miljoen. De jaren 2026 en 2028 en verder laten daarentegen een tekort zien van € 2,8 en € 0,6 miljoen. Deze bedragen leest u af in de laatste regel van de tabel hieronder.

- is negatief / (bedragen x € 1.000)

Actuele begroting 2025-2028	2025	2026	2027	2028
Budgettair beeld				
	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bezuinigingsopgave 2025-2028			-2.570	-2.570
Saldo begroting 2024-2027		-3.466	-5.001	-5.001
Saldo actuele begroting 2024-2027	0	-3.466	-7.571	-7.571
Nieuwe ontwikkelingen begroting 2025-2028				
Beschikbare bestedingsruimte				
Gemeentefondsuitkering	-2.564	6.304	14.478	15.507
Beschikbare ruimte uit verwachte onderbesteding BCF 2024	1.600	1.600	1.600	1.600
Reservering nieuw beleid/grote opgaven 2025	15.106			
Ruimte/tekort kapitaallastenbudget	3.700	1.560	850	-1.215
Herziene berekeningssystematiek voorziening verliesgevend grondexploitatie	1.655	1.614	1.363	872
Opbrengst onroerend zaakbelastingen (OZB)	2.200	2.200	2.200	2.200
Opbrengst toeristenbelasting	100	100	100	100
Opbrengst indexering parkeertarieven	160	160	160	160
Verlaging indexering subsidiebudgetten	2.200	2.200	2.200	2.200
Besparingsopgave Taskforce ruimtelijk, economie en cultuur		4.000	5.000	5.000
Besparingsopgave Taskforce Concern		2.570	2.570	2.570
Totaal beschikbare bestedingsruimte	24.157	22.308	30.521	28.994
Toevoeging ruimte kapitaallastenbudget aan reserve grote opgaven/projecten	-3.700	-1.560		
Reservering voor loon- en prijsontwikkeling 2025	-2.920	-2.920	-2.920	-2.920
Reservering voor maatwerk subsidieontwikkeling	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Autonome ontwikkelingen	-8.725	-11.975	-12.675	-13.675
Beleidsintensivering	-6.080	-4.215	-4.359	-4.400
Totaal besteding beschikbare ruimte	-22.425	-21.670	-20.954	-21.995
Saldo ontwerp begroting 2025-2028	1.729	-2.826	1.997	-572

Toelichting op de tabel

In de tabel hebben we uiteengezet hoe het meerjarig beeld uit de begroting 2024-2027 wijzigt met als resultaat een bijgesteld meerjarig beeld voor de begroting 2025-2028. In de Voorjaarsnota hebben we u al geïnformeerd over verschillende, autonome ontwikkelingen waar we weinig tot geen invloed op hebben. In deze meerjarenbegroting hebben we aanvullende ontwikkelingen maar ook nieuwe ambities opgenomen.

In de begroting maken we onderscheid tussen structurele (jaarlijks terugkerende) en incidentele (minder dan 4 jaren beschikbaar) baten en lasten. Dit onderscheid maken we in de tabellen zichtbaar door de aanduiding S (structureel) of I (incidenteel).

De begroting is in 2025 structureel in evenwicht. Hiermee voldoen we aan de regelgeving. De provincie toetst hierop vanuit haar rol als toezichthouder. Ook in 2027 laat de begroting een positief saldo zien. In 2026 en vanaf 2028 gaan we de min in.

Daarnaast ontkomen we er niet aan om aanvullende besparingsopgaven op te nemen. In paragraaf 3.3 'Beschikbare bestedingsruimte' lichten we de verschillende componenten toe die in de tabel staan.

Beschikbare bestedingsruimte is financiële ruimte die enerzijds ontstaat door externe ontwikkelingen, zoals extra opbrengsten uit de gemeentefondsuitkering, maar ook het verlagen van de kosten en het verhogen van de opbrengsten.

Besteding beschikbare ruimte: de financiële ruimte die ontstaat, zetten we in voor beleidsintensivering. Een overzicht hiervan is opgenomen in paragraaf 3.4. In de afzonderlijke programma's lichten we deze vervolgens toe. De beleidsintensivering doen zich voor als gevolg van nieuwe ontwikkelingen en bijstellingen ten aanzien van het bestaande beleid.

In het saldo van de Programmabegroting 2025-2028 zijn alle op het moment van opstellen van deze begroting bekende ontwikkelingen verwerkt, inclusief de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds.

3.3 Beschikbare ruimte

In deze paragraaf geven we inzicht in de financiële uitgangspositie voor de begroting 2025-2028 en de beschikbare bestedingsruimte.

Beschikbare ruimte gemeentefonds

In de Voorjaarsnota 2024 informeerden wij uw raad over de beschikbare financiële ruimte in de gemeentefondsuitkering. Deze was gebaseerd op de september- en decembercirculaire 2023 en de Voorjaarsnota van het Rijk. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2025-2028 hebben we deze, conform onze uitgangspunten, geactualiseerd volgens de meicirculaire 2024.

In onderstaande tabel laten we het totaaleffect zien van de beschikbare ruimte in de gemeentefondsuitkering voor het meerjarenperspectief van de begroting 2025.

(- is negatief en bedragen x 1.000)

Beschikbare ruimte gemeentefondsuitkering	2025	2026	2027	2028
Beschikbare ruimte gemeentefonds exclusief meicirculaire 2024	-3.976	4.813	12.961	13.114
Beschikbare ruimte gemeentefonds meicirculaire 2024	1.412	1.491	1.517	2.393
Beschikbare ruimte uit verwachte onderbesteding BCF 2024	1.600	1.600	1.600	1.600
Beschikbare ruimte gemeentefondsuitkering	-964	7.904	16.078	17.107

Ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering in de meicirculaire 2024

In de meicirculaire 2024 heeft de wijziging van de gemeentefondsuitkering een positief effect op de beschikbare, financiële ruimte voor de begroting 2025-2028 vergeleken met het beeld bij de Voorjaarsnota 2024. De beschikbare ruimte neemt toe met € 1,4 miljoen in 2025 oplopend naar € 2,4 miljoen in 2028.

Raming BTW Compensatiefonds (BCF)

Gemeenten mogen voor hun overheidstaken eventuele in rekening gebrachte BTW declareren bij het BCF. Wanneer de declaraties van alle gemeenten samen bij het BCF lager uitvallen dan er aan budget beschikbaar is, wordt het restant toegevoegd aan de algemene uitkering van het

gemeentefonds. Andersom geldt dat wanneer gemeenten meer declareren, een uitname wordt gedaan uit het gemeentefonds ten gunste van het BCF. De afrekening vindt jaarlijks plaats in de meicirculaire.

Gemeenten mogen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte vanuit de (toekomstige) onderbesteding op het BCF. Omdat de hoogte van deze ruimte erg onzeker is, zijn in het verleden afspraken gemaakt tussen de gezamenlijke toezichthouders en het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) over wat een reële hoogte van deze ruimte is. De afspraak is dat de laatst gerealiseerde ruimte uit het BCF de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte maakt het Rijk jaarlijks bekend in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 mag dus de definitieve afrekening van het jaar 2023 gebruikt worden.

Tot op heden hebben wij het niet nodig gevonden om in onze begroting op voorhand rekening te houden met deze ruimte. Dit ook vanwege de onzekerheid van de hoogte van het bedrag. Echter gezien de beperkte structurele ruimte die we op dit moment hebben, en gezien de (financiële) uitdagingen waar we als gemeente voor staan, achten we het verantwoord om van deze mogelijkheid gebruik te maken. Hiermee volgen we ook het advies van de VNG op om rekening te houden met toekomstige ontwikkelingen rondom het BCF. Voorzichtigheidshalve ramen we niet het hele bedrag maar de helft. Dat komt neer op € 1,6 miljoen. De definitieve afrekening 2023 uit het BCF voor Helmond was € 3,2 miljoen, in eerdere jaren was deze lager.

Taakgebonden wijzigingen en wijzigingen decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Het gemeentefonds (GF) bestaat uit de algemene uitkering (AU), decentralisatie-uitkeringen (DU's) en integratie-uitkeringen (IU's). De AU is de grootste component. De omvang van de AU wijzigt door algemene wijzigingen en taakgebonden wijzigingen. De algemene wijzigingen beïnvloeden de financiële ruimte van gemeenten omdat ze *geen* veranderingen kennen voor het takenpakket. De taakgebonden wijzigingen hebben *wel* betrekking op de taken van een gemeente en hebben dus corresponderende gevolgen voor inkomsten en uitgaven. Dit laatste geldt ook voor de DU's en de IU's.

Ons beleid voor de taakgebonden wijzigingen en de wijzigingen voor de decentralisatie- en integratie-uitkeringen is dat we ze 1-op-1 verrekenen met het beleidsveld (lees: begrotingsbudget) waar ze betrekking op hebben. Hieronder hebben we drie tabellen opgenomen waarin deze wijzigingen zijn weergegeven. Een inhoudelijke toelichting op deze wijzigingen leest u in raadsinformatiebrief 105-2024 over de meicirculaire 2024.

- is negatief en bedragen x 1.000

Prog.	Taakgebonden wijzigingen	2025	2026	2027	2028
2	Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	€ 278	€ 274	€ 287	€ 301
2	Correctie extrapolatie participatie				€ 53
4	Werkdrukverlaging jeugdbescherming	€ 206	€ 200	€ 205	€ 211
4	Vrijval reservering compensatieregelingen Voogdij 18+ inclusief loon- en prijsbijstelling	€ 226	€ 219	€ 225	€ 232
4	Besparingsverlies Jeugd	€ 3.343			
3	Wmo hulpmiddelen	€ 39			
	Totaal taakgebonden wijzigingen	€ 4.093	€ 692	€ 717	€ 797

- is negatief en bedragen x 1.000

Prog.	Decentralisatie-uitkeringen	2025	2026	2027	2028
2	Bodembescherming	€ 289	€ 289	€ 289	€ 289
4	Jeugd - gelden toegevoegd aan regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten	€ -264	€ -264	€ -264	€ -264
2	Armoedebestrijding kinderen	€ -12	€ -12	€ -12	€ -12
3	Nationaal actieplan dakloosheid	€ 435	€ 435	€ 435	€ 435
2	Regionale doelgroepspecifieke aanpak arbeidsparticipatie	€ 137	€ 137		€ -
	Totaal wijzigingen decentralisatie-uitkeringen	€ 583	€ 583	€ 447	€ 447

- is negatief en bedragen x 1.000

Prog.	Integratie-uitkeringen	2025	2026	2027	2028
3	Beschermd wonen	€ 1.052	€ 1.052	€ 1.052	€ 1.052
2	Participatie - beschut werk	€ 311	€ 334	€ 356	€ 379
2	Participatie - Wsw	€ -9.997	€ -9.524	€ -9.079	€ -8.540
	Totaal wijzigingen integratie-uitkeringen	€ -8.634	€ -8.138	€ -7.670	€ -7.108

Beschikbare ruimte overig

Reservering nieuw beleid/grote opgaven 2025

In de begroting 2024-2027 hadden we in het begrotingsjaar 2025 een incidenteel overschot van ruim € 15 miljoen. Dit hielden we beschikbaar. In deze begroting zetten we dit bedrag volledig in.

Ruimte/tekort kapitaallastebudget

Wanneer we de uitgavenplanning van de investeringen wijzigen, heeft dat effect op de ruimte in het kapitaallastebudget. In de jaren 2025-2027 is dit effect positief doordat we investeringen temporiseren. Vanaf 2028 slaat dit beeld om vanwege het extra beslag dat we in de latere jaren leggen op het kapitaallastebudget. De ruimte vanaf 2027 maakt onderdeel uit van het begrotingsresultaat. In 2025 en 2026 voegen we de (incidentele) ruimte in het kapitaallastebudget toe aan de reserve grote projecten. Deze reserve is bij de programmabegroting 2024-2027 ingesteld om te sparen voor grote opgaven. Daarbij is de afspraak gemaakt dat we jaarlijks in het begrotingsproces bekijken welke incidentele middelen we aan de reserve kunnen toevoegen Dit gezien de relatie van deze reserve met de investeringen voor grote opgaven als schaa sprong, verduurzaming en maatschappelijke opgaven.

Herziene berekeningssystematiek voorziening verliesgevend grondexploitaties

Wanneer we een grondexploitatie openen met een verwacht verlies, zijn we volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht om een voorziening te treffen voor het verwachte verlies. Tot op heden berekenden we dat verlies tegen de contante waarde van het verlies, waarbij we jaarlijks 2% van het verlies moesten storten in een voorziening om uiteindelijk het verlies tegen eindwaarde te kunnen dekken. In de nota grondbeleid 2024 is voorgesteld om de voorziening in 1 keer op te hogen naar eindwaarde. De jaarlijkse storting in de voorziening is daarmee niet meer nodig en levert een voordeel op dat (op basis van de huidige grondportefeuille) afloopt naar € 872.000 structureel.

Opbrengst onroerende zaakbelastingen (OZB)

De verhoging van het tarief voor de OZB levert extra inkomsten op van structureel € 2,2 miljoen. Een toelichting op de tariefsverhoging leest u in de paragraaf 'lokale heffingen'.

Opbrengst toeristenbelasting

De tariefsverhoging voor overnachtingen en de camping levert samen een extra inkomst op van € 100.000.

Opbrengst indexering parkeertarieven

De hogere indexering van de parkeertarieven door de systematiek van tweejaarlijkse indexering levert € 160.000 aan inkomsten op. Vanaf de begroting 2026 indexeren wij deze tarieven jaarlijks.

Verlaging indexering subsidiebudgetten

Het beperken van de indexering van subsidies tot 2,5% levert € 2,2 miljoen structureel op. Een deel hiervan (€ 1,0 miljoen) houden we overigens beschikbaar voor het toepassen van maatwerk wanneer we dit noodzakelijk achten. Zoals aangegeven stelt het college voor om voor het sociaal domein een nullijn te hanteren, als onderdeel van een pakket aan maatregelen om het tekort op dit domein terug te dringen. Dit wordt elders in deze begroting beschreven.

Besparingsopgave ruimtelijk, economie en cultuur en Concern

De komende jaren loopt het tekort in het sociaal domein verder op. We kiezen ervoor om een deel van de besparingen te zoeken binnen het sociaal domein zelf, maar ook op zoek te gaan naar maatregelen op andere terreinen om ruimte te houden voor nieuw beleid en eventuele verdere tekorten van het sociaal domein op te kunnen vangen. Voor 2026 en verder gaan we over de volle linie inventariseren wat de opties zijn. We gaan op drie terreinen hiermee aan de slag.

De besparingsopgaven op het terrein "ruimtelijk, economie en cultuur" en op het terrein van het "concern" beschouwen we als algemene dekkingsmiddelen en staan om die reden in de tabel in paragraaf 3.2. 'Budgettair kader'. De besparingsopgave op het terrein van het sociaal domein hebben we opgenomen in het programmahoofdstuk 2 in de tabel 'autonome ontwikkelingen' omdat deze specifiek gericht is om het tekort in het sociaal domein te beperken. De werkzaamheden starten in het najaar van 2024, en de resultaten presenteren we in de Voorjaarsnota van 2025.

3.4 Besteding beschikbare ruimte

In paragraaf 3.3 heeft u inzicht gekregen in de financiële uitgangspositie voor de programmabegroting 2025-2028 en de beschikbare bestedingsruimte. In deze paragraaf gaan we in op de besteding van die ruimte. De bestedingen die aangeduid zijn met een I zijn incidenteel en die met een S zijn structureel.

3.4.1 Besteding beschikbare ruimte voor autonome ontwikkelingen

Progr. Autonome ontwikkeling		2025	2026	2027	2028	I/S
1	Aanvullende indexering tarieven Wet maatschappelijke ondersteuning	400	400	400	400	S
1	Aanvullende indexering tarieven Jeugdzorg	600	600	600	600	S
1	Extra bijdrage jeugdbescherming en jeugdreclassering	300	300	300	300	S
1	Indexering voor Sociale Teams Helmond (STH)	200	200	200	200	S
	Totaal programma 1: Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	1.500	1.500	1.500	1.500	
2	Areaalontwikkeling beheer en onderhoud				41	S
	Totaal programma 2: Duurzaam en Leefbaar				41	
AD	Hardware -ontwikkeling	100	100	100	100	S
AD	Lincientiekosten	770	820	920	920	S
AD	Verbetering voorzieningen / veiligheid/ dienstverlening	150	150	150	150	S
AD	Areaalontwikkeling personele capaciteit				185	S
AD	dekking: gemeentefondsuitkering/opbrengst belastingen				-226	S
AD	Indexering kapitaallastbudget investeringen				40	S
AD	dekking: gemeentefondsuitkering				-40	S
AD	Ophoging kapitaallastbudget investeringen				1.000	S
AD	Rentelasten	1.050	1.050	1.050	1.050	S
	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	2.070	2.120	2.220	3.179	
Totaal		€ 3.570	€ 3.620	€ 3.720	€ 4.720	

- Is negatief (bedragen x 1.000)

In de voorjaarsnota 2024 hebben we u onderstaand overzicht gepresenteerd van zogenoemde autonome ontwikkelingen waar we bij de besteding van de beschikbare ruimte rekening mee moeten houden. Deze hebben we ook toegelicht. Het gaat om ontwikkelingen met meerjarige, budgettaire gevolgen die zich tijdens het jaar voordoen én waar we als gemeente geen directe invloed op kunnen uitoefenen of ontwikkelingen waar al eerder over besloten is. Deze ontwikkelingen hebben we in deze begroting verwerkt.

Na de Voorjaarsnota hebben zich aanvullende, autonome ontwikkelingen voorgedaan. Deze staan in de tabel hieronder. De toelichting hierop is opgenomen in het betreffende programmahoofdstuk.

Progr. Autonome ontwikkelingen		2025	2026	2027	2028	I/S
1	Uitrol van Kansrijk in andere wijken	102	102	98		I
1	<i>dekking: reserve Sociale Stad</i>	-102	-102	-98		I
1	Herziene systematiek uitvoeringsbijdrage GR Senzer	1.400	1.400	1.400	1.400	S
1	Duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein	10.182	14.937	14.943	14.970	S
1	<i>dekking: reserve Sociaal Domein</i>	-6.000	-4.000			I
1	<i>dekking: besparingsopgave Taskforce Sociaal Domein</i>	-3.282	-6.937	-10.943	-10.970	S
1	Opvang statushouders in Buitenjan Veldhoven	64	47			I
1	<i>dekking: reserve nieuwkomers</i>	-64	-47			I
1	Programmateam Asiel en Migratie	929				I
1	<i>dekking: reserve nieuwkomers</i>	-663				I
1	<i>dekking: specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraïne</i>	-266				I
	Totaal programma 1: Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	2.300	5.400	5.400	5.400	
2	MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong				220	I
2	<i>Dekking: reserve grote opgaven/projecten</i>				-220	I
2	Interne crisisorganisatie	215	160	160	160	S
	Totaal programma 2: Duurzaam en Leefbaar	215	160	160	160	
3	Samenwerking regionaal bedrijventerreinen	100				I
	Totaal programma 3: Economisch vitaal en aantrekkelijk	100				
4	Bijdrage VNG Congres 2025 in Brainportregio	95				I
4	<i>dekking: reserve regionale samenwerking</i>	-95				I
4	Opvang paspoortenpiek	156	156	156	156	I
4	Personele strategie	950	950	950	950	S
4	Versterken Strategie	98	98	98	98	S
4	Representatie	150	150	150	150	S
	Totaal programma 4: Bestuur en organisatie	1.354	1.354	1.354	1.354	
AD	Domeinarchitectuur	128	383	383	383	S
AD	Altijd Verbonden			600	600	S
AD	Capaciteit voor Functioneel en Applicatiebeheer	907	907	907	907	S
AD	Datagedreven werken	151	151	151	151	S
	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	1.186	1.441	2.041	2.041	
Totaal		5.155	8.355	8.955	8.955	

- Is negatief (bedragen x 1.000)

3.4.2 Besteding beschikbare ruimte voor beleidsintensiveringen

Naast de kosten die de autonome ontwikkelingen met zich mee brengen, zetten we de beschikbare ruimte ook in om gerichte beleidsintensiveringen te bekostigen. Hiermee geven we op een duurzame manier invulling aan de uitdagingen die we als gemeente op meerdere aandachtsgebieden hebben. Deze intensiveringen staan in onderstaande tabel. Een toelichting op deze kosten leest u ook in het betreffende programmahoofdstuk.

(bedragen x € 1.000 / - is negatief)

Progr.	Beleidsintensiveringen	Budget vóór intensivering	2025	2026	2027	2028	I/S
1	Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) onderwijshuisvesting	871	250	250	250	250	S
1	Versterken programmeren integraal huisvestingsplan (IHP) fase 2	0	250	250	250	250	S
1	Verdere uitwerking IHP Sport/accommodatiebeleid	0	250				I
	Totaal programma 1: Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	750	500	500	500	500	
2	Nota Ruimtelijke Kwaliteit	0	75				I
2	Dekking: reserve bouwleges	0	-75				I
2	Reserve woningbouwfonds	0	2.500	2.500	2.500	2.500	I
2	Dekking: algemene reserve	0	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	I
2	Ondersteuning MRE Wonen	0	45	45	45	45	S
2	Gebiedsontwikkeling, strategie & onderzoeken	490	750	600	600	600	S
2	Sociale activiteiten - Wijkontwikkelingsplan (WOP) Rijpelberg	9	75	75	75	75	S
2	Toezicht en handhaving	2.133	130	130	195	265	S
2	Uitvoeringsmasterplan jeugd, ondermijning, digitale criminaliteit	752	515	355	305	305	S
2	Energiehuis	0	190				I
2	Wijkuitvoeringsplannen transitievisie Warmte	0	60	60	60	60	S
2	Aanjaagteam netcongestie	0	100				I
2	Deelmobiliteit, vraaggericht openbaar vervoer (OV)	0	300	300	300	300	S
2	Randvoorwaarde mobiliteitstransitie - Julianalaan	0	125				I
2	Aanvullende indexering budgetten realisatie en beheer	4.455	1.510	620	630	630	S
2	Reiniging wegen	3.364	195	195	195	195	S
	Totaal programma 2: Duurzaam en Leefbaar	3.995	2.380	2.405	2.475	2.475	
3	Exploitatie Kunsthal	0			289	260	S
3	Onderscheidende evenementen	557	100	100	100	100	S
3	Uitvoeringsbudget Cultuurvisie	460	500	500	500	500	S
3	Uitvoeringsbudget Erfgoedvisie	217	200	200	200	200	S
	Totaal programma 3: Economisch vitaal en aantrekkelijk	800	800	1.089	1.060		
4	Aanvraag Wijkgericht Werken bij de begroting	0	170	170			I
4	Noodhulp	0	30	30	30	30	S
4	Contractmanagement	1.300	235	235	235	235	S
	Totaal programma 4: Bestuur en organisatie	435	435	265	265		
AD	Artikel 213a	86	100	100	100	100	S
	Totaal algemene dekkingsmiddelen	100	100	100	100	100	
Totaal			6.080	4.215	4.359	4.400	

3.4.3 Overige technische mutaties

In deze begroting zijn ook wijzigingen opgenomen die voortkomen uit bestaand beleid, en in deze begroting geëffectueerd worden in de individuele begrotingsjaren, oftewel de zogenoemde 'overige technische mutaties'. Deze zijn budgettair neutraal. De wijzigingen betreffen de volgende onderdelen:

- De ramingen van de wijzigingen in de diverse grondexploitatieprojecten;
- De ramingen van de inzet van de, door de raad geautoriseerde, onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. Een overzicht van alle verrekeningen met reserves staat in bijlage 6.5 'Reserves en voorzieningen';
- De ramingen van de (gewijzigde en nieuwe) kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen;
- De verwerking van de nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie) op basis van de afgesproken percentages;
- De actualisatie van de doorbelasting van de salariskosten (uren) naar de diverse programma's.

3.5 Investerings

De onderstaande investeringsvoorstellen voor de jaarschijf 2025 worden opgenomen in het Investeringsprogramma 2025 (verder IVP). De investeringsvoorstellen die opgenomen zijn in de jaren 2026-2028 komen op de lijst met "kansrijke investeringen", tenzij vermeld is dat deze meerjarig worden vastgesteld. Conform onze nota investeringsbeleid vindt afweging hierover plaats in de betreffende jaarschijf; voor 2026 is dit de begroting 2026-2029. De kapitaallasten van het Investeringsprogramma 2025 en van de meerjarig vastgestelde investeringen zijn bij deze begroting volledig en meerjarig gedekt.

Tot en met 2024 werden de investeringen voor het betreffende begrotingsjaar bij het vaststellen van de begroting ook meteen als krediet beschikbaar gesteld. Als gevolg hiervan is in de afgelopen jaren een 'boeggolf' aan openstaande kredieten ontstaan. Ter voorkoming hiervan, vragen we de raad om een mandaat voor de investeringen in 2025. Pas nadat ons college heeft ingestemd met een onderbouwd projectplan, wordt het krediet ook daadwerkelijk beschikbaar gesteld.

Ten opzichte van de kansrijke investeringen die in de begroting 2024 voor de jaarschijf 2025 waren opgenomen, zijn de volgende nieuwe investeringen toegevoegd:

- De Braak fase 2B Sport € 500.000 (totaal meerjarig € 4.300.000)
- Kunstgrasveld Sportpark Brandevoort € 580.000
- Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout € 1.500.000
- Sportaccommodatie Hockeyclub Helmond € 1.500.000
- Landschapspark Kloostereind € 2.000.000
- Parkeergarage Piet Blomplein/Elzaspassage € 1.364.000
- Strategische grondaankoop regisserende verwervingen € 5.000.000
- Strategische grondaankoop strategische verwervingen € 2.500.000
- Kunsthal € 2.640.000

Het totaal aan ramingen investeringsprogramma jaarschijf 2025 is gewijzigd ten opzichte van jaarschijf 2025 uit de begroting 2024. Door een realistische raming zijn een aantal investeringen (gedeeltelijk) verschoven naar latere jaren. Mocht blijken dat investeringen toch eerder nodig zijn, dan leggen we dit via een apart raadsvoorstel of een berap aan de raad voor.

Het totaal aan ramingen kansrijke investeringen jaarschijf 2026 is aanzienlijk toegenomen ten opzichte van jaarschijf 2026 begroting 2024. De oorzaak is een aantal nieuwe kansrijke investeringen die zijn toegevoegd aan jaarschijf 2026. De grootste is Parkeergarage Piet Blomplein/Elzaspassage waarbij de raming voor jaarschijf 2026 € 17.544.000 is.

Progr. Investeringsprogramma 2025	(Bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028	Totaal
	IVP	Kansrijke investeringen			
Vervangingsinvesteringen					
1 Speelvoorzieningen	400	250	250	250	1.150
1 Speelvoorzieningen - ophoging begroting 2024	260	300	200	200	960
1 Vervanging sportvelden	390	465	330	330	1.515
1 Vervanging sportvelden en inrichtingselementen - ophoging begroting 2024	-60	730	515	270	1.455
2 Wegen regulier	3.600	3.600	5.000	5.000	17.200
2 Wegen regulier - ophoging begroting 2024	1.500	-300	-400	-1.800	-1.000
2 Opwaarderen openbare verlichting	700	700	700	700	2.800
2 Vervanging verkeerregelinstanties (VRI's)	1.710	1.870	1.870	800	6.250
2 Openbaar groen	450	450	450	450	1.800
2 Vervanging bomen	450	450	450	450	1.800
2 Vervanging natuur en recreatie	225	150	150	150	675
2 Kasteel Traverse	1.700	1.250	0	0	2.950
2 Kasteel Traverse - ophoging tov begroting 2024	3.290	0	0	0	3.290
2 Deurneseweg	0	0	1.800	0	1.800
2 Deurneseweg - ophoging tov begroting 2024	0	0	300	0	300
2 Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	2.105	2.255	2.405	2.505	9.270
2 Dekking rioolrecht	-2.105	-2.255	-2.405	-2.505	-9.270
2 Vervanging containers	60	60	60	60	240
2 Dekking afvalstoffenheffing	-60	-60	-60	-60	-240
AD Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	135	323	1.202	1.202	2.862
AD Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur - wijziging begroting 2024	10	200	150	-889	-529
Realistische raming vervangingsinvesteringen (exclusief dekking)	16.925	12.753	15.432	9.678	54.788

(Bedragen x € 1.000)

Progr. Investeringsprogramma 2025	2025	2026	2027	2028	Totaal
	IVP	Kansrijke investeringen			
Nieuw beleid					
1 De Braak fase 2B Sport*	500	600	700	2.500	4.300
1 Kunstgrasveld Sportpark Brandevoort	580	0	0	0	580
1 Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout**	PM	0	0	0	0
1 Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout - verhoging begroting 2024**	1.500	1.500	0	0	3.000
1 Hockeyclub Helmond**	1.500	1.500	0	0	3.000
1 Programma onderwijshuisvesting 2024-2028, jaarschijf 2027***	0	0	4.768	0	4.768
1 Programma onderwijshuisvesting 2024-2028, jaarschijf 2028***	0	0	0	10.997	10.997
1 Programma onderwijshuisvesting 2024-2028 Multifunctionele Accommodatie (MFA) Rijpelberg***	0	0	4.965	15.224	20.189
1 Dekking reserve CHN***	0	0	-2.750	0	-2.750
2 Landschapspark Kloostereind	2.000	200	500	300	3.000
2 Parkeergarage Piet Blomplein/Elzaspassage	1.364	17.544	4.092	0	23.000
2 Strategische grondaankoop regisserende verwervingen****	5.000	5.000	5.000	5.000	20.000
2 Strategische grondaankoop strategische verwervingen****	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
2 Maatregelen mobiliteit Julianalaan	0	250	0	0	250
2 Uitvoering Fietsagenda Helmond	2.450	2.125	2.000	0	6.575
2 Uitvoering Fietsagenda Helmond - verhoging begroting 2024	0	0	0	2.100	2.100
2 Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	900	850	525	0	2.275
2 Vergroenen van de stad	900	900	875	0	2.675
2 Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.500	1.500	1.500	0	4.500
2 Vergroten aantrekkelijkheid Centrum - verhoging begroting 2024	0	0	0	1.500	1.500
2 Wonen	350	350	0	0	700
2 Regionale Bereikbaarheidsagenda	1.000	4.000	4.000	4.000	13.000
2 Regionale Bereikbaarheidsagenda - wijziging begroting 2024	500	0	-2.000	2.500	1.000
2 Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	250	0	0	0	250
2 Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod - wijziging begroting 2024	-75	75	0	0	0
2 Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk)	0	2.132	2.132	2.132	6.396
2 Dekking: Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Rijk)	0	-1.386	-1.386	-1.386	-4.158
2 WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg	500	750	750	0	2.000
2 WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg - verlaging tov begroting 2024	-200	-50	-50	0	-300
2 Verkeersmaatregelen Helmond Noord Adelaarplein en omgeving	185	0	0	0	185
2 Wijkaccommodatie de Boerderij	250	0	0	0	250
2 Dekking reserve stedelijke vernieuwing	-250	0	0	0	-250
2 Stationskwartier	1.500	1.500	1.500	0	4.500
2 Stationskwartier - verhoging begroting 2024	0	0	0	1.500	1.500
2 Uitvoering duurzaamheid/klimaatopgave	300	200	0	0	500
2 Verhoging vervanging sluis 8	1.050	0	0	0	1.050
2 Verhoging vervanging sluis 9*	0	1.050	0	0	1.050
2 Flankerende maatregelen N279	0	0	2.500	0	2.500
2 Flankerende maatregelen N279 - wijziging begroting 2024	0	0	-2.500	2.500	0
3 Kunsthal (corona impuls cultuur)	2.640	6.160	0	0	8.800
3 Dekking krediet Beleidskader Corona Impuls Cultuur	-570	-1.330	0	0	-1.900
3 Dekking MRE Regiodeal	-1.600	-1.600	0	0	-3.200
3 Dekking krediet Verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2024	-69	-931	0	0	-1.000
3 Dekking reserve Museum	-100	0	0	0	-100
3 Dekking reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	0	-300	0	0	-300
3 Dekking subsidie Rijk Duurzaam maatschappelijk vastgoed (Dumava)	-301	0	0	0	-301
3 Dekking krediet vergroten aantrekkelijkheid centrum (Park kosten budget)	0	-500	0	0	-500
3 Projecten cultuur	1.375	150	500	0	2.025
3 Projecten cultuur - wijziging tov begroting 2024	25	-50	25	0	0
3 Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk	850	0	0	0	850
3 Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk - wijziging begroting 2024	-100	100	0	0	0
AD Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	3.441	3.441	3.441	0	10.323
AD Dekking MJOP en Rijk	-431	-431	-317	0	-1.179
Realistische raming nieuw beleid (excl. dekking)	34.535	54.277	37.723	52.753	179.288
Realistische raming investeringsprogramma (excl. dekking)	51.460	67.030	53.155	62.431	234.076

* In het overzicht is het krediet De Braak fase 2B Sport en Verhoging sluis 9 als kansrijke investering opgenomen. Met de besluitvorming van de meerjarenbegroting wordt deze kansrijke investering als meerjarig geaccordeerd.

** Dit bezien we nog in de deprivatisering van de sportaccommodaties

*** In het overzicht is het krediet Programma onderwijshuisvesting 2024-2028 jaarschijf 2027 en 2028 als kansrijke investering opgenomen. Met een separaat raadsbesluit in september wordt deze kansrijke investering als meerjarig geaccordeerd.

**** In het overzicht is het krediet strategische grondaankoop verwervingen als IVP en kansrijke investering opgenomen. Met een separaat raadsvoorstel in september wordt jaarlijks budget voor het investeringsprogramma geaccordeerd.

Toelichtingen op de investeringen uit het IVP zijn opgenomen in de desbetreffende programma's.

In eerdere begrotingen zijn de investeringen uit onderstaande tabel meerjarig vastgesteld. Ook voor deze investeringen geldt dat hiervoor een realistische planning is opgesteld. Daardoor zijn bedragen over de jaren verschoven. Het totaal beschikbare krediet wijzigt niet, tenzij een wijziging is opgenomen in de investeringstabel.

(Bedragen x € 1.000)

Meerjarig vastgestelde investeringen Bedragen x € 1.000	Herziene investeringsplanning					
	t/m 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Programma onderwijshuisvesting periode 2018-2028 (inclusief nieuwe jaarschijf 2027/2028) € 32 mln.	4.100	720	2.008	6.100	8.154	10.997
MFA Rijpelberg (aanvulling programma onderwijshuisvesting periode 2018-2028) € 26,9 mln. (€ 29,7 mln. uitgaven - 2,75 mln. dekking CHN)	-	-	-	-	11.715	15.224
Investering Sportpark de Braak (inclusief De Braak fase 2B Sport) € 50,6 mln. (saldo uitgaven 54,2 mln. - inkomsten 3,6 mln.)	10.400	22.500	14.400	700	2.500	-
Vervanging sluis 9 (inclusief verhoging) € 8,4 mln.	2.820	25	5.555	-	-	-
Jan van Brabant (inclusief voorbereiding) € 30,3 miljoen.	73	710	6.000	9.800	13.750	-
Totaal (lasten reeds afgedekt)	17.393	23.955	27.963	16.600	36.119	26.221

3.6 Meerjarenraming Overzicht

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Meerjarenbegroting		2025	2026	2027	2028
Lasten (excl.stortingen reserves)					
1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	238.576	235.668	231.450	233.162
2	Duurzaam en Leefbaar	105.462	111.802	146.613	117.749
3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	25.508	25.548	25.596	24.659
4	Bestuur en organisatie	14.835	14.696	14.611	14.377
5	Algemene dekkingsmiddelen	53.468	56.258	61.085	69.438
Totaal lasten		437.849	443.972	479.355	459.385
Meerjarenbegroting		2025	2026	2027	2028
Baten (excl.ontrekkings reserves)					
1	Meedoen, rondkomen, vooruitkomen	54.724	55.827	55.820	55.820
2	Duurzaam en Leefbaar	69.772	76.603	111.730	82.803
3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	4.793	4.793	4.793	4.793
4	Bestuur en organisatie	2.657	2.967	3.120	2.707
5	Algemene dekkingsmiddelen	302.220	294.667	302.264	309.907
Totaal baten		434.166	434.857	477.727	456.030
Totaal resultaat programma's		-3.683	-9.115	-1.628	-3.355
Verrekeningen met reserves					
Stortingen in reserves		15.164	11.253	6.235	2.981
Onttrekkingen aan reserves		20.576	17.541	9.860	5.764
Totaal verrekeningen met reserves		5.412	6.288	3.625	2.783
Totaal resultaat programma's		1.729	-2.827	1.997	-572

3.7 Hoofdpunten weerstandsvermogen

In deze begroting zijn zowel het risicoprofiel als de beschikbare weerstandscapaciteit geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2023. In onderstaande tabel is het verloop van het weerstandsvermogen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	1-1-2025
Incidentele weerstandscapaciteit	144.293	123.049
Structurele weerstandscapaciteit	4.572	140
Totale weerstandscapaciteit	148.865	123.189
Totaal aan specifieke risico's	47.900	44.600
	3,11	2,76

In de financiële verordening is opgenomen dat onze ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5 moet zijn. De huidige ratio van 2,76 voldoet daar ruimschoots aan, wat betekent dat onze financiële weerbaarheid goed is.

Onze grondhouding is dat we terughoudend omgaan met de inzet van financiële ruimte. Dit stelt ons in staat om in te spelen op eventuele, toekomstige ontwikkelingen. Nu en in de toekomst is het belangrijk om een structureel gezonde, financiële huishouding te hebben en te houden. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing' gaan we uitgebreider in op het weerstandsvermogen en de risico's die wij signaleren.

4 Beleidsprogramma's

4.1 Programma 1 Meedoen, rondkomen vooruitkomen	4.2 Programma 2 Duurzaam & Leefbaar	4.3 Programma 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk	4.4 Programma 4 Bestuur & Organisatie
4.1.1 Zorg en welzijn 4.1.2 Werk & Inkomen 4.1.3 Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs 4.1.4 Inclusie 4.1.5 Gezondheid 4.1.6 Sport	4.2.1 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf) 4.2.2 Stedelijke vernieuwing (centrum & wijken) 4.2.3 Veiligheid 4.2.4 Klimaat & energie / gezonde leefomgeving 4.2.5 Mobiliteit 4.2.6 Beheer en onderhoud	4.3.1 Topsectoren / stedelijke werkmilieus 4.3.2 Onderwijs/ arbeidsmarkt 4.3.3 Bedrijventerreinen / circulaire economie 4.3.4 Cultuur & recreatie	4.4.1 Andere Overheid 4.4.2 Participatiebeleid 4.4.3 Wijkgericht werken 4.4.4 Dienstverlening 4.4.5 Digitale Stad 4.4.6 Strategische positionering /lobby (incl. regionale samenwerking en citymarketing) 4.4.7 Personeel & Organisatie

4.1 Programma 1: Meedoen, rondkomen, vooruitkomen

Wat willen we bereiken?

We willen zorgen voor een veerkrachtig en inclusief Helmond waarin iedereen kan meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Als stad kunnen we pas écht ontwikkelen als iedereen kan meedoen en meegroeien en dezelfde kansen heeft om gelukkig en gezond oud te worden. Vooral voor de inwoners die ons het hardste nodig hebben willen we er zijn. En nu, maar ook in de toekomst, goede zorg en ondersteuning garanderen. Zeker nu de toegankelijkheid ervan in het sociaal en medisch domein steeds meer onder druk komt te staan vanwege onder meer vergrijzing en een krappe arbeidsmarkt. In 2040 is namelijk een kwart van de Helmondse bevolking 65 jaar of ouder. Op 1 januari 2024 was dit percentage 18%.

De kadernota sociaal domein 2024-2028 is de basis voor ons beleid. Met inzet op een sterke sociale basis voor iedereen. Een opgave die in balans gebracht zal moeten worden met een toenemend financieel tekort binnen het sociaal domein. Om die balans te zoeken en zorgvuldige afwegingen en keuzes te maken zijn we in 2024 gestart met het onderzoeken van besparingsmogelijkheden op het terrein van het Sociaal Domein. Onze ambitie is om te komen tot een duurzaam en houdbaar sociaal domein in 2027.

We werken met krachtige Sociale Teams die dichtbij brede basisondersteuning geven, en organiseren aanvullende, specialistische hulp voor als dat nodig is. De komende jaren komt de focus nog meer te liggen op de 'voorkant'. We versterken de sociale basis en preventie en zorgen dat onze kwetsbare inwoners en wijken meer veerkracht hebben en zo minder afhankelijk zijn van professionele hulp. Dit vraagt inzet op een goede gezondheid en actief leven, bestaanszekerheid en adequate (taal-, reken en digitale) basisvaardigheden van onze inwoners. Maar ook inzet op het verstevigen van de sociale netwerken (het sociale weefsel) en de sociale infrastructuur (de hardware) in de wijken, met goed toegankelijke voorzieningen en een sociaal leven waar inwoners bij elkaar betrokken zijn en voor de ander klaar staan.

Dit doen we voor onze inwoners én om een te grote vraag op zorg en ondersteuning te voorkomen en deze betaalbaar en toegankelijk te houden. Bovendien gaan we extra focussen op de manier waarop we werken. Wat we doen met elkaar, doen we goed en moet echt verschil maken. Een voorbeeld daarvan is de impactgedreven subsidie-beoordeling en -toekenning. We gaan hiertoe onder andere meer gebruik maken van ervaringskennis, lokale data en wetenschappelijke kennis. Ook werken we meer samen met zorgpartijen en zorgverzekeraars, ook regionaal en domeinoverstijgend, aan de juiste zorg op de juiste plek en het terugdringen van zorggebruik.

4.1.1 Zorg en welzijn

Beoogd maatschappelijk effect:

Inwoners zien om naar elkaar en zetten zich actief in voor hun eigen omgeving. Iedereen kan meedoen aan de samenleving en deelnemen aan activiteiten.

Problemen en zorgvragen van inwoners zijn we zoveel mogelijk vóór en worden vroegtijdig opgepakt. Inwoners die zichzelf niet kunnen redden, kunnen rekenen op goede ondersteuning, dichtbij, in samenhang en op maat.

Doelstellingen

- We versterken de sociale netwerken en voorzieningen in de sociale basis door te investeren in de ondersteuning van inwoners en organisaties die zich inzetten voor eigen buurt, wijk, of gemeenschap.
- Problemen en zorgvragen van inwoners zijn we zoveel mogelijk vóór en pakken we vroegtijdig op, met behulp van een sterke sociale basis:
 - Met krachtige sociale teams zorgen we voor vrij toegankelijke brede basisondersteuning voor wie het niet zelf redt en aanvullende specialistische zorg en ondersteuning voor als dat nodig is.
 - Het bereik van de sociale teams in de wijken Helmond-West, Helmond-Noord, Helmond-Binnenstad, Helmond-Oost en Rijpelberg neemt toe, terwijl het bereik in de overige wijken tenminste gelijk blijft.
- Zorg en ondersteuning in het sociaal domein is tijdig, werkt en bereikt de mensen die dit het hardst nodig hebben.
- Zorg en ondersteuning blijft toegankelijk en betaalbaar, ook op lange termijn. Er is een financieel gezond sociaal domein in 2027.
- Een passend aanbod van wonen en zorg gericht op doorstroming.
- Onze inwoners worden vitaal ouder en zijn voorbereid op hun oude dag.

Wat hebben we al bereikt?

- Met de Helmond Aanpak werken beroepskrachten op het gebied van welzijn, inkomen, wonen en zorg samen met inwoners én met elkaar. De vraag van de inwoners staat hierin centraal. We leggen onze focus steeds op de 'voorkant'. We versterken de sociale basis en preventie en zorgen dat onze kwetsbare inwoners en wijken een sterkere veerkracht hebben en minder (snel) afhankelijk zijn van specialistische hulp. De Sociale Teams Helmond (STH) – actief sinds 2021 – spelen daarin een belangrijke rol. STH levert steeds meer ondersteuning en is actief op scholen en bij huisartsen.
- Met de Visie Wonen-Welzijn-Zorg hebben we de verbinding gelegd tussen een goede woning, een fijne leefomgeving en de veranderende zorgvraag.
- We hebben binnen het thema Zorg en Welzijn en ook de andere thema's in dit programma in 2024 ook op andere onderwerpen tussenresultaten bereikt die in 2025 en vaak in 2026 een vervolg krijgen.

Wat gaan we ervoor doen?

Duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein

In hoofdstuk 3 hebben wij aangegeven hoe wij streven naar een duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein.

Uitrol van Kansrijk in andere wijken

Het initiatief Kansrijk is een inwonersinitiatief dat de afgelopen jaren aantoonbaar heeft bijgedragen aan het versterken van de sociale cohesie en de zelfredzaamheid van inwoners in de wijk Mierlo-Hout.

De Raad heeft daarom in 2024 opdracht gegeven het initiatief de komende jaren over alle wijken in Helmond uit te rollen. Hiervoor zijn extra middelen beschikbaar gesteld.

Het Ontwikkelteam Kansrijk heeft een procesbegeleider in de arm genomen die in 2025 een praktische verkenning gaat uitvoeren naar potentie van het initiatief in andere wijken. De focus in 2025 ligt bij Helmond-Oost en Helmond-Noord. Inwonersinitiatieven laten zich niet sturen van bovenaf. De taak van de procesbegeleider is het om verbindingen te leggen, een geschikte voedingsbodem te creëren en partijen te enthousiasmeren en activeren om een dergelijk initiatief op te bouwen in de betreffende wijk.

De beoogde output in 2025 is een betrokken kerngroep per wijk waar Kansrijk gaat starten, bestaande uit (professionele en vrijwillige) organisaties, actieve inwoners, wijkverenigingen etc. die samen aan de slag gaan met het ophalen van behoeften van wijkbewoners en daar praktische ondersteuningsactiviteiten voor aanbieden. Per startende wijk stelt de procesbegeleider een (beknopt) plan van aanpak op met beoogde resultaten.

We onttrekken de bedragen voor de uitrol aan de reserve Sociale Stad.

Integraal Zorgakkoord (IZA) / Peel Duurzaam Gezond

In het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn landelijke afspraken gemaakt met als doel het verbeteren van de gezondheid, het inperken van de toenemende vraag naar zorg en het beheersen van de toenemende kosten van de zorg in de zorgverzekeringswet.

Afspraken hierover in Helmond-de Peel staan in het regioplan dat uitgewerkt wordt in implementatieplannen via het samenwerkingsnetwerk Peel Duurzaam Gezond, waarin naast gemeente Helmond, GR Peelgemeenten, zorgverzekeraar CZ, zorg- en welzijnsorganisaties en vertegenwoordigers van inwoners deelnemen.

In 2025 wordt uitvoering gegeven aan de werkagenda's die in 2024 zijn opgesteld voor de vier themalijnen (Eigen regie & Zingeving, Leefomgeving, Passende Zorg & Leefstijl, en Arbeidsmarkt) uit het regioplan.

In de werkagenda's zijn diverse projecten opgenomen, die (gaan) lopen in 2025. Ook gaan we voor een aantal projecten transformatieplannen opstellen, waarmee transformatiemiddelen aangevraagd worden bij de zorgverzekeraar om deze projecten te bekostigen.

De verwachting is dat een aantal projecten in 2025 afgerond wordt, maar een groot deel zal ook doorlopen in 2026.

Een passend aanbod van wonen en zorg gericht op doorstroming

Om diverse doelgroepen die zorg ontvangen – zoals bijvoorbeeld kwetsbare ouderen, inwoners met een psychische kwetsbaarheid en dak- en thuislozen – beter te bedienen werken we samen met de woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties op basis van de visie op wonen, welzijn en zorg, een afwegingskader wonen en zorg uit.

In 2025 werkt een kwartiermaker in opdracht van de partners uit het Bestuurlijk Overleg Wonen, Welzijn en Zorg de visie op wonen, welzijn en zorg uit in een uitvoeringsprogramma op tactisch en operationeel niveau. Een breed afwegingskader voor programmering van woon-zorgvoorzieningen maakt onderdeel uit van dit uitvoeringsprogramma. Ook onderzoeken we op welke manier we onze inwoners kunnen en willen ondersteunen bij de doorstroming op de woningmarkt.

In 2025 moet het uitvoeringsprogramma gereed zijn en willen we een plan van aanpak ten aanzien van het stimuleren van doorstroming op de woningmarkt gereed hebben. Beide acties zullen een vervolg krijgen in 2026.

Time-out & Verblijfsvoorziening

In 2024 werkten we samen met onze partners een businesscase voor de Time-out & Verblijfsvoorziening uit. In 2025 vindt in lijn daarmee de oplevering plaats van een ondernemingsplan, bouwontwerp en veiligheids- en beheerplan. Een klankbordgroep bestaande uit belanghebbenden is ingesteld en blijft aanspreekpunt en adviesorgaan voor de verdere planontwikkeling. De feitelijke realisatie is beoogd voor het eerste kwartaal van 2026.

Project 'Praat vandaag over Morgen'

Het is belangrijk dat alle ouderen zich ervan bewust worden dat zij zelf een verantwoordelijkheid hebben bij de inrichting van hun oude dag. Het gaat dan over het tijdig opbouwen van een sterk sociaal netwerk en het tijdig zorgen voor passende huisvesting. In het laatste kwartaal van 2024 liep de Zo Helmond campagne, speciaal gericht op de doelgroep ouderen. Het gaat om de voorbereidingen die zij nu al kunnen treffen om op een prettige manier ouder te worden.

In 2025 rollen we het project 'Praat vandaag over Morgen' uit in (naar verwachting twee) andere wijken. Een projectleider vanuit het Netwerk Aandacht voor Ouderen gaat actief op zoek naar kansrijke wijken of andere plekken waar veel ouderen wonen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van bestaande initiatieven en ontwikkelingen waarop aangehaakt kan worden. In 2025 wordt een communicatiecampagne opgezet voor het project in Helmond-Noord. Ook stellen we een plan van aanpak op om de resultaten van het project te monitoren.

De beoogde output voor 2025 is de start van minimaal twee nieuwe trajecten, vermoedelijk in Helmond-Noord en Helmond-Oost, en een vastgesteld communicatieplan. Deze uitrol wordt geïnitieerd en begeleid vanuit het Netwerk Aandacht voor Ouderen.

Integrale aanpak Valpreventie

JIBB+ continueert in 2025 de coördinatie op de ketenaanpak Valpreventie, met als doel alle 70+ers in Helmond die dat wensen te informeren over het nut van valpreventie, hen een inschatting te geven van hun risico op vallen en hen te voorzien van een adequaat advies op een passende valpreventie interventie.

Helmond pakt dit voortvarend op. Eind 2025 hebben in alle wijken van Helmond informatiebijeenkomsten plaatsgevonden voor Valpreventie, waarvoor alle wijkbewoners van 70 jaar en ouder per brief door de gemeente zijn uitgenodigd. Naar verwachting vinden ongeveer 20 informatiebijeenkomsten plaats, en worden ongeveer 50 valpreventie-interventies uitgevoerd in diverse wijken, door gecertificeerde fysiotherapeuten. JIBB+ coördineert de ketenaanpak.

Valpreventie maakt onderdeel uit van het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en kent een looptijd van 4 jaar (2023 t/m 2026).

Monitoring en evaluatie opdracht Sociale Teams Helmond

Binnen de overeenkomst zijn prestatieafspraken en Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) afgesproken op de uitvoering, het bereik, de tijdigheid en tevredenheid met de hulp, en op de samenwerking met partners. Jaarlijks verantwoordt STH zich hiervoor. We hebben voor een periode van maximaal acht jaar een contract gesloten met Stichting Sociale Teams Helmond.

In 2024 wordt het besluit voor de verlenging van de overeenkomst per 1 januari 2026 genomen op basis van een evaluatie. Bij verlenging van de overeenkomst wordt de opdracht van STH nader aangescherpt. Uw raad wordt hierover eind van dit jaar geïnformeerd.

Huis van het Recht

Dit betreft een fysiek loket waar mensen terecht kunnen met problemen die betrekking hebben op juridisch én sociaal terrein. In 2024 heeft een pilot plaatsgevonden met het Juridisch Loket op de Westwijzer in Helmond. Dit heeft geleid tot het besluit bij het Juridisch Loket om de diensten in Helmond voort te zetten en zelfs uit te bouwen in de toekomst. In verband met de financiering vanuit rijksmiddelen, heeft de gemeente Helmond geen financiële verplichting. Wel faciliteren we vanuit het sociaal domein de samenwerking van het Juridisch Loket en de netwerkpartners in de stad.

Inkoop Wmo 2025

Vanaf 2025 lopen de huidige Wmo-overeenkomsten af voor onder meer Wmo begeleiding, Huishoudelijke Ondersteuning en beschermd wonen. In 2024 zijn we gestart met een nieuwe inkoopperiode voor deze voorzieningen. De uitgangspunten uit ons ambitieakkoord en de Kadernota Sociaal domein zijn in dit traject richtinggevend geweest. Daarnaast zijn er veranderingen en uitdagingen in de zorg en maatschappij waar we op willen inspelen.

Onze ambitie blijft om kwalitatieve, passende zorg te bieden, die we samen met onze inwoners organiseren. We contracteren de beste partners die, samen met andere partijen, de ondersteuning kunnen verbeteren. Dit betekent zorg die meer op maat is voor de cliënt, en zorg die beter samenwerkt met andere partijen in de wijk. We willen van elkaar leren, informatie uitwisselen en zo verbeteren. De aanbesteding is eind 2024 afgerond en wordt in 2025 geïmplementeerd.

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
674	Uitrol van Kansrijk in andere wijken	102	102	98	
674	dekking: reserve Sociale Stad	-102	-102	-98	
Totaal Autonome ontwikkelingen Zorg en welzijn		0	0	0	0

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2025 Lasten	2025 Baten	2025 Saldo
640 Sociale Netwerken	1.022		-1.022
642 Basisvoorzieningen accommodaties	2.029	1.551	-478
674 Maatschappelijke ondersteuning	6.080	8	-6.072
675 Specialistische ondersteuning	7.466	170	-7.296
690 Wmo individuele voorzieningen	3.757	263	-3.494
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	43.154	970	-42.184
720 Lijkbezorging	10		-10
Totaal Zorg en Welzijn	63.518	2.962	-60.556

4.1.2 Werk en inkomen

Beoogd maatschappelijk effect:

We streven naar bestaanszekerheid voor alle inwoners. We hebben aandacht voor een adequaat vangnet voor alle inwoners die worstelen met bestaanszekerheid en/of hulp nodig hebben bij het vinden van een passende werkplek. Onderdeel daarvan is een inclusieve arbeidsmarkt waarin vaardigheden centraal staan om elk talent te benutten, zeker in de huidige tijd van arbeidsmarktkrapte.

Doelstellingen

- Borging van bestaans- en inkomenszekerheid.
- Iedereen die kan is aan het werk of participeert, waar nodig met ondersteuning.
- Meer inwoners hebben een inkomen waarmee zij kunnen voorzien in hun levensonderhoud.
- (Generatie)armoede doorbreken zodat iedereen rondkomt, meedoet en vooruitkomt.
- Vermindering energiearmoede zowel voor de korte als lange termijn (zie ook Hoofdstuk 4.2.4, Klimaat en Energie/Gezonde leefomgeving).
- Vroegtijdig signaleren schuldenproblematiek en een drempelloze toegang tot hulp.
- Onderwijs en arbeidsmarkt sluiten op elkaar aan (zie ook Hoofdstuk 4.3.2, Onderwijs/arbeidsmarkt).

Wat hebben we al bereikt?

- We trokken vanwege de koopkrachtcrisis een bedrag uit van € 10 miljoen voor een koopkrachtfonds. Er werd een scala aan maatregelen uitgedacht, uitgewerkt en uitgevoerd. Daarbij hebben we nauw samengewerkt met vele maatschappelijke partners in onze stad. Zo hielpen we 9.000 huishoudens, honderden ondernemers en tientallen maatschappelijke organisaties om deze moeilijke tijd door te komen.
- Belangrijke pijler onder ons beleid is de ophoging van de draagkrachtnorm van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Daardoor kunnen meer mensen met een laag inkomen financiële ondersteuning krijgen. Deze ophoging realiseren we stapsgewijs voor de verschillende regelingen. Ook hebben we een plan gemaakt voor een witgoedregeling, waardoor mensen met een laag inkomen energie slurpende apparaten zoals wasmachine en koelkast voor een energiezuinig exemplaar kunnen inwisselen. We betalen dat uit de resterende middelen van het koopkrachtfonds.
- We zochten de grenzen op van de Participatiewet. Goed voorbeeld daarvan is de verhoging van de giftenlimiet van 1.200 naar 1.800 euro. Dat kan mensen in de bijstand nét iets meer lucht geven.

Wat gaan we ervoor doen?

Duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein

In hoofdstuk 3 hebben wij aangegeven hoe wij streven naar een duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein.

Inzet participatie voor inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt

In 2024 is de regionale pilot voor inwoners met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt gestart. In deze pilot werkt Senzer samen met gemeenten aan een intensievere dienstverlening voor deze doelgroep en een intensievere regionale samenwerking om deze inwoners meer (maatschappelijk) zelfredzaam te maken. Binnen de pilot krijgen 90 inwoners te maken met een intensievere aanpak met meer contactmomenten. In 2025 wordt de pilot geëvalueerd en wordt bezien welke dienstverlening effectief is voor deze doelgroep. In 2025 levert Senzer een voorstel voor deze dienstverlening op.

Participatiewet in Balans

De herziening van de Participatiewet bestaat uit drie sporen. Het eerste spoor bestaat uit een twintigtal maatregelen op de korte termijn waarmee er onder andere meer ruimte is voor maatwerk en werken vanuit vertrouwen. Het tweede spoor betreft de fundamentele herziening van het stelsel op de lange termijn en het derde spoor gaat over het versterken van de vakkundigheid van de uitvoerende professionals. Het wetsvoorstel voor spoor 1 ligt momenteel bij de Tweede Kamer en de ingangsdatum is vooralsnog gepland voor 1 januari 2025. Dit is echter afhankelijk van de voortgang van de besluitvorming. Samen met Senzer treffen we voorbereidingen voor de invoering van deze wet en de implementatie van de wijzigingen. Hiervoor moeten in 2025 verordeningen en beleidsregels worden aangepast, zowel voor de algemene bijstand als voor de bijzondere bijstand.

Arbeidsmarkttoeleiding statushouders

In 2024 is de pilot startbanen gestart. De aanpak is bedoeld voor statushouders die kort in Nederland zijn en bezig zijn met inburgeren onder de Wet Inburgering 2021. Zij gaan na vestiging in de gemeente snel aan het werk waardoor ze direct kunnen participeren en de taal leren op de werkvloer. De pilot wordt verlengd naar 2025. De verwachting is dat er in 2025 100 deelnemers zijn binnen de pilot, die naar verwachting tot medio 2026 doorloopt. Statushouders die de B1 route inburgering (leren spreken en schrijven van de Nederlandse taal op niveau B1, binnen maximaal 3 jaar) volgen binnen de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel begeleiden we snel, binnen drie maanden na opstellen van het persoonlijke inburgeringsplan, naar werk. We passen de werkwijze inburgering zodanig aan dat we regionaal meer uniform werken.

Social Return on Investment

Vanaf 1 januari 2024 geldt het beleidskader Social Return on Investment (SROI) en in 2024 is de regionale SROI-Servicedesk van start gegaan. Opdrachtnemers van gemeenten in de arbeidsmarktregio worden door sociale criteria in de opdrachtverstrekking verplicht om werkgelegenheid te creëren voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De Servicedesk SROI ondersteunt opdrachtnemers met het invullen van hun SROI-verplichting en controleert en monitort deze invulling. In 2025 wordt bij alle contracten met een waarde van tenminste €100.000 gesproken over de op te nemen SROI-verplichting, en alle gegunde contracten worden opgenomen in het monitoringssysteem. Daarnaast evalueren we met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio de inzet van de Servicedesk.

Aanpak Ervaringsdeskundigheid

Gemeente Helmond neemt samen met de LEVgroep, Senzer, Savant en Sociale Teams Helmond deel aan het landelijke project 'Mensen met ervaringskennis op geldzorgen' dat begeleid wordt door Pharos en Sterk uit Armoede. In 2025 gaan twee ervaringsdeskundigen werken aan vraagstukken voor alle partners. Daarnaast ontwikkelen we in 2025 een werkwijze zodat we ervaringsdeskundigheid op aanvraag kunnen gaan inzetten

Uitvoeringsplan Armoede & Schulden

In 2024 actualiseerden we het Beleidsplan Armoede & Schulden 2024-2028 en stelden we het bijbehorend uitvoeringsplan voor de jaren 2025 en 2026 op. In 2025 starten we met het ontwikkelen van een monitor voor het uitvoeringsplan en voeren we de projecten uit het plan uit. De projecten in het uitvoeringsplan verschillen in tijdsduur, intensiteit en de verwachte resultaten. Een voorbeeld van een project is de implementatie van de basisdienstverlening schulddienstverlening.

Uitvoering regeling energiezuinig witgoed voor lage inkomens

In 2024 heeft de raad besloten tot het uitvoeren van een incidentele witgoedregeling. Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum krijgen een voucher waarmee ze een duurzaam witgoed apparaat kunnen aanschaffen. We verwachten in 2025 ongeveer 5500 huishoudens te bereiken.

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
602	Herziene systematiek uitvoeringsbijdrage GR Senzer	1.400	1.400	1.400	1.400
Totaal Autonome ontwikkelingen Werk en inkomen		1.400	1.400	1.400	1.400

In 2022 is voor de gemeentelijke bijdragen in de algemene uitvoeringskosten van Senzer overgestapt op een andere berekeningssystematiek. Alle gemeenten wordt gevraagd eenzelfde percentage bij te dragen van de inkomsten die de gemeenten ontvangen binnen het cluster Participatie van de algemene uitkering in het gemeentefonds. Voor 2025 leidt deze werkwijze tot een extra bijdrage van € 1,4 miljoen uit de begroting van de gemeente Helmond.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
602	Uitvoering uitkeringsregelingen	58.096	41.927	-16.169
603	Bijzondere bijstand	8.889		-8.889
604	Schulddienstverlening	2.318		-2.318
618	Werkgelegenheidsbeleid	17.604		-17.604
619	Minima beleid	1.427	10	-1.417
621	Participatie	5.304	829	-4.475
Totaal	Werk en Inkomen	93.638	42.766	-50.872

4.1.3 Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect:

We willen dat onze jeugd zich optimaal kan ontwikkelen en dat zij daarbij de kans krijgen hun talenten te ontdekken, zodat zij mee kunnen doen aan onze (toekomstige) samenleving. Jeugdigen voor wie dit niet vanzelfsprekend is helpen we met adequate ondersteuning en hulp.

Doelstellingen

- Kinderen en jeugdigen groeien kansrijk, gezond en veilig op in Helmond en krijgen wat nodig is om vanaf het prille begin een goede start te maken en zich ten volle te ontwikkelen (zie ook programma 2, thema Veiligheid). We zetten in op preventie en ontwikkelen daarvoor een impact gedreven aanpak.
- Versterken van onderwijskansen en onderwijsdeelname van onze jeugdige inwoners. Alle kinderen en jeugdigen hebben een ontwikkelrecht, het liefst in een onderwijsomgeving waarin ze hun talenten kunnen ontwikkelen.
- Gezinnen en jeugdigen die ondersteuning nodig hebben bij bijvoorbeeld opvoeding, inkomen, financiën of psychische problemen of stoornissen krijgen deze snel en laagdrempelig, licht waar mogelijk, zwaarder en specialistisch indien nodig.
- Kinderopvang/onderwijs en jeugdhulp sluiten beter op elkaar aan.
- We voorkomen voortijdige schoolverlaters en thuiszitters en benutten de talenten van jongeren optimaal.
- Er komen meer kleinschalige verblijfsvoorzieningen voor jeugdigen die hulp en ondersteuning nodig hebben, als alternatief voor gesloten jeugdhulp.
- Passende en toekomstbestendige huisvesting voor onze onderwijsinstellingen.

Wat hebben we al bereikt?

- Het Meerjarenprogramma Jeugd en de aanpak voor Preventie met Gezag zijn twee belangrijke documenten die kortgeleden zijn vastgesteld. Het legt de basis voor ons jeugdbeleid in de komende jaren.
- Het Dr. Knippenbergcollege kreeg kort voor de huidige bestuursperiode een mooie plek op Sport- en Beleefcampus De Braak.
- We zijn volop bezig met de uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda, waarmee we obstakels in de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren uit de weg willen ruimen. Zo hebben inmiddels alle basisscholen toegang gekregen tot een bibliotheek op school. Ook zorgen we met het stadsplan basisvaardigheden ervoor dat iedereen laagdrempelig kan meedoen aan de samenleving en pakken we laaggeletterdheid aan.

Wat gaan we ervoor doen?

Duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein

In hoofdstuk 3 hebben wij aangegeven hoe wij streven naar een duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein.

Extra middelen voor onderhoud onderwijsgebouwen

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en aanpalende terreinen, zoals kinderopvang en bewegingsonderwijs. Deze verplichting wordt toegekend in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra. De vertaling hiervan is voor de gemeente Helmond in de verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs Helmond 2015 vastgelegd. De zorgplicht houdt in dat de gemeente zorgt voor voldoende en adequate huisvesting.

Doordat het gebouwenbestand is verouderd, worden we steeds vaker geconfronteerd met schades en constructiefouten. De gemeente is verantwoordelijk om deze te herstellen. Het Integraal Huisvestingsplan uit 2017 is bedoeld voor de bouwkosten van nieuwe schoolgebouwen en biedt geen ruimte om (onverwachte) onderhoudskosten van bestaande gebouwen te dekken. Daarom nemen we vanaf 2025 een nieuw, structureel budget in de begroting op ter dekking van deze kosten.

Extra krediet Onderwijshuisvesting & MFA Rijpelberg (Integraal Huisvestingsplan)

Voor het realiseren van de laatste nieuwbouwprojecten van het lopende Integraal Huisvestingsplan uit 2017 is extra krediet nodig. Door onder meer de stijging van bouwkosten, aangescherpte inzichten over de bouwprojecten, participatie van kinderopvang voor een doorgaande leerlijn, gymzalen/ buurthuis (MFA Rijpelberg) en het niet toepassen van indexatie op kredieten zijn er onvoldoende middelen om de projecten die nog op de rol staan uit te voeren in de periode 2025-2028.

Concreet gaat het om extra krediet voor MFA Rijpelberg, Integraal Kindercentrum (IKC) 'T Hout, IKC Het hart van het Hout en VSO de Korenaer. In 2025 starten we met dit extra krediet de procedure die moet leiden tot uiteindelijke realisering van de nieuwbouw. Dit betekent onder meer de architectenselectie, de 1e ontwerpen in samenspraak met scholen en omwonenden, de kostenbegroting en de uiteindelijke aanbesteding van de projecten. Parallel hieraan gaan in 2025 de procedures lopen voor het omgevingsplan.

Bij MFA Rijpelberg verbinden we inhoudelijk en ruimtelijk een IKC met een wijkhuis en versterken zo de sociale infrastructuur in de wijk, in overeenstemming met de geactualiseerde kadernota sociaal domein. Door kindgerelateerde functies te combineren met ondersteunings- en ontmoetingsfuncties kan er een brede voorziening ontstaan, die de wijk een sociaal-maatschappelijke impuls geeft en de participatie en ontmoeting in de wijk verbetert.

Integraal Huisvestingsplan 2029 en verder

Na afronding van de projecten van het lopende integraal huisvestingsplan, naar verwachting in 2028, staat ons nog een forse, dubbele opgave te wachten. Het huidige scholenbestand dient vervangen te worden én we moeten scholen bij gaan bouwen vanwege de schaa sprong. In 2024 zijn we samen met de schoolbesturen de voorbereidingen gestart voor een nieuw integraal huisvestingsplan voor 2029 en verder. Dit plan voor een duurzame en toekomstbestendige onderwijshuisvesting wordt in 2025 verder met de schoolbesturen uitgewerkt en naar verwachting in de eerste helft van 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. De uitvoering krijgt vervolgens vanaf 2029 zijn beslag. Hiervoor maken wij extra ambtelijke capaciteit beschikbaar.

Uitvoeren Ontwikkelkansenbeleid

Eind 2023 is het Ontwikkelkansenbeleid vastgesteld. In 2025 wordt gewerkt aan de uitvoering van het Ontwikkelkansenbeleid 2024 – 2027. In de koers zijn twee pijlers vastgesteld: 1) De beste vroege start en 2) Taal centraal. Om aan deze twee pijlers invulling te geven, werken we in 2025 aan de volgende deelonderwerpen:

- Doorontwikkeling van de pilot passende kinderopvang
- Een aanpak om het bereik van de voorschoolse opvang binnen de gemeente te vergroten
- Een nieuw subsidiekader voor de taalklassen
- Doorontwikkeling subsidieregeling ontwikkelkansen
- Doorontwikkeling van de Verlengde Schooldag Helmond

Verdere uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda 2020-2030 (HEA)

In 2025 geven we verder uitvoering aan de Helmondse Educatieve Agenda 2020-2030 (HEA). Samen met kinderopvang, onderwijs en maatschappelijke partners zetten we in op de volgende drie pijlers:

1. Het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs, opvang en gemeentelijke toegang;
2. Het creëren van een ononderbroken leerlijn voor kinderen;
3. Het ondersteunen bij de taalontwikkeling van (anderstalige) kinderen en hun ouders.

We versterken in 2025 de deskundigheidsbevordering in onderwijs en kinderopvang voor de omgang met anderstalige kinderen en hun ouders (pijler 3).

Tegengaan voortijdig schoolverlaten en thuiszitters

Medio 2025 wordt naar verwachting de wet 'Van school naar duurzaam werk' van kracht. Deze wet beoogt een doorlopende aanpak van school naar werk voor jongeren tot 27 jaar. Met als doel het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en bewerkstellingen dat jongeren onderwijs volgen en/of werken.

Deze nieuwe wet is de basis voor het regionaal programma 'Van school naar duurzaam werk 2025-2029' dat we in 2025 onder regie van (contact)gemeente Eindhoven opstellen, samen met partners op het terrein van onderwijs en werk. In samenhang hiermee wordt eveneens onder regie van de (regio)gemeente Eindhoven in 2025 een nieuw regionaal beleidskader voor het Doorstroompunt ontwikkeld voor de periode 2025-2029.

Lokaal starten we in 2025 met een versterkte aanpak van schoolverzuim op drie scholen, als onderdeel van het programma Preventie met Gezag. Deze aanpak voorziet in intensieve samenwerking met justitiële partners als Halt, de rechtbank en jeugdreclassering.

Regionale Visie op nieuwkomersonderwijs

Het nieuwkomersonderwijs in de regio Helmond staat onder druk door de toenemende stroom aan nieuwkomers. In 2025 leveren we een kaderstellende visie Nieuwkomersonderwijs op, die richting geeft aan de duurzame organisatie van het nieuwkomersonderwijs binnen de gemeente Helmond.

Vervolgens starten we - binnen deze kaders - aan de uitwerking van uitvoeringsagenda's voor kinderopvanglocaties, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Aanvullend hierop werken we in 2025 samen met de 20 andere gemeenten in Brabant-Zuidoost (Brainportregio) op het gebied van nieuwkomersonderwijs en internationalisering binnen het onderwijs.

In 2025 maken we onder andere afspraken over de huisvesting van de Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) en de aanpak van de wachtlijstproblematiek in de regio. Ook verkennen we de mogelijkheden voor een gezamenlijke organisatie van tussentijds aanbod voor Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV). Nu regelt iedere gemeente afzonderlijk nog aanbod voor deze kinderen. In 2026 en verder geven we uitvoering aan deze afspraken.

Impact gedreven jeugdpreventie in de wijk

In 2024 startten we met de uitvoering van het Meerjarenprogramma Jeugd 2024-2028 'Kansrijk, Gezond en Veilig opgroeien in Helmond' en bereidden de aanpak op wijkniveau voor (Wijkprogrammering). In 2025 beginnen we in de Binnenstad, Helmond-West en Helmond-Oost (de drie Preventie met Gezag-wijken). We vormen in iedere wijk coalities van bewoners, vrijwilligers, uitvoerende professionals en beleidsmakers. Zij bepalen welke risico, beschermende of versterkende factoren in hun wijk belangrijk zijn en welke aanpak het beste past om deze factoren effectief te

beïnvloeden. Zij maken afspraken over de uitvoering en monitoren vervolgens de voortgang. In 2026 en verder continueren we deze aanpak en breiden deze uit naar de andere wijken.

Uitwerking Hervormingsagenda Jeugd

In 2024 hebben we ons voorbereid op de lokale en regionale implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd. In 2025 zullen we een lokaal plan van aanpak opstellen om stapsgewijs tot daadwerkelijke implementatie van de acties uit de Hervormingsagenda te komen. De Hervormingsagenda is een omvangrijk, meerjarig traject bedoeld om tot betere en betaalbare jeugdhulp te komen. De implementatie hiervan bedraagt daarom meerdere jaren en zal ook in 2026 en verder nog doorlopen.

Kleinschalige verblijfsvoorzieningen voor jeugdhulp

In 2024 hebben we in 'Een 10 voor de jeugd'-verband de pilot 'kleinschalig verblijf' uitgebreid en zijn we gaan monitoren of we de doelstellingen behalen. Hierbij onderzoeken we of we jeugdigen minder vaak verplaatsen van verblijfslocaties, of jeugdigen korter in verblijf zitten, en of de doelgroep die mogelijk voor jeugdzorgplus in aanmerking komt kan worden afgevangen met een plaatsing in kleinschalig verblijf. In 2025 ronden we de monitoring van deze pilot af. Bij positieve resultaten onderzoeken we of dit kan worden verankerd in de reguliere jeugdhulpinkoop vanaf 2026.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
410	Budget Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) onderwijshuisvesting	250	250	250	250
410	Versterken programmeren integraal huisvestingsplan (IHP) fase 2	250	250	250	250
Totaal Beleidsintensiveringen Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs		500	500	500	500

Jaarlijks budget onderwijshuisvesting MJOP

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor Onderwijshuisvesting. Deze verplichting wordt toegekend in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra. De vertaling hiervan is voor de gemeente Helmond in de verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs Helmond 2015 vastgelegd. De zorgplicht houdt in dat de gemeente zorgt voor voldoende en adequate huisvesting. Deze verplichting wordt onder andere ingevuld door uitvoering te geven aan hetgeen in de Verordening is opgenomen. Doordat het gebouwenbestand sterk verouderd is inmiddels, worden we steeds vaker geconfronteerd met schades en constructiefouten. De gemeente is verantwoordelijk om deze te herstellen.

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
409	Duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein	10.182	14.937	14.943	14.970
409	<i>dekking: reserve Sociaal Domein</i>	-6.000	-4.000		
409	<i>dekking: besparingsopgave Taskforce Sociaal Domein</i>	-3.282	-6.937	-10.943	-10.970
Totaal Autonome ontwikkelingen Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs		900	4.000	4.000	4.000

Aanpak duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein komen enkele forse uitdagingen op de gemeente Helmond af. Aan de ene kant nemen de uitgaven toe door ontwikkelingen rondom de eigen bijdrage WMO, verdere vergrijzing en problemen binnen het jeugdzorgstelsel. Aan de andere kant neemt compensatie van het Rijk voor de jeugdzorg af en worden budgetten voor beschermd wonen anders verdeeld.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden, kijken we naar de besparingsmogelijkheden binnen het sociaal domein. We zullen in kaart brengen waar de kansen en mogelijkheden liggen om tot een duurzaam financieel sociaal domein te komen. Het is uiteindelijk aan het college en de raad om hierin keuzes te maken. Daarbij is het uitgangspunt dat de tekorten zo veel mogelijk binnen het sociaal domein worden opgevangen. Gezien echter de omvang van de tekorten zal het financiële vraagstuk in de volle breedte van de begroting afgewogen moeten worden.

Deze aanpak omvat het volledige sociale domein, niet alleen jeugd, jeugdzorg en onderwijs. In de begrotingsstructuur is deze in dit thema opgenomen.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000 / - is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
404	Speelvoorzieningen	660	0	660
Totaal Jeugd, jeugdzorg en onderwijs		660	0	660

Speelvoorzieningen

Wij investeren in speelvoorzieningen in de hele stad. Met de uitvoering van de speelprojecten geven we, waar mogelijk, ook een impuls aan de openbare ruimte. Dit doen we door het verbreden van de speelprojecten tot integrale, klimaatbestendige en inclusieve plannen voor een aantrekkelijke beweegvriendelijke woonomgeving.

Daarbij gaat het globaal om drie type ingrepen:

- Herinrichten (gelijkwaardig): vervangen speeltoestellen en ondergronden;
- Impuls in speel- en verblijfsruimte, sportfuncties, of natuurlijk spelen;
- Omvormen tot informele natuurlijke speelruimte, zonder speeltoestellen.

In 2023 is tijdens de periodieke veiligheidsinspecties gekeken naar de verwachte vervangjaren van speeltoestellen als basis voor het geüpdatete uitvoeringsprogramma. De komende vier jaar (2025-2028) komen in totaal 164 van de 263 plekken in aanmerking voor een herinrichting. Het is daarom belangrijk om de komende jaren een inhaalslag te maken in de vervangingen.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2025 Lasten	2025 Baten	2025 Saldo
403 Sociale Netwerken	150		-150
404 Basisvoorzieningen accommodaties	1.269	960	-309
405 Basisvoorzieningen overig	3.923	655	-3.268
406 Maatschappelijke ondersteuning	10.221	4.516	-5.705
409 Specialistische ondersteuning	46.325	6.000	-40.325
410 Huisvesting onderwijs	6.899	984	-5.915
478 Techniekeducatie	94		-94
575 Openbare speelgelegenheden	326	4	-322
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	1.322	691	-631
Totaal Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs	70.529	13.810	-56.719

4.1.4 Inclusie

Beoogd maatschappelijk effect:

Een inclusieve stad waar inwoners zich thuis voelen en zichzelf kunnen zijn. Waar iedereen gelijke kansen heeft om mee te doen, ongeacht afkomst, leeftijd, gender, seksuele voorkeur, beperking of plek waar je bed staat.

Doelstellingen

- We maken Helmond de komende jaren toegankelijker (fysiek en sociaal) zodat alle inwoners volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.
- Het tegengaan van discriminatie, ook richting organisaties en bedrijven waarmee wij samenwerken. Daarnaast het stimuleren van meldingsbereidheid bij inwoners die discriminatie ervaren.
- Inwoners die over een te smalle beurs of onvoldoende basisvaardigheden beschikken om hun weg te zoeken in het digitale stelsel, helpen we deze achterstand te overbruggen (zie ook Hoofdstuk 4.4.6: Digitale Stad, digitale inclusie).
- Voor meer statushouders en asielzoekers, waaronder ook Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV'ers), is er passende opvang, huisvesting en onderwijs beschikbaar.
- Statushouders krijgen de begeleiding die ze nodig hebben om te kunnen integreren in onze samenleving en een nieuw bestaan op te kunnen bouwen.

Wat hebben we al bereikt?

- Al meer dan twee jaar bieden wij Oekraïense vluchtelingen een veilige omgeving, met het voormalige Knippenbergcollege als centrale locatie. Daarmee leveren wij het aandeel dat van een stad als Helmond mag worden verwacht. Ook 'reguliere' vluchtelingen hebben we de afgelopen jaren opgevangen, zowel noodopvang als langdurige opvang van jonge vluchtelingen.
- Inclusie heeft de afgelopen jaren veel aandacht gehad. We zijn een regenbooggemeente gericht op de LHBTIQA+doelgroep met meerjarenplan en uitvoeringsplan, waarin diverse activiteiten zijn opgenomen, zoals een social media publiciteitscampagne 'Lekker Boeiend' (gericht op jongeren), de foto-expositie Roze 50+ én aanbod voor inwoners met een migratieachtergrond via St. Nese. Lokaal is bovendien het Huis onder de Regenboog ontstaan, dat hulp en advies, lotgenotencontact, inloop, cursussen & workshops aanbiedt. En we ondertekenden de Charter Diversiteit en namen deel aan Diversity Day. Deze dag is gebruikt om binnen de gemeente het gesprek te voeren over diversiteit en inclusie op de werkvloer.

Wat gaan we ervoor doen?**Asiel en Migratie**

Helmond heeft een totale (indicatieve) taakstelling op het gebied van asielzoekers van 462. Hiervan zijn momenteel 50 plaatsen gerealiseerd (voor minderjarige asielzoekers). Hier ligt nog een forse opgave en we werken nauw samen met het COA om binnen Helmond een passende tweede opvanglocatie te realiseren.

Concrete output is de oplevering van een voorziening in samenwerking met het COA waar minderjarige asielzoekers (AMV-ers) voor korte maar liefst ook voor langere periode kunnen worden opgevangen. Ook doen we er alles aan om te zorgen voor voldoende capaciteit in het onderwijs voor deze doelgroep. De gemeentelijke bijdrage omvat vooral het voorzien in adequate/voldoende huisvesting voor dit onderwijs.

Daarnaast werkt de gemeente aan de realisatie van een grotere opvanglocatie voor reguliere asielzoekers, voor een termijn van 10-15 jaar. Hier verwachten we in 2025 alleen een tussenresultaat (bijvoorbeeld locatiekeuze). De opvang zelf gebeurt door het COA. De gemeente levert alleen personele inzet voor de organisatie van de huisvesting, eventueel onderwijs en inburgering. De gemeente heeft een wettelijke en maatschappelijke taak in het huisvesten van de diverse groepen nieuwkomers, waaronder asielzoekers, Oekraïners en arbeidsmigranten. Het maken van beleid voor (de huisvesting van) deze groepen, het (met partners) daadwerkelijk organiseren van deze huisvesting en het zorgen voor onderwijs, begeleiding en inburgering is op dit moment nog niet structureel belegd in de organisatie.

Daarvoor is in 2024 een apart team gevormd, dat op dit moment nog uit incidentele middelen gefinancierd moet worden. Na 2025 zullen de kosten hiervan worden ingebed in de reguliere formatie. Het team bestaat in ieder geval uit een programmamanager, twee projectleiders, een programmaondersteuner en een beleidsmedewerker.

Opvang statushouders in Buitenjan Veldhoven

Voor de opvang van statushouders die in de regio worden gehuisvest is in de gemeente Veldhoven een tussenvoorziening gecreëerd. Hier worden vanaf 1 februari 2022 ongeveer 150 statushouders tijdelijk opgevangen, totdat zij een zelfstandige woning krijgen toegewezen in hun gekoppelde gemeente in Zuidoost-Brabant. Dit verlicht de druk op de landelijke asielzoekerscentra waar de statushouders veelal vandaan komen maar eigenlijk niet meer thuishoren. Vanuit De Buitenjan worden statushouders begeleid naar werk en kunnen zij starten met inburgeren in de gemeente waaraan ze gekoppeld zijn.

Alle 21 gemeenten in de regio leveren een financiële bijdrage aan deze voorziening. In 2025 blijft ook gemeente Helmond deelnemen aan de regionale opvangvoorziening voor statushouders in Veldhoven. De (verlengde) overeenkomst hiervoor loopt tot 1 augustus 2026. Daarnaast wordt een klein aantal statushouders rechtstreeks gehuisvest binnen Helmond zelf.

Op 24 juni 2024 heeft ons college besloten tot deelname aan de regionale opvang van statushouders op de aangegeven locatie in Veldhoven. De kosten daarvan zijn € 64.000 in 2025 en € 47.000 in 2026. Wij bekostigen dit uit de reserve nieuwkomers.

Huisvesten statushouders

Elke gemeente krijgt halfjaarlijks een taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Statushouders huisvesten we op grond van de regionale huisvestingsverordening met urgentie in sociale huurwoningen van de woningcorporaties.

Ook kijken we in onze gemeente naar nieuwe kansen voor Nidos woningen/woonvormen (Nidos is de voorgedij-instelling voor AMV'ers) waar AMV-statushouders onder begeleiding kunnen wonen.

Uitvoering antidiscriminatie-agenda (nu: inclusie-agenda) Helmond

In het ambitieakkoord is de ambitie opgenomen dat Helmond een inclusieve stad wil zijn, waar inwoners zich thuis voelen en zichzelf kunnen zijn en discriminatie wordt tegengegaan. Om dit doel te bereiken worden gesprekstafels georganiseerd met vertegenwoordigers uit inwonersgroepen die op basis van hun kenmerken een aantoonbaar verhoogd risico lopen om gediscrimineerd te worden. Het betreft mensen met een niet-Nederlandse achtergrond, een andere huiskleur en/of religie, mensen uit de regenbooggemeenschap en mensen met een handicap. De uitkomsten van de gesprekstafels worden verwerkt in een inclusie-agenda. Er zal in 2025 minimaal één keer een terugkoppeling aan de raad plaatsvinden. De verbetervoorstellen uit de inclusie-agenda lopen ook na 2025 door.

Daarnaast loopt een aantal uitvoeringsplannen om inclusie te bevorderen op specifieke doelgroepen, zoals inwoners met een handicap en de LHBTIQ+-doelgroep.

Uitvoeren actieplan VN-verdrag Handicap (2024-2025)

In 2024 werkten we samen met een groep ervaringsdeskundigen met uiteenlopende beperkingen een tweejarig actieplan uit voor het VN-verdrag Handicap 2024-2025.

Het Actieplan 2024-2025 focust op een drietal speerpunten:

- Werken aan Bewustwording;
- Verbeteren van de fysieke toegankelijkheid;
- Vergroten van participatie van de doelgroep(en) met een beperking op gebied van cultuur & bewegen.

In 2025 biedt MEE cursussen aan voor herkenning en bejegening van inwoners met een onzichtbare beperking. Het 'mystery guest' onderzoek door ervaringsdeskundigen van ORO in 2024 zal leiden tot verbeterplannen bij gemeentelijk afdelingen (ontvangst, security, Wmo-loket en KCC) die in 2025 worden uitgevoerd. Na opening van De Braak zullen de aangeschafte sporthulpmiddelen actief worden gepromoot. Op basis van de Uitvoeringsnota Evenementen wordt gewerkt aan de verbetering van de toegankelijkheid van evenementen, met onder andere de inzet van ervaringsdeskundigen van Helmond Toegankelijker.

Het betreft hier structureel beleid. Begin 2026 zal er opnieuw een 2-jaren Actieplan worden opgesteld.

Uitvoering meerjarenbeleidsplan regenboogbeleid 2023-2026

In 2024 richtten we ons met name op de omgeving van de LHBTIQ+-doelgroep met als doel de bewustwording, acceptatie en daarmee de sociale veiligheid van de LHBTIQ+ gemeenschap – jong én oud - te vergroten.

De GGD is coördinator van de uitvoering van het regenboogbeleid dat Helmond samen met Eindhoven uitvoert. Zij blijven zich richten op de intermediairs op VO- en MBO-scholen door middel van nieuwsbrieven, trainingen, (overzicht van beschikbaar) onderwijsmateriaal en een aanbod voor een interactieve theatervoorstelling. Voor de doelgroep ouderen wordt de roze loper gepromoot bij diverse zorginstellingen. In Helmond is daarnaast Stichting Het huis onder de Regenboog actief. Zij bieden inloop, diverse culturele activiteiten, informatie, een luisterend oor, lotgenotencontact en individuele gesprekken.

Zowel de GGD als Stichting Het huis onder de Regenboog hebben een uitvoeringsplan voor 2025 aangeleverd. De voortgang daarop wordt gemonitord op basis van periodieke voortgangsgesprekken. De activiteiten van deze organisaties worden structureel aangeboden en gesubsidieerd. De verwachting is dat dit ook in 2026 wordt voortgezet.

Personeelsbeleid

Een belangrijk aspect van inclusie is dat ook de gemeentelijke organisatie een betere afspiegeling wordt van de samenleving. Wat we hiervoor doen is toegelicht bij 4.4.7 en 5.5.4 Personeel en Organisatie.

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
622	Opvang statushouders in Buitenjan Veldhoven	64	47		
622	<i>dekking: reserve nieuwkomers</i>	-64	-47		
622	<i>Programmateam Asiel en Migratie</i>	929			
622	<i>dekking: reserve nieuwkomers</i>	-663			
622	<i>dekking: specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraïne</i>	-266			
Totaal Autonome ontwikkelingen Inclusie		-	-	-	-

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
622	Opvang Vreemdelingen	904	727	-177
Totaal	Inclusie	904	727	-177

4.1.5 Gezondheid

Beoogd maatschappelijk effect:

We streven naar het versterken van de sociale structuur, leefbaarheid en gezondheid in met name de aandachtswijken. Dit doen we vanuit het idee dat de aanpak van de bestaande gezondheidsverschillen verder gaat dan leefstijlinterventies. Daarbij wordt dan ook intensief de link gelegd met de aanpak van armoede en het versterken van basisvaardigheden.

Doelstellingen

- In 2040 zijn de gezondheidsverschillen kleiner met 30% en leven alle Helmonders 5 jaar langer in goede gezondheid.
- Inwoners van Helmond beschikken over voldoende basisvaardigheden (rekenen, taal en burgerschap) om deel te nemen aan de samenleving op een manier die goed bij hun identiteit, vaardigheden en leven past.
- Investering in regionale samenwerking met bedrijven, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheden via Brainport voor Elkaar om de tweedeling in de samenleving te verminderen en iedereen mee te laten doen.

Wat hebben we al bereikt?

- Verkleinen van gezondheidsverschillen kreeg in ons ambitieakkoord een grote prioriteit. Want als ergens de tweedeling in onze stad zichtbaar wordt, dan is het wel in de (on)gezondheid van mensen. “We vinden het onacceptabel dat er wijken zijn waar mensen jaren korter leven dan in andere wijken”. Gezondheid is bij uitstek een thema waaraan veel andere beleidsterreinen bijdragen. Sportvoorzieningen, groene buitenruimte, terugdringen van de uitstoot van schadelijke stoffen en het de-normaliseren van alcohol, roken en drugs; om maar een paar voorbeelden te noemen.
- We werken met allerlei organisaties samen, zoals aan thematafels binnen het Preventieakkoord, binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), en binnen Peel Duurzaam Gezond. Ook in onze wijkontwikkelingsplannen heeft gezondheid een prominente plek gekregen.
- Samen met de Stichting Bedrijventerreinen Helmond hebben we werkgevers in het midden- en kleinbedrijf persoonlijk bezocht om hen te stimuleren goed voor hun werknemers te zorgen. De bouw van een nieuwe ambulancepost aan de Deltaweg is kortgeleden gestart.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering Stadsplan Basisvaardigheden

Via het Stadsplan vergroten we de basisvaardigheden van mensen zodat zij zich beter kunnen redden in de steeds ingewikkelder wordende maatschappij. We doen dit door naast het reguliere aanbod aanvullend in te zetten op preventie, ‘NT1-ers’ (Helmonders met Nederlands als eerste taal) de eerste stap te laten zetten middels een gezinsaanpak, begeleiding vanuit belangrijke vindplekken, een werkgeversaanpak en door de inzet van het taalhuis als centraal coördinatiepunt van vraag en aanbod. Het Stadsplan wordt uitgevoerd met verschillende partners in de stad.

In 2025 blijft de focusdoelgroep Helmonders met Nederlands als eerste taal (NT1-ers). Het bereiken van de doelgroep is (landelijk) een grote uitdaging. We richten ons op het bereiken van de doelgroep door te zorgen dat professionals die dicht bij de doelgroep staan problemen voldoende kunnen herkennen, het gesprek kunnen aangaan en kunnen doorverwijzen naar het Taalhuis.

In het meerjarenplan Taalhuis Helmond 2024 - 2026 is de volgende doelstelling opgenomen voor 2025: Door creatieve communicatie-uitingen te ontwikkelen wordt het onderwerp bespreekbaar en bekender. We zetten in op marketing en gerichte acties op inwoners die niet primair tot de NT1-doelgroep behoren.

Uitvoeren Lokaal Preventieakkoord

De maatschappelijke partners van het Lokaal Preventieakkoord (Jibb+, Je Leefstijl als Medicijn, GGD Brabant-Zuidoost en Novadic-Kentron) vragen eind 2024 subsidie aan voor 2025.

Via structureel contact met de bedrijven in de stad die het Lokaal Preventieakkoord hebben ondertekend, halen we op wat zij nodig hebben om in te zetten op de beoogde resultaten van het Lokaal Preventieakkoord.

Naar verwachting volgen er uit 2025 een aantal projecten vanuit de maatschappelijke partners. Deze projecten zijn gericht op gezonde voeding en bewegen, alcohol- en drugspreventie en Rookvrij. Ook zal er weer een jaarlijkse bijeenkomst Preventieakkoord plaatsvinden voor alle ondertekenaars van het akkoord. Wanneer er succesvolle projecten zijn opgezet is de intentie om daar in 2026 een vervolg aan te geven.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

We zetten ons al geruime tijd in om de gezondheidsperspectieven van onze inwoners te verbeteren en om gelijke kansen voor onze inwoners te creëren. In het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) maken verschillende zorgpartijen, waaronder gemeenten, nu ook afspraken over de gezondheidsdoelen voor de komende jaren.

Het plan van aanpak Gezond en Actief Leven (GALA) loopt van 2024 tot en met 2026. In 2025 zetten we doorlopend in op de projecten/activiteiten zoals beschreven in het plan van aanpak.

De resultaten in 2025 zijn een tussenstand, omdat het plan van aanpak GALA een meerjarig plan is met financiering tot en met 2026.

Brainport voor Elkaar

De beweging Ruimte om te Leven is in 2024 opgegaan in Brainport voor Elkaar. Brainport voor Elkaar verbindt - als vereniging - maatschappelijke partners, gemeenten, bedrijven en kennispartners op de regionale sociale agenda die zich richt op meedoen en verkleinen van de tweedeling. Met Brainport voor Elkaar zien we kansen om het bedrijfsleven meer te betrekken.

In 2025 investeren we in de ontwikkeling van de sociale agenda door toe te treden tot Brainport voor Elkaar via een structurele bijdrage en actieve deelname op ambtelijk en bestuurlijk niveau aan de agendavorming.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
673	Basisvoorzieningen overig	2.456	202	-2.254
Totaal	Gezondheid	2.456	202	-2.254

4.1.6 Sport

Beoogd maatschappelijk effect:

Onze ambitie is dat een leven lang sport en bewegen vanzelfsprekend is voor alle Helmonders en dat alle sportaanbieders en sportparken in Helmond toegankelijk zijn voor iedereen.

Doelstellingen

- Iedere inwoner van Helmond sport en/of beweegt een leven lang met plezier, ongeacht leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid of inkomen.
- Het vergroten van de bekendheid en toegankelijkheid van het sportaanbod in Helmond.
- Vitale en toekomstbestendige sportverenigingen door verenigingsondersteuning te optimaliseren en professionaliseren.
- Toekomstbestendige sport- en beweegvoorzieningen welke meegroeien met de schaa sprong die we in Helmond gaan maken.

Wat hebben we al bereikt?

- Ronduit trots zijn we op de ontwikkeling van Sport- en Beleefcampus De Braak. Hier komen allerlei doelstellingen van ons beleid samen. Wijkversterking, gezondheid, ontmoeting; noem maar op. De school staat er, over niet al te lange tijd speelt Helmond Sport z'n eerste wedstrijd in het nieuwe multifunctionele stadion en het zeer toegankelijke zwembad is geopend.

Wat gaan we ervoor doen?

Actualisatie sport- en beweegnota gericht op sportaccommodaties

In de eerste helft van 2025 wordt de sport- en beweegnota op het onderdeel sportaccommodaties geactualiseerd. De mogelijkheden tot deprivatisering en onder welke voorwaarden dit zou kunnen plaatsvinden, worden uitgewerkt. Op basis van dit beleidskader wordt er een inventarisatie uitgevoerd naar nieuwbouw/verbouwbehoefte van de al uitgevoerde quickscan en deze wordt vertaald naar een meerjaren-investeringsprogramma sport. Bij de voorjaarsnota 2025 wordt het beleidskader voorgelegd aan de raad en de consequenties worden betrokken bij de opstelling van de begroting 2026 en het IVP. In het programma worden ook de ontwikkelingen in het kader van de schaa sprong opgenomen.

Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout

RKSV Mierlo-Hout kan de kosten voor de herontwikkeling voor de sportaccommodatie niet volledig dragen. In 2024 is er een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld op initiatief van de raad. Vooruitlopend op de uitkomsten van het beleidskader en uit het meerjaren-investeringsprogramma sport zal in 2025 prioriteit worden gegeven aan de investering voor de herontwikkeling van sportaccommodatie Mierlo-Hout. Hierbij zal de deprivatiseringslijn uitgangspunt zijn. De omvang en de inrichting van de accommodatie gaan wij toetsen aan standaardnormen, zoals de normen van de KNVB.

Nieuwbouw clubhuis Hockeyclub Helmond

Hockeyclub Helmond kan de kosten voor nieuwbouw van hun clubhuis niet volledig dragen. Vooruitlopend op de uitkomsten van het beleidskader en uit het meerjaren-investeringsprogramma sport zal in 2025 prioriteit worden gegeven aan de investering voor de nieuwbouw van sportaccommodatie Hockeyclub Helmond. Ook deze ontwikkeling vraagt om een goed uitgangspunt betreffende deprivatisering, vooruitlopend op het beleidskader.

Meerjarenonderhoudsplan Sport

In het ambitieakkoord staat beschreven dat onder andere sportvoorzieningen mee moeten groeien met de schaa sprong die we in Helmond gaan maken. Om dit mogelijk te maken, moeten de velden voldoen aan de gestelde sporttechnische normen. Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan voor de buitensport herijkt aan de hand van de actuele prijzen en de noodzaak van vervangen. In 2025 zal Sportpark Brouwhuis voorzien worden van nieuwe inrichtingselementen en wordt op sportpark Brandevoort de toplaag van het pannaveld vervangen.

Sport- en Beleefcampus De Braak

Fase 1:

De Multifunctionele accommodatie is in 2024 opgeleverd en in 2025 zal deze volledig in gebruik worden genomen. Het voormalig Helmond Sport stadion wordt gesloopt, de buitenruimte wordt verder ingericht en er worden drie natuurgrasvelden gerealiseerd. Daarnaast organiseren we in 2025 in samenwerking met de partners een officiële opening van Campus de Braak.

Fase 2:

Eind 2024 is het haalbaarheidsonderzoek opiniërend voorgelegd aan de gemeenteraad. Vervolgens zal in 2025 een voorstel van een basisscenario nader worden uitgewerkt voor de planvorming van De Braak Fase 2B. Naar verwachting zal in het tweede kwartaal van 2025 het bestuurlijk traject hierover starten. De beoogde uitkomst is het instellen van een investeringskrediet (sport/buitenruimte) en het openen van een grondexploitatie (wonen).

(Sport)parkmanagement:

Via sportparkmanagement wordt onder andere ingezet op een goede samenwerking tussen de sportaanbieders en andere stakeholders op Campus de Braak. Het doel hiervan is het verbeteren van de sportieve en maatschappelijke benutting van de accommodatie door nieuw/gezamenlijk aanbod en nieuwe doelgroepen en ook het vitaliseren van de omliggende wijken.

Lokaal Sportakkoord Helmond

In 2025 wordt de uitvoering gegeven aan de ambities uit het Lokaal Sportakkoord. Een coördinator sport en preventie blijft de voortgang bewaken en aanjagen via een projectplan. De ambities waaraan gewerkt zal worden zijn:

- Inclusie en diversiteit
- Sociaal veilige sport
- Vitale sportaanbieders
- Vaardig in bewegen
- Ruimte voor sport en bewegen

Verenigingsondersteuning

Voor het intensiveren en professionaliseren van de verenigingsondersteuning is afgelopen jaar een sport- en beweegnetwerk opgericht met een duidelijk lokaal aanspreekpunt (loket). Het beweegloket wordt verder doorontwikkeld en geoptimaliseerd. Afhankelijk van het type hulpvraag wordt bepaald welke partij deze het beste op kan pakken om de vereniging(en) toekomstbestendiger te maken.

Sport en beweegnota 2021-2030: Uitvoeringsprogramma 2025-2026

In 2024 stelden we een nieuw tweejaarlijks uitvoeringsprogramma voor 2025-2026 op. In 2025 en 2026 zal hier uitvoering aan gegeven worden. Het plan moet in 2024 nog worden uitgewerkt tot concrete resultaten voor 2025 en 2026.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
550	Verdere uitwerking IHP Sport/accommodatiebeleid	250			
Totaal Beleidsintensiveringen Sport		250			

Verdere uitwerking Beleidskader Sportaccommodaties

In 2025 wordt een onderzoek uitgevoerd naar het deprivatiseren van de sportaccommodaties, onder andere vanwege de verduurzaming van deze accommodaties. Op basis van deze uitkomsten wordt een meerjaren investeringsplan voor sportaccommodaties opgesteld.

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000 / - is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
550	De Braak fase 2B Sport	500	0	500
550	Kunstgrasveld Sportpark Brandevoort	580	0	580
550	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout	PM	0	PM
550	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout - <i>verhoging begroting 2024</i>	1.500	0	1.500
550	Hockeyclub Helmond	1.500	0	1.500
550	Vervanging sportvelden	330	0	330
Totaal Sport		4.410	0	4.410

De Braak fase 2B Sport

De ambities en uitwerking van Fase 1 en Fase 2A maken dat Fase 2B niet kan achterblijven. Met het ontwikkelen van Fase 2B wordt de synergie tussen de Campus en omliggende wijken geoptimaliseerd.

Gezien de hoge investeringskosten voor een scenario waarbij de bestaande sportvoorzieningen worden gesloopt en de sportverenigingen vervolgens worden samengevoegd in nieuwbouw (bijv. 2e MFA), en ook het vooralsnog ontbreken van breed draagvlak hiervoor, stellen wij voor nu uit te gaan van een scenario waarin we met name de openbare ruimte aanpakken en woningen toevoegen in dit deel van de Braak.

Kunstgrasveld Sportpark Brandevoort

Sportpark Brandevoort heeft momenteel 3,5 veld ter beschikking waarvan 2 kunstgrasvelden. De club heeft de laatste jaren een groei in leden doorgemaakt. De komende jaren zal het aantal inwoners in Brandevoort door woningbouw eveneens groeien. Naast de voetbalvereniging maken ook andere (maatschappelijke) instellingen gebruik van de velden.

Uit de rekentool van de KNVB komt naar voren dat Sportpark Brandevoort op dit moment volgens de KNVB norm te weinig velden heeft. Een kunstgrasveld kan meer belasting aan en kan daarom eenvoudig als trainings- en wedstrijdveld fungeren. Vandaar dat voorgesteld wordt een om een natuurgrasveld te vervangen voor een extra kunstgrasveld op sportpark Brandevoort.

Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout

Het sportpark van de geprivatiseerde vereniging RKSVMierlo-Hout is sterk verouderd. In de raad is een amendement aangenomen waarmee een voorbereidingskrediet is vastgesteld (zie [Amendement Voorbereidingskrediet sportaccommodatie Mierlo-Hout Gemeente Helmond \(raadsinformatie.nl\)](#) d.d. 7 november 2023).

Aansluitend op het voorbereidingskrediet en vooruitlopend op het deprivatiseringsbeleid wordt voorgesteld de sportaccommodatie van RSKV Mierlo-Hout als gemeente te herontwikkelen.

Hockeyclub Helmond

Geprivatiseerde Hockeyclub Helmond heeft een verouderde accommodatie en plannen voor nieuwbouw en uitbreiding van de verkeersfaciliteit. Vooruitlopend op het deprivatiseringsbeleid wordt voorgesteld de accommodatie van de hockeyclub als gemeente te herontwikkelen.

Vervanging sportvelden

De sportverenigingen, welke gevestigd zijn op de gemeentelijke sportparken, huren de sportvelden van de gemeente. De gemeente is daarom verantwoordelijk voor (groot)onderhoud, maar ook voor de vervangingsinvesteringen van deze sportvelden en inrichtingselementen.

Jaarlijks wordt een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) bijgewerkt door middel van een inspectieronde om te zien wat er op korte en lange termijn voor investeringen noodzakelijk zijn om de sportvoorzieningen veilig en indien nodig gekwalificeerd te houden. In 2025 staan twee sportparken op de planning. Voor Sportpark Brouwhuis, de thuishaven voor Mulo Honk- en Softbal staan de backstops en de dug-outs op de planning, en voor Sportpark Brandevoort het pannaveld.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
550	Sport en bewegen	11.995	5.472	-6.523
570	Groenvoorzieningen - recreatie	36		-36
Totaal	Sport	12.031	5.472	-6.559

4.1.7 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	Rekening		Begroting			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	168.566	214.560	238.576	235.668	231.450	233.162
Baten	56.916	55.816	54.724	55.827	55.820	55.820
Saldo	-111.649	-158.744	-183.852	-179.841	-175.630	-177.342
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	7.144		4.500	2.600	2.750	
Onttrekking	8.238	2.037	11.215	7.690	3.789	1.066
Saldo	-110.555	-156.707	-177.137	-174.751	-174.591	-176.276

4.2 Programma 2: Duurzaam en leefbaar

Wat willen we bereiken?

Wij werken samen met de stad toe naar een duurzame en leefbare stad voor iedereen. Dit is de tweede hoofdpoging waarmee we toewerken naar een verhoogde brede welvaart in Helmond in 2040 ('Helmond, Ambitie 2040'). De schaa sprong is een belangrijk middel om dit doel te bereiken.

De 15.000 nieuwe woningen en de vele ruimtelijke ontwikkelingen die hiermee gepaard gaan, zorgen voor bouwkransen in het straatbeeld en extra dynamiek in Helmond. Het grootste deel van deze ontwikkelingen landt in het Centrum+-gebied, dat een bruisend, levendig, groen en duurzaam centrumgebied wordt. Maar we investeren niet alleen in nieuwe ontwikkelingen, maar ook volop in bestaande wijken. Dat doen we onder meer samen met inwoners en partners via wijkontwikkelingsplannen.

Al deze investeringen bieden volop kansen om Helmond sterker te maken op vele gebieden. Met de schaa sprong moeten ook de culturele, sociaal-maatschappelijke, onderwijs- en dagelijkse voorzieningen meegroeien, naar een aanbod dat past bij de stad die we in 2040 zijn. Door goed samen te werken met partners in de samenleving, streven we naar veiligere en leefbare wijken. Sommige kwetsbare wijken verdienen hierin meer aandacht. Iedereen moet zich veilig en vrij kunnen voelen in Helmond. Veiligheid is een randvoorwaarde voor een aantrekkelijke en leefbare stad.

De schaa sprong benutten we om een kwaliteitssprong te maken en de brede welvaart te verhogen. Zo moet het sterk bijdragen aan het tegengaan van de sociale tweedeling. Onder meer de leefomgeving, de verduurzaming, het mobiliteitssysteem en de woningvoorraad spelen hierin een rol en kunnen bijdragen aan meer kansgelijkheid. Zowel in het Centrum+, als in de bestaande wijken. We zorgen voor een passend woningaanbod voor alle doelgroepen, waaronder ook nieuwe doelgroepen zoals studenten en expats, waarvan in 2040 70% van het woningaanbod betaalbaar is, volgend uit de afspraken rondom de Woondeal met het Rijk. Zo versterken we de sociale basis van de stad.

We werken toe naar een klimaatneutrale en -bestendige stad, waarin iedereen profiteert van duurzame energie. We willen iedere inwoner van onze gemeente hierbij betrekken en besteden speciale aandacht aan inwoners die hulp nodig hebben bij deze transitie (zie ook hoofdstuk 4.1.2. Werk en Inkomen). We geven zelf het goede voorbeeld in de gedragsverandering die ook nodig is om van Helmond een duurzame en leefbare stad te maken. We streven ook naar een fijne en groene woonomgeving (met het doel klimaatbestendig te zijn in 2050) voor nu en ook voor de volgende generaties. Met sterke robuuste groenstructuren waaronder de Stadse Aa en de Goorloop die een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit, leefbaarheid en gezondheid. De stad wordt groener en natuurrijker.

De schaa sprong maakt dat we in Helmond een mobiliteitstransitie moeten inzetten waarin fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit een steeds grotere rol spelen om zo onze stad bereikbaar en leefbaar te houden. Om dat te kunnen realiseren is zijn ook investeringen in weginfrastructuur (robuuste randen, bundelroutes en inprikkers), Smart Mobility en inzet op gedragsverandering noodzakelijk, om de stad, met alle nieuwe inwoners, bereikbaar en leefbaar te houden.

4.2.1 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)

Beoogd maatschappelijk effect:

Een prettig, veilig en groen leefklimaat in bestaande én nieuwe wijken met een divers, passend, betaalbaar en voldoende woningaanbod voor alle doelgroepen.

Doelstellingen

- We verbeteren onze dienstverlening door aanpassing van onze werkwijzen (proces- en ketengericht werken) en het gebruik van klantervaringen,
- We bouwen verder aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet, zodat initiatiefnemers, belanghebbenden en andere stakeholders effectief en efficiënt geholpen kunnen worden.
- Het beperken van het woningtekort en het vergroten van de keuzemogelijkheden (typologie, prijssegment en woonmilieu) van woningzoekenden uit Helmond en de regio- door het toevoegen van woningen en door het bevorderen van de doorstroming
- We streven naar een groei van 15.000 woningen tot 2040, zoals afgesproken met regio, provincie en rijk.
- De sociaal-economische tweedeling willen we in de stad verminderen, ook via de woningbouw.
- De bestaande woningvoorraad wordt verduurzaamd en levensloopbestendig. Doel is te komen tot leefbare levensloopbestendige wijken, waar mensen binnen hun sociale netwerk stappen op de woningmarkt kunnen zetten.
- In 2030 is de sociale huurwoningvoorraad verduurzaamd naar label A.
- Met de wijkontwikkelingsplannen worden onze wijken versterkt met fysieke en sociaal-maatschappelijke ingrepen.
- We realiseren sterke robuuste groenstructuren, waarin minimaal een basiskwaliteit natuur in stand kan blijven. De stad wordt groener en natuurrijker.
- We zorgen dat de openbare ruimte duurzamer en klimaatbestendiger wordt.
- We beginnen met de uitvoering van de visie van de warmtetransitie (zie paragraaf 4.2.4)
- We werken verder aan de uitvoering van de Gebiedsvisie Stiphout.

Wat hebben we al bereikt?

- Wat betreft woningbouw was 2023 een goed jaar: er kwamen maar liefst 896 woningen bij. Maar voor dit jaar en komend jaar vallen de aantallen tegen. Daarom willen we extra capaciteit inzetten om het hele bouw- en vergunningsproces te versnellen. Ook zien we de marktomstandigheden verslechteren (stijgende bouwkosten en personeelsschaarste). Hier spelen we op in. Naast ons voorstel voor een reserve Woningbouwfonds, doen we natuurlijk ook een beroep op de rijksmiddelen die de komende jaren in deze regio worden gestoken en datzelfde beogen. Voor Houtsdonk hebben we een ruime bijdrage ontvangen van het rijk.
- Ons beleid hebben we vastgelegd in de nieuwe woonvisie, met veel aandacht voor de betaalbaarheid. Die visie kwam tot stand in nauwe samenspraak met betrokken partijen én inwoners. Ook zijn we volop bezig met de ontwikkeling van een nieuw grondbeleid, dat we in het Ambitieakkoord al hadden aangekondigd. Daarmee nemen we vaker zélf een gebiedsontwikkeling ter hand en draaien we dus zelf aan de knoppen. Een belangrijke overweging is de noodzaak tot het toevoegen en behouden van betaalbare woningen, juist ook in wijken waar nu nog weinig betaalbare woningbouw is. Daarnaast is actief grondbeleid soms nodig voor het realiseren van maatschappelijke voorzieningen, recreatie- en natuurgebieden of bijvoorbeeld aantrekkelijke werklocaties. Kortgeleden hebben we over dit nieuwe grondbeleid een eerste informatieve bijeenkomst met de gemeenteraad gehad. Deze begroting is opgesteld vóór de behandeling van de nota grondbeleid in de raad.

- Er is hard gewerkt aan de introductie van de Omgevingswet. Dankzij de inzet van veel medewerkers is de invoering soepel gegaan en zijn processen binnen de organisatie verbeterd. Denk bijvoorbeeld aan de omgevingstafel, waarin we ruimtelijke initiatieven integraal, vanuit alle disciplines én sneller kunnen beoordelen. Met als doel: eerder duidelijkheid voor initiatiefnemers en een organisatie die efficiënter en slagvaardiger werkt. De bijbehorende omgevingsvisie is al door de raad vastgesteld en geeft richting aan hoe we omgaan met onze schaarse ruimte.

Wat gaan we ervoor doen?

Oprichting Reserve Woningbouwfonds

We willen tot 2028 een extra stimulans aan de woningmarkt geven om de realisatie van het betaalbare segment (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) te ondersteunen. Voor ondersteuning van de sociale huur heeft de gemeente al een bestaande reserve/subsidieregeling. De Reserve Woningbouwfonds vormt hierop een aanvulling.

De Reserve Woningbouwfonds is bedoeld om projecten beter haalbaar te maken, bijvoorbeeld door investeringen in de randvoorwaarden rondom woningbouw, zoals ontsluiting en voorzieningen rondom een gebouw. En ook voor de inzet van capaciteit binnen de ontwikkelketen van de gemeente, om hiermee de woningbouw te continueren of te versnellen. Dit alles onder voorwaarde dat er geen sprake is van staatssteun. Van 2025-2028 wordt jaarlijks € 2,5 miljoen uit de algemene reserve toegevoegd aan deze nieuwe reserve (in totaal € 10,0 miljoen). We gaan op korte termijn een beleidskader uitwerken voor de inzet van deze middelen.

Gebiedsontwikkeling, strategie & onderzoeken

In de verstedelijkingsafspraken, die zowel SGE als MRE hebben gemaakt met het rijk, heeft Helmond afspraken gemaakt over een integrale groei van de gemeente met 15.000 woningen en bijhorende voorzieningen en arbeidsplaatsen tot 2040. Daarnaast zijn ook afspraken gemaakt over toename van het aantal arbeidsplaatsen en werklocaties, voorzieningen in brede zin en noodzakelijke investeringen in de mobiliteit. Dit onder de noemer van de schaa sprong. Belangrijk doel daarbij is dat deze schaa sprong de hele gemeente ten goede komt.

Voor de opgave in het Centrum+-gebied werken we daarvoor momenteel (2024) aan het Ontwikkelperspectief Centrum+ Helmond 2040: een integrale ruimtelijke vertaling van beleidsdoelstellingen voor klimaatadaptatie, gezondheid, mobiliteit en verdichting. Het laat zien welke stad Helmond momenteel is, welke stad het wil en kan zijn en waarop ingezet moet worden om dat te bereiken. Het wijst cruciale sleutelprojecten, stadsstructuurversterkende projecten en ontwikkellocaties aan ter ondersteuning van besluitvorming binnen deze verstedelijkingsopgave.

Om de groei van de stad op een duurzame manier te laten plaatsvinden, zijn bepaalde ingrepen randvoorwaardelijk. Bijvoorbeeld het zorgen voor een energie-infrastructuur die de nieuwe 10.000 woningen in het centrale deel van de stad van duurzame energie kan voorzien, en het toevoegen van voldoende voorzieningen voor de huidige en nieuwe bewoners.

Maar het gaat ook om het aanpassen van grote (infra)structuren in de stad om een goede leefomgeving en een goede bereikbaarheid te realiseren. Hiervoor zijn aanpassingen in de mobiliteitsstructuur nodig, die passen bij de duurzame ambities. En het aanpassen en versterken van de groene infrastructuur van de stad draagt bij aan een robuuste groenstructuur zodat iedere inwoner van Helmond toegang heeft tot een gezonde leefomgeving. Op deze manier gaat de verstedelijkingsopgave integraal samen met de mobiliteitstransitie, het benutten van OV-

bereikbaarheid, meer ruimte voor wandelen en fietsen, het vergroenen van de buitenruimte en het verduurzamen van de energie-infrastructuur en biedt meekoppelkansen voor kwetsbare wijken.

Het ontwikkelperspectief geeft de handvatten voor samenhang en volgorde van deze projecten en randvoorwaardelijke ingrepen. Op basis van deze handvatten zal een uitvoeringsprogramma met bijhorende investeringsvraag worden opgesteld. Dit zal in de volgende begroting meer concrete invulling kunnen gaan geven aan de benodigde investeringen. Dit uitvoeringsprogramma zal periodiek worden bijgesteld op basis van nieuwe inzichten en kansen (financieel, ruimtelijk, markt) die zich voor kunnen doen.

Ook zal het uitwerken van deze projecten en ontwikkellocaties in 2025 starten als onderdeel van dit meerjarig uitvoeringsprogramma, om de opgave uit het verstedelijkingsakkoord te kunnen realiseren. Daarnaast is blijvende inzet nodig op de lobby, gericht op het verkrijgen van de benodigde financiële middelen voor deze integrale opgave.

Omgevingsplan

Het omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen, lokale verordeningen en gedecentraliseerde Rijksregels in het fysieke domein. We moeten uiterlijk begin 2032 een gebiedsdekkend omgevingsplan hebben. We groeien daar via een transitiepad de aankomende jaren stapsgewijs naartoe. In 2025 brengen we het omgevingsplan voor 't Hout ter besluitvorming naar de raad. Daarnaast starten we in 2025 met het opstellen van het omgevingsplan voor de wijken Brouwhuis, Rijpelberg en Dierdonk. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2026.

Nota Ruimtelijke Kwaliteit

De Welstandsnota is het belangrijkste toetsingskader voor de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit bij haar adviserende rol voor ontwikkelingen en vergunningverlening in het fysieke domein. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Het actualiseren van het huidige beleid is noodzakelijk vanuit het aangepaste regime. Daarnaast dateert de huidige Welstandsnota uit 2014 en sluit deze niet meer goed aan bij de huidige en toekomstige ontwikkelingen, waaronder de noodzaak om energiebesparende en andere duurzame maatregelen een plek te geven binnen het thema ruimtelijke kwaliteit. Tot slot is de nota een belangrijke bouwsteen van het te ontwikkelen integrale omgevingsplan en is ruimtelijke kwaliteit een belangrijk thema in het kader van de schaa sprong. Een actueel beleidskader is daarvoor noodzakelijk.

Daarnaast heeft de gemeenteraad op 23 mei 2024 het college via een motie opdracht gegeven om de welstandsnota zodanig aan te passen dat de benodigde financiën voor esthetische aanpassingen beter in verhouding staan tot de totale projectkosten en dat bij aanpassingen die nauwelijks gezien/ervaren worden een lagere verhouding moeten kunnen volstaan. Hiervoor trekken we incidenteel € 75.000 uit. Dit kan gedekt worden uit de reserve Bouwleges en Omgevingswet.

Regionale woonafspraken

Helmond is de tweede stad van de Brainportregio en tegelijkertijd centrumstad van de Peel. In het coalitieakkoord is afgesproken volop te investeren in deze samenwerkingsverbanden. Als gevolg van de landelijke Woondealafspraken tussen Rijk en regio's komen taken op gebied van Wonen bij het MRE te liggen. Daarvoor is in de loop van 2023 het MRE Wonen en Ruimte opgericht, met daaronder diverse woondeal werkgroepen. Hiervoor is extra ambtelijke capaciteit nodig.

Helmond werkt zowel op SGE-niveau als MRE-niveau samen in het kader van de gemaakte woonafspraken. Regionale samenwerking is essentieel op diverse thema's in het woondomein, omdat

onze woningmarkt regionaal functioneert. Er wordt scherp gelet op het voorkomen van dubbelingen in de taken tussen SGE en MRE.

Het SGE maakt haar jaarplanning medio oktober 2024. In ieder geval blijven het AO Wonen, Kopgroep Wonen, het POHO Wonen, de ambtelijke kennissessies en WoonST 2.0 (bouw gestandaardiseerde sociale huurwoningen) doorlopen in 2025.

Op MRE-niveau worden in 2025 de volgende taken opgepakt:

- Monitoring; bijhouden van mogelijkheden en voortgang van de woningbouwproductie. Voorzien in stuurinformatie op de relevante items uit de Woondeal. Uitwerking inzicht in betrokkenheid van woningcorporaties in de plannen. Doorlopend naar 2026
- Woningbouw regie: mogelijk maken van sturing, o.a. op woningbouwversnelling, bouwstroom, prioritering en kwaliteit van de plannen (ruimtelijk en sociaal). Inzicht in die onderdelen waar sturing nodig is. Doorlopend naar 2026
- Studentenhuisvesting; Inzicht verschaffen in behoefte/ aantallen/ typologie etc. en duidelijkheid in welke corporaties participeren. Pilots studentenhuisvesting opstarten.
- Woondeal met het rijk en provincie; een geactualiseerde en gedragen Woondeal 2025. Woondeal loopt tot en met 2030.
- Versterken posities woningcorporaties: locaties voor sociale huur en sociale koop in beeld, procesoptimalisatie, instrumenten en voorwaarden planontwikkeling. Definities (grondprijs, standaardisatie kavels).
- Regionale woon-zorganalyse: opstellen van een regio-gedragen woonzorganalyse en woonzorgvisie. Doorlopend naar 2026
- Duurzaamheid: ambities duurzaamheid vertalen naar bouwopgave en maatregelen. Doorlopend naar 2026

Huisvesting arbeidsmigranten

Dit betreft het project Flexôtel op Varendschut. In 2024 is de start gemaakt met de aanvraag omgevingsvergunning. Daarnaast gaat de wijziging bestemmingsplan lopen. Deze procedures zullen in 2025 verder doorlopen. De beoogde output voor 2025 is afhandeling van de procedures en het bouwrijp maken van de locatie. Dit is een tussenresultaat. Naar verwachting zal in 2026 het Flexôtel voor arbeidsmigranten worden opgeleverd.

Afwegingskader wonen en zorg

In Helmond willen we voor alle denkbare doelgroepen, en verspreid door de stad, wonen met zorg mogelijk maken. Dit gaat niet vanzelf en is een proces van lange adem. In 2025 ontwikkelen en implementeren we samen met de externe woon- en zorgpartners afwegingskaders wonen en zorg. Hiermee beoordelen we binnenkomende woonzorginitiatieven op behoefte, passendheid en kwaliteit.

Ook kunnen we hiermee afwegen waar welke woonzorgvoorzieningen passend zijn, mede gezien behoefte en veerkracht van de (directe) omgeving. Hier ligt een link met de regionale woonafspraken (o.a. woonzorganalyse) en de uitwerking van nieuwe wetgeving (Wet versterking regie Volkshuisvesting, in verband met specifieke aandachtsgroepen). In 2024 is reeds gestart met de voorbereidingen. Verdere besluitvorming zal in 2025 plaatsvinden, waarna de afwegingskaders structureel kunnen worden toegepast.

Onder meer vanuit de prestatie-afspraken met de woningcorporaties en zorgpartners gaan we ook verder met het ontwikkelen van strategieën en voorstellen over tot (pre)mantelzorgeenheden, wooncoaches, Praat vandaag over morgen en het vaststellen/uitvoeren van beleid om passende woonvormen voor zorgdoelgroepen (beter) mogelijk te maken, zoals woningdelen en kamerverhuur.

Grondbedrijf

Het Grondbedrijf faciliteert ontwikkelingen door de beleidsdoelstellingen mee te nemen in het grondbeleid. In de paragraaf 5.7. Grondbeleid is dit verder toegelicht.

Eeuwigdurende grafrust

Samen met diverse geloofsgemeenschappen zijn we op weg om te voorzien in de behoefte aan ruimte voor eeuwigdurende grafrust. Er is grotendeels overeenstemming over de randvoorwaarden waaronder de grafrust vorm kan worden gegeven. De verwachting is dat in 2025 een verkenning zal worden gedaan naar mogelijke locaties. Het beheer van die locatie/begraafplaats voorzien we vooralsnog in de vorm van een stichting. We faciliteren de gesprekken over locaties en het juridische pad om te komen tot een stichting.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
850	Reserve woningbouwfonds	2.500	2.500	2.500	2.500
850	<i>Dekking: algemene reserve</i>	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
850	Ondersteuning MRE Wonen	45	45	45	45
850	Gebiedsontwikkeling, strategie & onderzoeken	750	600	600	600
850	Nota Ruimtelijke Kwaliteit	75			
850	<i>Dekking: reserve bouwleges</i>	-75			
Totaal Beleidsintensiveringen Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)		795	645	645	645

Investeringen

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000 / - is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
825	Landschapspark Kloostereind	2.000	0	2.000
825	Wonen	350	0	350
880	Strategische grondaankoop regisserende verwervingen	5.000	0	5.000
880	Strategische grondaankoop strategische verwervingen	2.500	0	2.500
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)		9.850	0	9.850

Landschapspark Kloostereind

In de periode 2019-2021 is een visie voor Landschapspark Kloostereind opgesteld. Op 13 april 2021 is de Visie Landschapspark Kloostereind vastgesteld door de gemeenteraad. Hiervoor heeft de raad in 2021 € 140.000 beschikbaar gesteld. Dit geld is reeds besteed aan de ontwikkeling van de inrichtingsvisie.

Afgelopen jaar is middels het opstellen van een concept-inrichtingsvisie, nadere invulling gegeven aan het raadbesluit van 13 april 2021. Deze concept-inrichtingsvisie heeft tot en met 12 april ter inzage gelegen voor bewoners en belanghebbende partijen in Helmond. Tijdens de informatieavond op 7 februari 2024 was er enthousiasme over de vergroening en landschappelijke projecten uit de visie. Nu het uitvoeringsprogramma vorm krijgt worden middelen aangevraagd voor de uitvoering van landschapsprojecten, maar ook voor investeringsprojecten zoals de aankoop van (agrarische) gronden om de doelstellingen uit de concept-inrichtingsvisie daadwerkelijk waar te kunnen maken en deze tot uitvoering te brengen.

Na het verwerken van de zienswijzen worden de definitieve inrichtingsvisie, het toetsingskader en het uitvoeringsprogramma opgeleverd.

Strategische grondaankoop regisserende en strategische verwervingen

In de nota grondbeleid 2024 is opgenomen dat we vanaf de begroting 2025 elk jaar 2 budgetten opnemen in het investeringsprogramma voor verwervingen:

- Een budget van € 5,0 miljoen voor regisserende verwervingen. Dat zijn verwervingen op gebieden waarvoor de gemeenteraad eerder al een visie of een plan heeft vastgesteld, maar waarvoor het nog te vroeg is om al een grondexploitatie te kunnen vaststellen.
- Een budget van € 2,5 miljoen voor strategische verwervingen. Dat zijn verwervingen op alle andere gebieden in de stad, dus de gebieden waarvoor nog geen grondexploitatie is vastgesteld en waarvoor ook nog geen plan of visie is vastgesteld door de raad.

Met deze budgetten kan het college van B&W slagvaardig handelen. Als in een begrotingsjaar geen verwervingen worden gedaan (of een gedeelte is gebruikt) komt het (restant) budget van dat jaar te vervallen het kan niet doorgeschoven worden naar volgende jaren. De rente over deze verwervingsbudgetten wordt gedekt uit de reserve grondbedrijf.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
825	Ruimtelijke ordening algemeen	1.370	90	-1.280
830	Planproductie PBH	498		-498
840	Bouw- en woningtoezicht	3.924	3.598	-326
850	Volkshuisvesting	4.742	3.524	-1.218
880	Grondexploitatie	32.562	32.562	0
890	Exploitatie gemeentelijke eigendommen	2.219	2.830	611
Totaal	Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)	45.315	42.604	-2.711

4.2.2 Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)

Beoogd maatschappelijk effect:

Helmond is volop in ontwikkeling. Met de groei van de stad in het vooruitzicht krijgt Helmond de kans om kwaliteit toe te voegen aan de het centrum en bestaande wijken. We benutten de schaa sprong en groei die Helmond doormaakt om een kwaliteitssprong te maken en de brede welvaart te verhogen door bijvoorbeeld in te zetten op klimaatneutraliteit, kansengelijkheid, mobiliteitstransitie en bereikbaarheid.

Het toevoegen van woningen draagt bij aan het inlopen van het lokale en regionale woningtekort, het bieden van meer keuze voor allerlei doelgroepen en het stimuleren van doorstroming. Door een diversiteit in woningaanbod worden meerdere groepen aangetrokken om in Helmond te blijven wonen. Daarnaast ontstaat er door het toevoegen van woningen meer draagvlak voor scholen, voorzieningen en OV en deelmobiliteit.

De wijkontwikkelingsplannen richten zich op het verbeteren van de kwaliteit van leven in de wijk, bijvoorbeeld op het gebied van sociale cohesie, (het gevoel van) veiligheid, de directe woonomgeving met ruimte voor wandelen, fietsen, sporten en met voldoende aantrekkelijk groen en ook bijvoorbeeld een betere milieukwaliteit in de wijk.

Doelstellingen

- Het centrum+-gebied van onze stad wordt verdergaand verstedelijkt met wonen, werken, vergroening en andere functies, en verder autoluw gemaakt, om de levendigheid en aantrekkingskracht van onze stad te vergroten.
- Door het benutten van kansen in herstructurering en transformatie, vooral in oude en/of kwetsbare wijken, zetten we in op het realiseren van weerbare en evenwichtige wijken. Dit doen we door ongelijkheid te bestrijden met ongelijkheid in aandacht en aanpak.
- De aandachtswijken Helmond Noord, Oost, de Binnenstad en Rijpelberg worden aan de hand van de wijkontwikkelingsplannen versterkt door middel van sociale en fysieke ingrepen.

Wat hebben we al bereikt ?

- De schaa sprong die we als stad en regio doormaken, krijgt steeds meer kleur op de wangen. De groei gaat ons helpen, maar tegelijkertijd is het belangrijk deze groei in goede banen te leiden. Zo maken we van de schaa sprong ook daadwerkelijk een kwaliteitssprong die bijdraagt aan onze sociale- en duurzaamheidsambities.
- De regio staat er sterk op, ook in Den Haag, en dat merken we aan de financiële middelen die deze kant op zijn gekomen. Bijvoorbeeld voor het vlottrekken van woningbouwontwikkelingen; zoals voor de gebiedsontwikkeling van Houtsdonk. Ook besloten rijk en regio onlangs om fors te investeren in talentontwikkeling, huizenbouw en bereikbaarheid van de regio (operatie Beethoven).
- *“Het is de kunst om kansen en uitdagingen met elkaar te verbinden”* schreven we in het Ambitieakkoord. Voor Helmond hebben we dat geconcretiseerd in een zogeheten ontwikkelverhaal. Met het ontwikkelverhaal verkennen we hoe de schaa sprong kan worden ingepast in de huidige (ook ruimtelijke) situatie. Het geeft richting aan bestaand en nieuw beleid, programma's en projecten. En biedt een handvat voor onze partners in de stad om elk vanuit hun eigen positie inkleuring te geven aan de 'Toekomstbestendige Makersstad'. Want dat moge duidelijk zijn: als gemeente kunnen we het niet alleen en hebben we partners in stad en regio keihard nodig!
- Rondom het centrum blijven we bouwen (Centrum Noord, Suytkade). Voor de Waart en het Piet Blom-plein hebben we voorbereidingen getroffen zodat ook hier snel de schop in de

grond kan. Tegelijkertijd werken we hard aan de planvorming voor de grotere uit- en inbreidingslocaties. Houtsdonk, het Stationskwartier, het EHAD-terrein en Nieuw Brandevoort (het voormalige Brainport Smart District) springen daarbij het meest in het oog. Voor de laatste locatie geldt dat betaalbaar wonen hier meer prioriteit gaat krijgen ten opzichte van de eerdere plannen.

Wat gaan we ervoor doen?

Sociale activiteiten - ontwikkelingen WOP Rijpelberg

Er wordt in 2025 gewerkt aan het op te stellen Wijkontwikkelingsplan Rijpelberg. Deze wordt naar verwachting in 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Door het analyseren van data en cijfers, het organiseren van wijkbijeenkomsten en het voeren van gesprekken met inwoners en partners is duidelijk dat er in Rijpelberg extra aandacht zou moeten komen voor de thema's: meedoen, ontmoeting, gezondheid en zorg.

Door het doorlopen participatietraject bestaat momentum om alvast aan de slag te gaan met deze thema's. Daarom wordt in 2025 gestart met sociale activiteiten voor het creëren en stimuleren van sociale cohesie, ontmoeting, gezondheid en het tegengaan van eenzaamheid. Er zal met de diverse betrokken partners en bewoners gekeken worden waar de behoeftes liggen in de wijk en daar zal op ingespeeld worden. Dit zal een vervolg krijgen in 2026 en de komende jaren.

Ontwikkelingen centrum

Het noordelijk deel van het centrum ontwikkelt zich in volle vaart en dat is buiten goed te zien. In de Waart zijn de 100 appartementen van de Zuidrand in aanbouw en wordt de openbare ruimte opnieuw ingericht. In het najaar van 2024 wordt een raadsbesluit voorgelegd met betrekking tot het Piet Blomplein. Indien de raad positief besluit, vindt in het vervolgtraject een aanbesteding plaats om tot een nieuwe parkeergarage te komen. Ook wordt er een start gemaakt met het verkeersluw maken van de Kanaaldijk NW tussen de Kasteelbrug en de Havenbrug.

Vergroening centrum

De plannen voor het gedeelte van de Stadse Aa dat in het centrum ligt worden verder uitgewerkt. Met het afronden van het 25 Septemberpark is de Stadse Aa weer (deels ondergronds) stromend vanaf de Kasteeltuin tot het Gulden Land.

Aanleg Noordelijke Lus

In 2025 wordt verder gewerkt aan de aanleg van de Noordelijke Lus. De Noordelijke Lus is bedoeld om het centrum aan de noordzijde te ontsluiten en loopt over de Kanaaldijk Noordwest, Waardstraat en Torenstraat. De nieuwe brug over het kanaal die hiervoor nodig is ter hoogte van de Waardstraat wordt verder uitgewerkt.

Ontwikkelperspectief Helmond Centrum+

In 2025 richten we ons op het uitwerken van de studie naar de zuidelijke ontsluiting in overleg met provincie en regio, mede gericht op besluitvorming in het kader van het MIRT(2025). Doel is start van MIRT-verkenning Zuidelijke ontsluiting eind 2025. Ook werken we aan de uitwerking van kansrijke woningbouwlocaties (incl. ruimte voor werken en voorzieningen) in en rondom het centrum, primair Stationskwartier en Houtsdonk. Het ontwikkelverhaal van Toekomstbestendige makersstad werken we uit in een concrete meerjaren-agenda, waarbij we dit verbinden met de uitwerking van stadsmarketing Helmond Makersstad. De uitvoering van deze agenda zal vanaf 2026 plaatsvinden.

Zie ook paragraaf 4.4.6 (Citymarketing).

Ontwikkeling Stationskwartier

In het Stationskwartier wordt verder gewerkt aan het EHAD-terrein. Ook hier blijft netcongestie een belangrijk aandachtspunt. De bouw van het politiebureau start. De herinrichting van het Parc Bruxelles wordt opgepakt, met daarmee ook de verbetering van de route tussen treinstation en centrum.

Suytkade

Op Suytkade wordt gebouwd aan de laatste waterburchten en de woningen aan de Kanaalboulevard. De nieuwbouw van het Jan van Brabant college wordt verder ontwikkeld.

Wijkontwikkelingsplannen

Er wordt in 2025 uitvoering gegeven aan de al vastgestelde Wijkontwikkelingsplannen voor Helmond-Oost en Helmond-Noord. Dit zal een vervolg krijgen in 2026 en de komende jaren. Daarnaast wordt gewerkt aan het op te stellen Wijkontwikkelingsplan voor Rijpelberg. Naar verwachting wordt het Wijkontwikkelingsplan Rijpelberg in 2025 voorgelegd aan de raad ter besluitvorming.

Houtsdonk

Het Ruimtelijke Ontwikkel Plan (ROP) wordt verder uitgewerkt. Er wordt gewerkt aan de plannen voor drie deelgebieden, te weten fase 1 (nabij de bestaande buurt Houtsdonk), aan het Houtsdonktracé en de locatie op de hoek van de Kanaaldijk/Heeklaan.

Voor de gebiedsontwikkeling Houtsdonk is voorkeursrecht gevestigd. Dit is noodzakelijk om bedrijfsverplaatsingen mogelijk te maken. Ook hiervoor blijft netcongestie een belangrijk aandachtspunt om de gebiedsontwikkeling Houtsdonk tot een succes te maken.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
815	Sociale activiteiten - Wijkontwikkelingsplan (WOP) Rijpelberg	75	75	75	75
Totaal Beleidsintensiveringen Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)		75	75	75	75

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000 / - is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
310	Stationskwartier	1.500	0	1.500
310	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.500	0	1.500
815	Wijkaccommodatie de Boerderij	250	0	250
815	Dekking reserve stedelijke vernieuwing	-250	0	-250
815	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	900	0	900
815	WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg	300	0	300
Totaal Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)		4.200	0	4.200

Stationskwartier

Het Stationskwartier staat voor een grote transformatie. Voor de jaren 2025-2027 zijn hiervoor kansrijke investeringen opgenomen. Maar daarmee is het Stationskwartier nog niet klaar. Vandaar dat ook voor 2028 € 1,5 miljoen als kansrijke investering wordt opgenomen. De beoogde investeringen betreffen met name het vergroenen van de openbare ruimte.

Vergroten aantrekkelijkheid Centrum

Het centrum staat voor een grote transformatie. Voor de jaren 2025-2027 zijn hiervoor kansrijke investeringen opgenomen. Maar daarmee is het centrum nog niet klaar. Vandaar dat ook voor 2028 € 1,5 miljoen als kansrijke investering wordt opgenomen. De investeringen betreffen met name het verkeersluw maken van het centrum en openbare ruimte.

Wijkaccommodatie de Boerderij

In het in 2023 door de gemeenteraad vastgestelde Wijkontwikkelingsprogramma van Helmond Noord is aangegeven dat deze ontwikkeling vraagt om investeringen in het in de wijk aanwezige maatschappelijke vastgoed, zoals onder andere de Boerderij.

Beter geoutilleerd maatschappelijk vastgoed zal het gebruik daarvan door in de wijk actieve organisaties en bewoners ten goede komen. Dit geldt niet alleen voor diverse bewonersinitiatieven, maar ook voor het aanwezig zijn van medewerkers van onze maatschappelijke partners in de wijkaanpak.

Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken

In de begroting van 2022 heeft de gemeenteraad € 4,0 miljoen beschikbaar gesteld voor de wijkontwikkeling van Helmond Noord en Helmond Oost. Inmiddels is circa € 1,5 miljoen in het investeringsprogramma opgenomen. Voor de jaren 2025 t/m 2027 resteert een kansrijke investering van € 2,3 miljoen.

Genoemde middelen zijn nodig om de betreffende door de raad vastgestelde integrale wijkontwikkelplannen uit te voeren. Deze middelen worden geïnvesteerd in maatschappelijke en fysieke projecten en interventies, zoals ook met deze wijken is gecommuniceerd.

WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg

In 2025 wordt het Wijkontwikkelingsprogramma door de raad vastgesteld en is duidelijk wat de wijkontwikkeling de komende jaren concreet gaat kosten. Voor concept bouwstenen 3, 4 en 5 moeten een aantal investeringen gedaan worden. De daadwerkelijke kosten zijn afhankelijk van de uitkomsten van het proces van het WOP. Op dit moment weten we (al) dat MFA Rijpelberg en de reconstructie van de Weg door de Rijpel grote kostenposten zijn.

Door de straatgesprekken, (wijk)bijeenkomsten en werkgroepen in het kader van WOP Rijpelberg zijn bij partners en bewoners verwachtingen ontstaan over de wijkontwikkeling van Rijpelberg. Bovendien wordt dit benoemd in diverse bestuurlijke stukken (ambitieakkoord en uitvoeringsprogramma). Het is daarom belangrijk om voor 2025 minimaal een bedrag van € 300.000 beschikbaar te stellen, zodat een aantal ingrepen in de openbare ruimte gerealiseerd kunnen worden en ander 'laaghangend fruit' te benutten. Een voorbeeld hiervan zijn het inpassen van een aantal extra parkeerplaatsen om lokaal de parkeerdruk in de wijk te verminderen. Daarnaast moeten voor de komende jaren ook geld worden gereserveerd (minimaal € 1,4 miljoen voor 2026 en 2027).

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
310	Centrum	724	144	-580
810	Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	677	32	-645
815	Stadsvernieuwing algemeen	1.070	323	-747
Totaal	Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken)	2.471	499	-1.972

4.2.3 Veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect:

Minder criminaliteit en overlast in Helmond én dat onze inwoners en ondernemers zich veilig(er) voelen. In het bijzonder in onze kwetsbare wijken.

Doelstellingen

- Het verminderen van het aantal misdrijven (gewelddelicten, woninginbraken, diefstallen) net als de ervaren overlast van verstoring gedrag.
- Het verhogen van de barrière tegen (ondermijnende) criminaliteit zodat inwoners en ondernemers beter zijn beschermd tegen inmenging van criminelen.
- Minder overlast en criminaliteit door jongeren en bieden van perspectief aan risicjongeren op een veilige, gezonde en kansrijke toekomst.
- Het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven.
- Stimuleren en vergroten van de betrokkenheid van inwoners en organisaties bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.

Wat hebben we al bereikt?

- Samen met onze partners zetten we onverminderd in op de aanpak van (georganiseerde) drugscriminaliteit. De focus daarbij ligt op de binnenstad waar we voortdurend interventies uitvoeren in samenwerking met onze partners.
- Versterken (maatschappelijke) weerbaarheid is een belangrijke pijler in de aanpak van ondermijning. De monitoring is versterkt via het Lokaal Informatiepunt Ondermijning en we sloten een alliantie met de kwetsbare branches notariaat en makelaardij. De Wet Bibob is vaker en breder ingezet.
- We hebben bijeenkomsten georganiseerd waarbij kwetsbare doelgroepen zijn geïnformeerd over de verschillende uitingsvormen van gedigitaliseerde criminaliteit en hoe daar weerbaar tegen te zijn.
- We zijn bezig met de uitvoering van het programma Preventie met Gezag en zijn hiermee gestart in de wijken Oost, West en de Binnenstad. Interventies zien toe op de veiligheid in en om de school, een vernieuwde aanpak schoolverzuim samen met justitiële partners, met intensieve begeleiding naar school of werk. Tevens zijn een jeugdagent en jeugdboa's aangesteld.
- De professionalisering en uitbreiding van de boa's ligt op stoom, met extra aandacht voor jeugd en zichtbaarheid in de wijken.
- Het netwerk van buurtpreventie is vorig jaar uitgebreid. We hebben de regie op de ondersteuning van de buurtpreventieteams versterkt door aanstelling van een coördinator, die zich inzet op het organiseren van activiteiten en de lancering van een ondersteunend platform.
- Tot slot zijn we met de rol van de stadsmarinier aan de slag. We evalueren en kijken hoe we de rol en functie nog verder kunnen uitbouwen en versterken, mede in relatie tot versterking van het wijkgericht werken.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering masterplan jeugd, ondermijning, digitale criminaliteit

“De veiligheidsproblematiek die wij in Helmond kennen is hardnekkig en heeft een grootstedelijk karakter”, schreven we in ons ambitieakkoord op basis van een onderzoeksrapport van de Galan Groep (2021). Die constatering was aanleiding voor extra investering op het gebied van leefbaarheid en veiligheid vastgelegd in het Masterplan Integrale Veiligheid 2023-2026. Daarin staan drie accenten: ondermijning, risicjongeren en gedigitaliseerde criminaliteit. Alle activiteiten uit het Masterplan

Integrale Veiligheid 2023-2026 worden jaarlijks vertaald in een uitvoeringsplan integrale veiligheid. Voor de jaren 2025 en 2026 wordt een tweejarig uitvoeringsplan opgesteld dat begin 2025 gereed is.

In 2025 continueren we de preventieve en repressieve aanpak van ondermijnende criminaliteit, de inzet is gericht op het verhogen van sociale en maatschappelijke weerbaarheid, het verhogen van een weerbare overheid, de uitvoering van Preventie met Gezag, en op preventieve maatregelen ter voorkoming van gedigitaliseerde criminaliteit.

Terugdringing ondermijning

De aanpak van ondermijning bestaat uit zowel repressie als preventie. We investeren in het versterken van onze (integrale) informatiepositie door de doorontwikkeling van het Veiligheid Informatie Knooppunt. Hierbij worden basisregistraties aan elkaar gekoppeld. In het Lokaal Informatieoverleg Ondermijning delen we signalen op het gebied van ondermijning met onze veiligheidspartners en analyseren alle informatie. Op basis daarvan worden gerichte interventies ingezet.

In 2025 continueren we de inzet vanuit het Peelland Interventie Team (PIT) met gerichte acties om problemen zoals prostitutie en arbeidsuitbuiting repressief aan te pakken.

De preventieve aanpak van ondermijning is vooral gericht op het verhogen van de weerbaarheid. We vergroten de sociale weerbaarheid door voorzetting van de dealer- en gebruikersaanpak. We verhogen de maatschappelijke weerbaarheid samen met de veiligheidspartners en zetten in op het verhogen van de meldingsbereidheid. Maar ook de weerbaarheid van onze organisatie als lokale overheid heeft prioriteit. In 2025 gaan we door met implementatie van de Brabantse weerbaarheidsnorm, waaronder bewustwording van ambtelijke organisatie op risico's van ondermijning, met continuering en versterking van de inzet Wet Bibob.

Preventie met Gezag

Het landelijke programma "Preventie met Gezag" van het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft als doel jongeren in kwetsbare wijken weerbaarder te maken tegen criminaliteit om te voorkomen dat ze in de criminaliteit belanden of daarin doorgroeien. Met ons Helmondse plan "Daadkrachtige preventie en begrenzen met perspectief" zetten we in op de jongeren in de wijken Helmond-Oost, Helmond-West en Binnenstad.

De lerende aanpak met bewezen effectieve interventies ziet onder meer toe op veiligheid in en om school, een vernieuwde (pilot)aanpak schoolverzuim samen met justitiële partners, intensieve begeleiding (naar school of werk) en een aanpak voor schuldenproblematiek. Hiervoor worden specifiek een jeugdagent en jeugdboa's ingezet.

Medio 2025 start de aanvraagprocedure voor de verlenging van de SPUK middelen Preventie met Gezag voor de periode van zes jaar i.s.m. het ministerie.

Gedigitaliseerde criminaliteit

We zetten in op preventieve maatregelen gericht op kwetsbare groepen om zich beter te kunnen weren tegen gedigitaliseerde criminaliteit. De ambitie te groeien naar volwassenheidsniveau 4 op het gebied van informatiebeveiliging heeft prioriteit.

Wijkgericht werken versterken

We versterken het wijkgericht werken dicht bij onze inwoners, zoals ook beschreven in paragraaf 4.4.3. Hierdoor hebben we beter zicht op de problematiek en kunnen gericht inspelen op de behoefte van de wijk. Het wijkgericht inzetten van onze boa's is daarbij belangrijk. We willen als gemeente laagdrempelig bereikbaar en zichtbaar zijn in de wijk.

In 2025 blijven we zoveel mogelijk wijkgericht werken en bouwen aan een stevig netwerk met onze partners, in de wijken die het meest onder druk staan. Per wijk kijken we op basis van de actuele situatie en de huidige inzichten waar extra interventies nodig zijn.

Uiterlijk 31 december 2025 heeft elke wijk een eigen wijkboa en is de gebiedsorganisatie in de wijken versterkt.

Ondersteuning buurtpreventie

Onze inwoners zijn de oren en ogen in de wijk. Daarom zetten we extra in op de ondersteuning van buurtpreventie. Buurtpreventie kent verschillende vormen, passend bij de diversiteit van inwoners en wijken die onze stad rijk is.

In 2025 voeren we stevige regie op buurtpreventie en Whatsappgroepen. We organiseren activiteiten ter ondersteuning van de buurtpreventieteams op het gebied van leefbaarheid en/ of veiligheid. We geven stadsbrede bekendheid aan het ondersteuningsplatform WA-Buurtpreventie, faciliteren nieuwe buurtpreventieteams en organiseren activiteiten ter ondersteuning van de buurtpreventieteams, zoals de Buurtsaam Challenge.

Interne crisisorganisatie

Vanuit het Samenwerkingsconvenant Bevolkingszorg Brabant-Zuidoost zijn we verplicht te voldoen aan de vastgestelde Uniforme Kwaliteitseisen Bevolkingszorg (UKB).

In 2025 versterken en optimaliseren we daarom de interne crisisorganisatie. We zetten in op het invullen van alle benodigde piketfuncties en het gedegen Opleiden, Trainen, Oefenen (OTO) van de gehele interne crisisorganisatie, de directie en het bestuur.

Uiterlijk 31 december 2025 leidt dit ertoe dat:

- De interne crisisorganisatie voldoet aan de UKB.
- De gehele crisisorganisatie, directie en bestuur zijn opgeleid, getraind en geoefend.

Masterplan / Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid

Om de ambities uit het Masterplan / Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid waar te kunnen maken wordt op de onderstaande onderdelen het beleid verder geïntensiveerd:

- Interne crisisorganisatie: voldoen aan het vastgestelde Uniforme Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg, het invullen van alle piketfuncties en opleiden, trainen en oefenen van de crisisorganisatie.
- Stadsmarinier: noodzakelijk materieel budget om direct in te kunnen zetten voor adequate oplossingen bij complexe urgente problemen in de wijk.
- Buurtpreventie: inzet buurtcoördinator om regie en coördinatie vanuit gemeente te continueren en materieel budget voor organisatie van activiteiten.
- Cameratoezicht: inzet van boa capaciteit om beelden uit te lezen en investeringsbudget voor uitbreiding camera's op meerdere hotspots.
- Ondermijning: versterken van onze informatiepositie en het informatiegestuurd werken via het Veiligheid Informatie Knooppunt, het koppelen van basisregistraties.

- Gedigitaliseerde criminaliteit: materieel budget voor organiseren preventieve maatregelen gericht op kwetsbare doelgroepen.
- DVO Peelland: inzet van de Informatiecoördinator DVO Peelland.
- Hackshield is een preventief project in het kader van de aanpak gedigitaliseerde criminaliteit: materiaal budget voor het voldoen van de licentiekosten Hackshield en het onderhoud van Hackshield.
- Versterking en uitbreiding van de Boa capaciteit door een gefaseerde groei richting 32 boa's in 2028.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
120	Toezicht en handhaving	130	130	195	265
125	Uitvoeringsmasterplan jeugd, ondermijning, digitale criminaliteit	515	355	305	305
Totaal Beleidsintensiveringen Veiligheid		645	485	500	570

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
140	Interne crisisorganisatie	215	160	160	160
Totaal Autonome ontwikkelingen Veiligheid		215	160	160	160

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
110	Integraal veiligheidsbeleid algemeen	1.546	430	-1.116
120	Handhavingsbeleid	2.749	30	-2.719
125	Integraal veiligheidsbeleid en horeca	1.828		-1.828
140	Brandweer	6.539	252	-6.287
Totaal	Veiligheid	12.662	712	-11.950

4.2.4 Klimaat & energie / gezonde leefomgeving

Beoogd maatschappelijk effect:

We werken toe naar een klimaatneutrale stad in 2035 en een klimaatbestendige stad in 2050 waarin iedereen profiteert van duurzame energie en een fijne groene leefomgeving. Als je Klimaatneutraal bent, zorg je ervoor dat wat je doet niet bijdraagt aan klimaatverandering en de opwarming van de aarde. Dit bereiken we door energie te besparen en in te zetten op duurzame energie in plaats van fossiele brandstoffen. Klimaatbestendig betekent dat de omgeving aangepast wordt aan het veranderende klimaat met extremer weer. Denk aan het vergroenen van de stad om hittestress te voorkomen, meer biodiversiteit, het bufferen van regenwater et cetera. Zo blijft Helmond nu en in de toekomst een gezonde en fijne plek om te wonen, werken en recreëren. We besteden speciale aandacht aan inwoners die hulp nodig hebben bij deze transitie. Iedereen moet namelijk mee kunnen doen.

We moeten nu keuzes maken die ons in de toekomst helpen. Door nu duurzaam te bouwen, zorgen we ervoor dat we straks in een moderne stad wonen. Dit geldt ook voor bedrijventerreinen. Onze nieuwe terreinen helpen mee aan een circulaire economie waarin we zelfvoorzienend zijn. Een duurzame en gezonde stad vraagt van mensen om hun gedrag aan te passen. Besparen en vergroenen zijn de eerste stappen, waarin de gemeente ook zelf het goede voorbeeld geeft.

Doelstellingen

- Onze stad is in 2035 klimaatneutraal. We zetten in op duurzame energie in plaats van fossiele brandstoffen
- We doen mee met de Europese actie voor Klimaatneutrale steden. Dat doen we samen met Eindhoven en daarvoor maken een Delta-plan.
- In 2050 is Helmond klimaatbestendig. Hiermee bedoelen we dat onze stad is ingericht op de verwachte klimaatverandering in 2050. Voorbeelden zijn het vergroenen van de stad, meer biodiversiteit, en het bufferen van regenwater.
- De stad zorgt voor 4% energiebesparing per jaar.
- Iedereen heeft binnen 300 meter van de woning een schaduwrijke plek en 40% van alle loop- en fietsroutes is beschaduwd.
- Gas wordt vervangen door collectieve en individuele duurzame warmtesystemen.
- We bouwen voor de toekomst, klimaatneutraal en in stappen circulair.
- We isoleren onze woningbouwvoorraad.
- We realiseren robuuste groenstructuren in de stad, waarin minimaal een basiskwaliteit natuur in stand kan blijven, dan wel zich kan ontwikkelen. De stad wordt groener en natuurrijker.
- Samen met partners realiseren we het Natuur Netwerk Brabant (NNB).
- We werken met bedrijven aan de circulaire opgave.
- We nemen alle inwoners mee in de benodigde transitie, middels Heel Helmond Duurzaam en door een integrale wijkaanpak en samenwerken met strategische partners.
- We geven als gemeente zelf het goede voorbeeld in het besparen energie en het vergroenen van de omgeving. We zorgen voor heldere communicatie.

Wat hebben we al bereikt ?

- Ook voor duurzaamheid geldt dat dit thema op vele terreinen doorwerkt. Zo willen we klimaatbestendig zijn in 2050. Dat wil zeggen: In Helmond maken we onze omgeving klaar voor een veranderend klimaat met extremer weer, zodat onze gemeente ook in de toekomst een fijne en gezonde plek blijft om te wonen, werken en recreëren. Die jaren zijn nodig omdat we zoveel mogelijk 'werk met werk' maken: bij geplande werken doen we ook meteen aanpassingen die de openbare ruimte meer klimaatbestendig maken. In 2035 willen we al klimaatneutraal zijn: dat gaat over de energievoorziening. De

mogelijkheden voor collectieve duurzame energievoorzieningen zijn we volop aan het onderzoeken. We werken vanuit 'Smart Synergie' met de Stichting Bedrijventerreinen Helmond aan de circulaire economie: het delen van warmte en water. Hier gaan we de komende jaren mee verder. En dat geldt ook voor het verduurzamen en energiezuinig maken van ons eigen, gemeentelijk vastgoed.

Inwoners met een kleinere portemonnee helpen we bij het verduurzamen. Door financieel bij te springen en hen te ontzorgen. Denk aan de 'kierenjagers' en andere hulp bij het verduurzamen van hun woning. Een maatregel als de eerdergenoemde witgoedregeling helpt natuurlijk ook.

- De invoering van Diftar: het gescheiden inzamelen van afval en betalen naar rato van het aanbod. We hebben met z'n allen een flinke daling van het restafval voor elkaar gekregen: In 2020 was dat nog 237 kilo per inwoner en in 2023 125 kilo. Bijna een halvering! Ook worden de soorten afval veel beter gescheiden. Bijplaatsingen en dumpingen zijn weliswaar gestegen, maar we hebben verschillende acties lopen om die omlaag te krijgen.

Wat gaan we ervoor doen?

Wijkuitvoeringsplannen transitievisie Warmte

De Gemeenteraad heeft de transitievisie Warmte vastgesteld en kennisgenomen van de update in 2023. We werken ook in 2025 aan de onderzoeken en eerste uitvoering in de genoemde prioritaire wijken. Hiervan is participatie met de wijk een belangrijk onderdeel, we doen dit op basis van ons nieuwe participatie beleid. Onderdeel van deze aanpak is tevens te leren en wijkgericht werken verder te ontwikkelen.

In 2025 werken we samen met partners en inwoners aan de benodigde uitvoeringsplannen voor de transitie naar duurzame energie. Hiervoor wordt € 60.000 per jaar uitgetrokken. In 2025 betreft dit het Centrum, Rijpelberg en Brouwhuis, Nieuw-Brandevoort en Helmond-Noord. Deze plannen zullen nog tot 2030 in uitvoering en onderzoek zijn. De ontwikkelingen in 2025 zijn een eerste stap met een vervolg in 2026 en verder.

Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Helmond 2021-2025

Met de Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Helmond 2021-2025 werken we aan uiteenlopende projecten om onze stad klimaat-adaptief te maken; 2025 is het laatste jaar van de huidige uitvoeringsagenda. Het gaat van het ondersteunen van initiatieven in de stad zoals geveltuintjes of groene daken, tot het regelen van cofinanciering voor klimaat-adaptieve maatregelen bij infrastructurele werken.

In 2025 bereiden we samen met onze partners in de stad een nieuwe uitvoeringsagenda 2026-2030 voor die nog concreter toewerkt naar onze doelstelling om in 2050 als stad klimaatbestendig te zijn. De uitvoeringsagenda 2026-2030 wordt in 2025 aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

Natuur- en Landschapsvisie Groen & Gezond Helmond

In 2025 leggen we de Natuur- en Landschapsvisie Groen & Gezond Helmond inclusief een meerjarig uitvoeringsprogramma Groen & Gezond Helmond ter vaststelling voor. In dit meerjarenprogramma zijn projecten opgenomen die een bijdrage leveren aan een groenere en (be)leefbare stad, zoals realisatie van ecologische verbindingzones en realisatie van nieuwe recreatieve routes.

In 2025 leveren we de volgende onderdelen op:

1. Natuur- en landschapsvisie inclusief meerjaars uitvoeringsprogramma
2. Inrichtingsvisie Landschapspark Kloostereind en starten met realisatie van het uitvoeringsprogramma.

3. Integrale visie voor beekdal van de Goorloop inclusief drie inrichtingsplannen voor drie deelgebieden:
 - a. Het versterken van natuurgebied Groot Goor (Hydrologisch herstel van Groot Goor, beekherstel Goorloop en uitbreiding natuurnetwerk Brabant) aan de zuidkant.
 - b. Het versterken van het middengebied, herstel van het beekdallandschap in het Goorlooppark tevens ook EVZ (ecologische verbindingszone).
 - c. Het versterken van het beekdallandschap rondom Goorloop Noord, Stiphoutse Loop en realisatie van de EVZ Schevelingse Loop aan de noordkant van Stiphout en landgoed Croy.

Het betreffen hier integrale gebiedsontwikkelingen welke meerjarig doorlopen.

Regionale Energie Strategie (RES)

Er wordt in 2025 met de 21 gemeenten van de MRE-uitwerking gegeven aan het Samenwerkings- & uitvoeringsprogramma (S&UP) RES. Ook wordt er een besluit genomen over de indiening van een RES 2.0. Dit gebeurt in samenwerking tussen MRE, provincie en waterschappen. Samen werken we ook aan het vraagstuk rondom netcongestie. Zowel het S&UP als de RES zijn in 2025 niet afgerond maar lopen in uitvoering in elk geval tot 2030.

Klimaatcontract

Afgelopen september is opnieuw het Klimaatcontract ingediend. In april 2025 wordt bekend of we het missielabel krijgen. Waar het traject van het contract in 2025 eindigt, is het proces met de stad een doorlopend proces. We blijven projecten van stakeholders monitoren en begeleiden stakeholders met het opzetten van nieuwe projecten. We organiseren bijeenkomsten voor bedrijven, inwoners en maatschappelijke organisaties.

Energiearmoede

Om kwetsbare inwoners met een laag inkomen te ondersteunen in de energietransitie zetten we in op bewustwording en maatregelen om de energielast structureel te verlagen. Dit doen we door middel van het inzetten van kierenjagers (voor huur- en koopwoningen) en door het verduurzamen van particuliere koopwoningen. In 2025 worden alle potentiële woningen in kwetsbare wijken bezocht waar energiearmoede voorkomt. Een kierenjager kijkt of er hulp nodig is bij het aanbrengen van kleine energiebesparende maatregelen. Voor het traject voor verduurzamen koopwoningen is voor de periode 2024-2026 budget voor 800 woningen.

Uitvoering warmtetransitie

In 2025 geven we uitwerking aan de prioritaire wijken, uit de ge-update transitievisie november 2023. Ook wordt de participatie met de wijken opgepakt. De eerste onderzoeken worden in 2025 afgerond (zie ook onderzoek warmte en rolneming) en gesprekken met inwoners worden gevoerd. Uitvoering en vervolg loopt tot 2030.

Rolneming opwek duurzame energie warmte en zon

Op 2 juli 2024 heeft gemeenteraad ingestemd met een onderzoek naar de verschillende opties voor rolneming in de verduurzaming van warmte. Welke rol neemt de gemeente zelf, en welke laat het aan marktpartijen of andere overheden. Dit onderzoek loopt tot in elk geval het 2^e kwartaal van 2025. Voor de zomer van 2025 worden de resultaten van het onderzoek met de gemeenteraad gedeeld en er een besluit genomen rondom de eventuele rolneming van gemeente binnen warmtetrjecten. Dit specifiek voor het Centrum. Aansluitend wordt een algemeen plan voor de gehele gemeente verder uitgewerkt. Dat zal lopen tot zeker 2026. Een en ander is mede afhankelijk van besluitvorming rondom de

warmtewet vanuit het Rijk en de keuzes die Provincie Noord-Brabant zal maken inzake een provinciaal warmte bedrijf. Deze ontwikkelingen worden meegenomen in het onderzoek en vervolg.

Warmtebedrijf

In 2024 startten we met het onderzoek naar een mogelijk publiek warmtenet in Helmond (centrum) en willen dat hiermee in 2025 duidelijk wordt welke mogelijkheden er bestaan voor de mogelijke oprichting van een publiek warmtebedrijf in Helmond. Een dergelijk warmtebedrijf zou een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de doelen van de door de gemeenteraad in 2021 en 2023 vastgestelde Transitievisie Warmte.

Zon

In 2024 startte de uitvoering van het plan van aanpak voor zon-op-dak. Dit plan bevat zowel informatie over de opschaling van zon-op-dak op woningen, als bij bedrijven, onderwijsvastgoed en maatschappelijk vastgoed. Aangezien veel van deze daken niet van ons zijn, hebben we hierin een faciliterende en ondersteunende rol. Ons eigen vastgoed wordt verduurzaamd volgens de vastgestelde routekaart.

Naar verwachting is eind 2024 het beleid Zon vastgesteld. Dit beleid is afhankelijk van de besluitvorming van de landschapsvisie, aangezien hierin inpassingsvoorwaarden zijn opgenomen. Na vaststelling van beide documenten kunnen vanaf 2025 initiatiefnemers een initiatief starten (op basis van het participatie beleid) en aansluitend een vergunning indienen voor de ontwikkeling van zon-op-land op particuliere grond. In 2025 en volgende jaren geven we verder invulling aan het plan van aanpak zon-op-dak en kan er ook zon-op-veld worden ontwikkeld. De output is mede afhankelijk van oplossingen rond netcongestie en initiatieven van derden.

Inzet op besparen

Om energie te besparen is het van belang dat de woning goed geïsoleerd is. Een goed geïsoleerde woning heeft meerdere voordelen. In 2025 zetten we de lokale isolatieaanpak voort in Helmond, gesubsidieerd met middelen van het Rijk uit het Nationaal Isolatieprogramma. Daarmee richten we ons op de slechtst geïsoleerde woningen van woningeigenaren die ontzorging of ondersteuning bij financiering nodig hebben. Samen met het Energiehuis Slim Wonen organiseren we o.a. bewonersavonden om bewoners te informeren en adviseren over het verduurzamen van hun woning om het energieverbruik omlaag te brengen. In 2025 is het doel om zoveel mogelijk slecht geïsoleerde woningen één of meerdere stappen richting de isolatiestandaard te verbeteren. In 2030 willen we alle 3.500 woningen met energielabel DEFG verduurzaamd hebben.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

- In 2025 willen we over gaan tot de realisatiefase voor de warmterotondes op BZOB, Groot Schooten en Hoogeind. Het initiatief ligt bij de particuliere trekkers.
- Voor de waterrotonde op BZOB geldt dat onze inzet is deze in 2025 fysiek te realiseren. Hiertoe gaan we een SOK aan met exploitant Hydrobusiness over de gemeentelijke financiële bijdrage aan het project, alsmede de voorwaarden van verhuur van de voor het project beoogde kavel. Afronding van het project kan enkel in 2025 als de aanvraag voor een stroomvoorziening dan ook al wordt gehonoreerd.
- Voor de grondstoffenrotonde hebben we een kavel gevonden welke bij wijze van pilot verhuurd kan worden gedurende 2025. In de loop van dat jaar zullen we -afhankelijk van de uitkomsten van de pilot- op zoek moeten naar een definitieve locatie voor de grondstoffenrotonde.
- Het Smart Grids project kent vooralsnog 1 fase: de ontwikkelfase. Op dit moment (tot en met 2024) wordt de ontwikkeling voorzien. Vanaf medio-eind 2024 wordt gestart met pilots, die in

2025 verder gaan. Afhankelijk van de uitkomsten wordt het project vanaf 2025 naar een volgende fase getild

- Het project om bedrijven te stimuleren om op energiegebied samen te werken in energiehubs loopt. De interesse bij bedrijven is gepeild. Als volgende stap wordt technisch uitgezocht wat kansrijke clusters voor samenwerking zijn. Als de bedrijven positief zijn over de uitkomst, start vanaf eind 2024 de uitvoering. Dat loopt door in 2025. Als het een succes is, herhalen we het traject met een volgende lichte bedrijven.

Zie ook hoofdstuk 4.3.3. Bedrijventerreinen / circulaire economie.

Aanjaagteam netcongestie

Het stroomnet is vol en dat is een belemmering voor de plannen van Helmond. Bedrijven, collectieve warmte oplossingen en instellingen zoals scholen komen op de wachtlijst als zij een grote stroomaansluiting aanvragen. Daardoor lopen uitbreidings- en verduurzamingsplannen vertraging op. Voor sommige woningbouwplannen is het nodig dat een bedrijf verhuist, maar omdat het bedrijf op de nieuwe locatie geen stroom krijgt, kan het niet verhuizen. Daardoor kunnen ook woningbouwplannen vertraging oplopen. Op dit moment krijgt reguliere woningbouw nog wel een stroomaansluiting, maar als de congestie verder toeneemt kunnen daar in de toekomst ook wachtlijsten komen.

Om de problematiek op te lossen zijn we afhankelijk van (externe) randvoorwaarden. Dat zijn vooral het tempo waarin de netbeheerders de netten kunnen verzwaren, regels die het Rijk stelt en ontwikkelingen bij de marktpartijen. Als gemeente kunnen we daaraan bijdragen door te zorgen dat de ruimtelijke inpassing en de vergunningprocedures voor nieuwe Enexis-stations zo soepel mogelijk verlopen, en actief te sturen op de planning van projecten. Zonder daarbij andere gemeentelijke belangen uit het oog te verliezen, zoals ruimte voor parkeren, groen of stedenbouwkundige kwaliteit.

We willen oplossingen vinden in nieuwe innovaties, strategische planning, regionale afstemming en gefaseerde uitvoering. Daarvoor richtten we in 2024 een Aanjaagteam Netcongestie op. In 2025 gaat het Aanjaagteam Netcongestie aan de slag om specifieke innovatieve oplossingen (zoals netbewuste woningbouw) uit te werken. Voor het daarbij betrekken van gespecialiseerde externe expertise krijgt dit team beschikking over een werkbudget van € 100.000 (incidenteel). Het Aanjaagteam Netcongestie wordt gevormd binnen de bestaande formatie en zal naar verwachting nodig blijven zolang de congestieproblematiek dat nodig maakt.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
780	Energiehuis	190			
780	Aanjaagteam netcongestie	100			
780	Wijkuitvoeringsplannen transitievisie Warmte	60	60	60	60
Totaal Beleidsintensiveringen Klimaat & Energie / Gezonde leefomgeving		350	60	60	60

Energiehuis

Wij werken samen met de Peelgemeenten aan bewustwording en informatieverstrekking voor onze inwoners. Het Energiehuis Slim wonen is hierin een belangrijk onderdeel wat we de afgelopen 3 jaar en het komende jaar ondersteunen. Het Energiehuis is het Energieloket zoals dat door de landelijke overheid wordt gevraagd. Met de Peelgemeenten geven we vorm aan de organisatie Met de Peelgemeenten geven we vorm aan de organisatie en hun professionalisering.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000/- is negatief)

Hoofd product	Investing	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
780	Uitvoering duurzaamheid/klimaatopgave	300	0	300
Totaal Klimaat & energie / gezonde leefomgeving		300	0	300

Uitvoering duurzaamheid/ klimaatopgave

De transitie naar duurzaamheid en de klimaatopgave vragen ten behoeve van de uitvoering aanvullend investeringen en onderzoeksgeld. Een eerste stap is gezegd op basis van het besluit dat op 2 juli 2024 is genomen rondom de vraagstukken volgend uit de nieuwe warmtewet, de ontwikkeling van een warmtebedrijf en de rol die wij hierin als gemeente moeten nemen. Hiervoor is een deel van de eerder beoogde middelen vrijgemaakt. De resterende middelen worden ingezet om de komende jaren de integrale wijkplannen, de ambitie 2040 en de agenda klimaatadaptatie vorm te geven.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/- is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025 Lasten	2025 Baten	2025 Saldo
370	Energie opwekken	18	5	-13
780	Milieubeheer	5.541	2.338	-3.203
Totaal	Klimaat & Energie / Gezonde leefomgeving	5.559	2.343	-3.216

4.2.5 Mobiliteit

Beoogd maatschappelijk effect:

We maken een omslag (de mobiliteitstransitie) naar duurzame en betaalbare mobiliteit waarin fiets, openbaar vervoer en deelmobiliteit een steeds grotere rol spelen om zo onze stad bereikbaar en leefbaar te houden.

In het toekomstbeeld van Helmond staat de kwaliteit van leven bovenaan. Mobiliteit draagt daaraan bij door de invulling van de mobiliteitsbehoefte te combineren met de hoogst haalbare ruimtelijke kwaliteit in de woon- en verblijfsomgeving, het faciliteren van een gezonde levensstijl en het bieden van de mogelijkheden voor iedereen om zich te kunnen verplaatsen.

Doelstellingen

- Meer lopen en fietsen: actieve mobiliteit wordt leidend in het verplaatsingsgedrag.
- Openbaar vervoer en deelmobiliteit als krachtige ondersteuning: OV en deelmobiliteit moeten meer een alternatief worden voor de auto en voor als fietsen (een keer) niet kan.
- Minder ruimte voor de auto: de dominantie van de auto als vervoermiddel in de stad wordt kleiner. Autoverkeer wordt zoveel mogelijk om de stad heen geleid via de robuuste randen die betrouwbaar zijn in termen van capaciteit en doorstroming.
- Het beïnvloeden van het verplaatsingsgedrag: naast de aanleg van infrastructuur en het reguleren van het verkeer wordt ingezet op het maken van andere keuzes door de weggebruiker.
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Slim waar het slim kan: continu zoeken naar vernieuwende mobiliteitsoplossingen om onze doelstellingen te behalen.

Wat hebben we al bereikt?

'Hoe houden we Helmond toegankelijk en leefbaar?' In het Ambitieakkoord stelden we onszelf die vraag en kondigden we een mobiliteitsvisie aan. Die is klaar. Ambitie is het verbeteren van bereikbaarheid en leefkwaliteit in de stad, en bijdragen aan duurzaamheid. Fietsers en voetgangers komen centraal te staan, aangevuld met een extra inzet op openbaar vervoer en deelmobiliteit. Het nieuwe snelfietspad tussen Helmond en Eindhoven is wat dat betreft een mooi voorbeeld. De auto - die nu nog meer dan de helft van de openbare ruimte inneemt - krijgt in de toekomst een minder dominante rol. Eén van de uitwerkingen is een nieuwe zuidelijke ontsluiting voor het autoverkeer, waarvoor de eerste scenario's op tafel liggen. We rekenen daarbij op financiële steun van het rijk.

Wat gaan we ervoor doen?

Deelmobiliteit, Vraagafhankelijk OV

De groei van de stad in wat betreft aantal woningen, arbeidsplaatsen voorzieningen en de daarmee gepaard gaande groei van de mobiliteit (de schaalsprong) legt grote druk op o.a. de bereikbaarheid, leefbaarheid, en verkeersveiligheid in de stad. Een mobiliteitstransitie is daarom noodzakelijk. In lijn met het ambitieakkoord, de ambitieagenda 2040 en mobiliteitsvisie Helmond 2040 werken we ook in 2025 toe naar de uitrol van nieuwe en het positioneren van bestaande vormen van vraagafhankelijk vervoer en de realisatie van mobiliteitshubs met bijbehorend mobiliteitsaanbod, het uitvoeren van (gedrags)onderzoeken, wijkgerichte behoeftenonderzoeken en het opzetten van een samenwerkingsconstructie om deelmobiliteit blijvend beschikbaar te maken.

Deelmobiliteit

Helmond is als middelgrote stad niet aantrekkelijk (genoeg) voor mobiliteitsaanbieders. Voor 2025 is het doel om de bestaande mobiliteitsaanbieders in Helmond te houden en om nieuwe aanbieders aan te trekken.

Vraagafhankelijk OV

In 2025 wordt het vraagafhankelijk vervoersaanbod, dat in 2024 is geïntroduceerd in Helmond gecontinueerd en verder gepositioneerd als onderdeel van het totaalaanbod aan alternatieve vervoerswijzen voor de eigen auto in Helmond. Ook wordt gekeken hoe dit geïntegreerd en doorontwikkeld kan worden in een nieuw regionaal aanbod met vraagafhankelijk vervoer. Daarmee wil Helmond en een bijdrage leveren aan de mobiliteitstransitie en de sociale functie van het openbaar vervoer versterken.

De inspanningen om zowel deelmobiliteit als vraagafhankelijk OV in Helmond te laten slagen vragen om een meerjarige inzet. De acties voor 2025 betreffen dus een tussenresultaat.

MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong (jaarschijf 2028)

De Metropoolregio Eindhoven (MRE) groeit veel harder dan verwacht. Om de groei aan inwoners, woningen en banen in Brainport Eindhoven op te vangen is een mobiliteitstransitie onvermijdelijk en noodzakelijk. Dit vraagt om een forse investering.

Om invulling te geven aan de regionale bijdrage t.b.v. de schaa sprong van de Brainport is op de schaal van de MRE een regionale bekostigingssystematiek voor de bereikbaarheid uitgewerkt. De bijdrage van Helmond bedraagt € 4,7 miljoen over de komende 10 jaar. De jaarlijkse bijdrage van Helmond en de andere MRE-gemeenten wordt in de periode van 2024 t/m 2033 ingezet voor regio brede mobiliteitsmaatregelen zoals het Korte termijn maatregelenpakket A2, regionale hubs en de multimodale knoop Eindhoven centraal.

Mobiliteitsvisie

De mobiliteitsvisie is uitgewerkt in een Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit om concrete invulling te geven aan de opgaven waar Helmond (en de regio) voor staan. De inzet op een breed scala aan maatregelen is noodzakelijk om de mobiliteitstransitie in gang te zetten en de mobiliteitsvisie uit te voeren.

In 2025 wordt de mobiliteitsvisie uitgewerkt en een aantal strategieën en meerjaren-agenda's voor de verschillende vervoerwijzen en deelthema's zoals verkeersveiligheid, verplaatsingsgedrag en verkeersmanagement.

Gelijktijdig wordt gewerkt aan concrete maatregelen die bijdragen aan de mobiliteitstransitie.

Deze maatregelen zijn gericht op de volgende doelen van de mobiliteitsvisie:

- Actieve mobiliteit op 1: door projecten uit de Fietsagenda te realiseren.
- Openbaar vervoer en deelmobiliteit als volwaardig alternatief: door het in 2024 nieuw ingezette vraagafhankelijk vervoer in 2025 (en verder) door te zetten.
- Terugdringen van de dominantie van de auto: door te werken aan de plannen voor de N279 en Zuidelijke ontsluiting Helmond om daarmee het (doorgaande) verkeer via de robuuste randen van de regio om de stad heen te leiden en daarmee ruimte in de stad te creëren voor alternatieve vervoerwijzen en andere stedelijke ontwikkelingen. En door uitvoering te geven aan het verkeerssluw maken van het centrum.

De mobiliteitstransitie is een langjarige ontwikkeling om invulling te geven aan de visie tot 2040. De acties voor 2025 betreffen dan ook een tussenresultaat.

Uitvoering Fietsagenda

De fietsagenda richt zich nadrukkelijk(er) op het totale systeem (fietsnetwerk, fietsvriendelijk ontwerp, fietsveiligheid, fietsparkeren en het beïnvloeden van het gedrag om mensen meer te laten fietsen.

De uitbreiding en verbetering van het fietspadennet wordt voortgezet. In 2025 gaat het om (delen van) de fietsroutes naar Eindhoven via de Goorsebaan/Eindhovens Kanaal, Asten, Deurne en Gemert. Bij kruispunten met verkeerslichten wordt bekeken of de doorstroming voor fietsers kan worden verbeterd. Daarnaast wordt gestart met de voorbereiding van de vervanging van de fietsenstalling op het Piet Blomplein, die daar verdwijnt vanwege de centrumplannen.

De activiteiten in 2025 maken onderdeel uit van de uitvoering van de Fietsagenda. Op dit moment wordt verwacht dat de uitvoering daarvan doorloopt tot en met 2028. Een aantal fietsroutes maakt ook onderdeel uit van het regionale fietspadennet. En kan daarmee deels gefinancierd worden uit het regionale Bereikbaarheidsakkoord. Tot en met 2028 kunnen daarvoor subsidieaanvragen worden ingediend. Uitvoering van de Fietsagenda voor eind 2028 is daarom noodzakelijk.

Verkeersveiligheid

De verkeersonveiligheid neemt toe en het bestrijden daarvan vraagt om een nieuwe aanpak. In het verkeersveiligheidsplan is aangegeven hoe we de verkeersonveiligheid een halt toe roepen. In wijken waar dat nu nog niet het geval is wordt een maximumsnelheid van 30 km/uur ingevoerd.

In 2025 gaan we uitwerking geven aan het verkeersveiligheidsplan dat in 2024 aan de raad is voorgelegd. Dat doen we door:

- Een start te maken met de invulling voor Helmond van de landelijke aanpak voor een risicogestuurde aanpak.
- Een meerjarenagenda op te stellen voor de speerpunten uit het verkeersveiligheidsplan.
- Verder te gaan met de uitbreiding van de 30 km zone in Noord te starten en te starten met de voorbereiding van de 30 km zone in Dierdonk.

De risicogestuurde aanpak en de 30 km zone Dierdonk lopen door naar 2026. Het opstellen van de meerjarenagenda en uitbreiding van de 30 km zone in Noord worden in 2025 afgerond.

Smart Mobility

Voor een bereikbaar en leefbaar Helmond kunnen we niet om innovatie heen. Daarom omarmen we (technische) innovaties die in ontwikkeling of reeds beschikbaar zijn voor mobiliteitsoplossingen. Deze Smart Mobility activiteiten genereren ook een duidelijke economische spin off in relatie tot de economische ontwikkeling op de Automotive Campus. Ook regionale samenwerking en hierbij behorende aangegane verplichtingen, bijvoorbeeld binnen Brabantstad (reguliere en Smart Mobility), maken hier onderdeel van uit.

Verkeersluwe Kanaaldijk

Het verkeersluw maken van de Kanaaldijk in Helmond is eerder al verwerkt in plannen en budgetten. Maar dit blijkt niet haalbaar zonder ook aandacht te besteden aan de effecten die dit heeft op omliggende straten, en dan vooral de Julianalaan. In de begroting 2025 nemen wij de voorbereidingskosten op, en in 2026 reserveren wij investeringsruimte voor maatregelen op het gebied van infrastructuur en inrichting van de openbare ruimte.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
250	Deelmobiliteit, Vraaggericht openbaar vervoer (OV)	300	300	300	300
250	Randvoorwaarde mobiliteitstransitie – Julianalaan	125			
Totaal Beleidsintensiveringen Mobiliteit		425	300	300	300

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
250	MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong				220
250	Dekking: reserve grote opgaven/projecten				-220
Totaal Autonome ontwikkelingen Mobiliteit		0	0	0	0

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000/- is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
250	Uitvoering Fietsagenda Helmond	2.450	0	2.450
250	Verkeersmaatregelen Helmond Noord Adelaarplein en omgeving	185	0	185
250	Regionale Bereikbaarheidsagenda	1.500	0	1.500
Totaal Mobiliteit		4.135	0	4.135

Verkeersmaatregelen Helmond-Noord Adelaarplein en omgeving

In 2019 is de participatiepilot Adelaarplein en omgeving gestart. De participatie was breed opgezet in het kader van de toen aanstaande omgevingswet. Participatie heeft in de Omgevingswet een belangrijke rol. Met de omwonenden is gekeken naar welke maatregelen zij belangrijk vinden voor hun omgeving. Een van de aspecten die werden benoemd waren verkeersproblemen. Sluipverkeer, veiligheid en parkeren werden het meest genoemd. Daarvoor zijn een aantal oplossingen bedacht in samenspraak met bewoners en andere belanghebbenden.

Regionale Bereikbaarheidsagenda

We geven voortvarend uitvoering aan de Bereikbaarheidsagenda van Zuidoost-Brabant. Hiervoor is de periode 2019-2030 in totaal € 24,0 miljoen benodigd. Jaarlijks reserveerden we hiervoor gemiddeld € 2,0 miljoen. De uit te voeren projecten volgen niet het jaarlijks gemiddelde: de projecten zijn verschillend in kosten en in uitwerkingsfase. Voor 2025 is een bedrag van € 1,5 miljoen nodig.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/- is negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2025 Lasten	2025 Baten	2025 Saldo
250 Verkeer en vervoer beleid	4.572	262	-4.310
Totaal Mobiliteit	4.572	262	-4.310

4.2.6 Beheer en onderhoud

Beoogd maatschappelijk effect:

We zorgen dat het onderhoudsniveau van de openbare ruimte in stand blijft, waarbij we de middelen zoveel mogelijk inzetten om bij te dragen aan onze maatschappelijke doelen zoals klimaatadaptatie en vergroening.

Doelstellingen

- De bestaande onderhoudsniveaus worden gehandhaafd.
- We zorgen dat het beheer en onderhoud van de openbare ruimte bijdraagt aan een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving en een schone en veilige stad.
- We streven naar meer hergebruik en verdere afvalscheiding. Als uitwerking van de Kadernotitie Afvalbeleid fase 2 blijven we werken volgens de vernieuwde aanpak van de huishoudelijke afvalstromen.

Wat hebben we al bereikt ?

Onze openbare ruimte is van groot belang voor het welzijn in de stad. 'Groen moet weer leuk worden' schreven we in het ambitieakkoord. Dat maken we bijvoorbeeld waar met de aanplant van 500 bomen, de vergroening van het centrum (bijvoorbeeld via het terugbrengen van de Stadse Aa) en de herinrichting van Wijkpark Brouwhuis. Deze herinrichting maakt de wijk bovendien meer klimaatbestendig; een mooi voorbeeld van werkelijk integraal beleid!

Wat gaan we ervoor doen?

Blink

In 2025 zal Blink verder uitvoering geven aan de in 2024 opgestelde Businesscase. Blink gaat investeren in personeel en materieel en de dienstverlening met de samenwerkende gemeenten wordt in geformaliseerd in Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

De langetermijnvisie van Blink is om, naast een betrouwbare partner op gebied van afvalbeheer en Beheer Openbare Ruimte (BOR), ook een centraal kenniscentrum te zijn. Dit zal een vervolg krijgen in 2026 en verder.

Risico Verpact (Beëindigen Ketenafspraken)

Verpact is de organisatie die vanuit een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid namens de verpakkingindustrie zorgt voor de verwerking en het vermarkten van PMD. De VNG heeft in april 2024 aan Verpact laten weten de overkoepelende Ketenovereenkomst per 1 januari 2025 niet te willen verlengen. Dit betekent dat de Ketenovereenkomst per 31 december 2024 eindigt en dat daarmee ook de vergoeding die de gemeente krijgt voor het inzamelen van dit afval vervalst.

Mocht het niet lukken om in 2025 een nieuwe overeenkomst af te sluiten, dan loopt gemeente Helmond een risico van ca. € 750.000 per jaar. De verwachting is dat er in de komende maanden alsnog een nieuwe ketenovereenkomst afgesloten zal worden en dat uitblijvende vergoeding dan alsnog met terugwerkende kracht uitbetaald zal worden.

Onderhoud openbare ruimte

Voor de hele stad zijn door de Raad verschillende niveaus (laag-gemiddeld-hoog) vastgesteld waarop de openbare ruimte onderhouden wordt. Onze aannemers onderhouden de stad op deze vastgestelde onderhoudsniveaus. Dit doen we via planmatig beheer op basis van opgestelde assetsheets (beheerplannen).

We *'Beheren met meerwaarde'*. We gaan aan de slag waar dit het hardste nodig is, combineren werkzaamheden waar mogelijk en verwerken integraal onze opgaven rondom klimaatadaptatie, CO2-reductie, circulariteit, biodiversiteit en vergroening in projecten.

Jaarlijks stellen we de begroting bij voor de toename van het areaal aan openbare ruimte en assets. Bijvoorbeeld, meer fietspaden en bomen, als gevolg van de groei van de stad, betekent ook structureel meer kosten voor onderhoud.

Bij aanleg en onderhoud van groen en bomen spelen we in op het veranderende klimaat op om uitval van nieuwe aanplant te voorkomen. Voor de asset Wegen gaan wij in 2025 verder met het achterstallig onderhoud herstellen. Dit doen wij om het onderhoudsniveau op peil te houden. Het afgesproken onderhoudsniveau voor de asset Wegen is C. Onderhoudsniveau D betekent namelijk achterstallig onderhoud en dit moeten wij voorkomen. Vanwege prijsstijgingen wordt het onderhoudsbudget Wegen verhoogd om de gestegen onderhoudskosten te dekken.

De komende jaren gaan we meer bomen planten om zo in de bebouwde stad meer koelteplekken te creëren. Dit helpt om in 2050 klimaat adaptief te zijn. In 2023 is gestart met de voorbereiding. In 2024 heeft een verder uitwerking plaatsgevonden en is er gestart met de realisatie welke in 2025 wordt voortgezet.

Wij gaan verder met het opwaarderen en energiezuinig maken van de openbare verlichting. Dit beleid wordt al jaren uitgevoerd. Vanwege de stijging van de energieprijzen stijgt ook de noodzaak voor deze ontwikkeling. Wij gaan een aantal VRI's (verkeersregelinstallatie) vervangen en deze slimmer maken. Dit draagt bij aan de mobiliteit in de stad. Daarnaast draagt een betere en slimmere afwikkeling van het verkeer bij aan de doelstelling klimaat-neutrale stad.

Binnen het water en rioleringsprogramma (WRP) richten we ons meer op de realisatie van klimaatadaptieve projecten. Denk hierbij aan projecten om hemelwater lokaal te infiltreren en projecten die overlast van piekbuien beperken.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
210	Aanvullende indexering budgetten realisatie en beheer	1.510	620	630	630
225	Reiniging wegen	195	195	195	195
Totaal Beleidsintensiveringen Beheer en Onderhoud		1.705	815	825	825

Investerings

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000 / - is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
210	Wegen regulier	5.100	0	5100
210	Opwaarderen openbare verlichting	700	0	700
210	Kasteel Traverse	1.700	0	1.700
210	Kasteel Traverse - ophoging begroting 2024	3.290	0	3.290
230	Parkeergarage Piet Blomplein/Elzaspassage	1.364	0	1364
260	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	1.710	0	1710
270	Verhoging vervanging sluis 8	1.050	0	1050
580	Openbaar groen	450	0	450
580	Vervanging bomen	450	0	450
580	Vergroenen van de stad	900	0	900
580	Vervanging natuur en recreatie	225	0	225
580	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	175	0	175
760	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	2.105	0	2.105
760	dekking rioolrecht	-2.105	0	-2.105
730	Vervanging containers	60	0	60
730	dekking afvalstoffenheffing	-60	0	-60
Totaal Beheer en onderhoud		17.114	0	17.114

Wegen regulier

In 2025 worden voor wegen een aantal grote investeringsprojecten gerealiseerd. Structurele investeringen in wegbeheer zijn noodzakelijk om het wegen areaal op een voldoende onderhoudsniveau te houden. De projecten zijn onderdeel van het meerjareninvesteringsprogramma wegen.

Opwaarderen openbare verlichting

Conform het assetmanagementplan wordt de verouderde openbare verlichting vervangen voor nieuwe, duurzame en energiezuinige ledverlichting.

Parkeergarage Piet Blomplein/Elzaspassage

De nieuwe parkeergarage Piet Blom in combinatie met de bestaande parkeergarage Elzaspassage is een belangrijk onderdeel voor de realisatie van de mobiliteitsvisie om het centrum autoluw te maken en tegelijkertijd bereikbaar te houden: concentratie van de benodigde parkeercapaciteit voor de bezoekers aan het centrum in een aantal nieuwe en bestaande rond het centrum gelegen parkeergarages. Als gemeente willen we hier sturing en regie op hebben en houden. In het noordwestelijk deel van het centrum dient daarvoor een nieuwe parkeergarage te worden gebouwd.

Het Piet Blomplein is de meest geschikte locatie. Herontwikkeling voor met name woningbouw van het Piet Blomplein in combinatie met- en geïntegreerd met de bestaande/te herontwikkelen Elzaspassage en -parkeergarage levert een meerwaarde op voor het gehele centrum. Netcongestie is ook hier een risico.

Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)

Conform het assetmanagement- en beheerplan verkeerslichten worden verkeerslichten vervangen na einde van de levensduur. Door een toename van het areaal, bundeling van vervangingen en transitie van VRI naar iVRI zijn de investeringen toegenomen.

Verhoging vervanging sluis 8

Sluis 8 is nabij einde levensduur. Om de functionaliteit van de sluis te behouden, moet deze sluis worden vervangen. De eerste raming van de vervanging van sluis 8 dateert uit 2019. De kosten voor de vervanging zijn sindsdien gestegen. De laatste raming laat een kostenstijging van ruim € 1 miljoen zien. Het vervangen van sluis 8 staat gepland voor 2025.

Openbaar groen

Jaarlijks worden middelen beschikbaar gesteld voor het beheeronderdeel groen (beplanting, hagen, gazon, gras). Hiermee houden we het groen voor de lange termijn in stand. Daar waar mogelijk gebruiken we investeringen om aan te sluiten bij andere projecten en zo werk met werk te maken.

Vervanging bomen

Jaarlijks worden bomen vervangen om potentieel onveilige situaties te voorkomen die ontstaan door ouderdom, (storm) schade of andere redenen. Ook is het noodzakelijk bomen te vervangen vanwege stedelijke ontwikkelingen. Daarnaast is wortelopdruk op diverse plaatsen in de stad een probleem. Jaarlijks worden de meest urgente locaties aangepakt, waarbij wij streven naar een structurele oplossing. In de afgelopen decennia zijn om allerlei redenen bomen verdwenen in de beschermde structuren. Wij willen deze bomen herplanten om de structuren te herstellen.

Vergroenen van de stad

Bomen zorgen verkoeling in de stedelijke omgeving. Op basis van onze hittestresskaart weten we dat er in Helmond onvoldoende koelteplekken zijn. In 2024 is een begin gemaakt om op verschillende locaties in de stad meerdere bomen te planten om zo extra koelteplekken te creëren en hittestress tegen te gaan. In 2025 gaan wij verder met deze extra aanplant van bomen. Met deze investering gaat onze ambitie om Helmond groener te maken hand in hand met onze ambities om de stad klimaatadaptief te maken.

Vervanging natuur en recreatie

Vervangingsinvesteringen in onze natuurgebieden zijn noodzakelijk om de kwaliteit op niveau te houden. In 2025 wordt verdere uitvoering gegeven aan het monitoringsplan. Hieruit volgt een plan van aanpak om projecten in 2025 uit te voeren. Voor de jaren 2024-2028 ontvangen wij subsidie voor hydrologische maatregelen Warande / Goorloop.

Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod

Helmond wil groen en gezond zijn. Natuur en groen vormen hierbij een belangrijke drager voor onze stad en het buitengebied. Om in te kunnen spelen op de gevolgen van klimaatverandering en achteruitgang van biodiversiteit te stoppen is het noodzaak dat we Helmond de komende jaren klimaatbestendiger en fors groener maken. Een sterk robuust groen raamwerk, levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid en de gezondheid van onze bewoners (zowel mens als dier). Gelijktijdig zijn we ons ervan bewust dat door de huidige opgaven (woningbouw, infrastructuur, bedrijvigheid, energietransitie) de druk op de schaarse "vrije" groene ruimte in Helmond steeds verder toeneemt. We willen een betere balans tussen deze opgaven en de totale groenblauwe opgaven van Helmond.

Kasteel Traverse

De Kasteel-Traverse tussen de Kerkstraat-Zuid en de Churchilllaan is toe aan een grondige renovatie (rehabilitatie). De asfaltconstructie is einde levensduur en dient in 2025 (met als uitloop uiterlijk 2026) vervangen te zijn. In 2019 is een krediet aangevraagd om de werkzaamheden in 2023 uit te voeren. Om diverse redenen is dit niet gerealiseerd en in 2023 is dit krediet reeds verhoogd.

Wij zijn met een projectteam actief om eind 2025 de grondige renovatie uit te voeren. De huidige raming van het projectteam laat een significante stijging van de kosten zien van € 3,3 miljoen. Deze kostenstijging wordt veroorzaakt door uitzonderlijke indexering, meer markconforme risico-inventarisering en toename van het te renoveren oppervlak van 3350 m².

Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)

In 2023 is het nieuwe Water- en Rioolplan opgesteld. Dit beleid geldt tussen 2024 en 2028. De kosten voor de gemeentelijke watertaken worden geheel gedekt uit de inkomsten rioolheffing. Afvalwater, hemelwater en grondwater worden doelmatig verwerkt of afgevoerd. Doordat de staat van de huidige riolering goed is, kunnen we stevig inzetten op klimaatadaptieve maatregelen. Een voorbeeld hiervan is het terugbrengen van de Stadse Aa. Ook komt er extra formatie voor beheer- en inrichtingstaken.

Vervanging containers (kostendekkend via afvalstoffenheffing)

Naast het plaatsen van nieuwe containers vanwege de invoering van Diftar in de hoogbouw, worden elk jaar afgeschreven of defecte ondergrondse containers vervangen. Met deze vervangingsinvestering zorgen we dat de kwaliteit van de containers op niveau blijft.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
210	Wegen	7.495	595	-6.900
225	Wegen - reiniging	4.174	570	-3.604
230	Parkeervoorzieningen	2.432	4.243	1.811
260	Verkeer en vervoer uitvoering	1.114	27	-1.087
270	Binnenhavens en waterwegen	970	50	-920
580	Groenvoorzieningen & natuur excl. recreatie	6.260	228	-6.032
595	Groenvoorzieningen & natuur, fonteinen	106		-106
722	Begraafplaatsen	7		-7
730	Huishoudelijke afvalstoffen	9.664	13.906	4.242
750	Ontsmettingen en overige reinigingen	362		-362
755	Reinigingen graffiti	116	141	25
760	Rioleringen	5.182	8.295	3.113
Totaal	Beheer en Onderhoud	37.882	28.055	-9.827

4.2.7 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	Rekening			Begroting			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Lasten	88.583	131.405	105.462	111.802	146.613	117.749	
Baten	64.196	101.077	69.772	76.603	111.730	82.803	
Saldo	-24.387	-30.328	-35.690	-35.199	-34.883	-34.946	
<i>Verrekening met reserves</i>							
Storting	7.605	1.458	3.000	5.400	2.500	2.500	
Onttrekking	-7.430	1.932	4.701	7.239	3.778	3.829	
Saldo	-39.422	-29.854	-33.989	-33.360	-33.605	-33.617	

4.3 Programma 3: Economisch vitaal en aantrekkelijk

Wat willen we bereiken?

Helmond wil een slimme, innovatieve en aantrekkelijke stad zijn. Een stad met een vitale economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat dat talent en bedrijven aantrekt en voor langere tijd vasthoudt. Dit is de derde hoofdpoging om brede welvaart te realiseren voor onze inwoners, vanuit de positie van tweede stad in Brainport (zie ook 'Helmond, Ambitie 2040').

We zetten in op een 'duurzame, flexibele en inclusieve arbeidsmarkt', de doorontwikkeling van onze topsectoren, het creëren van stedelijke werkmilieus en culturele en creatieve broedplaatsen. Het is een kwestie van voortzetten wat goed gaat rondom Automotive, Food Tech en Slimme Maakindustrie, en versterken en verbeteren waar nodig.

Daar bovenop kiezen we voor om onze inzet te focussen op de thema's waar dat het meest noodzakelijk is en het meeste oplevert. Zo willen we de samenwerking met en dienstverlening aan onze ondernemers versterken. Evenals de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs in het belang van zowel studenten, werkenden en werkzoekenden als onze werkgevers.

Met voldoende en passend werk voor alle talentvolle inwoners en voldoende mogelijkheden op alle niveaus voor een leven lang ontwikkelen. Dit betekent, door de Schaalsprong, een groei met zo'n 15.000 extra arbeidsplaatsen tot 2040.

De groei van de stad vraagt om forse investeringen in de infrastructuur. Daarnaast moeten we er ook voor zorgen dat Helmond in de toekomst leefbaar blijft en dat we een stad blijven waar mensen graag willen wonen, werken, verblijven en elkaar ontmoeten. Inwoners hebben daarbij recht op een aantrekkelijke stad met voldoende culturele en recreatieve activiteiten en voorzieningen.

Het is dan ook van groot belang dat het culturele en recreatieve aanbod en voorzieningenniveau meegroeit met de schaalsprong die we gaan maken. Bij uitstek draagt dit bij aan een inclusieve, leefbare en gezonde stad. Deze ambities vragen om investeringen. Niet alleen financieel, maar ook in investeringen in doordachte visies en beleid, zoals de cultuurvisie, de erfgoedvisie en de evenementenvisie. Kortom, onze stad heeft een aantrekkelijk voorzieningenaanbod nodig.

Helmond als een lerende en innoverende stad, verbindende en ondernemende stad, inclusieve en voorzienende stad (met een basisniveau van stedelijke voorzieningen waar iedereen toegang toe moet hebben). Dat zijn de thema's waarmee we aan de slag gaan voor onze inwoners, bedrijven en instellingen. Naast deze ambities stellen we dat Helmond zich op een duurzame wijze moet ontwikkelen. We zetten ons in om onze bedrijven te helpen deze stap te maken.

De arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, met Helmond als centrumgemeente, streeft naar een arbeidsmarkt die klaar is voor de opgaven van morgen en inspeelt op uitdagingen van vandaag. Hier spannen we ons samen met onze regionale partners (werkgevers, werknemers, overheid, onderwijs en uitvoeringspartners) voor in vanuit zes ambities. We stimuleren een arbeidsmarkt waaraan iedereen mee kan doen en gestimuleerd wordt om een leven lang te ontwikkelen. Het onderwijsaanbod en de arbeidsmarktvraag sluiten optimaal op elkaar aan; praktijkgericht en gericht op vaardigheden. Daarnaast proberen we talent aan te trekken en werkgevers te ondersteunen bij vraagstukken rondom menselijk kapitaal. Tot slot willen we werkzoekenden, werkgevers en werkenden een laagdrempelige en ontschotter toegang bieden tot dienstverlening rondom werk, scholing en ontwikkeling.

4.3.1 Topsectoren / stedelijke werkmilieus

Beoogd maatschappelijk effect:

Door Helmond economisch sterker te maken helpen we het vergroten van brede welvaart ten behoeve van een inclusieve, leefbare en gezonde stad.

Doelstellingen

- Helmond speelt als tweede centrumstad in de Brainportregio een dragende rol in het economisch profiel, de economische ontwikkeling en economische prestatie van de regio.
- De topsectoren Automotive, FoodTech en Smart Industry worden verder ontwikkeld en versterkt.
- De Automotive Campus heeft in 2025 een nieuwe (juridische) structuur, waarin publieke en private partijen gezamenlijk samenwerken aan de doorontwikkeling en versterking van het unieke ecosysteem en het verder ontwikkelen van de innovatie testomgeving.
- In het kader van de Schaalsprong worden stedelijke werkmilieus en broedplaatsen ontwikkeld waarin functiemenging bijdraagt aan levendige en leefbare gebieden.
- Een toekomstbestendig MKB en, op basis van de detailhandelsvisie, versterking van bestaande winkelcentra.

Wat hebben we al bereikt

- De economische ontwikkeling van de regio gaat hard en dat merken we ook in onze stad. We koesteren de unieke samenwerking die we hebben opgebouwd, onder de paraplu van Brainport en de Peel. Een samenwerking die keihard nodig is om de groei in goede banen te leiden en van de schaalsprong een kwaliteitssprong te maken.
- Met de twee campussen zijn we aan de slag gegaan om die toekomstbestendig te maken. Bij de Food Tech Campus ligt daar nadrukkelijk ook een rol voor de gevestigde bedrijven; visie en uitvoeringsplan zijn bijna klaar. Voor de Automotive Campus hebben we kortgeleden de uitgangspunten vastgelegd voor de PPS-constructie, samen met de twee andere grondeigenaren. We hopen daarmee volgend jaar van start te gaan en zo een flinke impuls te geven aan de verdere ontwikkeling.

Wat gaan we ervoor doen?**Food Tech Brainport (FTB)**

Het plan van aanpak met betrekking tot de doorontwikkeling van FTB wordt uitgevoerd. Het is een meerjarig plan voor de periode tot en met 2026. Onderdelen zijn bijvoorbeeld het creëren van een community gevoel op het Food Tech Park, het versterken van de herkenbaarheid en de zichtbaarheid en de acquisitie van nieuwe organisaties FTB staat aan de lat voor de uitvoering van het plan van aanpak, maar zij doen dat in nauwe samenwerking met ons en andere belangrijke stakeholders, zoals bijvoorbeeld de provincie Noord-Brabant, de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM), Brainport Development en het bedrijfsleven.

Als gemeente hebben we enerzijds een faciliterende rol (subsidieverlening) en anderzijds op onderdelen een meer inhoudelijke rol, bijvoorbeeld als het gaat om het aantrekken van nieuwe bedrijven en het ontwikkelen van het Food Tech Park. Voorwaarde voor de uitvoering van het plan van aanpak is dat er door ons en de provincie Noord-Brabant afspraken worden gemaakt met FTB over de aanpassing van de governance van FTB. Dit zal zijn beslag krijgen in het 1e kwartaal van 2025.

Automotive Campus

De gesprekken over een nieuwe toekomstbestendige campusstructuur (zie onder meer [Raadsinformatiebrief 62](#) d.d. 14 mei 2024) lopen naar verwachting in 2025 door. Deze gesprekken vragen tijd, als gevolg van een hoge mate van complexiteit en verschillende belangen. In 2025 leggen we de uitkomst van deze gesprekken voor aan de gemeenteraad, zodat deze kan besluiten of zij wil deelnemen in het nieuwe construct. Ook vanuit de Provincie Noord-Brabant en Bouwbedrijf Van de Ven zal een dergelijk proces doorlopen worden.

Na oprichting van de nieuwe campusstructuur is de Automotive Campus in staat om zich verder te ontwikkelen. Met de Automotive Campus draagt Helmond ook economisch een belangrijk deel bij in de economische en maatschappelijke ontwikkeling van de Brainportregio. Inzet is het nieuwe construct in 2025 op te richten, zodat deze in 2026 volledig operationeel is.

Stedelijke werkmilieus

Met stedelijke werkmilieus creëren we plekken waar functies worden gemengd, mensen elkaar ontmoeten en waar ondernemers en creatievelingen de kans geboden wordt om zich te vestigen. In de nieuwe ontwikkelingen in het Schaalspronggebied wordt hiervoor ruimte gecreëerd. Het gaat om het faciliteren van bestaande maar ook nieuwe ondernemingen, via bijvoorbeeld Helmond Start, om zo een ecosysteem op te bouwen.

Als onderdeel van het Ontwikkelperspectief Schaalsprong is ook de paragraaf Werken ingevuld. Er ligt een grofmazige analyse over welke economische functies in het Schaalspronggebied kunnen landen, welke randvoorwaarden daarvoor van belang zijn en de potentiële vraag. Dit is input om binnen de verschillende projecten nader uit te werken. In 2025 worden die verder binnen de verschillende projecten geconcretiseerd. We gaan verder met het bij elkaar brengen van partijen, om zo de eerste projecten van de grond te krijgen.

Verder wordt er een plan van aanpak opgesteld voor de ontwikkeling en invulling van het stedelijk werkmilieu. Het ontwikkelen van het stedelijke werkmilieu vraagt meerjarig om doorlopende aandacht.

Slimme Maakindustrie

In 2025 evalueren we het actieplan Slimme Maakindustrie 2021. Dat doen we in breder perspectief. In de zin van dat we met de sector op zoek gaan naar hoe we de Slimme Maakindustrie nu en in de toekomst zouden kunnen ondersteunen. Daarnaast blijven we inzetten op de samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, Brainport Development en Innovatiehuis de Peel.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
340	Economische en industriële zaken	4.662	50	-4.612
Totaal	Topsectoren / stedelijke werkmilieus	4.662	50	-4.612

4.3.2 Onderwijs / arbeidsmarkt

Beoogd maatschappelijk effect:

Een inclusieve, flexibele en duurzame arbeidsmarkt is een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van brede welvaart voor alle inwoners. Dat betekent een arbeidsmarkt met zo min mogelijk mismatches waarin iedereen kan meedoen. Met voldoende en passend talent voor onze economische ambities en maatschappelijke transitie, ten behoeve van een inclusieve, leefbare en gezonde stad.

Doelstellingen

- Iedere inwoner heeft een duurzame, passende plek op de arbeidsmarkt waarbij de jeugdwerkloosheid jaarlijks afneemt en lager is dan het Nederlands gemiddelde, het onbenut arbeidspotentieel daalt en het aantal bedrijven dat mensen met een beperking in dienst heeft groeit.
- Het onderwijsaanbod en arbeidsmarktvraag sluiten (beter) op elkaar aan; praktijkgericht en gericht op ontwikkeling en ontplooiing van skills. Samenwerkingsvormen met en tussen het onderwijs (voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs), werkgevers en samenleving (o.a. hybride leeromgevingen, campussen, broedplaatsen) zijn ontwikkeld en/of uitgebreid.
- Iedereen die woont en/of werkt in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel ontwikkelt zich gedurende de loopbaan continu door.
- Op regionaal niveau hebben we voldoende en passend talent met de juiste skills om de maatschappelijke opgaven, transitie en economische ontwikkeling waar te kunnen maken.
- Alle bedrijven hebben inzicht in hun (strategische) HR-vraagstukken en zijn actief bezig met het behouden en ontwikkelen van talent.
- Alle werkenden, werkzoekenden en werkgevers hebben toegang tot een laagdrempelige en ontschotter dienstverlening waarin de klant centraal staat.

Wat hebben we al bereikt

- Het aantrekken en behouden van talent is van groot belang om onze regio economisch vitaal te houden. Dat stimuleren we – samen met onze partners – onder andere vanuit het Werkcentrum Helmond-De Peel. Hier bieden we één integrale toegang aan inwoners, werkgevers en werkenden. Verschillende bestaande initiatieven werken onder de vlag van het Werkcentrum samen. De basis daarvoor is gelegd met het regionale arbeidsmarktplan.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeringsprogramma regionaal arbeidsmarktplan

Op basis van het Regionaal Arbeidsmarktplan Helmond-De Peel (2023-2027) stellen we een jaarlijks uitvoeringsprogramma op. De voortgang monitoren we via het arbeidsmarktdashboard van de arbeidsmarktregio.

In het uitvoeringsprogramma 2025 komen diverse projecten en activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het arbeidsmarktplan terug. Een concreet voorbeeld is Brabant Leert waarmee alle Brabanders - waaronder dus ook inwoners van de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel - gestimuleerd worden om zich een leven lang te ontwikkelen. Een ander voorbeeld is het techniekeducatie- en promotieprogramma waarmee we alle leerlingen binnen het Primair en Voortgezet Onderwijs van onze arbeidsmarktregio laten kennismaken met techniek. Passend bij de ambitie van de arbeidsmarktregio om (voor de nabije toekomst) voldoende passend technisch talent aan te trekken.

Andere voorbeelden die zijn benoemd in het regionaal uitvoeringsprogramma zijn omscholingstrajecten, projecten/ initiatieven gericht op een meer inclusieve arbeidsmarkt en de implementatie van landelijke ontwikkelpaden voor kraptesectoren.

Hervorming arbeidsmarktinfrastructuur

Om de regionale dienstverlening aan werkgevers en inwoners op het gebied van werk te verbeteren, wordt landelijk ingezet op een hervorming van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur. Onderdeel hiervan is het opzetten van een Werkcentrum per arbeidsmarktregio als gezamenlijke toegang voor werkenden, werkzoekenden en werkgevers met een arbeidsgerelateerde ondersteuningsvraag. Wetgeving is voorzien met ingang van 1 januari 2026. In de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel lopen we op deze ontwikkeling vooruit en zijn we medio 2024 al gestart vanuit een eerste operationele basis.

In 2025 ontwikkelen we de dienstverlening en samenwerking binnen het Werkcentrum verder door en implementeren we de landelijke kaders. Speciale aandacht hebben we daarbij voor de integratie van de werkgeversdienstverlening (o.a. WSP) in het Werkcentrum, de aansluiting op Work in NL en de in 2025 op te stellen sluitende aanpak jeugdwerkloosheid.

Een ander onderdeel van de landelijke hervorming arbeidsmarktinfrastructuur is het uniformeren van de regionale governance van de arbeidsmarktregio's. Hiervoor vormen we de huidige regionale samenwerkingsstructuur om tot een 'Regionaal Beraad', conform de landelijke kaders. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor de rol van de centrumgemeente en leggen we afspraken met onze partners vast.

Tot slot wordt landelijk ingezet op een meerjarenbeleidsagenda per arbeidsmarktregio. In 2025 bekijken we in onze regio hoe het huidige regionale arbeidsmarktplan hieraan voldoet of dat bijstelling nodig is.

Sluitende aanpak jeugdwerkloosheid

In 2025 komen we samen met onze regionale partners tot een sluitende aanpak jeugdwerkloosheid en stellen deze vast. Deze aanpak richt zich op het verminderen van regionale jeugdwerkloosheid en het bevorderen van gelijke kansen. De aanpak richt zich daarmee vooral op kwetsbare jongeren die moeite hebben om zelfstandig de weg naar vervolgonderwijs of werk te vinden. Een belangrijk kader hiervoor is de wet van school naar duurzaam werk die naar verwachting in januari 2026 van kracht wordt. Scholen, doorstroompunten en gemeenten krijgen met deze wet meer mogelijkheden om jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en bij het behoud van werk bij (dreigende) werkloosheid. Ook sluiten we met onze aanpak aan op de wet verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (beoogde ingangsdatum medio 2025).

Human Capital Agenda klimaatbanen

Het tekort aan passend talent is een grote uitdaging bij het realiseren van ambities rondom klimaatadaptatie, het circulair maken van de economie en de energietransitie. Er is een gezamenlijke, langdurige, brede en sector overstijgende (arbeidsmarkt)strategie nodig om deze opgaves te kunnen realiseren. Hiervoor wordt in 2024 een Human Capital Agenda (HCA) opgesteld. Onderdeel van deze agenda is een overzicht van projecten die de regio (extra) wil ondersteunen. Hierbij dient in 2024 nog een keuze gemaakt te worden waarop precies wordt ingezet.

In 2025 geeft de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel uitvoering aan regionale projecten opgenomen in of voortkomend uit deze HCA.

Work in NL Helmond-De Peel

Met het informatiepunt Work in NL zet de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel stevig in op een sterkere (arbeidsmarkt)positie van arbeidsmigranten met onder andere voorlichting en advies aan arbeidsmigranten en hun werkgevers. Dit informatiepunt is in 2024 van start gegaan, als onderdeel van een pilot met de provincie Noord-Brabant. In 2024 hebben we hiermee vooral Poolse arbeidsmarktmigranten ondersteund.

In 2025 ontwikkelen we diensten door met speciale aandacht voor een adequaat werkgeversaanbod en het vergroten van het bereik van het informatiepunt onder de doelgroep (ook bij niet-Poolse arbeidsmigranten). Daarnaast borgen we het informatiepunt duurzaam in de regio, onder meer door aan te sluiten op de dienstverlening van het Werkcentrum.

Pijler talent Brainportregio

Samen met de triple helix partners in de Brainportregio geven we vanuit de Strategische Agenda Rijk-Brainport en de uitwerking van de afspraken in het project Beethoven (onderdeel talent) uitvoering aan de arbeidsmarkttopgave van de Brainportregio rondom Tech en IT. Vanuit Project Beethoven (maart 2024) investeren Rijk, provincie en de MRE regio tot 2030 2,51 miljard euro in publieke voorzieningen in Brainport Eindhoven en omgeving waarvan € 450 miljoen tot en met 2030 en daarna structureel € 80 miljoen per jaar voor een landelijk talentplan. In de plannen staan vijf maatregelen centraal, die elk bijdragen aan de talentopgave van de regio; het vergroten van de participatiegraad, verhogen van de instroom in techniekopleidingen, het behouden van talent voor de technieksector, vergroten van de productiviteitsgroei en het aantrekken en behouden van internationaal talent. Het onderwijs heeft daarbij een regierol rondom de techniekopleidingen en de focus van de arbeidsmarktregio's is vooral gericht op het beter en meer inzetten van on- en onderbenut arbeidspotentieel. Leven lang ontwikkelen komt in elk van de maatregelen als belangrijk uitgangspunt terug. In 2024 zijn de regionale plannen in gezamenlijk met alle partners opgesteld en zijn afspraken met het Rijk gemaakt over de financiële bijdrage. Vanaf 2025 en verder geven we samen met alle partners concreet uitvoering aan de plannen.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
615	Onderwijs & Arbeidsmarkt	1.210	980	-230
Totaal	Onderwijs & Arbeidsmarkt	1.210	980	-230

4.3.3 Bedrijventerreinen / circulaire economie

Beoogd maatschappelijk effect:

(Nieuwe) werklocaties dragen aantoonbaar bij aan de werkgelegenheid in de stad en aan de duurzaamheidsdoelstellingen. Het gewenst stedelijk werkmilieu verhoogt de verblijfswaarde, het aantal arbeidsplaatsen in en de dynamiek van het centrum.

Doelstellingen

- Nieuwe economische activiteiten passen binnen een duurzaam kader en dragen bij aan circulariteit.
- Revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en efficiënter gebruik van de bestaande ruimte op bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door verdichting.
- De ontwikkeling van nieuwe werklocaties, inclusief broedplaatsen en de ontwikkeling van een regionaal bedrijventerrein.

Wat hebben we al bereikt

- Helmond heeft van origine veel banen in de maakindustrie en in het Midden- en Kleinbedrijf. Beschikbaarheid van werklocaties is een punt van zorg en aandacht. De voorbereiding van de ontwikkeling van Varendschut Noord loopt volop en er is een keuze gemaakt voor de plek van het nieuwe regionale bedrijventerrein, dat deels op ons grondgebied komt te liggen. Zeker zo belangrijk zijn de bestaande terreinen; in prima samenwerking met de betrokken ondernemers bekijken we hoe we de terreinen bij de tijd houden en meer duurzaam maken. Met de Stichting Bedrijventerreinen Helmond sloten we een nieuw samenwerkingsconvenant.
- Op allerlei manieren proberen we mee te helpen bij het vinden van oplossingen voor de netcongestie. Zoals het verkorten van doorlooptijden van ruimtelijke procedures bij verzwaring van het lokale elektriciteitsnet. En door stimulering van een efficiënter gebruik van het bestaande net. Zoals via energiehubbs waarbinnen bedrijven samenwerken om in hun energiebehoefte te voorzien.

Wat gaan we ervoor doen?

Samenwerking regionaal bedrijventerrein

De gemeente heeft de ambitie om in gezamenlijkheid met de Peelgemeenten het Regionaal Bedrijventerrein Brainport Oost te ontwikkelen. Hiervoor is afgesproken dat iedere Peelgemeente een bedrag inlegt voor de financiering van de voorbereiding en de eerste stappen in dit traject. Het aandeel per gemeente is in totaal € 320.000, verdeeld over 4 jaar. In 2025 bedraagt ons aandeel nog éénmalig € 100.000.

Het in 2024 gesloten convenant loopt af in 2025 en zal worden opgevolgd door een Gemeenschappelijke Regeling (GR) waar meerdere overheden tot toetreden. Deze GR zal de ontwikkeling van het Regionaal Bedrijventerrein Brainport-Oost gaan doen. Op ruimtelijk vlak werken we in 2025 toe naar de benodigde wijziging van het omgevingsplan van de grondgebied-gemeenten Helmond en Someren en naar een grondexploitatie. In 2025 vinden hiervoor onderzoeken plaats onder andere op het gebied van flora en fauna, archeologie, stikstof en verkeer en vervoer.

Schaalsprong

Voor de schaalsprong wordt ingezet op stedelijke bedrijvigheid, en hebben we ook aandacht voor bedrijven die als gevolg van woningbouw zullen moeten verhuizen.

Als onderdeel van het Ontwikkelperspectief Schaalsprong is ook de paragraaf Werken ingevuld, er ligt een grofmazige analyse over welke economische functies in het Schaalspronggebied kunnen landen. In 2025 worden die verder binnen de verschillende projecten geconcretiseerd. Met bedrijven die als gevolg van de Schaalsprong zullen moeten verhuizen worden gesprekken gevoerd.

Ontwikkeling Varenschut-Noord

De ontwikkeling van Varenschut-Noord is in oktober 2024 een volgende fase ingegaan, voor de definitiefase is een voorbereidingskrediet aan de gemeenteraad gevraagd. Met dit voorbereidingskrediet wordt in 2025 gewerkt aan het opstellen van een definitief Programma van Eisen, een stedenbouwkundige inrichtingstekening en het omgevingsplan inclusief participatietraject. Voorzien wordt deze fase in 2026 af te sluiten en dan een GREX te openen. De activiteiten lopen dus door in 2026.

Visie 'bedrijventerreinen Helmond'

In 2025 wordt de visie bedrijventerreinen Helmond afgerond en wordt gestart met de uitvoering van de meest urgente en haalbare projecten zoals in de visie aangegeven. Dit in samenwerking met Stichting Bedrijventerreinen Helmond (SBH).

Daarnaast blijven we ons continu samen met SBH inzetten op behoud en versterking van de kwaliteit van de Helmondse bedrijventerreinen door uitvoering van het samenwerkingsconvenant en de jaarlijkse jaarplannen van SBH gericht op schoon-heel-en-veilig, energiebewust en duurzaam ondernemen, huisvesting en werkgelegenheid.

Kansen en oplossingen netcongestie

Netcongestie zet een rem op de doorontwikkeling en verduurzaming van onze werklocaties. SBH heeft in 2024 geïnterviewd welke bedrijven last hebben van netcongestie. Dat aantal is nog relatief beperkt. Sommige bedrijven kunnen hun stroomprobleem individueel oplossen, bijvoorbeeld met een batterij. Een andere oplossing is dat bedrijven gaan samenwerken op energiegebied. Op de Automotive Campus gebeurt dat al. Daar is een smart-grid in werking. De gemeente en SBH zijn in 2024 een project gestart om te verkennen of er ook op andere werklocaties belangstelling is voor energiesamenwerking. Er was voldoende belangstelling om de concrete mogelijkheden te gaan onderzoeken. Dat onderzoek leidt hopelijk in 2025 tot uitvoering. In sommige gevallen zullen bedrijven echter moeten wachten tot netbeheerder Enexis de mogelijkheid biedt om een zogenaamd 'groepscontract' af te sluiten. De verwachting is dat in de toekomst steeds meer bedrijven geconfronteerd worden met netcongestie. Daarom willen we in 2025 en 2026 ook vervolgotrajecten met nieuwe groepen bedrijven faciliteren.

Versterken Centrum

We versterken ons centrum, de winkelcentra en het klein MKB. Dit onder andere door gericht accountmanagement en de uitvoering van het nieuwe detailhandelsbeleid.

In 2025 voeren we acties uit onder andere uit de uitvoeringsplannen detailhandelsbeleid en horecavisie. Deze zijn gericht op doorlopende doelen van enerzijds leegstand terugdringen en anderzijds het verbeteren van zowel het ondernemers- als het vestigingsklimaat. Door de vele fysieke ontwikkelingen in het centrum zal het centrumgebied ook opgewaardeerd worden.

We streven naar het verminderen van het leegstandspercentage. Dit kan door een tijdelijke (via VOLOP Helmond) of een structurele invulling. Met de op te leveren rapportage Leefstijlanalyse horeca Helmond willen we meer inzicht krijgen hoe de horeca beter te ondersteunen. Mede ter uitvoering van de motie 'Tegengaan leegstaande winkelpanden in Helmond' bespreken we met vastgoedeigenaren en andere stakeholders wat een goede aanpak kan zijn. Dit tegen de achtergrond van de geringe invloed van de gemeente op huur en verhuur van panden.

Mede ter uitvoering van de motie 'Stimulering kleinschalig ondernemerschap in het centrum' bereiden we een subsidieregeling voor die geldt voor 2025, 2026 en 2027. Het doel is daarbij om kleinschalige en onderscheidende concepten te binden aan het kernwinkelgebied.

Autonome ontwikkeling

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
340	Samenwerking regionaal bedrijventerreinen	100	0	0	0
Totaal Autonome ontwikkelingen Bedrijventerreinen / circulaire economie		100			

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
340	Economische en industriële zaken	816	25	-791
360	Markten	158	274	116
Totaal	Bedrijventerrein / Circulaire economie	974	299	-675

4.3.4 Cultuur en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect:

In Helmond wordt hard gewerkt aan een toekomstbestendige stad. Een stad waar mensen graag willen wonen, werken en verblijven. Voor een aantrekkelijke stad zijn culturele en recreatieve activiteiten en voorzieningen van grote betekenis. Deze geven karakter aan de stad, zorgen voor levendigheid en zijn belangrijk voor ontspanning, ontmoeting en ontplooiing. Daarnaast dragen cultuur en recreatie bij aan de sociale samenhang in de stad en versterken ze het vestigingsklimaat en de aantrekkingskracht van de stad en de regio.

Onze stad is een schaa sprong aan het maken. Dit betekent dat onze culturele infrastructuur zowel kwalitatief als kwantitatief moet kunnen meegroeien met de sprong die we maken. Belangrijk is dat cultuur toegankelijk moet zijn voor iedereen, er mogen geen drempels zijn voor cultuurdeelname.

Waar Helmond nu nog te veel een gedeelde stad is, waar wijken en bewoners te weinig verbinding met elkaar hebben, willen we de komende jaren inzetten om tot een meer hele stad te komen. Want met behulp van kunst en cultuur kunnen we bouwen aan de stad. Kunst en cultuur helpen ons om tot elkaar te komen en gezamenlijk de stad waarin we wonen mooier, prettiger en meer van ons samen te maken. De komende jaren zetten we in op het leggen van verbindingen, tussen mensen, tussen wijken, tussen de stad en de regio.

Doelstellingen

- Onze culturele en recreatieve voorzieningen en activiteiten groeien mee met de schaa sprong die we maken.
- Het ambitieniveau voor cultuur en recreatie moet omhoog zodat we meer aansluiting vinden bij de andere grote steden in Brabant.
- Cultuur en recreatie moeten toegankelijk zijn voor iedereen, er mogen geen drempels zijn voor deelname.
- Met kunst en cultuur zetten we in op het leggen van verbindingen, tussen mensen, tussen wijken, tussen de stad en de regio. De strategische koers voor deze missie is de Cultuurvisie 2040.
- We willen een meerjarige subsidiesystematiek realiseren, met daarnaast project- en eventueel programmasubsidies.
- We willen meer ruimte voor culturele experimenten en werkruimten voor creatieve makers, .
- We vinden het van belang om het lokale evenementenaanbod verder te professionaliseren én versterken. De basis hiervoor is het strategisch beleidskader evenementen.
- We gaan samen aan de slag met het zichtbaar en beleefbaar maken van erfgoed en vergaren en ontsluiten kennis hierover. De basis hiervoor is de erfgoedvisie.

Wat hebben we al bereikt

Het culturaanbod in onze stad willen we laten meegroeien met de schaa sprong. Aan de basis daarvoor ligt de cultuurvisie. Kunst en cultuur helpen ons om het nu nog zo opgedeelde Helmond 'heel' te maken; cultuur als verbinder van mensen, wijken en beleidsterreinen. We vertalen dit in concrete maatregelen en investeringen. Zoals cultuur van betekenis is voor iedereen, zo is erfgoed dat ook. Het zorgt voor herkenning en trots op de stad. Behoud en ontwikkelen, en zichtbaar en beleefbaar maken; daar draait het om. Vanuit de erfgoedvisie die de raad vorig jaar unaniem vaststelde, zijn we daarmee aan de slag gegaan. Evenementen zien wij als een belangrijke aanvulling op ons culturele aanbod. Onze koers is bepaald in de nota 'Evenementen maken de stad'.

Wat gaan we ervoor doen?

Regioprofiel 'BrabantStad maakt het 2021-2024'

Samen met de partners in BrabantStad werken we op basis van het regioprofiel 'BrabantStad maakt het 2021-2024' aan de versterking van kunst en cultuur in Brabant. Dit najaar wordt het werkplan 2025-2026 opgesteld. De verwachting is dat we ook de komende jaren weer inzetten op kennisopbouw en -deling voor overheden en culturele instellingen. Onder andere door middel van de onderzoeksmonitor Waarde van cultuur - de staat van de culturele sector in Noord-Brabant, en de analyse van publieksdata en de toepassing van publieksanalyses voor culturele instellingen.

Annatheater

Het toekomstperspectief van het Annatheater is al langere tijd onderwerp van aandacht en zorg. Ook in 2024 was het dossier actueel en tegelijk onzeker. Zowel de gemeente als het bestuur en de eigenaren van het Annatheater wilden een aantal ontwikkelingen afwachten of uitwerken. Gemene deler is dat we waarde hechten aan het voortbestaan van het Annatheater, echter de vorm waarin en de wijze van gemeentelijke ondersteuning is nog niet helder.

Zodra er meer duidelijkheid is aan beide zijden, zal ons college een besluit nemen, waarbij het doel is om in 2025 tot een structurele oplossing te komen. Daarbij geldt dat de strategische doelen van de Cultuurvisie en de daarbij genoemde randvoorwaarden onze leidraad vormen. Het doel is ook om de financiële ondersteuning te bezien binnen het totaal beschikbare budget dat voor de Cultuurvisie wordt bepaald.

HomeComputerMuseum

Op basis van de cultuurvisie en de uitkomsten van het onderzoek naar de potentiële waarde en het toekomstperspectief van het HomeComputerMuseum wordt besloten over de doorontwikkeling van het museum. Afhankelijk van deze besluitvorming wordt duidelijk wat het toekomstscenario wordt en welke aanpassingen hiervoor nodig zijn om in 2025 uit te voeren.

Uitvoerend beleidskader voor evenementen

Het strategisch beleidskader beschrijft de visie, ambitie en doelstellingen van de gemeente op het gebied van evenementen. Het uitvoerend beleidskader beschrijft op welke manier we hier als gemeente invulling aan willen geven en wat hiervoor nodig is.

We stellen op basis van het uitvoeringsbeleid evenementen in het eerste kwartaal van 2025 een actieprogramma op met acties die nodig zijn om het beleid daadwerkelijk uit te kunnen voeren. Vervolgens voeren we dit actieprogramma stapsgewijs uit in 2025 en mogelijk ook 2026.

Urban

In 2025 wordt een beleidsplan/visie geschreven voor urban op basis van de input van de kwartiermaker. Hierin wordt omschreven hoe we urban in de (nabije) toekomst willen gaan organiseren en wat daarvoor nodig is. We gaan een pilot aan met Stichting Rauw.

Exploitatie Kunsthal

Voor de zomer maakte de MRE bekend dat de Regiodeal is toegekend aan o.a. het doorontwikkelen van de Kunsthal (onder voorbehoud van een technische toets). Er zijn drie varianten uitgewerkt om de Kunsthal toekomstbestendig te maken, een minimale-, basis- en optimale variant. Ambitie is om in te zetten op de optimale variant. De middelen uit de Regiodeal worden bij die keuze maximaal benut. Doel is om de Kunsthal door te ontwikkelen van een klassiek naar een eigentijds, uitnodigend en gastvrij museum dat verbinding maakt met een breder publiek. Dat past bij de doelstellingen uit het Ambitieakkoord, de Brede Welvaart, de Schaalsprong en de recent vastgestelde Cultuurvisie.

Verwachting is dat de technische toets voor de Regiodeal eind oktober doorlopen is en dat een definitieve toezegging dan snel volgt. In deze begroting is, vanuit het oogpunt van transparantie, zowel de investering als de verwachte exploitatie-effecten van deze optimale variant al verwerkt.

Nadrukkelijk willen we stellen dat het vaststellen van de begroting niet betekent dat automatisch de doorontwikkeling van de Kunsthal ook is vastgesteld. Dit zal in een separaat besluitvormingstraject aan de raad voorgelegd worden.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
510	Exploitatie Kunsthal			289	260
525	Onderscheidende evenementen	100	100	100	100
530	Uitvoeringsbudget Erfgoedvisie	200	200	200	200
542	Uitvoeringsbudget Cultuurvisie	500	500	500	500
Totaal Beleidsintensiveringen Cultuur en Recreatie		800	800	1.089	1.060

Onderscheidende evenementen

In Helmond worden jaarlijks veel evenementen georganiseerd. Sommige organisatoren geven aan dat ze het moeilijk vinden om te voldoen aan de diverse eisen die gesteld worden aan het organiseren van evenementen. Daarom hebben we per 2024 ingezet op het bieden van extra ondersteuning, met als doel het structureel verbeteren van de organisatie van de bestaande evenementen.

In 2025 is het, conform de ambities zoals geformuleerd in het beleidskader evenementen 'Evenementen maken de stad', tijd voor de volgende stap: het verbeteren van het aanbod van evenementen door te investeren in het realiseren van onderscheidende evenementen. Dit kan door te investeren in het versterken van bestaande evenementen en/of in nieuwe evenementen die iets toevoegen aan het bestaande aanbod van evenementen in Helmond.

Uitvoeringsbudget Erfgoedvisie

In 2023 is de Erfgoedvisie 'Samen aan de slag' vastgesteld. De visie is opgebouwd rond de thema's behoud en ontwikkeling van erfgoed, zichtbaar en beleefbaar maken van erfgoed en vergaren en ontsluiten kennis over erfgoed.

In 2025 gaan we nieuwe gemeentelijke monumenten aanwijzen en gaan we verder met het inventariseren van de cultuurhistorische waarden in de stad. Ook gaan we het digitaliseren van Helmondse archieven bij het RHCE (Regionaal Historisch Centrum Eindhoven) voortzetten. Verder gaan we een start maken met het ontwikkelen van beleid op het gebied van immaterieel erfgoed en gaan we samen met CultuurContact aan de slag met het ontwikkelen van een erfgoedleerlijn.

Uitvoeringsbudget Cultuurvisie

Onze culturele infrastructuur moet kunnen meegroeien met de schaa sprong die we gaan maken. Daarom hebben we, samen met de stad, de Cultuurvisie 2040 opgesteld. In deze visie worden zes strategische doelen en vier daarbij horende randvoorwaarden benoemd. Volgend op de cultuurvisie stellen we dit najaar een meerjarig uitvoeringsprogramma op, de Cultuuragenda 2025-2028. Elke vier jaar bekijken we of deze agenda nog voldoet, of dat we moeten bijstellen om de doelen te halen.

Binnen het totaal aan doelstellingen uit de cultuurvisie en de daaruit volgende cultuuragenda moeten nog keuzes worden gemaakt en plannen worden uitgewerkt. Hieronder noemen we een aantal concrete voorbeelden:

Vitale culturele instellingen

Het hebben en houden van vitale culturele instellingen is een van de randvoorwaarden. Het budget zal daarom waarschijnlijk mede worden ingezet om waar nodig en gewenst onze instellingen te helpen zich verder te ontwikkelen, om uiteindelijk een waardevolle bijdrage te kunnen leveren aan de doelen van de cultuurvisie en de schaa sprong.

Stichting Werkplaatsen

Verder willen we onder andere een Stichting Werkplaatsen oprichten waarmee invulling wordt gegeven aan het beheren van vaste en tijdelijke ateliers in de stad. Daarnaast denken we ook aan het opstellen van incidentele en structurele subsidieregelingen om makers in de stad te ondersteunen en alle inwoners (laagdrempelig) in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000 / - is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
510	Kunsthall (corona impuls cultuur)	2.640	0	2.640
510	Dekking krediet Beleidskader Corona Impuls Cultuur	-570	0	-570
510	Dekking MRE Regiodeal	-1.600	0	-1.600
510	Dekking subsidie Dumava	-301	0	-301
510	Dekking reserve museum	-100	0	-100
510	Dekking krediet Verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2024	-69	0	-69
525	Projecten cultuur	1.400	0	1.400
525	Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk	750	0	750
Totaal Cultuur en recreatie		2.150	0	2.150

Projecten cultuur

De projecten die hieronder vallen zijn onder andere voorzieningen voor urban activiteiten, zoals de indoor skatehal en de pumptrack en investeringen die gaan volgen uit de cultuurvisie.

Projecten cultuur: evenemententerrein Berkendonk

Met het uitwerken van de Ruimtelijke visie Berkendonk wordt uitvoering gegeven aan het ambitieakkoord. Hierin is opgenomen dat we vol inzetten op de ontwikkeling van een evenemententerrein bij recreatieplas Berkendonk, passend bij de schaal van Helmond.

Nu de Ruimtelijke visie zijn afronding nadert, worden middelen aangevraagd om de Ruimtelijke visie, het basisscenario daadwerkelijk uit te werken in een ontwerp en deze tot uitvoering te brengen. Gelijktijdig zien we met het doorlopen van het participatietraject en gesprekken grondeigenaren kansen ontstaan om een brede kwaliteitsslag te maken voor Berkendonk. Grondeigenaren hebben aangegeven nu om tafel te willen om te bekijken welke ontwikkelingsmogelijkheden er liggen.

We spelen in op deze kansen door middelen aan te vragen voor investeringsprojecten, zoals (beperkte) aankoop van gronden voor het groeiscenario, om zo koppeling met duurzame energie (bijv. solarcarports) verder uit te kunnen werken. Op deze manier kunnen we de doelstellingen uit de Ruimtelijke visie Berkendonk, gefaseerd uitwerken en tot uitvoering brengen.

De opbrengst van de opiniecommissie (28 mei 2024) en de zienswijzen voortkomen uit de ter inzage termijn (31 mei t/m 12 juli) worden meegenomen in afronding van het proces om te komen tot de definitieve Ruimtelijke visie voor Berkendonk. Naar verwachting wordt de Ruimtelijke visie Berkendonk

inclusief zienswijzennota in het vierde kwartaal van 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan het college van B&W.

Kunsthall (corona impuls cultuur)

Deze middelen worden betrokken in de voorgenomen verbouwing en uitbreiding van de Kunsthall.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
502	Stichting kunstkwartier	2.094		-2.094
505	Beeldende kunst en vormgeving	85		-85
510	Museum	3.397	659	-2.738
515	Speelhuis	3.187	1.137	-2050
520	Bibliotheek Helmond-Peel	2.998	916	-2.082
522	Amateur.kunstbeoefening	358		-358
525	Evenementen festiviteiten	1.115	304	-811
530	Monumentenzorg en archeologie	839	178	-661
540	Toeristische aangelegenheden	696	202	-494
542	Overige culturele aangelegenheden	3.714	652	-3062
572	Recreatiegebieden	279	6	-273
Totaal	Cultuur en Recreatie	18.762	4.054	-14.708

4.3.5 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	Rekening			Begroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	16.240	24.174	25.508	25.548	25.596	24.659
Baten	3.157	4.455	4.793	4.793	4.793	4.793
Saldo	-13.083	-19.719	-20.715	-20.755	-20.803	-19.866
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting			100	1.100		
Onttrekking	1.684	315	591	1.888	1.410	310
Saldo	-11.399	-19.404	-20.224	-19.967	-19.393	-19.556

4.4 Programma 4: Bestuur en organisatie

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar een toekomstbestendige organisatie te zijn met een duidelijke identiteit, die wendbaar is en qua inrichting, kwaliteit en omvang meebeweegt met de grote opgaven waar we voor staan en bij de Schaalsprong die we als stad maken.

We willen als overheid vanuit het principe van de 'Andere Overheid' naast de mensen, ondernemers en vele organisaties gaan staan', door als gemeente 'mee te denken, ons open te stellen en transparant te communiceren en daarnaast ook vertrouwen te geven en ruimte te bieden, te denken in mogelijkheden en kansen.' Dat vraagt om een actieve, betrouwbare en dienstbare overheid die niet gaat zitten afwachten, maar durft te experimenteren en het voortouw neemt. We willen een overheid zijn die benaderbaar is, luistert en doet wat nodig is. We handelen open, maatschappelijk verantwoord en verbindend richting de inwoners, organisaties en ondernemers in de stad, en vragen dat ook van onze partners.

Regionale en landelijke ontwikkelingen kunnen van grote invloed zijn op wat we in Helmond aan het doen zijn. Provinciaal, nationaal en Europees beleid evenzeer. Ontwikkelingen en beleid 'van buiten', bieden ook kansen in de aanpak van onze opgaven. Deze kansen willen we benutten. Met de regiogemeenten, maar ook met steden met vergelijkbare opgaven trekken we daarom op om onze belangen in provincie, het rijk en in Europa voortdurend onder de aandacht te brengen en beleid in ons voordeel te beïnvloeden. Wij zijn ons bewust van onze positie in de regio en benutten die positie. Met Eindhoven zijn wij duostad van de Brainportregio en tegelijkertijd zijn we de centrumstad van de Peel. We investeren in regionale samenwerking waarbij de inhoud van de opgaven leidend is.

Samenwerking is geen doel, maar middel om de ambities in programma's 1, 2 en 3 mee te kunnen realiseren.

In dit hoofdstuk Bestuur en Organisatie zijn ook activiteiten en resultaten opgenomen waarvoor de financiering uit Algemene dekkingsmiddelen ('programma 5') komt maar het resultaat nauw aansluit bij de ambities en doelen van programma 4.

4.4.1 Andere Overheid

Beoogd maatschappelijk effect:

Het vertrouwen in de overheid daalt al enige jaren. Inwoners vinden de overheid complex, systeemgericht, niet toegankelijk, niet transparant en soms onbetrouwbaar. Ook vinden ze dat de overheid te weinig naar hen luistert en lopen de verwachtingen over wat de overheid zou moeten doen niet altijd in lijn met wat inwoners ervaren.

Symptomen van de daling van het vertrouwen zijn onder andere lagere opkomstpercentages bij verkiezingen en het afhaken van bepaalde groepen in onze samenleving. Dat kan uiteindelijk (ook) gevolgen hebben voor de democratische legitimiteit van onze instituties. Om het vertrouwen te herstellen, moeten we (opnieuw) gaan werken vanuit publieke waarden en deze waarden vooropstellen in ons handelen. Dit zijn waarden als betrouwbaarheid, voorspelbaarheid, integriteit, luisteren, in verbinding met de samenleving, transparant en respectvol.

Onze Helmondse inzet is, dat wij voor alle inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties een betrouwbare en dienstbare overheid zijn die luistert, meedenkt, zich openstelt, transparant communiceert en dicht bij de leefwereld van de inwoner staat. We willen een overheid zijn, die meer inzet op samenwerking, participatie en innovatie, zonder daarbij onze rol en taak uit het oog te verliezen. We zijn helder, vriendelijk en respectvol en geven grenzen aan waar dat nodig is.

Doelstellingen

- De gemeente Helmond is benaderbaar, luistert en doet wat nodig is.
- De gemeente Helmond levert maatwerk waar dat nodig en mogelijk is, zonder willekeur. De vraag van de inwoner staat centraal.
- Inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties ervaren dat de gemeente dicht bij hun leefwereld staat en luistert naar hun behoeften.
- Inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties weten waar de gemeente Helmond als overheid voor staat.

Diverse thema's, die in de paragrafen onder dit programma staan, hebben grote raakvlakken met het thema Andere Overheid. Denk aan de thema's participatie (4.4.2), wijkgericht werken (4.4.3) en dienstverlening (4.4.4).

We werken daarin vanuit dezelfde doelstellingen en publieke waarden. Andere Overheid gaat vooral over de vraag 'hoe' we de dingen doen. Het is een transitie die zich richt op verandering van houding, gedrag en processen in onze organisatie.

Wat hebben we al bereikt?

Niet alleen 'beleid' bepaalt of we het als gemeentebestuur goed doen, maar zeker ook de manier waarop we dat beleid uitvoeren en in de praktijk brengen.

Binnen het Sociaal Domein hebben we met de Helmond Aanpak onze ambitie om de vraag van de inwoner centraal te stellen, in praktijk gebracht. Het beleidskader Participatie is vastgesteld. Er zijn diverse projecten uitgevoerd die onderdeel zijn van de wijkontwikkelplannen. We hebben de dienstverlening gemoderniseerd in het Huis voor de Stad en gaan beter om met meldingen in de openbare ruimte.

We hebben de methodiek van 'huiskamergesprekken' ontwikkeld. Hiermee gaan we in gesprekken met ervaringsdeskundigen op een bepaald thema de diepte in om meer voeling te krijgen met wat er leeft, welke problemen er spelen en wat we hieraan kunnen doen. Hiermee brengen we signalen van 'buiten naar binnen'.

In paragrafen bij de thema's participatie (4.4.2), wijkgericht werken (4.4.3) en dienstverlening (4.4.4) lichten we dit verder toe.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorontwikkeling Andere Overheid

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat er twee belangrijke uitgangspunten zijn om Andere Overheid verder vorm te geven: stel de leefwereld centraal en investeer in (de kwaliteit van) de uitvoeringspraktijk. Immers, daar komt de inwoner en de ondernemer de overheid tegen, daar wordt de vertrouwensrelatie werkelijkheid.

De rijksoverheid ontwikkelt hiervoor samen met uitvoeringsinstanties, gemeenten en provincies een aanpak (Werk aan Uitvoering). De gemeente Helmond neemt deel aan de kennis- en ervaringsplatformen die voortvloeien uit deze aanpak. We maken in 2025 de concrete vertaalslag voor het thema Andere Overheid naar de Helmondse praktijk en zullen daar de raad bij betrekken. Voor 2025 worden er nog geen middelen opgenomen in de begroting.

Newsroom in het Huis voor de Stad

De Newsroom is een fysieke plek in het Huis voor de Stad. Met het inrichten van de Newsroom vergroten we het omgevingsbewustzijn en bestuurlijke sensitiviteit van de organisatie. In de Newsroom maken we omgevingsanalyses voor een snelle en accurate reactie op maatschappelijke gebeurtenissen en kunnen we actief inspelen op behoeftes van inwoners, ondernemers en bezoekers. De Newsroom maakt de organisatie communicatiever en draagt zo bij aan vertrouwen in de overheid.

De Newsroom is opgenomen in het programma van eisen voor het Huis voor de Stad, maar kon nog niet gerealiseerd worden voor de opening. We nemen dit onderwerp mee in de voorstellen voor de integrale doorontwikkeling van het Huis voor de Stad, dat eind 2024 gereed zal zijn. Op dat moment wordt gekeken welke middelen nodig zijn voor de gewenste impuls.

4.4.2 Participatiebeleid

Beoogd maatschappelijk effect:

Goede participatie zorgt voor beter en gedragen beleid en een meer soepele realisatie. We willen als gemeente groeien naar een professionele en eenduidige manier van omgaan met participatie.

Doelstellingen

- Meer lijn in de manier waarop we als organisatie de participatie aanpakken.
- Inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties betrekken bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van gemeentelijke beleid.
- Duidelijke richtlijnen voor particuliere initiatiefnemers over het betrekken en raadplegen van de omgeving bij de ontwikkeling van hun plannen.

Wat hebben we al bereikt?

- De raad stelde op 9 januari 2024 het beleidskader participatie vast. Hiermee hebben we de aankomende jaren een goede basis om het participatief werken en denken in de organisatie te verankeren. We willen het zo makkelijker maken voor alle inwoners om mee te doen. De realisatie en uitvoering hiervan loopt door alle lagen van de ambtelijke organisatie.
- In 2024 ontwikkelden we onder andere een toolbox voor de medewerkers, namen we participatie op in het onboardingsprogramma voor nieuwe medewerkers, maakten we een basistraining participatie en een verdiepende training participatie, voerden deze 3x uit en voegden deze trainingen structureel toe aan de Helmond Academie. De start van het ontwikkelen van een participatiecultuur is daarmee gemaakt.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2025 richten we ons op de doorontwikkeling daarvan door vanuit het management gericht te gaan sturen op participatie en de medewerkers verder te leren participatief te werken en hun werk participatief te organiseren en invulling te geven.

Daarnaast starten we met het opstellen van een participatieverordening, zoals de wet Decentrale overheid (4 juni 2024 aangenomen door de 1e kamer) ons voorschrijft. In de verordening dient het beleidskader participatie vertaald te worden naar duidelijke afspraken die gelden voor inwonersparticipatie en overheidsparticipatie.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
075	Participatiebeleid	81		-81
Totaal	Participatiebeleid	81	0	-81

4.4.3 Wijkgericht werken

Beoogd maatschappelijk effect:

Het doel van wijkgericht werken is om samen met de inwoners en verschillende betrokkenen te werken aan schone, hele en leefbare wijken, waar het prettig leven is. Wijkgericht werken is een manier van werken die gericht is op het integraal en multidisciplinair werken in en met de inwoners en partners in een wijk, vanuit de behoeften van die inwoners en in aansluiting op hun leefwereld.

Wijkgericht werken kent een operationele aanpak, gericht op concrete vragen en dagelijkse zaken die samen bijdragen aan het prettig kunnen leven in de wijk. Een aanpak die zich richt op de korte en middellange termijn.

En daarnaast een aanpak die gericht is op de langere termijn, gericht op het versterken en door ontwikkelen van een wijk. In deze aanpak voor zowel de korte termijn als de lange termijn (wijkontwikkelplannen) wordt multidisciplinair met de inwoners en andere partners gewerkt aan sociaal-maatschappelijke vraagstukken, veiligheid, gezondheid en ontwikkelingen in het fysieke domein. Dit komt terug in 4.2.2 Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken), Gezondheid (zie 4.1.5) en Veiligheid (zie 4.2.3).

De aanpak voor de korte en middellange termijn richt zich specifiek op versterken en versnellen van de operationele dienstverlening. Vragen, klachten en meldingen worden snel en adequaat opgevolgd en ideeën en plannen van inwoners, ondernemers en organisaties om hun eigen wijk te verbeteren worden makkelijker en dichter bij deze partijen georganiseerd.

Doelstellingen

- Inwoners kunnen voor allerlei dagelijkse vraagstukken eenvoudig en laagdrempelig met ons in contact komen via vaste aanspreekpunten. Er is snelle en adequate opvolging.
- We stimuleren kleinschalige burgerinitiatieven in onze (aandachts)wijken en realiseren die initiatieven.
- Doorontwikkelen van het integrale opgave- en wijkgerichte werken, waarbij men oog heeft voor transparantie en lokale democratie met als doel draagvlak en participatie te creëren bij de bewoners en maatschappelijke partners.
- Een adequate, verbindende en op de wijk afgestemde dienstverlening/begeleiding. We kijken multidisciplinair en integraal naar de ontwikkeling van een wijk/gebied voor de (middel)lange termijn.
- We komen in verbinding met inwoners en (keten)organisaties tot een op-maat-gemaakte, geregisseerde en integrale aanpak voor wijken. We streven naar een versterking in de samenwerking met woningcorporaties, zorgpartijen, en veiligheidsorganisaties. Per wijk zal een andere mix (en intensiteit) in samenwerking(spartners) zijn, passend bij de opgaven in de wijk.

Wat hebben we al bereikt?

- Er zijn diverse projecten uitgevoerd die onderdeel zijn van de wijkontwikkelplannen Binnenstad-oost, Leonardusbuurt, Annawijk, Helmond-west, Helmond-oost en Helmond-noord. Het gaat om woningbouwprojecten (sloop-nieuwbouw en renovatie), herinrichting van de openbare ruimte, verbetering maatschappelijk vastgoed en realisatie van voorzieningen in de wijken. Onderdeel hiervan is de aanleg van diverse groenvoorzieningen met mogelijkheden voor sport, spel en ontmoeten, zoals het beweegplein in de Annawijk.
- Het wijkontwikkelplan voor Helmond-west, gestart in 2009, is in 2024 op een feestelijke manier officieel afgerond. De overige wijkontwikkelplannen lopen nog door. Voor Rijpelberg is een wijkontwikkelplan in voorbereiding, deze wordt in 2025 vastgesteld.

- Onderdeel van het wijkgericht werken via de wijkontwikkelplannen is het project “achter de voordeur gesprekken”. Hierin worden de wijkbewoners door onze maatschappelijke partners gevraagd hoe zij tegen hun buurt aankijken. Verder wordt gevraagd naar problemen die mensen in hun dagelijks leven ontmoeten. Hierbij worden ze vervolgens geholpen of doorverwezen. Ook wordt gevraagd of mensen iets voor hun straat of buurt willen betekenen door bijvoorbeeld activiteiten te organiseren. Tot slot is er ook aandacht voor veiligheid en dagelijks beheer. Deze wijken moeten immers “schoon, heel en veilig” blijven.
- Binnen het sociaal domein hebben we via de ‘Helmond Aanpak’ beroepskrachten op het gebied van welzijn, inkomen, wonen en zorg samengebracht in de wijk. De vraag van de inwoners staat centraal in de aanpak: Wat willen zij, kunnen zij en hebben ze nodig? Dit kunnen individuele kwesties zijn, maar het kan bijvoorbeeld ook gaan over de leefomgeving in hun wijk. Met de Helmond Aanpak bundelen we de krachten om mogelijk te maken wat nodig is, ook als dit niet helemaal past bij het reguliere aanbod.

Wat gaan we ervoor doen?

We willen het wijkgericht werken (operationeel, korte/middellange termijn) versterken. In de wijken raken we de leefwereld van de inwoners en kunnen we met ons handelen het vertrouwen versterken.

Daarmee draagt wijkgericht werken bij aan de doelen van Andere Overheid. We doen dit langs meerdere sporen:

- Inzet op kennis, houding en gedrag bij medewerkers.
- Organisatie rondom wijkgericht werken versterken, waaronder versterking van de rol van de wijkadviseurs, het werken met vaste aanspreekpunten, verbreding van de VIP's aanpak
- Bestuurlijke invulling, waaronder eenduidige aanpak wijkwethouderschap en rapportages naar de raad.
- Betrekken partners: via het opstellen en uitvoeren van wijkagenda's.

Om concrete vragen en meldingen van inwoners, onder andere over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, snel en adequaat op te kunnen volgen is extra inzet nodig. Hiervoor wordt 2 fte capaciteit beschikbaar gesteld voor wijkopzichters. Wij willen daarmee de bezuinigingen van 2015-2016 op dit onderdeel herstellen. In aanvang voor een periode van twee jaar, waarna een evaluatie ten aanzien van de resultaten plaats vindt.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
080	Aanvraag Wijkgericht Werken bij de begroting	170	170		
Totaal Beleidsintensiveringen Wijkgericht werken		170	170	0	0

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. (inclusief mutaties op de reserves)

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
080	Wijkgericht werken	186		-186
Totaal	Wijkgericht werken	186	0	-186

4.4.4 Dienstverlening

Beoogd maatschappelijk effect:

Vanuit het oogpunt van dienstverlening zorgen wij voor een zo prettig mogelijke stad voor alle Helmonders en haar bezoekers. We helpen onze stad vooruit, ondersteunen waar nodig en maken het mogelijk dat onze stad toekomstbestendig is én bruist. We zijn trots op ons Helmond, vandaag én morgen.

Doelstellingen

- In Helmond helpen wij je (opr)echt. Wij hebben een open houding en de wil om dingen op te lossen. Dit zie je ook in onze transparante communicatie en in onze diensten: het is duidelijk wat we voor de stad kunnen betekenen, zaken duren niet onnodig lang en zonder overbodige administratieve stappen.
- Wij zijn toegankelijk, bereikbaar, betrouwbaar en duidelijk. We helpen de stad waar we kunnen; dat geldt voor iedereen. We denken in mogelijkheden en staan bekend om onze samenwerking zonder poespas. Dit blijkt ook in onze processen.

Wat hebben we al bereikt?

- Op 9 april 2024 is het Huis voor de Stad geopend. Met de komst van het Huis voor de Stad, kunnen onze inwoners en ondernemers terecht op één gastvrije en toegankelijke locatie voor alle diensten en producten van de gemeente. De persoonlijke dienstverlening is verbeterd op basis van een klanttevredenheidsonderzoek: De nummerzuil in de Stadswinkel is vervangen door de nieuwe medewerker gastontvangst. De bezoeker is geen nummer meer en wordt bij de afspraak persoonlijk opgehaald door de betreffende medewerker. De dienstverlening voor inwoners en ondernemers is naadloos overgegaan vanuit de 4 oude locaties naar het Huis voor de Stad.
- De ViP- aanpak, (ViP staat voor Vriendelijk intelligent Persoon) is in 2024 verder verbreed: het ViP-team behandelt nu ook de klachten en andere signalen van (on)genoegen, voeren regie op complexere domein overstijgende dossiers en sluiten aan bij events in de stad en wijksprekuren. Daarnaast organiseert het meldingenteam interne themasessies om de dienstverlening per onderwerp te verbeteren, zoals de themasessies Illegale storting, Vuurwerk & Bladkorven. De klanttevredenheidsonderzoeken laten een stijgende lijn zien in de tevredenheid over de afgehandelde meldingen.
- In 2024 is de eerste reisdocumentenpiek succesvol opgevangen: Inwoners konden tijdig terecht voor de aanvraag van hun reisdocument. De inwoner krijgt ook een nieuwe service aangeboden: Naast de service om het reisdocumenten af te halen, kan de inwoner ook gebruik maken van het kosteloos thuisbezorgen. Ongeveer 40% van de inwoners maakt gebruik van deze nieuwe service.
- We hebben verbeteringen doorgevoerd in de afhandeling van meldingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Visie op dienstverlening

De visie stelt dat de dienstverlening van Helmond toegankelijk, bereikbaar, betrouwbaar en duidelijk is. Vanuit de visie zetten we in op het denken in mogelijkheden en oplossingen, heldere communicatie en processen zonder overbodige administratieve stappen.

In 2025 beogen we dat:

- De visie op dienstverlening en dienstverleningsambities zijn vastgesteld door het college en besproken met de gemeenteraad.
- Er concrete meerjarige uitvoeringsplannen zijn opgesteld waarmee de visie wordt doorvertaald.
- Service- of prestatie-indicatoren zijn vastgesteld om te kunnen bepalen of de dienstverleningsambities worden behaald en zijn openbaar beschikbaar op de website.
- Twee keer per jaar worden de uitvoeringsplannen en indicatoren geëvalueerd: Hoe staat de gemeente ervoor en waar kan de gemeente verbeteren. Waar nodig vindt er bijsturing plaats op de ambities en uitvoeringsplannen.
- De gemeenteraad wordt twee keer per jaar actief meegenomen over de voortgang van de vastgestelde doelen en de ontwikkelopgaven.
- De aanbevelingen vanuit het Rekenkameronderzoek Dienstverlening uit 2024 zijn in 2025 opgevolgd en vanaf 2026 structureel geborgd in de lijn.

Omnichannel Dienstverlening

We verlenen in Helmond langs verschillende kanalen (telefonie post, fysiek, digitaal etc.) diensten aan onze inwoners, ondernemers, instanties en verenigingen. Kenmerkend is dat de inwoner niet altijd een naadloze klantreis kan worden aangeboden doordat de kanalen 'los' en gefragmenteerd naast elkaar bestaan. In 2025 worden de volgende stappen gezet in Omnichannel Dienstverlening:

Kanaal- en proces overstijgende dienstverlening

- Voor de processen klachten, meldingen en andere signalen van (on)genoegen wordt de dienstverlening, in de eerste lijn in het bijzonder, verder verbeterd en verstevigd middels de ViP-aanpak (ViP staat voor Vriendelijk Intelligent en Persoonlijk***).

Digitale/post dienstverlening

- Vanaf 1 januari 2025 is het voor inwoners en ondernemers mogelijk voor alle producten en diensten een digitale aanvraag te doen (Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer). Het implementatietraject uit 2024 heeft primair de focus om te voldoen aan deze nieuwe wetgeving. In 2025 start het vervolgtraject om de digitale aanvraagmogelijkheid te verbeteren vanuit de klantbeleving. Prioritering vindt plaats op basis van de vraag (aantallen).
- Er vindt onderzoek plaats hoe de website aan te passen, om zo de digitale dienstverlening aan inwoners te verbeteren, met name op aspecten als overzichtelijkheid, gebruikersgemak en de zoekfunctie. Prioritering vindt plaats op basis van de vraag (aantallen)
- In 2024 is een pilot gestart bij team Burgerzaken om de uitgaande post aan te bieden via MijnOverheid. Bij een succesvolle pilot wordt, vanaf 2025, deze mogelijkheid verder gefaseerd uitgerold in de organisatie. Bijvangst voor de organisatie is dat alle uitgaande post (fysiek en digitaal) wordt geregistreerd en er bewijslast van verzending van fysieke post mogelijk is voor bijvoorbeeld bezwaarzaken.

Telefonische dienstverlening

- Voor de top 3 van telefonische inwonersvragen heeft een procesverbetering vanuit de klantreis plaatsgevonden. Voor deze producten/diensten is de informatie op de verschillende dienstverleningskanalen verbeterd.
- De telefonische bereikbaar van de interne organisatie is verbeterd. In 2024 is er beleid rond de telefonische bereikbaarheid vastgesteld en zijn er met de afdelingen afspraken gemaakt om de directe bereikbaarheid voor de inwoners en ondernemers te verbeteren. In 2025 wordt er nog pro-actiever regie gevoerd om het direct doorverbinden percentage te verbeteren naar 10%.

Gastvrijheid Huis voor de Stad

- Op 9 april 2024 is het Huis voor de stad geopend met het vernieuwde gastvrijheidsconcept, zoals de ontvangst van de fysieke bezoekers door de medewerker gastontvangst. Eind 2024 vindt er een evaluatie plaats over gastvrijheid. De verbeterpunten uit deze evaluatie worden in 2025 verder uitgewerkt en waar mogelijk verbeterd.

Opvang paspoortpiek

Vanaf 2024 is ook in Helmond sprake van een paspoortenpiek. In 2014 is de geldigheidsduur van de reisdocumenten verlengd van 5 naar 10 jaar. Daardoor zal vanaf 2024 voor een periode van vijf jaren een piek ontstaan in het aanvragen van nieuwe paspoorten en identiteitskaarten. De piek ontstaat vanwege het einde van de zogenaamde paspoortendip. Vanaf 2028 zal er naar verwachting weer een daling optreden in het aantal verlopen documenten.

Om onze inwoners tijdig nieuwe reisdocumenten te kunnen laten aanvragen, zijn tijdelijk extra medewerkers nodig. In de programmabegroting 2024-2027 is al uitgegaan van een benodigde extra capaciteit van 2 fte voor deze 4 jaren. Inmiddels is vastgesteld, dat 2 fte extra nodig is. De totale kosten voor deze extra 2 fte in 2025-2028 bedragen ongeveer € 156.000.

Verbetering voorzieningen/ veiligheid/ dienstverlening

De nieuwe huisvesting biedt betere voorzieningen voor inwoners en gebruikers waaronder een veilige verblijf- en (hybride) werkplek. De eenmalige kosten van deze voorzieningen en bijbehorende systemen waren onderdeel van het beschikbaar gestelde budget. De structurele onderhoudskosten zijn nog niet opgenomen in de exploitatiebudgetten en worden bij deze opgenomen. Het gaat om € 150.000 structureel vanaf 2025.

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
060	Opvang paspoortenpiek	156	156	156	156
Totaal Autonome ontwikkelingen Dienstverlening		156	156	156	156

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/- is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025 Lasten	2025 Baten	2025 Saldo
060	Beheer Basisregistraties	173		-173
070	Stadswinkel	5.128	2.257	-2.871
Totaal	Dienstverlening	5.301	2.257	-3.044

4.4.5 Digitale Stad

Beoogd maatschappelijk effect:

Helmond doet actief mee met het tijdig, inclusief en verantwoord inzetten van de toenemende kansen die digitalisering en innovatie bieden om daarmee onze rol als lokale overheid op een relevante en efficiënte wijze te kunnen blijven vervullen.

Binnen dit onderdeel van de programmabegroting wordt met name een programmagerichte focus beschreven van de slimme en innovatieve inzet van de mondiaal beschikbare kansen van digitalisering en het gebruik van data. Dit ten behoeve van het aanpakken van de maatschappelijke opgaven waar we als gemeente voor staan. Speciale aandacht is er daarbij voor het borgen van het uitgangspunt dat iedereen hiervan moet kunnen profiteren en/of aan mee kan (blijven) doen. Dat noemen we digitale inclusiviteit.

Het borgen van de impact van al deze ontwikkelingen op de organisatie en de bedrijfsvoering wordt o.a. beschreven in paragraaf 5.5.5.

Doelstellingen

- Iedereen dient toegang te kunnen hebben tot de digitale infrastructuur en de kansen die dit biedt. Ook helpen zij en blijven al onze burgers zich bewust van de risico's en kansen die de digitalisering met zich meebrengt en beschikken zij over de juiste vaardigheden om op een veilige manier hierop te kunnen inspelen en van te kunnen profiteren.
- Het afronden en borgen van een glasvezelnetwerk (capaciteit minimaal 1 Gigabyte) dat betaalbaar en toegankelijk is voor iedereen in de stad en een aansluiting heeft op de Brabantring.
- Slimme (digitale) innovaties optimaal laten bijdragen aan het (sneller en beter) realiseren van de maatschappelijke opgaven die we in en voor de stad zien.

Wat gaan we ervoor doen?

Inclusiviteit en toegankelijk maken van digitale mogelijkheden

- We zetten verder in op de doorontwikkeling van het gebruik van het netwerk van Glasvezel Helmond ten dienste van de realisatie en borging van onze opgaves in de stad. Binnen de samenwerking met de Brabantring wordt ingezet op de realisatie en operationalisering van het zogenaamde opstappunt in het Huis voor de stad.
- We zetten in op de verdere realisatie en het gebruik van een betrouwbare, veilige en verantwoorde basis voor dataopslag en –uitwisseling. Daarbij zetten we verder in op de inzet van digitale innovaties (o.a. Digital Twins), om op basis hiervan betere inzichten te krijgen in de processen om te komen tot de voorbereiding, realisatie en borging van de gewenste stedelijke opgaves (o.a. Schaalsprong). Het is daarbij ondersteunend voor het nemen van adequate, breed (publiek en politiek) gedragen en goed te communiceren beslissingen.
- We werken intensief samen met andere overheden, kennisinstellingen en de markt om nieuwe kennis, innovaties en oplossingen op het gebied van data en digitalisering naar onze stad te halen en daarmee de kansen van digitalisering voor de Helmondse samenleving, op een inclusieve en verantwoorde manier optimaal te benutten. We zetten in op de structurele uitvoering van een 2-jaarlijks bijgesteld Actieplan Digitale Inclusie. De focus is daarbij dat onze inwoners:
 - In een groeiende digitale samenleving kunnen blijven beschikken over de benodigde begeleiding, vaardigheden, apparatuur en infrastructuur.
 - Weten wat de gevolgen zijn van de groeiende digitale samenleving en voldoende kennis en vaardigheden hebben of kunnen ontwikkelen, zodat de groeiende digitale mogelijkheden, de kwaliteit van leven voor hen moet kunnen verbeteren.

- o Actief willen en durven meedoen in onze groeiende digitale samenleving.

We blijven digitaal bewustzijn en vaardigheden stimuleren in balans met publieke waarden. Dit om de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en privacy te verkleinen tot een acceptabel niveau. We dragen uit dat het beleid en de thema's privacy en informatiebeveiliging de kwaliteit van onze dienstverlening verbetert. We organiseren daarvoor o.a. de Week van Digitaal Bewustzijn samen met onze convenantpartners (in 2024 hebben we 22 partners, groeiend in 2025 naar minimaal 25).

De Ethische Commissie, opgericht als onderdeel van het Brainport Smart District-project, vertegenwoordigt een waardevolle positieve uitkomst van BSD. We streven naar een solide voortzetting, in samenwerking met de gemeente Eindhoven en eventuele andere B5-gemeenten. Deze samenwerking zal worden bekrachtigd in een convenant, en we zullen te zijner tijd bij u terugkomen voor de definitieve goedkeuring van de nieuwe opzet van de commissie.

4.4.6 Strategische positionering / lobby (incl. regionale samenwerking en citymarketing)

Beoogd maatschappelijk effect:

We 'zetten Helmond op de kaart' met regionale samenwerking, lobby en citymarketing. Regionale samenwerking, lobby en citymarketing zijn middelen om de ambities van de gemeente Helmond te kunnen realiseren.

Doelstellingen

- De belangen van Helmond zijn, mede door onze public affairs en lobby, bekend bij provinciale, nationale en Europese beleidsmakers en beslissers.
- We benutten en versterken de strategische positie van Helmond landelijk en in de regio als middel om de ambities te kunnen realiseren.

Wat gaan we ervoor doen?

Representatie

De omvang en groei van de gemeente Helmond en haar positie in de regio vraagt om een bijpassende structurele invulling van de representatie-functie. Voortvloeiend uit de organisatieontwikkeling die 1 juli 2024 zijn beslag kreeg in een nieuwe structuur, wordt de representatiefunctie geborgd in deze begroting. Het behelst voorzetting van de bestaande invulling.

Versterken strategie

De ambities van Helmond, haar doorontwikkeling tot een '100.000-plus' gemeente en haar positie in de regio vereisen dat, naast voldoende uitvoeringscapaciteit, ook het strategisch vermogen van de organisatie versterkt wordt. Voortbouwend op de ontwerp- en inrichtingsprincipes van onze organisatieontwikkeling, vernieuwen we hiertoe de inrichting van de strategische capaciteit, inclusief de lobbyfunctie.

De regionale schaa sprong Brainport en de grote opgave die Helmond hierbinnen heeft, de aandacht voor brede welvaart en daarnaast de verdere ontwikkeling als centrumstad van de Peel, zijn leidend voor onze strategische inzet. Hierbij zal ook sterker dan voorheen kennis van buiten naar binnen gehaald moeten worden en tegelijkertijd zal er ook scherp geprioriteerd moeten worden. Dit is een permanente opgave. De noodzakelijke capaciteit, passend binnen de nieuwe organisatiestructuur, wordt structureel geborgd in deze begroting.

Bijdrage VNG Congres 2025 in Brainportregio

In 2025 zijn de 21 gemeenten uit de regio Brainport Eindhoven samen met de provincie Noord-Brabant gastregio voor het VNG Jaarcongres 2025. Het congres vindt plaats in Eindhoven. We zijn actief betrokken bij de voorbereiding en zetten actief in op de organisatie van deelsessies in Helmond. Op 24 juni 2024 heeft ons college besloten tot een éénmalige bijdrage van € 95.000 aan het VNG Congres. De bijdrage onttrekken we aan de reserve regionale samenwerking.

Samenwerking in nationaal en regionaal verband

Helmond staat voor flinke opgaven in alle domeinen. Samenwerking met andere gemeenten, de landelijke en regionale overheid, wordt steeds belangrijker om op al die belangrijke ontwikkelingen de juiste inzet te doen en de belangen van Helmond goed te behartigen. Helmond is al actief in diverse samenwerkingsverbanden en er komen regelmatig nieuwe samenwerkingsverbanden bij. Vaak gestructureerd maar soms ook ad hoc.

Helmond neemt structureel deel aan o.a. de Vereniging Nederlandse Gemeenten, G40, Metropoolregio Eindhoven, Stedelijk Gebied Eindhoven, diverse samenwerkingsverbanden met de Peelgemeenten, Brainport Development, BrabantStad en de New Towns alliantie. De inhoudelijke

opgaven zijn leidend en wat we gaan doen in relatie tot die opgaven is benoemd in de betreffende hoofdstukken. In 2025 draagt MRE ook zorg voor de regionale coördinatie van de uitwerking van de afspraken in het kader van 'Operatie Beethoven', gericht op een extra impuls voor regio op gebied van mobiliteit, woningbouw en onderwijs.

Met de hiervoor benoemde versterking van het strategisch vermogen van de organisatie, willen we in 2025 een actievere rol nemen in deze netwerken, waarbij actualiteiten en landelijke politieke ontwikkelingen ook een rol spelen.

Naast deze beleidsontwikkeling vindt via deze gremia ook in 2025 belangenbehartiging plaats. Zo zoekt de VNG op basis van de Verenigingsstrategie 'VNG 2030: Stap naar voren' (2023) naar manieren om de stem van gemeenten nog beter te laten doorklinken. Centraal in de lobby richting het rijk staan de uitvoerbaarheid van wetten en de toereikendheid van de middelen die gemeenten voor de uitvoering van taken van het rijk ontvangen. Met het aantreden van een nieuw kabinet, is dit een steviger aandachtspunt geworden.

Helmond neemt deel aan de public affairs en lobbyactiviteiten van BrabantStad, zoals de jaarlijkse ontmoeting met beleidsmakers uit Den Haag en Brussel (niveau secretaris- en directeur-generaal) en de Brabantborrel (tijdens Prinsjesdag). Met deelname aan de jaarlijkse vastgoedbeurs Provada brengen we ruimtelijke ontwikkelingen in Helmond landelijk onder de aandacht.

De New Towns alliantie waar Helmond sinds 2023 bij is aangesloten, voert een lobby voor hernieuwde aandacht van het Kabinet en (financiële) steun voor de voormalige 'New Towns' met een Nationaal Programma, gericht op het keren van de neergaande trend en het bijdragen aan de bredere maatschappelijke uitdagingen op het gebied van leefbaarheid, duurzaamheid en woningnood.

Citymarketing

Helmond wil aantrekkelijker worden voor toekomstige bewoners, bedrijven en bezoekers. De afgelopen jaren werd Helmond alleen 'in de markt gezet' als toeristische bestemming. In 2025 willen we de citymarketingstrategie gaan aanpassen. Dit gebeurt in samenhang met de strategie voor de Schaalsprong.

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
020	Bijdrage VNG Congres 2025 in Brainportregio	95	0	0	0
020	<i>dekking: reserve regionale samenwerking</i>	-95	0	0	0
050	Representatie	150	150	150	150
050	Versterken Strategie	98	98	98	98
Totaal Autonome ontwikkelingen Strategische positionering / Lobby		248	248	248	248

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2025 Lasten	2025 Baten	2025 Saldo
020 Regionale aangelegenheden	2.345	95	-2.250
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	247		-247
Totaal Strategische positionering / Lobby	2.592	95	-2.497

4.4.7 Personeel en Organisatie

Beoogd maatschappelijk effect:

De organisatie past qua omvang en kwaliteit bij de groei die Helmond doormaakt. Ambitie en organisatie zijn in balans.

Naast de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van personeel en organisatie die we in dit onderdeel beschrijven, geven we in de paragraaf bedrijfsvoering, onderdeel personeel, een nadere uiteenzetting van hoe we ook continu bezig zijn met de ontwikkeling van onze medewerkers en de doelen die we daarbij nastreven.

Doelstellingen

- De organisatie moet in balans zijn met de uitdagingen waar de stad voor staat.
- Onze medewerkers worden beter in staat gesteld om hun werk voor de inwoners en gebruikers van de stad te doen.
- We streven naar een adequate personeelsbezetting (zowel kwantitatief als kwalitatief).
- We zijn een cultuurdiverse organisatie waarin iedereen welkom is en iedereen zich thuis voelt en tot zijn recht komt.

Wat hebben we al bereikt?

We hebben een inhaalslag gemaakt om onze organisatie te verstevigen, onder andere door het toevoegen van functies op cruciale plekken. Maar we vonden het tegelijkertijd nodig een traject van organisatieontwikkeling in te zetten. Ook vanwege de ambitie om integraal te werken en de inwoners meer centraal te zetten.

Eind 2023 heeft ons college besloten over het organisatierapport 'Samen maken we de sprong'. De structuur is daarom medio juli 2024 aangepast, onder andere om ervoor te zorgen dat managers aan niet meer dan 30 medewerkers leidinggeven en dat de wendbaarheid wordt vergroot. Ook het sturingsmodel is aangepast. De nieuwe structuur is helpend bij het realiseren van de kerntaken, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities van gemeente Helmond. Maar zeker zo belangrijk zijn de menselijke kant van de ontwikkeling: het versterken van de onderlinge samenwerking, van de externe gerichtheid en van het integraal werken.

In antwoord op de steeds complexere opgaven, veelzijdige ambities en de groei van onze stad, die veel vragen van onze stad en individuele medewerkers, hebben wij in 2023 en 2024 ruim 100 fte extra aan de formatie toegevoegd om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden.

Met het pas geopende Huis voor de Stad hebben we een impuls kunnen geven aan het aantrekkelijk zijn als werkgever. Daarnaast verloopt het contact met inwoners een stuk prettiger en de inspirerende werkruimte vergemakkelijkt de onderlinge samenwerking. En van dat laatste plukken uiteindelijk diezelfde inwoners ook weer de vruchten. Eind 2024 evalueren we de werking van het HvdS voor onze medewerkers en de raad, komend jaar 2025 gaan we alle leerpunten en evaluatiepunten inregelen om vanuit dat vertrekpunt te kijken hoe we het HvdS kunnen en moeten doorontwikkelen.

Wat gaan we ervoor doen?

De organisatie in balans brengen met de uitdagingen waar de stad voor staat

De verwachting is dat de organisatie de komende jaren, parallel aan de groei van de gemeente, verder moet doorgroeien. Om naast een schaalsprong in omvang, met name een kwaliteitssprong voor de stad te realiseren, zullen wij ons ontwikkelen tot een meer wendbare organisatie die kan inspelen op veranderende eisen en omstandigheden. Aandacht voor personeel en

organisatieontwikkeling is essentieel. Daarvoor zetten we in op personeelsplanning en –optimalisatie door de balans aan te brengen in uitvoeringscapaciteit -rekening houdend met de verdeling vaste en flexibele formatie- en de opgaven in de gemeente. Daarnaast zetten we in 2025 en 2026 in op het investeren in opleidingsprogramma's om de kwaliteit van onze medewerkers te verhogen en het stimuleren van interne doorgroei om kennis te behouden en kosten te beperken.

Kernwaarden en identiteit

De vier kernwaarden - trots, vertrouwen, innovatie, verbinding - en de organisatie-identiteit worden verder ingebed in onze organisatie. Dit vormt de gezamenlijke basis van waaruit de hele organisatie werkt. Dit krijgt onder andere in het vervolg op de organisatieontwikkeling vorm, via de Management-developmentbijekomsten en de Helmond ben ik Dag.

Ontwikkeling

Om de ontwikkeling van medewerkers te faciliteren zetten we in op het versterken van diverse competenties en vaardigheden. Onder andere digitale vaardigheden, klantgerichtheid en duurzame inzetbaarheid krijgen een prominente plek in het aanbod van de Helmond Academie. Ook besteden we extra aandacht aan de thema's feedback en samenwerking.

Leiderschap

In het kader van de schaa sprong en kwaliteitssprong, zetten we in op leiderschapsontwikkeling. Daarvoor wordt in 2025 een programma aangeboden aan management en medewerkers. Ook werken we aan een herkenbaar managementprofiel, rolduidelijkheid en verbinding tussen managementlagen. Die doorwerken in mandaten en sturings- en besluitvormingsprocessen.

We zijn een cultuurdiverse organisatie waarin iedereen welkom is en iedereen zich thuis voelt en tot zijn recht komt.

De gemeente Helmond wil een inclusieve, duurzame en levendige samenleving creëren, zoals beschreven in het Ambitieakkoord 2022-2026. Een belangrijk aspect hiervan is dat de organisatie een betere afspiegeling wordt van de samenleving. Naar aanleiding hiervan is onderzoek gedaan naar diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid (DIG) binnen de gemeente. Het onderzoek toonde aan dat het personeelsbestand van de gemeente momenteel niet representatief is voor de etnisch-culturele diversiteit van de samenleving. Dit was dan ook het centrale thema van het onderzoek.

Op basis van de bevindingen is besloten om in te zetten op bewustzijn, inclusief leiderschap en het ontwikkelen van een DIG-beleid. Bewustwording wordt onder andere gecreëerd door de jaarlijkse deelname aan Diversity Day. De gemeente heeft zich gecommitteerd om deze adviezen op te volgen en het heeft hiertoe het charter diversiteit van de Sociaal Economische Raad (SER) ondertekend. Het doel is in 2025 een volledig uitgewerkt DIG-beleid te hebben.

Aangezien het thema zich voortdurend ontwikkelt vraagt het ook om continue aandacht voor bewustzijn, houding en gedrag. Jaarlijkse metingen gaan inzicht geven in de voortgang, waarbij later wordt bepaald welke instrumenten ingezet worden ter ontwikkeling van het thema. Zo wil Helmond daadwerkelijk werk maken van inclusie en gelijkwaardigheid binnen de organisatie.

Informatiebeveiliging en privacy

De basis voor 2025 is het nog in 2024 vast te stellen vernieuwde strategisch beleidskader voor informatiebeveiliging en privacy. Daarnaast is in 2024 een nieuw bewustwordingsplan vastgesteld. Privacy en informatiebeveiliging zijn belangrijke kwaliteitsaspecten van de dienstverlening van de organisatie. Daarnaast moeten we blijvend en aantoonbaar voldoen aan steeds meer wet- en

regelgeving rondom informatiebeveiliging en privacy. Zodat we ook wat deze aspecten betreft een veilige en betrouwbare organisatie worden en blijven.

Over de uitkomsten van de jaarlijks uitgevoerde informatiebeveiligings- en privacy verantwoording wordt de raad ook in 2025 met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Dit geeft inzicht in hoeverre de organisatie kwalitatief in staat is om te anticiperen op de digitalisering en eisen vanuit wet- en regelgeving. Daarnaast worden er, met een nog te selecteren externe partij diverse bewustwordingsactiviteiten opgepakt. Informatiebeveiliging en privacy heeft continu aandacht nodig. Dit krijgt een vervolg in 2026.

Inkoop en Contractmanagement

Effectief contractmanagement zorgt ervoor dat de contractdoelstellingen gerealiseerd worden, voor de juiste tegenprestatie, tegen aanvaardbare risico's, met de geplande inspanning van de eigen organisatie, en dat we voldoen aan wet- en regelgeving. De gemeente Helmond heeft jaarlijks zo'n € 150 miljoen aan inkoopuitgaven. Voor dit geld worden contracten afgesloten met leveranciers van diensten, producten en (openbare) werken. Het gaat om zo'n 100 contracten met een waarde boven de Europese drempel en een veelvoud aan contracten onder de Europese drempel.

Met toenemende aantallen en complexiteit van contracten, juridisering, aandacht voor compliance/regelgeving is er de noodzaak contractmanagement te versterken. Dit behelst de inzet van een regisseur verantwoordelijk voor de implementatie van een uniforme methode van contractmanagement en twee contractmanagers voor inhoudelijke ondersteuning.

In 2025 zetten we daarmee het project 'professionalisering contractmanagement' voort dat in 2024 is gestart. Hierbij betrekken we voor inkoop ook de bevindingen van onze accountant naar aanleiding van het onderzoek met betrekking tot het faillissement van Workbrands.

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
003	Noodhulp	30	30	30	30
025	Contractmanagement	235	235	235	235
Totaal Beleidsintensiveringen Personeel en Organisatie		265	265	265	265

Noodhulp

Voor financiële steun bij rampen wordt jaarlijks € 30.000 vrijgemaakt. Per initiatief geldt een maximum van € 7.500 waardoor jaarlijks de steun aan 4 initiatieven mogelijk wordt. Dit is een verzoek van de gemeenteraad.

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
025	Personele strategie	950	950	950	950
Totaal Autonome ontwikkelingen Personeel en organisatie		950	950	950	950

De personele strategie is verder uitgelegd in paragraaf 5.5.4.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
003	College van B&W	2.390	250	-2.140
010	Raad en raadscommissies	2.140		-2.140
025	Bestuursondersteuning	2.261	150	-2.111
Totaal	Personeel en Organisatie	6.791	400	-6.391

4.4.8 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	Rekening			Begroting			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Lasten	11.604	13.854	14.835	14.696	14.611	14.377	
Baten	2.157	2.541	2.657	2.967	3.120	2.707	
Saldo	-9.447	-11.313	-12.178	-11.729	-11.491	-11.670	
<i>Verrekening met reserves</i>							
Storting	99	31	116	275	666	163	
Onttrekking	691	-37	95		324		
Saldo	-8.855	-11.381	-12.199	-12.004	-11.833	-11.833	

4.5 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen specifiek bestedingsdoel is bepaald. In dit hoofdstuk zijn de onderdelen opgenomen die deel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en deze worden kort toegelicht. Dit met uitzondering van die onderdelen waarvan de besteding van lokale heffingen gebonden is aan de opbrengsten - zoals bijvoorbeeld bij rioleringen, afvalstoffen, leges, markten, parkeren en dergelijke.

4.5.1 Financieel overzicht

Beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensiveringen	2025	2026	2027	2028
991	Artikel 213a	100	100	100	100
Totaal Beleidsintensiveringen Algemene dekkingsmiddelen		100	100	100	100

Artikel 213a

(zie paragraaf bedrijfsvoeringonderdeel Rechtmatigheid)

Autonome ontwikkelingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Autonome ontwikkelingen	2025	2026	2027	2028
991	Altijd Verbonden	0	0	600	600
991	Capaciteit voor Functioneel en Applicatiebeheer	907	907	907	907
991	Datagedreven werken	151	151	151	151
991	Domeinarchitectuur	128	383	383	383
Totaal Autonome ontwikkelingen Algemene dekkingsmiddelen		1.186	1.441	2.041	2.041

Altijd Verbonden

Om de toekomstige ambities van de gemeente te kunnen uitvoeren, richten we ons met het programma Altijd Verbonden op thema's als dienstverlening naar onze inwoners en bedrijven. Daarbij ontsluiten wij meerdere communicatiekanalen. Daarnaast zorgen wij voor de informatievoorziening aanpassingen en hulpmiddelen om te kunnen (blijven) voldoen aan wetten als Wet Open Overheid, Archiefwet, wetgeving als gevolg van het Europese programma Digital Decade. We bouwen verder aan ontsluiting van data. We zorgen voor generieke, organisatiebrede systemen die bijdragen aan de groeiende stad.

Tot en met het jaar 2026 kunnen wij hiervoor nog putten uit een eerder gecreëerde reserve. De verwachting, met de huidige planning, is dat de reserve eind 2026 volledig is uitgenut. Vanaf 2027 is aanvulling noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan de verdergaande ontwikkelingen om voorbereid te zijn op de verdergaande ambities.

Capaciteit voor Functioneel en Applicatiebeheer

Onze gemeente heeft een grote diversiteit aan taken en daarmee ook een veelheid aan computersystemen in gebruik. Het inrichten, onderhouden en veilig houden van die systemen is geen eenmalige taak maar vraagt continu aandacht. Instellingen aanpassen zodat het systeem de werkzaamheden goed ondersteunt, systemen laten aansluiten op andere systemen en verstoringen oplossen zijn voorbeelden van het beheerwerk. Ook moeten systemen up-to-date blijven om

beschermde te zijn tegen hackaanvallen en datadiefstal. Het aantal systemen neemt toe omdat we steeds meer werk digitaal doen. Ook kost het veilig houden van de systemen meer tijd dan enkele jaren geleden.

Een aantal van de computersystemen kunnen we nu niet goed beheren omdat we hier te weinig informatie voor hebben. Hier vallen ook essentiële systemen onder, zoals gebruikt bij het democratische proces (vergaderingen bestuur en raad), het leveren van sociale voorzieningen aan inwoners, het vastgoedbeheer, het leveren van burgerzakenproducten en het zorgvuldig opslaan en bewaren van beschikkingen, besluiten en andere documenten.

We lopen nu een hoog risico op verstoringen in de bedrijfscontinuïteit. Met een noodzakelijke uitbreiding van de informatie kunnen we de systemen weer onder beheer nemen.

Datagedreven werken

In de afgelopen paar jaar worden de besluiten van de gemeente steeds meer gebaseerd op (feitelijke) informatie en kennis over de stad. Steeds meer informatie wordt – op verschillende manieren – ontsloten in de Digitale Kennisagenda Helmond. Dat gaat van producten op maat bij opgaven en vraagstukken, tot een database waar de gebruikers zelf de gewenste informatie als bestand kunnen downloaden (aansluitend op de wet hergebruik overheidsinformatie). Steeds vaker wordt de vraag gesteld hoe we de goede dingen doen en hoe we ze goed doen.

Domeinarchitectuur

Helmond zet werken onder architectuur in als sturingsinstrument om in samenhang haar doelen en ambities voor de stad te realiseren, zodat we de juiste dingen doen, op de juiste manier. In 2022 heeft de directie een visie hiervoor opgesteld en in de realisatie van deze visie zijn in 2023 richtinggevende principes opgesteld, als eerste stap in de ontwikkeling van een Helmondse enterprise architectuur als richtinggevend kader voor grote veranderopgaven.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2025

(bedragen x 1.000 / - is negatief)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
991	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	3.441	431	3.010
991	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	145	0	145
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		3.586	431	3.155

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Als onderdeel van ons Ambitieakkoord 2022-2026 in de Ambitieagenda 2023-2028 streeft de gemeente Helmond ernaar om in 2035 klimaatneutraal en in 2050 klimaatbestendig te zijn. Wij willen tempo maken en onze eigen vastgoedportefeuille aanpakken om een voorbeeld en inspiratiebron te vormen voor bedrijven en bewoners.

In samenwerking met adviesbureau Republiq is een routekaart opgesteld voor de verduurzaming van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed (verplichting vanuit VNG). Deze routekaart richt zich op 69 gebouwen van de gemeente Helmond en beschrijft de verduurzamingsstrategie om het vastgoed energie neutraal te maken. Tevens geeft de routekaart inzicht in de uitdagingen die de gemeente zal tegenkomen bij het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed.

Om de doelstelling te halen, moeten alle gebouwen van de gemeente Helmond verduurzaamd worden, voor de begroting van 2025 wordt hiervoor € 3,441 miljoen opgenomen. Het realiseren van

deze doelstellingen zal bijdragen aan de verduurzaming van onze gemeente en een belangrijke stap zijn in het behalen van onze klimaatdoelstellingen.

Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur

Om het huidige niveau van bedrijfsvoering en het digitale serviceniveau van de dienstverlening in stand te houden, zijn de komende jaren op het gebied van digitalisering en automatisering reguliere vervangingsinvesteringen van de ICT-infrastructuur noodzakelijk. Denk hierbij aan computer-hardware zoals servers, databases, opslag, wifi-routers en andere apparatuur. Het bestaande investeringsplan is bijgesteld naar de strengere eisen van informatiebeveiliging en het huidige prijspeil. De kosten zijn minder hard gestegen omdat we steeds meer gebruiken maken van opslag in de cloud.

Specificatie per hoofdproduct

In onderstaande tabel is voor dit thema een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Dit is inclusief mutaties op de reserves.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2025	2025	2025
		Lasten	Baten	Saldo
910	Organisatie algemeen	6.077	3.300	-2.777
920	Financiering en treasury	318	380	62
930	Nieuwe investeringen	2.800		-2.800
935	Centrum- en regiofunctie	953		-953
940	Post Onvoorzien	250		-250
944	Overige financiële middelen	-478	421	899
950	Onroerend zaak belasting	688	30.594	29.906
960	Overige belastingen	971	1.246	275
970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	4.157	269.152	264.995
991	Overhead	52.547	1.101	-51446
992	Doorbelasting overhead	-7.368		7.368
Totaal	Algemene dekkingsmiddelen	60.915	306.194	245.279

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	Rekening			Begroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	58.522	53.956	53.468	56.258	61.085	69.438
Baten	275.224	282.728	302.220	294.667	302.264	309.907
Saldo	216.702	228.772	248.752	238.409	241.179	240.469
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	10.457	19.862	7.447	1.878	318	318
Onttrekking	11.063	8.436	3.974	724	559	559
Saldo	217.308	217.346	245.279	237.255	241.420	240.710

4.5.2 Lokale heffingen

Bij dit onderdeel wordt een totaalbeeld gegeven van de opbrengsten uit lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is aan de opbrengsten. In de paragraaf “overzicht lokale heffingen” wordt naast de geraamde inkomsten uit lokale heffingen ook aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van lokale heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

(bedragen x € 1.000)

Soort heffingen	Raming 2025
Onroerende zaakbelasting	30.594
Hondenbelasting	717
Precariobelasting	326
Totaal lokale heffingen	31.637

4.5.3 Algemene uitkeringen

De gemeentefondsuitkering is de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten. De ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate de financiële bestedingsruimte van gemeenten. De gemeentefondsmiddelen zijn in principe vrij besteedbaar; het is een algemeen dekkingsmiddel. Het Helmondse beleid is dat de taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen één-op-één worden ingezet voor de betreffende beleidsterreinen. Een inhoudelijke toelichting op het gemeentefonds staat in paragraaf 3.3 beschikbare ruimte.

4.5.4 Kosten van overhead

Om inzicht te geven in de kosten moeten gemeenten op grond van het BBV de baten en lasten op het niveau van de programma's presenteren en worden deze centraal begroot en verantwoord. De kosten van de overhead worden afzonderlijk opgenomen. Onder de overhead vallen de kosten van ondersteunende afdelingen zoals financiën, communicatie, personeelszaken en automatisering maar ook de kosten voor huisvesting en management.

4.5.5 Vennootschapsbelasting

Belastingplicht

Sinds 1 januari 2016 is de gemeente Helmond belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De aangiften over de jaren 2016 tot en met 2022 zijn ingediend. Over de jaren 2016 tot en met 2020 zijn inmiddels definitieve aanslagen ontvangen.

Verschuldigde vennootschapsbelasting

In de eerste jaren van de belastingplicht zijn fiscale verliezen ontstaan die konden worden verrekend met fiscale winsten van latere jaren. Het was de verwachting dat daardoor de eerste jaren daarna, geen belasting betaald zou moeten worden. De verliezen uit de eerste jaren van de belastingplicht zijn bij nader inzien onvoldoende om de positieve resultaten vanaf 2020 volledig weg te kunnen werken.

Het gevolg was dat er vanaf boekjaar 2020 vennootschapsbelasting betaald moest worden. Ook in 2021 en 2022 is vennootschapsbelasting verschuldigd. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- de invoering van een algemene renteaftrekbeperking per 1-1-2019;
- een beperking van de aftrekbare rentelasten binnen het grondbedrijf;
- het standpunt van de belastingdienst dat reclame-inkomsten belast moeten worden;
- onverwacht grote fiscale winst van het grondbedrijf in boekjaar 2021.

Het is erg lastig om te voorspellen of en hoeveel vennootschapsbelasting verschuldigd is over toekomstige jaren 2023 en 2024. Dit wordt veroorzaakt door de onzekere jaarlijkse fiscale resultaten van het grondbedrijf terwijl het grondbedrijf wel vrijwel geheel verantwoordelijk is voor het totale jaarresultaat.

4.5.6 Ruimte Onvoorziene Uitgaven

In onze begroting nemen we jaarlijks een budget op voor het opvangen van onvoorziene zaken (post onvoorzien). De omvang van de post onvoorzien blijft in 2025 ongewijzigd op een bedrag van € 250.000. Deze post wordt alleen gebruikt in geval van calamiteiten en onontkoombare knelpunten, die niet voorzien waren bij het opstellen van de begroting en zich in de loop van 2025 voordoen.

5 Verplichte paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2025 is conform de CPB index -2,2%. Na correctie voor voorgaand jaar komt daar een indexering van 2,8% uit voort. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing is, vermelden we dit in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (met name rioolheffing, afvalstoffenheffing, leges en de naheffing parkeerbelasting) maximaal kostendekkend zijn.

5.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Als uitgangspunt bekijken we de drie componenten, die samen de woonlasten bepalen (OZB, riool- en afvalstoffenheffing), afzonderlijk.

Voor het jaar 2025 is het percentage voor de indexering op 2,8% gesteld. Dat is ook het uitgangspunt voor de stijging van de gemiddelde woonlasten. Het tarief van de onroerende zaakbelasting (OZB) wordt verhoogd met 11,0%. Daar staat tegenover dat de tarieven voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing dalen.

Het tarief voor de rioolheffing daalt in 2025 met 9,1%. Dit komt met name doordat de investeringen in maatregelen voor klimaatadaptie worden getemporeerd. Daarnaast is voor de afvalstoffenheffing een daling van de toe te rekenen kosten te zien (deze wordt in programma 4 nader toegelicht). Daarom kan het verwachte tarief voor 2025 worden verlaagd met 1,3% voor huishoudens met het verwachte gemiddelde van 7 ledigingen.

De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2022	187,80	244,36	432,16	0,91%
2023	186,96	251,72	438,68	1,51%
2024	187,56	272,87	460,43	4,96%
2025	170,52	269,38	439,90	-4,46%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt hij of zij ook OZB. Voor het jaar 2025 stellen we voor om de OZB te verhogen met het 11,0% wat tot een stijging van de woonlasten voor een woning met een gemiddelde waarde leidt van 2,8%.

In de onderstaande tabel is de prijsontwikkeling vanaf 2022 zichtbaar. Hier is duidelijk te zien dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot licht onder de inflatiecorrectie.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2022	347,00	187,80	244,36	779,16	-0,27%
2023	368,00	186,96	251,72	806,68	3,53%
2024	403,50	187,56	272,87	863,93	7,16%
2025	448,50	170,52	269,38	888,40	2,83%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 320.000 in 2024, tegen € 346.000 voor het belastingjaar 2025.

Wat dat voor effect heeft bij verschillende woningwaarden tonen we in de onderstaande tabel. De definitieve nieuwe woningwaarden voor 2025 zijn overigens nog niet bekend.

Tabel: Wijziging woonlasten voor eigenaren/gebruikers bij verschillende woningwaarden (in €).

Woningwaarde 2024 / 2025	Uitsluitend gebruiker	320.000 / 346.000*	600.000 / 648.000	800.000 / 864.000
Rioolheffing 2024	187,56	187,56	187,56	187,56
Afvalstoffenheffing 2024	272,87	272,87	272,87	272,87
Gebruikers	460,43	460,43	460,43	460,43
OZB 2024		403,50	757,00	1.009,50
Eigenaar/ gebruiker		863,93	1.217,43	1.469,93
Rioolheffing 2025	170,52	170,52	170,52	170,52
Afvalstoffenheffing 2025	269,38	269,38	269,38	269,38
Gebruikers	439,90	439,90	439,90	439,90
OZB 2025		448,50	840,50	1.120,50
Eigenaar/ gebruiker		888,40	1.280,406	1.560,40
Wijziging t.o.v. 2024 (%)	-4,46%	2,83%	5,17%	6,15%
Wijziging t.o.v. 2024 (€)	€ -20,53	€ 24,47	€ 62,97	€ 90,473

* De gemiddelde woningwaarde is tussen belastingjaar 2024 en 2025 gestegen met ongeveer 8,0% van € 320.000 naar € 346.000.

5.1.3 Uitgangspunten tarieven

Onroerende zaakbelastingen

Voor 2025 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB opbrengsten over 2024 plus de gevolgen van areaaluitbreidingen en een tariefstijging die in totaal op 11% uitkomt. Daarbij is rekening gehouden met het feit, dat de tariefstijging voorgaand jaar, toen het berekende percentage voor inflatiecorrectie uitkwam op 12%, toen is gematigd naar een stijging van 7%.

Uitgangspunt van de tariefbepaling is, dat de totale woonlasten voor de gemiddelde woning (zie Ontwikkeling woonlasten) met niet meer dan het inflatiecorrectiepercentage, vastgesteld op 2,8% stijgen.

De waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering wordt gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2025 volgens de afgesproken systematiek.

Voor de woningen is er sprake van een stijging van de gemiddelde waarde met 8%. Dat wordt gecorrigeerd in het tarief, waardoor het effect van de waardestijging wordt beperkt.

In de tariefberekening wordt de eerder genoemde toename van de opbrengsten met 11% toegepast, waardoor de OZB-aanslag voor een woning met een gemiddelde waardeontwikkeling daarmee stijgt. Bij de niet-woningen is sprake van een stijging van de WOZ-waarden met gemiddeld 4% en geldt dezelfde systematiek als bij de woningen.

Afvalstoffenheffing

De kosten van de afvalinzameling zijn het afgelopen jaar gestabiliseerd. In hoofdstuk 4.2.6 (Beheer en onderhoud) staat een nadere toelichting van de externe ontwikkelingen die een effect hebben op de ontwikkeling van de kosten.

Voor de afvalstoffenheffing geldt, naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”. Doordat gebleken is dat het scheidingsgedrag in de gemeente Helmond flink achter bleef bij de landelijke cijfers, is vanaf 2021 gekozen voor een andere heffingssystematiek. Deze systematiek gaat uit van een basisafvalstoffenheffing, die bestaat uit een vast bedrag (vastrecht). Boven op het vastrecht dient per werkelijke lediging betaald te worden, waarbij een verschillend tarief voor een 140 liter container, een 240 liter container en de aanbidding van een zak bij een verzamelcontainer wordt gehanteerd.

Dit systeem geldt uitsluitend voor het restafval, waarmee we het beter scheiden van afval stimuleren. Het geraamde gemiddeld aantal ledigingen wordt op grond van de ervaringscijfers gehandhaafd op 7 ledigingen voor de 140 liter containers, 10 ledigingen voor de 240 liter containers en 20 stortingen per huishouden bij aanbieders met verzamelcontainers.

Ten opzichte van het belastingjaar 2024 zal het verwachte meest voorkomende tarief dalen met 1,3% naar € 269,38 op jaarbasis per perceel met een 140 liter container. Het rekenvoorbeeld betreft het vastrecht en het gemiddeld 7 x aanbieden van de container. De werkwijze, waarbij ook bij verzamelcontainers per aangeboden zak via een pasjessysteem moet worden betaald, hanteren we in 2025 voor het tweede jaar. Ervaringscijfers zijn er alleen nog maar voor het eerste halfjaar, maar lijken rond de 20 stortingen gemiddeld uit te komen.

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>	
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld afval	9.594	
Overige inkomsten taakveld excl. heffingen	-1.676	
Netto kosten taakveld	7.918	64,6%
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Kwijtschelding	768	6,3%
Handhaving	112	0,9%
Heffing en invordering belastingen	427	3,5%
Toe te rekenen BTW	1.316	10,7%
Overhead	469	4,0%
Blink Reiniging	1.220	10,0%
Totale kosten	12.252	100%
Opbrengst heffingen	12.230	99,8%

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat de kosten die noodzakelijk zijn voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen voor het beheer van hemelwater en grondwater betaald worden van de rioolheffing. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het meerjarig tarievenbeleid vastgelegd. Het huidige GRP geldt voor de periode 2024-2027, waarin ook de kostenonderbouwing is opgenomen.

Vanuit de opzet van de kostentoerekening is ervoor gekozen om in het meerjarig investeringsplan de maatregelen in het kader van de klimaatadaptatie te temporiseren; zonder aan de essentie daarvan te tornen. Het tarief kan daardoor dalen met 9,1% naar € 170,52. Hiermee blijft Helmond nagenoeg op het maximaal toegestane niveau van kostendekking. Helmond kent twee categorieën voor de tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³.

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>	
Kostendekkendheid rioolheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld Riolering	5.113	61,6%
Dotatie aan voorziening riolering	-1.535	-18,5%
<i>Netto kosten product</i>	<i>3.578</i>	<i>43,1%</i>
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Kwijtschelding	535	6%
Toe te rekenen BTW	1.821	22,0%
Overhead	677	8,2%
Waterlopen	180	2,2%
Totale kosten *	8.326	100,0%
Opbrengst heffingen	8.295	99,6%

*Totale kosten zijn inclusief de dotatie aan de spaarvoorziening voor toekomstige investeringen

Hondenbelasting

Voor het houden van een hond binnen de gemeente heffen we hondenbelasting. Deze algemene belasting wordt ingezet voor de bestrijding van de gevolgen van hondenoverlast. Alleen de perceptiekosten van de heffing van hondenbelasting worden hierop in mindering gebracht. In de gemeente worden per 1 januari 2024 ongeveer 8.900 honden gehouden. Controle op het hondenbezit wordt uitgevoerd door een externe dienstverlener. De tarieven stijgen met 2,8% t.o.v. 2024.

Parkeerbelasting inclusief naheffingen

De parkeertarieven worden voor 2025 door de systematiek van tweejaarlijkse indexering verhoogd met de percentages voor inflatiecorrectie van 2024 en 2025. Het standaard uurtarief wordt daardoor verhoogd naar € 2,55.

Tarief naheffing

Als op aangewezen plaatsen voor betaald parkeren de parkeerbelasting niet wordt betaald, kan hiervoor een naheffingsaanslag worden opgelegd. De controles worden uitgevoerd met behulp van een scanauto, wat een beter betaalgedrag moet stimuleren door beter toezicht.

De opbrengsten uit naheffingen mogen de kosten van parkeercontroles niet overschrijden. Daarom is hieronder een tabel opgenomen waarin we de mate van kostendekkendheid weergeven.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid naheffingen parkeren	(in €)	(in %)
Vaste informatieverwerkingskosten	222	36%
Variabele informatieverwerkingskosten	27	4%
Personeelskosten	293	47%
Overhead	84	13%
Totale kosten	626	100%
Opbrengst naheffingen	626	100%

Het tarief voor de naheffingsaanslag wordt voor 2025 met € 2,95 verhoogd naar € 68,75. Overigens is er een wettelijk maximumtarief voor de kosten van een naheffingsaanslag door de minister van BZK vastgesteld. Voor het jaar 2025 is dat maximum € 78,80. Hiermee blijft het tarief ruim onder dit bedrag.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben of plaatsen van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze belasting geldt als algemeen dekkingsmiddel. Gebleken is dat de precariobelasting tot wisselende opbrengsten kan leiden; de mate van gebruik van de openbare ruimte is moeilijk te voorspellen.

Het merendeel van de inkomsten uit precariobelasting is afkomstig van het gebruik van gemeentegrond voor terrassen, uitstallingen, bouwplaatsen en standplaatsen. Daarnaast wordt op grond van overeenkomsten ook betaald voor het gebruik van gemeentegrond door brandstofpompen, die gebruik maken van de openbare ruimte.

Via regelmatige controles wordt het gebruik van gemeentegrond gevolgd, waarna bij constatering van belastbare feiten een aanslag precariobelasting volgt.

In de afgelopen jaren is de precariobelasting voor een groot deel niet opgelegd, om zwaar door de diverse crisissen getroffen sectoren, met name de horeca en detailhandel te ontzien. Dit betrof vooral de precariobelasting voor terrassen en uitstallingen.

Net als in 2024 wordt ook in 2025 de volledige heffing weer opgelegd, dus ook de hiervoor genoemde categorieën.

Toeristenbelasting

Vanaf 2017 kent de gemeente Helmond toeristenbelasting. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Vanaf de invoering van deze heffing is het tarief nooit verhoogd. Dit jaar wordt ervoor gekozen dat wel te doen, waarbij het tarief iets onder het landelijk gemiddelde blijft van € 3,73. Wij baseren ons hierbij op de berekening door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) in de Atlas lokale lasten 2024.

Het standaardtarief is vastgesteld op € 3,00 per persoon per nacht voor deze accommodaties. Voor campings geldt het standaardtarief van € 2,00 per persoon per nacht. Er gelden vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, verblijf in zorginstellingen en de scouting. De opbrengsten worden onder andere gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond.

Het aantal overnachtingen in Helmond is ook afgelopen jaar weer gestegen, waardoor de raming naar verwachting zonder problemen gerealiseerd kan worden.

Marktgeden

Bij de tarieven voor marktgeden is ook voor 2025 gekozen voor de algemene indexering van 2,8%. De promotiegeden worden uitsluitend voor de zaterdagmarkt opgelegd. Ook dit tarief is geïndexeerd met bovenstaand percentage. Dit bedrag wordt door de gemeente geïncasseerd voor de marktrecamecommissie.

Verder wordt er gewerkt met geprivatiseerde markten, waarbij wel marktgeden in rekening worden gebracht. Die worden vervolgens uitgekeerd aan de organisatoren van de betreffende markten, die ook de lasten ervan dragen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kleinere markten.

Ondernemersfonds: reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De tarieven voor reclamebelasting worden jaarlijks aangepast bij het opstellen van de begroting voor het volgende jaar. We kijken daarbij naar de kosten die verbonden zijn aan het activiteitenprogramma van het centrummanagement en de winkelboulevard aan de Engelseweg, verhoogd met de perceptiekosten van de gemeente, die samenhangen met deze heffing.

De tarieven voor de reclamebelasting worden voor 2025 verhoogd met de indexering van 2,8%. De activiteiten van de winkelboulevard aan de Engelseweg zijn opgenomen in het programma van de Stichting Bedrijventerreinen. Deze stichting zorgt ook voor een aparte administratie van kosten en opbrengsten.

Sinds 2013 is een gemeentebreed Ondernemersfonds opgericht, waaruit allerlei activiteiten ter bevordering van het ondernemersklimaat in de stad kunnen worden gefinancierd. Dit is een initiatief van de gezamenlijke ondernemersverenigingen, namelijk: de Stichting Centrummanagement en de Stichting Bedrijventerreinen en Wijkmanagement Helmond (de federatie van buurt- en wijkwinkelcentra), die het gemeentebestuur hier nadrukkelijk om gevraagd hebben. Het gaat hier om een opslag op de al bestaande onroerendezaakbelasting, die alle niet-woningen over de gehele stad aangaat. De extra OZB-inkomsten (ongeveer 8% van de totale OZB-inkomsten van niet-woningen) worden als subsidie verstrekt aan de Stichting Ondernemersfonds. Deze zorgt voor de verdeling van de gelden via zogenaamde trekkingsrechten over alle partijen.

Leges

Voor de Legesverordening moet het uitgangspunt van maximaal kostendekkende tarieven nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overschrijding hiervan leidt tot onnodige risico's voor de gemeente. Wel is kruissubsidiëring mogelijk waarbij een onderdekking op het ene product uit de legesverordening mag worden gecompenseerd met een surplus aan inkomsten op een ander product.

De transitie naar een nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft geleid tot een volledig nieuwe Legesverordening, gebaseerd op de nieuwe modelverordening van de VNG. In het afgelopen jaar zijn er diverse wijzigingen van de oorspronkelijke verordening geweest als gevolg van de ervaringen die in de eerste periode in de praktijk zijn opgedaan. Dat zal zeker minder worden.

Van rijkswege zijn maximumtarieven voor een aantal producten ingevoerd, zoals voor onder andere reisdocumenten en rijbewijzen. De gemeente Helmond hanteert deze maximumtarieven. De gemeente Helmond maakt gebruik van een geautomatiseerd systeem - [Kostendekking.nl](https://www.kostendekking.nl) - om de

mate van kostendekkendheid van de leges in beeld te brengen. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)

Legesverordening	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
Kostendekking hoofdstuk 1 (o.a. reisdoc./rijbewijzen)	€ 1.591	€ 595	€ 2.186	€ 2.020	92,41%
Kostendekking hoofdstuk 2 (o.a. omgevingsvergunning)	€ 1.986	€ 1.608	€ 3.594	€ 3.420	95,16%
Kostendekking hoofdstuk 3 (o.a. horeca/evenementen)	€ 64	€ 48	€ 112	€ 51	45,54%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 3.641	€ 2.251	€ 5.892	€ 5.491	93,19%

Voor een verdere uitwerking verwijzen we naar de legesverordening 2025 met bijbehorende tarieventabel.

5.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en Invorderingswet bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In Helmond zijn ook voor 2025 alleen de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en afvalstoffenheffing in de kwijtschelding betrokken.

De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de geboden beleidsvrijheid. Zo kent de gemeente Helmond al jaren het beleid om de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 stelt de norm op 90% van de bijstandsnorm). Daarnaast is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen voor gemeentelijke privé-belastingen. Ook wordt gebruik gemaakt van de toegestane verruiming van de vermogensnorm, waardoor afwijzing van kwijtschelding op een kleine buffer om tegenvallers op te vangen niet meer zo vaak voorkomt.

Ongewijzigd is de mogelijkheid voor kwijtscheldingsgerechtigden om via geautomatiseerde toetsing bij het Inlichtingenbureau kwijtschelding te krijgen. De gemeente maakt van deze mogelijkheid gebruik, wat zowel voor de inwoner als voor de gemeente onnodige administratieve lasten voorkomt of zoveel mogelijk beperkt. Door de invoering van Kwijtschelding 3.0 zal de (verbeterde) geautomatiseerde toets nog efficiënter kunnen worden ingezet.

Het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de “Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen” en de “Leidraad invordering gemeentelijke belastingen”.

No-cure-no-pay-bureaus bij ingediende bezwaarschriften

Al enige jaren is (ook landelijk) een toename te zien van het aandeel bezwaarschriften, dat namens belastingschuldigen wordt ingediend door no-cure-no-pay-bureaus (NCNP). Natuurlijk is het prima dat inwoners en bedrijven zich laten ondersteunen door gespecialiseerde partijen bij de indiening van een bezwaarschrift, maar inmiddels is de massaliteit enorm toegenomen. Een door een NCNP-bureau ingediend bezwaarschrift is standaard voorzien van een verzoek om proceskostenvergoeding. Het bedrag dat daarmee is gemoeid is een veelvoud van de daadwerkelijke vermindering van de aanslag, vaak wel het 20-voudige of meer.

In 2024 is een wijziging in de hoogte van de kostenvergoeding tot stand gekomen door aangepaste regelgeving vanuit Den Haag, maar een uitspraak van de Hoge Raad heeft deze wijziging weer deels ongedaan gemaakt. Hierdoor is er wederom grote onzekerheid ontstaan over de hoogte van de proceskostenvergoedingen en als gevolg daarvan het te verwachten aantallen bezwaarschriften. Die aantallen zijn in 2024 wel gedaald, maar de beroepen zijn flink toegenomen.

De vergoedingen die jaarlijks uitgekeerd moeten worden aan deze NCNP-bureaus schommelen flink, maar lopen al enkele jaren op tot meerdere honderdduizenden euro's per jaar. Middels de reguliere P&C-producten houden wij u op de hoogte van de verwachte kosten.

Ontwikkelingen WOZ

Samenhangende Objecten Registratie

De Samenhangende Objectenregistratie (SOR) – Richtlijn 2025 wordt een landelijk uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid.

De verschillende bestaande basisregistraties (waaronder BGT, BAG en WOZ) vertonen tot nu toe weinig samenhang. De registraties zijn op verschillende momenten en gescheiden van elkaar ontstaan en dat heeft ertoe geleid dat gegevens over (nagenoeg) hetzelfde object (zoals gebouwen, wegen of openbare ruimten) verspreid zijn geraakt over verschillende registraties met elk hun eigen inhoud, processen om gegevens bij te houden en ICT-systemen.

Met de SOR wordt beoogd om meer samenhang aan te brengen tussen de verschillende objecttypen en de eigenschappen die daarover worden bijgehouden. Hiermee kunnen bijhoudingsprocessen worden vereenvoudigd, de informatievoorziening flexibeler worden opgezet en de wensen van gebruikers om meer samenhangende informatie worden ingewilligd.

Informatiemodel WOZ

Het Informatiemodel WOZ (IMWOZ) geeft de volledige inhoudelijke beschrijving van de WOZ-administratie. Het IMWOZ-model vormt de vervanging van de Catalogus WOZ, de Catalogus WOZ-gegevens voor afnemers en het Gegevenswoordenboek WOZ.

In het IMWOZ-model worden diverse wijzigingen gedefinieerd. Het in één keer doorvoeren van alle wijzigingen is een te grote operatie. Daarom zal de invoering fasegewijs plaatsvinden, waarbij steeds een wijziging wordt opgepakt, die de meeste urgentie heeft en/of die het beste aansluit op andere ontwikkelingen in de WOZ-administratie.

- Fase 1: Wijziging modellering van belanghebbende niet-woningen (start 2023);
- Fase 2a: Wijziging tot uniformering WOZ-objecten (Aanpassen codering type WOZ object, toevoegen attribuut 'functie', 'aanduiding repeterend' en 'aanduiding in aanbouw');
- Fase 2b: Wijziging tot uniformering WOZ-deelobjecten (Aanpassen codering type WOZ deelobject, toevoegen attribuut 'materiaalcode deelobject' en 'aanduiding in aanbouw deelobject');
- Fase 3: Aanbrengen van onderscheid tussen fysieke deelobjecten en taxatiekenmerken.

5.1.5 Overzicht tarieven

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven, waarmee inwoners en bedrijven te maken kunnen krijgen.

	2023	2024	2025
Onroerende zaakbelastingen			
- tarief eigenaren woningen	0,1187%	0,1262%	0,1297%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,2440%	0,2673%	0,2802%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1934%	0,2156%	0,2185%
Afvalstoffenheffing			
- Vastrecht	206,52	230,52	225,84
- Vast bedrag gezamenlijke inzameling *	251,72	230,52	269,38
- tarief per lediging 140 lt	5,65	6,05	6,22
- tarief per lediging 240 lt	9,72	10,40	10,69
- per aanbieding verzamelcontainer		2,16	2,22
Rioolheffing			
- basistarief per jaar	186,96	187,56	170,52
Hondenbelasting			
- tarief 1e hond	66,96	71,46	73,56
- tarief 2e hond en volgende	133,92	143,28	147,12
- kenneltarief	334,80	358,20	367,80
Marktgeden			
- Zaterdagmarkt (per m2 per kwartaal)	10,60	11,30	11,60
Reclamebelasting (basis)			
- Centrumgebied per jaar	487,20	522,00	536,40
- Engelseweg per jaar	492,00	526,80	541,20
Leges (meest voorkomende producten)			
- Paspoorten jonger dan 18 jaar **	58,85	63,40	65,70*
- Paspoorten 18 jaar en ouder **	77,75	83,85	86,85
- vervangende ID-kaarten **	34,25	36,90	38,25
- ID-kaarten jonger dan 18 jaar **	37,95	40,90	42,35
- ID-kaarten 18 jaar en ouder **	70,35	75,80	78,50
- Rijbewijzen **	44,65	48,15	51,10
Wabo / bouwactiviteiten:***:			
- Normkosten t/m € 500.000	35 ‰		
- Normkosten € 500.000 - € 5.000.000	26,5 ‰		
- Normkosten € 5.000.000 - € 10.000.000	20 ‰		
- Normkosten t/m € 500.000	10 ‰		

* Betreft voornamelijk hoogbouw en complexen met verzamelcontainers, v.a. 2024 vallen deze meestal onder vastrecht plus stortingen.

** Betreft de voorgestelde maximumtarieven voor de reisdocumenten 2025. Deze moeten nog door het Rijk worden vastgesteld. Voor rijbewijzen is dat nog niet bekend.

*** Gewijzigde systematiek v.a. 2024 i.v.m. invoering Omgevingswet, afhankelijk van gebruiksfuncties en gebruiksooppervlakte.

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijke risico's verbonden. Hier kunnen we diverse maatregelen tegen treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de resterende risico's is het nodig financiële middelen aan te houden om eventuele nadelen op te vangen. Hierbij is van belang dat de uitvoering van gemeentelijk beleid gecontinueerd wordt.

Deze paragraaf is één van de wettelijk voorgeschreven paragrafen en hij bevat de volgende informatie: □

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basisset van 5 voorgeschreven financiële sturingskengetallen.

5.2.1 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Risico: de kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. De volgende onderdelen beschouwen we als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve;
- Algemene reserve Grondbedrijf;
- Begrotingsbudget 'onvoorzien incidenteel';
- Onbenutte belastingcapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit: financiële vertaling van de risico's die de gemeente loopt, waardoor we een inschatting kunnen maken van de middelen die de gemeente minimaal nodig heeft om die risico's op te kunnen vangen.

Weerstandsvermogen: de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

5.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze te voorkomen of kunnen ernstige gevolgen mogelijk worden beperkt.

Risico's worden geïventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van weerstandscapaciteit zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's worden opgevangen door specifieke bestemmingsreserves;
- Interne beheermaatregelen;
- Bij investeringsprojecten houden we rekening met onvoorziene kosten;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen. De gemeente Helmond heeft bijna alle verzekeringen in huis die gewenst, noodzakelijk of verplicht zijn. Het eigen risico op deze verzekeringen is relatief laag. Door de mondige inwoner, juridisering van de samenleving (claimcultuur) en cybercrime staan verzekeraars onder druk. Hierdoor is de tendens dat premies worden verhoogd en service/dekking wordt geminimaliseerd. Om hierop in te spelen, maken we als gemeente altijd een bewuste keuze of we een risico verzekeren of in eigen beheer opvangen.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Van ieder risico maken we een inschatting van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's benoemen we wel, maar drukken we niet in euro's uit;
- Onze ratio weerstandsvermogen dient minimaal 1,5 te zijn. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit actualiseren we bij de begroting en de jaarrekening.

5.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid hiervoor aangepast dienen te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve vrij aanwendbaar	76.816
Algemene reserve grondbedrijf	45.983
Post onvoorzien incidenteel	250
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>	123.049
Onbenutte belastingcapaciteit	140
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>	140
Totale weerstandscapaciteit	123.189

De incidentele weerstandscapaciteit is € 123 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en het begrotingsbudget voor onvoorziene tegenvallers.

De structurele weerstandscapaciteit is € 0,14 miljoen

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen en haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen.

De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds. Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.

In 2025 is de artikel12-norm voor de OZB-opbrengst 0,1595% van de WOZ-waarde. Het tarief voor woningen in 2025 is 0,1297% van de WOZ-waarde. De tarieven voor de niet-woningen zijn 0,2857% (eigendom) en 0,2281% (gebruikers) van de WOZ-waarde.

Uit de gehanteerde formule uit de meicirculaire 2024 (redelijk peil) volgt, dat de gemeente Helmond een gewogen gemiddelde OZB-tarief van 0,1590% kent en nog een ruimte van € 0,09 miljoen heeft voor het jaar 2025. De kostendekking van afvalstoffen- en rioolheffing in de gemeente Helmond is net als de totale berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in de onderstaande tabel terug te vinden en laat een minimale ruimte voor verhoging zien.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

(bedragen x € 1.000)			
Belastingcapaciteit	Huidige inkomsten	Maximale inkomsten*	Onbenutte capaciteit
OZB	30.590	30.680	90
Afvalstoffenheffing	12.230	12.250	20
Rioolheffing	8.300	8.330	30
Totaal	51.120	51.260	140

* Dit is de opbrengst aan OZB-belastingen, wanneer de tarieven gelijk zouden zijn aan de artikel 12-norm (0,1729% van de WOZ-waarde). Voor Afvalstoffen- en Rioolheffing geldt, dat kostendekking wordt bepaald op begrotingsbasis.

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen. Er is landelijk voor gekozen om voortaan de verschillen tussen gemeenten in beeld te brengen via een landelijke benchmark, uitgevoerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). De totale woonlasten voor Helmond (niveau 2024) liggen met 94,11% iets onder het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het COELO (Bron: COELO Atlas van de lokale lasten 2024).

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen. De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zeer klein (factor 0,1)
- Klein (factor 0,3)
- Midden (factor 0,5)
- Groot (factor 0,7)
- Zeer groot (factor 0,9)

Voor een aantal risico's zijn al beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregelen brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit. Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

In onderstaand overzicht staan de gekwantificeerde risico's en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

(bedragen x € 1.000)

Nr. Risico's	I/S	kans	Grondslag		Beheersing	Dekking	Restrisico
				risico's			
1. Juridische claims	I	0,3		PM			PM
Open einderegeling WMO/Jeugd/	I	0,5	3.953		Reserve Sociaal	1.976	0
2a. rondkomen					Domein		
2b. Participatiewet BUIG	I	0,1	5.258		Alg.res Senzer/ Reserve I-deel	526	0
3a. Verstrekte geldleningen	I	0,1	22.100				2.210
3b. Borgstellingen	I	0,1	58.900				5.890
4. Vennootschapsbelasting	I	0,5		PM			PM
5. Fiscale claims	I	0,1		PM			PM
6. Cyberrisico's	I	0,1	12.000				1.200
7. Calamiteiten	I	0,1	6.000				600
8. Prijsontwikkeling bouwkosten	I	0,7	11.000				7.700
Risico's Algemeen							17.600
9. Grondbedrijf				27.000			27.000
Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf							44.600

Ad 1. Juridische claims

De gemeente Helmond loopt juridische risico's. De omvang van het risico laat zich moeilijk schatten. De kans op juridische claims wordt als laag gewaardeerd.

2a. Sociaal Domein

Bijna alle regelingen binnen het Sociaal Domein zijn open einderegelingen op basis van uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt risico's met zich mee als de vraag naar zorg groter is dan voorzien. Afgelopen jaren was sprake van stijgende kosten voor specialistisch jeugdzorg waardoor het budget voor jeugdzorg is overschreden. In 2024 zijn we gestart met het verkennen van beheersmaatregelen te komen voor het onderdeel Jeugd, waarmee we duurzaam binnen de begroting uitkomen. We gaan

voor de bepaling van het risicobedrag uit van een 5% overschrijding van het budget wat leidt tot een risico van ongeveer € 4 miljoen. De grondslag voor dit risico is gebaseerd op de budgetten Wmo, Jeugd en rondkomen vanuit de jaarrekening 2023.

2b. Participatiewet Gebundelde uitkering (BUIG)

Aangezien de BUIG het karakter heeft van een open eindregeling, is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig. De Participatiewet wordt voor de deelnemende gemeenten uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling Senzer. Na inzet van het weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. Uit de begroting 2025 van Senzer blijkt dat het weerstandsvermogen van Senzer voldoende is om de risico's zelf op te vangen. De kans dat we als gemeente worden aangesproken op ons aandeel wordt als klein ingeschat.

3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het volume van verstrekte geldleningen en borgstellingen is ten opzichte van vorig jaar nagenoeg gelijk gebleven. Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt € 22,1 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 58,9 miljoen. De kans dat er een beroep wordt gedaan op de gemeente wordt als beperkt ingeschat. Op basis hiervan bedraagt het waarschijnlijke risico € 8,1 miljoen.

4. Vennootschapsbelasting

De gemeente is sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De mate waarin een fiscaal verlies of een winst wordt gerealiseerd is hoofdzakelijk afhankelijk van het grondbedrijf. Resultaten fluctueren aanzienlijk en zijn afhankelijk van de waardering van initiële grondexploitaties, vaststelling nieuwe projecten, afsluiting lopende projecten, planwijzigingen nadien, complexe fiscale regels met betrekking tot renteaftrek en kostenontwikkelingen.

5. Fiscale claims

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen kan er altijd onverwacht een claim van de belastingdienst ontstaan. Dit wordt veroorzaakt door de complexiteit van de fiscale wetgeving en de verwevenheid daarvan in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico. De belastingdienst kan eventuele fouten herstellen over de periode van de afgelopen vijf jaar waardoor het financieel risico aanzienlijk kan zijn. De gemeente is Horizontaal Toezicht met de belastingdienst overeengekomen, waardoor continue in overleg wordt getreden. De kans op fiscale claims wordt dan ook laag gewaardeerd.

6. Cyberrisico's

De informatiebeveiligingsdienst van de VNG geeft aan dat voor overheden het risico op schade door een mogelijke cyberaanval toeneemt. Er zijn landelijk meer meldingen van ransomware met destructieve gevolgen en er worden steeds meer kwetsbaarheden in software geregistreerd. Ook zijn gemeenten afgelopen jaren regelmatig geconfronteerd met incidenten die ontstaan zijn bij derden waarbij de gevolgen in de eigen gemeente merkbaar waren. Een gemeente neemt deel in veel samenwerkingsverbanden en maakt gebruik van diensten van derden zoals softwareleveranciers.

Gemeente Helmond heeft waardevolle informatie te verliezen of kan schade lijden als informatie niet meer beschikbaar is. De kans dat de gemeente te maken krijgt met cybercrime wordt als groot ingeschat. De kans dat dit omvangrijke gevolgen heeft voor de applicaties en de bedrijfsvoering wordt echter als klein ingeschat. Er wordt continu geïnvesteerd in infrastructuur en medewerkers om deze risico's te beheersen. Daarnaast is een verzekering afgesloten met een beperkte dekking voor de schade en een dekking voor expertise om de omvang van de schade te beperken. De uitdaging voor komend jaar is gelegen in een versterking van het volwassenheidsniveau voor informatiebeveiliging om in te spelen op een voortdurend stijgend dreigingsbeeld.

7. Calamiteiten

Calamiteiten en (natuur)rampen hebben een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Hierbij kunnen grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt.

8. Prijsontwikkeling bouwkosten

De onvoorspelbare markt zorgt ervoor dat het prijsverloop moeilijk is in te schatten. Het kan daardoor voorkomen dat de huidige budgetten niet meer toereikend zijn. We houden rekening met een verwachte gemiddelde prijsstijging van 11 miljoen op de openstaande budgetten, na aftrek van De Braak.

9. Grondbedrijf

Het grondbeleid van Helmond ligt vast in de nota grondbeleid 2024. Deze begroting is opgesteld vóór de behandeling van de nota grondbeleid in de raad. De paragraaf Grondbeleid geeft een nadere onderbouwing en toelichting op de uitvoering daarvan.

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening een uitgebreide herziening gedaan van de te verwachten eindresultaten op de Bouwgronden in Exploitatie (BIE). Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op dit moment bekende omstandigheden en feiten. Naast deze omstandigheden en feiten zijn er echter ook nog onvoorziene risico's. Het grondexploitatieproces is namelijk een langlopend proces. De einddata van de langstlopende projecten (Brandevoort 2 op 1 januari 2039 en Automotive Campus op 1 januari 2041) liggen nog ver weg. De verhouding tussen deze onvoorziene risico's in de grondexploitatie en de middelen die we hebben om deze risico's op te vangen bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf.

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

De stand van de reserve grondbedrijf inclusief het jaarrekening resultaat van 2023 is € 62,0 miljoen. In de nota grondbeleid 2024 is besloten dat de voorziening voor verwachte verliezen wordt opgehoogd van contante waarde naar eindwaarde. Deze ophoging van € 16,0 miljoen wordt gedekt uit de reserve grondbedrijf. De stand van de reserve grondbedrijf wordt daarmee € 46 miljoen.

Op de BIE's met een verwacht positief eindresultaat zit nog een winstpotentie van in totaal ruim € 14,0 miljoen (op eindwaarde). Deze winsten zullen in de komende jaren worden bepaald volgens de Percentage of Completion (POC) methode en worden toegevoegd aan de reserve grondbedrijf.

Risicoanalyse

Bij de jaarrekening 2023 is een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd op de grondexploitaties. Daarbij is bepaald dat het risicobedrag ligt tussen de € 10 en € 27 miljoen. Bij de jaarrekening 2024 zal bij de uitgebreide herziening van de grondexploitaties ook weer een nieuwe risicoanalyse worden uitgevoerd.

Algemene risico's

Netcongestie

Netcongestie treedt op als de vraag naar transport van elektriciteit groter is dan de capaciteit van het elektriciteitsnet. Gemeente Helmond krijgt hier steeds meer mee te maken bij de realisatie van projecten voor de stad.

5.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio 2,76 namelijk:

$$\frac{\text{€ 123,19 miljoen}}{\text{€ 44,6 miljoen}}$$

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich namelijk tegelijkertijd voor.

De berekende ratio van 2,76 voldoet aan de streefwaarde zoals van minimaal 1,5 zoals vastgelegd in de financiële verordening.

5.2.6 Financiële kengetallen

Gemeenten zijn volgens het BBV verplicht om 5 financiële kengetallen op te nemen in hun begroting en jaarrekening om inzicht te geven in hoe ze er financieel voor staan. Het bestuur wordt hiermee in staat gesteld om beter te sturen op de financiële positie. De kengetallen zijn voorgeschreven maar niet genormeerd.

We berekenen de kengetallen op basis van het balansbeeld ultimo 2025. In de tabel staan de actuele kengetallen zoals berekend bij deze begroting. Daarnaast staan in de tabel ook de kengetallen van de jaarstukken 2023 en de begroting 2024. Op basis van dit beeld is de conclusie dat de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geen aanleiding geeft tot bijsturing. Onder de tabel geven we een toelichting op de kengetallen afzonderlijk.

Financiële kengetallen	Jaarstukken	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1.a Netto schuldquote	36,1%	38,8%	40,8%	49,4%	46,9%	47,4%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	26,0%	38,8%	40,8%	49,4%	46,9%	47,4%
2. Solvabiliteitsratio	50,5%	50,9%	50,8%	46,7%	45,3%	45,7%
3. Structurele exploitatieruimte	0,1%	3,0%	0,1%	-2,1%	-0,4%	-0,2%
4. Grondexploitatie	26,9%	23,6%	28,3%	29,2%	20,8%	16,8%
5. Belastingcapaciteit	89,4%	90,6%	89,4%	89,4%	89,4%	89,4%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast vergeleken met de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is. In het algemeen geldt hoe lager het percentage, hoe beter. Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan opgevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie. Tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is flexibeler dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage. De totale woonlasten voor Helmond liggen iets onder het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het Coelo.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In het beheer van de openbare ruimte gaan jaarlijks forse, grotendeels structurele, budgetten om. Dit zijn niet alleen budgetten voor dagelijks onderhoud, maar ook voor meer of minder grootschalige renovaties en reconstructies van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Deze middelen zetten we in om zo veel mogelijk bij te dragen aan de maatschappelijke doelen. Met andere woorden; maatschappelijke meerwaarde creëren en aansluiting bij de strategische agenda van Helmond en het ambitieakkoord.

De inzet van middelen voor het beheer van de openbare ruimte wordt voor een belangrijk deel gestuurd vanuit een technische invalshoek. Hiernaast staan de thema's klimaatadaptatie en vergroenen centraal. Ook thema's als gezondheid, biodiversiteit, recreatie, mobiliteit en smart city nemen we mee om de prioritering van het uitvoeringsprogramma te bepalen. Ingrepen in de openbare ruimte worden afgewogen op basis van kosten, prestaties/maatschappelijke meerwaarde en risico's. Hierbij zorgen we dat het onderhoudsniveau van de openbare ruimte in stand blijft

Beheer en onderhoud van kapitaalgoederen wordt uitgevoerd op basis van een integraal beheerkader. Deze is nodig om de kapitaalgoederen goed te kunnen beheren en zicht te hebben op de benodigde middelen.

5.3.1 Wegen

De gemeente is aansprakelijk wanneer schade en/of letsel ontstaat door nalatigheid in het uitvoeren van haar beheertaken. Het is de zorgplicht van de gemeente om haar wegen op een verantwoorde wijze te beheren en te onderhouden. Dit betekent vanzelfsprekend dat de gemeente goed rentmeesterschap als taak heeft voor het omgaan met het kapitaalgoed wegen

Wat willen we bereiken en op welke manier

We zorgen ervoor dat de wegen in Helmond functioneel, veilig en comfortabel zijn voor alle gebruikers. Het gaat daarbij om het op orde hebben van de kwaliteit van de wegen, voetpaden, fietspaden, pleinen en overige verblijfsgebieden. De gemeente Helmond hanteert hiervoor onderhoudsniveau C zoals afgesproken met de gemeenteraad (zie assetsheet wegen 2021-2024).

Om dit te bereiken voeren wij onderhoud en vervangingsinvesteringen uit. Hiervoor worden alle verhardingen in Helmond elke twee jaar geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden in de praktijk getoetst. Hieruit volgen de onderhouds- en investeringsprogramma's.

Met onderhoud wordt bedoeld het herstraten van bestratingsmateriaal, het repareren van asfalt of het vervangen van asfaltdeklagen van wegen. Met investeringen vanuit het wegbeheer worden reconstructies, herinrichtingen en volledige vervanging van verhardingen uitgevoerd.

Het onderhoud van de bestrating wordt door 3 aannemers uitgevoerd waarmee een meerjarig contract is afgesloten. Elke aannemer is verantwoordelijk voor een rayon. De gemeente Helmond hebben we hiervoor opgesplitst in 3 rayons. Voor het asfaltonderhoud worden bestekken opgesteld. De uitvoering van dit onderhoud vindt jaarlijks plaats. De investeringsprojecten vanuit het wegbeheer worden uitgevoerd via de "meerjarenplanning investeringen wegen 2024-2028".

Met deze wijze van wegbeheer hebben wij een actueel beeld van de verhardingskwaliteit en kan er tijdig worden geanticipeerd om kwaliteitsvermindering van het verhardingsareaal te beperken.

Investeringsprojecten worden integraal afgestemd met de vakdisciplines binnen het fysieke domein voor koppelkansen. Hier wordt ook gekeken naar de maatschappelijke opgaven zoals het inbedden van klimaat-adaptieve maatregelen of rolstoelvriendelijke inrichting.

Wat mag het kosten

Het wegonderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van afgerond € 1.700.000. Op basis van de meest actuele wegininspectie (eind 2023) is geconstateerd dat in 2025 eenmalig extra geld nodig is voor het op peil houden van het onderhoudsniveau. Het betreft een bedrag van € 900.000.

Voor de investeringen vanuit het wegbeheer is jaarlijks een krediet beschikbaar. Deze kredieten worden per jaar gevoteerd via de begrotingsbehandeling waarbij ook al een voorlopige reservering van deze kredieten is gemaakt in een 3-jaren doorkijk. Deze staan in de begroting vermeld als "wegen regulier" onder kansrijke investeringen. Ondanks de forse prijsstijgingen kunnen de investeringsprojecten voorlopig nog worden opgevangen binnen de huidige beschikbare investeringskredieten welke niet zijn geïndexeerd t.o.v. 2021. Dit komt omdat vanwege personele ondercapaciteit niet het volledige investeringsvolume binnen de beoogde investeringsjaren kan worden omgezet. Dit betekent wel dat er sinds enkele jaren een steeds grotere achterstand in de uitvoering van het meerjareninvesteringsprogramma Wegen is opgebouwd. Op het moment dat het uitvoeringstempo omhoog gaat, kan niet meer worden volstaan met het huidige niveau van de investeringskredieten. Het is daarom op termijn onontkoombaar dat de investeringskredieten substantieel moeten worden opgehoogd.

5.3.2 Onderhoudsplan kunstwerken

Wat willen we bereiken en op welke manier

Er is een beheerplan voor Civieltechnische Kunstwerken. In dit plan wordt benoemd hoe we omgaan met onderhoud en vervanging voor duurzame instandhouding op korte en lange termijn. De gemeente telt 228 civieltechnische kunstwerken (inclusief fonteinen) waaronder 19,5 km aan water- en/of grondkeringsvoorzieningen.

Voor 2025 staan de volgende grootschalige werkzaamheden op de planning of in voorbereiding:

- Vervanging van sluis 8 en 9
- Herstelwerkzaamheden brug Kasteel Traverse

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van € 340.000. Voor de vervanging van de sluisen is een apart investeringskrediet beschikbaar.

5.3.3 Waterlopen/waterpartijen

Wat willen we bereiken en op welke manier

De gemeente heeft ruim 160 km waterloop in onderhoud en daarnaast nog allerlei openbare stadsvijvers van in totaal 18 hectare. Met Waterschap Aa en Maas is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor het onderhoud van een aantal leggerwatergangen in het stedelijk gebied. In veel gevallen voert de gemeente het onderhoud uit in deze wateren en ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap. Het reguliere maaiwerk wordt in het najaar uitgevoerd. Op een aantal locaties wordt gefaseerd gemaaid om de bestaande ecologische waarden in stand te houden en/of ecologische waarden te ontwikkelen. Op een aantal andere locaties wordt eerder gemaaid in verband

met verkeersveiligheid en/of sociale veiligheid. Dit gebeurt in overeenstemming met de Wet Natuurbescherming.

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van € 300.000.

5.3.4 Onderhoudsplan rioleringen

Met de komst van de Omgevingswet is het gemeentelijk rioleringsplan één van de programma's van de Omgevingswet geworden. Het 'Water- en rioleringsprogramma (WRP)' geeft hier vorm aan. We onderbouwen hoe we invulling geven aan de drie gemeentelijke zorgplichten:

- de inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- de verwerking van afvloeiend hemelwater;
- het beperken van de nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

De looptijd van dit WRP is van 2024 tot en met 2028. In dit programma krijgen klimaatadaptatie en oppervlaktewater een meer prominente rol.

Wat willen we bereiken en op welke manier

In dit programma is het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd. De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, worden jaarlijks opgenomen in een Operationeel Programma Rioleringen (OPR).

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van jaarlijks € 930.000. Omdat de uitgaven jaarlijks een constant peil hebben worden deze direct ten laste van de exploitatie gebracht.

5.3.5 Onderhoudsplan groen

Stedelijk groen

Stedelijk groen en bomen zijn belangrijk voor de klimaatbestendigheid en leefbaarheid van de stad en haar inwoners. Zo biedt groen mogelijkheden voor het bergen van water. Daarnaast hebben planten, grassen en bomen een verkoelend effect en dienen ze als schuilplaats en voedselbron voor dieren en insecten. Bewoners voelen zich gezonder, hebben minder last van stress en zijn productiever in een groene omgeving.

Het grootste deel van het groen areaal bestaat uit bermen (54%). Daaropvolgend zijn gazons (26%) en struiken (10%). Het grootste deel van het stedelijk groen ligt binnen wijkcentra en wijken (61%). Daarna volgt het groen binnen wijkranden en industrieterreinen (38%). De kleinste omvang voor het areaal van stedelijk groen vinden we terug in het stadscentrum (1%). De asset bomen omvat alle straat- en laanbomen, bomen in bosplantsoenen, knot- en leibomen binnen de gemeente Helmond.

Wat willen we bereiken en op welke manier

We zorgen ervoor dat het openbaar groen in stand blijft en er verzorgd uitziet. De gemeente Helmond hanteert hiervoor onderhoudsniveau A in het stadscentrum. Onderhoudsniveau B wordt in de wijkcentra en wijken gehanteerd. En op het industrieterrein wordt onderhoudsniveau C toegepast, zoals afgesproken met de gemeenteraad (zie assetsheet Stedelijk groen 2021-2024).

Wij voeren onderhoud uit op al het openbaar groen. Binnen het onderhoud wordt onderscheid gemaakt naar dagelijks onderhoud (schoffelen, maaien, zwerfafvalruimen) en technisch onderhoud (snoeien, terugzetten, inboet).

We voeren vervangingsinvesteringen uit op die locaties waar beheer niet meer afdoende is om een verzorgde indruk af te geven. Dan gaat het gehele plantvak op de schop. We hebben in beeld welke locaties dit zijn.

Het onderhoud van het openbaar groen wordt door een samenwerkingsverband van 3 plaatselijke aannemers uitgevoerd waarmee een meerjarig contract is afgesloten.

Het beheer van bomen is gericht op drie uitgangspunten, namelijk: veiligheid, gezondheid en duurzaamheid.

Veiligheid: voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Dit door het realiseren van voldoende doorgang voor verkeer en het verkleinen van het risico op breuk van stam of takken die letsel of schade aan de omgeving kunnen veroorzaken. Dit wordt gedaan door een visuele controle;

Gezondheid: gezonde conditie van bomen, zonder ziekte. Er wordt gestreefd naar een normaal tot goede conditie voor minimaal 95% van het bomenbestand;

Duurzaam: een kwalitatief hoogwaardig bomenbestand waarbij bomen tot volle wasdom komen en oud worden. Dit bij voorkeur zonder kunstmatige groeiplaatsvoorzieningen en zodanig dat ze geen zwaarwegende overlast veroorzaken.

Investeringsprojecten worden integraal afgestemd met de vakdisciplines binnen het fysieke domein voor koppelkansen. Hier wordt ook gekeken naar de maatschappelijke opgaven zoals het inbedden van klimaatadaptieve maatregelen. En er wordt ingezet op meer biodiversiteit.

Wat mag het kosten

Het Stedelijk groenonderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van afgerond € 2.690.000. Vanaf 2025 is er structureel € 550.000 extra toegekend vanwege grote prijsstijgingen.

Voor de investeringen vanuit het Stedelijk groen is jaarlijks een krediet beschikbaar van € 450.000. Deze kredieten worden per jaar gevoteerd via de begrotingsbehandeling waarbij ook al een voorlopige reservering van deze kredieten is gemaakt in een 3-jaren doorkijk.

Het Boomonderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van afgerond € 708.000.

Voor de investeringen vanuit het bomen is jaarlijks een krediet beschikbaar van

€ 450.000. Deze kredieten worden per jaar gevoteerd via de begrotingsbehandeling waarbij ook al een voorlopige reservering van deze kredieten is gemaakt in een 3-jaren doorkijk.

Bomen – Aanpak boomwortelproblematiek

Ook in 2025 worden er locaties aangepakt waar veel overlast is van boomwortels. Plannen worden indien van toepassing voorbereid in overleg en met inbreng van bewoners.

5.3.6 Onderhoudsplan gebouwen

Wat willen we bereiken en op welke manier

De gemeentelijke vastgoedpanden, circa 120 panden en 150.000 m², worden regelmatig technisch onderworpen aan (her)inspectie. Het onderhoudsplan is opgenomen in een meerjaren onderhoudsplanning (MJOP) die in een geautomatiseerd gebouwenbeheerssysteem staat. Naar

aanleiding van ingrijpende renovaties, aankopen en/of verkopen worden de mutaties in panden jaarlijks in deze MJOP verwerkt. Bij de (her)inspectie en actualisatie van het MJOP worden alle gebouwonderdelen beoordeeld op basis van een conditiemeting om zo de kwaliteit te borgen en achterstallig onderhoud te voorkomen voor de toekomst.

Aan objecten die de gemeente eventueel op korte termijn wil verkopen, wordt vooralsnog alleen instandhoudingsonderhoud gepleegd. In het kader van het verhuurgeschikt maken en behoud van panden, blijft de gemeente als contractuele verplichting uiteraard alle daarvoor noodzakelijke onderhoudsactiviteiten verrichten.

De komende jaren worden de panden verder verduurzaamd, inclusief vergroening, in combinatie met het regulier onderhoud. De benodigde budgetten voor huidig en toekomstig onderhoud zijn structureel voorzien in de begroting en in de onderhoudsreserve. Voor de verduurzaming worden separatie kredieten beschikbaar gesteld.

Het MJOP wordt geactualiseerd en daarbij wordt er naar gestreefd om de structuur van de reservering aan te passen naar een voorziening. Voor een aantal scholen, in ieder geval voor alle multifunctionele accommodaties, is contractueel afgesproken dat de uitvoering van het onderhoud door de gemeente gebeurt. De budgetten hiervoor zijn overgeheveld naar de gemeente.

Wat mag het kosten

Het onderhoud komt ten laste van de exploitatiebegroting. Hiervoor is een budget beschikbaar van € 4.300.000.

5.4 Financiering

5.4.1 Rentevisie

Bij beslissingen voor het aantrekken van financieringen is het belangrijk dat we de actuele marktontwikkelingen op zowel de geld- als kapitaalmarkt goed volgen. We laten ons daarbij vooral leiden door de rentevisies van een aantal (grotere) financiële instellingen.

Het financieel beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) is in relatief korte tijd sterk veranderd. De inflatie was de afgelopen jaren hoog. Veel bedrijven hadden moeite om aan benodigde grondstoffen, onderdelen en werknemers te komen. Dit was het gevolg van de oorlog in Oekraïne en de nasleep van de pandemie. Hierdoor zijn de prijzen voor energie en voedingsmiddelen hard gestegen.

Om de inflatie terug te dringen naar 2% heeft de ECB vanaf 2022 stapsgewijs de beleidsrente verhoogd van minus 0.5% naar 4% in september 2023. In juni 2024 is de beleidsrente verlaagd naar 3.75%, en medio september 2024 naar 3,5%. Nog steeds een stuk hoger dan in 2022.

Het lenen van geld is door de hogere beleidsrente voor iedereen duurder geworden. De hypotheekrente is in korte tijd sterk gestegen en is van invloed op de woningmarkt.

Er zijn vanaf 2022 door de gemeente Helmond nog geen langlopende leningen aangetrokken. Dit kan mogelijk komend jaar wel aan de orde zijn als diverse grote investeringen tot een negatieve liquiditeitsprognose leiden. Als dat het geval is, bepalen we op basis van de dan geldende rentetarieven of we de financieringsbehoefte afdekken door langlopende leningen (> 1 jaar) of kortlopende leningen/kasgeldlimiet (< 1 jaar).

Gezien de recente ontwikkelingen en onzekerheden ten aanzien van inflatie, economie en rentebeleid is het lastig om voor 2025 een goede inschatting van de rente te maken.

Als we gebruik maken van kasgeldleningen wordt de kasgeldlimiet van € 38,5 miljoen zo goed mogelijk benut.

Leningen en borgstellingen worden alleen verstrekt als voldaan wordt aan de uitgangspunten van de notitie 'leningen- en borgstellingen beleid'.

5.4.2 Risicobeheersing

Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Helmond verstaan wij de volgende risico's:

- Het renterisico (vlottende en vaste schuld);
- Het kredietrisico en garantstellingen.

Renterisico vlottende schuld - kasgeldlimiet

Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. In de Wet financiering decentrale overheden (fido) is daarom een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen, de zogenaamde kasgeldlimiet. De limiet voor 2025 is vastgesteld op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van € 453 miljoen, ofwel € 38,5 miljoen. Binnen de kasgeldlimiet kan een deel van de eventuele financieringsbehoefte gedekt worden met kortlopende leningen, tenzij een forse rentestijging op de kapitaalmarkt verwacht wordt.

Renterisico vaste schuld - renterisiconorm

Om de rentegevoeligheid van de vaste leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken, wordt jaarlijks een renterisiconorm gesteld. Deze is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm komt daarmee op € 90,7 miljoen. Het maximumpercentage wordt voor de komende vier jaar berekend op basis van de begroting voor 2025. Het doel daarvan is dat gemeenten hun leningenportefeuille spreiden, zo worden de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren verspreid.

In de afgelopen jaren is de gemeente Helmond ruimschoots onder de vastgestelde norm gebleven en ook de komende begrotingsjaren wordt de norm niet overschreden. Zie onderstaand overzicht.

(bedragen x € 1 mln.)

Staat E langlopende geldleningen	jaar 2025	jaar 2026	jaar 2027	jaar 2028
Renteherziening	10,3	-	-	-
Aflossingen	17,5	2,5	2,5	2,5
Totaal risico	27,8	2,5	2,5	2,5
renterisiconorm	90,7	90,7	90,7	90,7
ruimte onder renterisiconorm	63	88,3	88,3	88,3

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen en anderzijds door het afgeven van een borgstelling op een lening die door een derde partij verstrekt wordt. Het verstrekken van een lening of borgstelling gebeurt volgens de kaders van het leningen- en borgstellingenbeleid.

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is als volgt:

Geldleningen u/g	stand	stand	raming
	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
woningbouwcorporaties	2,4	1,9	1,8
verpleeg/verzorgingshuizen	0,8	0,0	0,0
overige	16,3	20,1	17,5
totaal geldleningen u/g	19,5	22,0	19,3
Waarborgen en huurgaranties			
gewaarborgde leningen netto risico bedrag	61,5	57,7	56,0
Huurgaranties	0,1	0,0	0,0
Totaal waarborg huurgaranties	61,6	57,7	56,0
Totaal	81,1	79,7	75,3

We zien een geringe afname van het volume aan verstrekte leningen. Dit komt met name omdat er weinig nieuwe leningen worden verstrekt vanwege de risico's die de gemeente hierbij loopt.

Achtervang WSW

Naast leningen en borgstellingen die we zelf verstrekt hebben, vervullen we ook een achtervangfunctie voor leningen die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) verstrekt aan woningcorporaties. Komt een corporatie/toegelaten instelling in financiële problemen dan geldt onder de huidige regelgeving de volgende structuur:

1. Primaire zekerheid: de eigen middelen van de corporatie om tegenvallers op te vangen en mogelijke saneringssteun van andere corporaties;
2. Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het WSW. Raakt dat door de aanspraken onder een bepaald niveau dan kunnen de obligo's worden opgevraagd bij de WSW-deelnemers (corporaties);
3. Tertiaire zekerheid: de gedeelde achtervang van Rijk en gemeenten. Als het WSW niet aan haar verplichtingen kan voldoen, komt de gedeelde zekerheid tussen rijk (50%) en gemeenten (50%) in beeld met het verstrekken van renteloze geldleningen aan het WSW.

Onderstaande tabel geeft weer voor welke bedrag aan geldleningen onze gemeente een achtervangfunctie vervult (in miljoenen €).

Bedragen x € 1 miljoen	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
Achtervang via W.S.W.	495,7	549,8	558,1

5.4.3 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Een indicatie van de financieringsbehoefte van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de uitvoering van alle investeringen zoals voorzien in het investeringsprogramma. De kortlopende financiering tot het maximale bedrag van de kasgeldlimiet van € 38,5 miljoen wordt daarbij volledig benut.

Zoals in de rentevisie is aangegeven is de ECB-rente is in relatief korte tijd sterk gestegen. Het schatten van rentepercentages is gezien de vele onzekerheden (oorlog in Oekraïne, China, inflatie) erg lastig. Voor een inschatting van de kortetermijnrente baseren wij ons op het 3-maands Euribor percentage: 3,5%. Voor een inschatting van de langetermijnrente kijken we vooral naar de rente op de 10 jaars staatsobligaties: 2,9%.

Uit de onderstaande tabel blijkt dat er in 2025 een investeringsbehoefte is van € 130 miljoen. In hoeverre de berekende financieringsbehoefte feitelijk op termijn ook echt nodig is, is afhankelijk van de voortgang van de investeringen, grondverkoop, inzet van reserves et cetera.

(bedragen x € 1 miljoen)

Overzicht financieringsbehoefte	2025	2026	2027	2028
Boekwaarde activa per 1-1	528	530	533	521
Gefinancierd met:				
Eigen vermogen (reserves)	253	248	241	238
Voorzieningen	42	43	45	46
Langlopende geldleningen stand per 1-1	64	47	44	42
Werkkapitaal / kortlopende geldleningen	39	39	39	39
	398	376	369	364
Verwachte financieringsbehoefte	130	154	164	157

5.4.4 Rentelasten en toerekening

De rentekosten die voortvloeien uit de financiering zijn conform de BBV voorschriften in onderstaand renteschema opgenomen.

Renteschema		2025
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		6.303
b. De externe rentebaten	-/-	317
Totaal door te rekenen externe rente		5.986
c1. De rente die aan de grondexploitatie 1.3% moet worden doorberekend	€ 2.598 €	2.598
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ -	
	-/-	2.598
Saldo door te rekenen externe rente		3.388
d1. Rente over eigen vermogen		
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)		-
De aan taakvelden (programma's incl. overhead) toe te rekenen rer		3.388
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	3.689
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		300
Gehanteerde rente-omslag		1,00%
Prognose werkelijke renteomslag		0,92%

5.4.5 Overige ontwikkelingen

EMU-norm decentrale overheden

Het overheidssaldo of EMU-saldo is binnen de Europese Unie een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente. Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). De rijksoverheid en de decentrale overheden zijn samen verantwoordelijk voor het terugdringen van het begrotingstekort.

De norm voor jaarlijkse aandeel van decentrale overheden in het tekort bedraagt -0,5% van het BBP. Per provincie en gemeente geeft het Ministerie van BZK individuele EMU-referentiewaarden af. Dit is een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

In bijlage 6.1 is een meerjarenraming van het EMU-saldo opgenomen.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag. De drempel voor gemeenten met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen is 2%. Hierdoor worden de administratieve lasten voor gemeenten verminderd. Voor Helmond is het drempelbedrag in 2025 afgerond € 9 miljoen.

Het doel van schatkistbankieren is, dat door het onderling verrekenen van de schulden en tegoeden van de centrale overheid en gemeenten (samen met provincies en waterschappen), de gerapporteerde EMU-schuld van Nederland lager is.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf geven wij een overzicht van instanties, waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instantie. Mogelijk is daarbij sprake van dividenduitkering of een andere vorm van uitkering.

Deelnemingen	Aantal aandelen	Bedrag per aandeel in €	Nominaal bedrag historische uitgaven in €	Ontvangsten in €
Enexis Holding NV	23.176	1,00	23.176	4.764
Glasvezel Helmond B.V.	6.750.000	1,00	6.750.000	
BrabantRing BV	26	4.615,38	120.000	
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	52.650	2,50	131.625	96.665

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Planning- en controlcyclus

Komend jaar zullen wij in samenspraak met het Auditcomité komen tot aanpassingen van de P&C-cyclus en daaruit voortvloeiende producten.

Voorjaarsnota

Dit jaar is er zoals gebruikelijk weer een voorjaarsnota opgesteld. Deze voorjaarsnota is behandeld en vastgesteld in de raadsvergadering van 18 juni 2024 en is als uitgangspunt genomen voor de uitwerking van de voorliggende programmabegroting 2025-2028.

De programmabegroting bevat de budgettaire kaders op hoofdlijnen, en een geactualiseerd meerjarenperspectief 2025-2028. In het begrotingsjaar zelf informeren wij u over de voortgang van de uitvoering van de begroting via de twee bestuursrapportages (Beraps). In 2026 leggen we verantwoording af over de uitvoering van deze begroting met de jaarverantwoording 2025.

Programmabegroting

Met ingang van de Programmabegroting 2024-2027 heeft de raad de nieuwe programma-indeling met de bijbehorende thema's vastgesteld. Deze nieuwe indeling is gebaseerd op de principes van Brede Welvaart.

Met deze programma-indeling zijn wij met elkaar beter in staat om te werken aan onze lange termijn opgaven (Helmond Ambitie 2040, Ambitieagenda 2023-2028 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma). Elk jaar proberen wij de begroting leesbaarder en compacter te maken en als sturingsmiddel aan waarde te laten winnen. We hebben dit jaar sub-koppen toegevoegd met 'Wat hebben we al bereikt?'.

Komend jaar willen we ook meer KPI's en kengetallen gaan hanteren in onze P&C-documenten.

5.5.2 Fiscaliteiten

Fiscaal Beleid Rijksbelastingen (inclusief btw-compensatiefonds)

Als overheidsinstantie heeft de gemeente Helmond een maatschappelijke functie. Een goede reputatie hebben is daarbij belangrijk. Hierbij hoort een terughoudend fiscaal beleid.

Op basis van deze uitgangspunten voldoet de gemeente aan haar fiscale verplichtingen en dient zij aanvaardbare aangiften in. Zij beperkt de risico's en benut de fiscale mogelijkheden. De risico's worden beperkt door het (uit)bouwen van een Tax Control Framework (TCF). Dit is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle. Sinds 2023 is verder gewerkt aan het TCF en is met name aandacht geschonken aan een nieuwe manier van monitoren van de ingediende aangiften.

Horizontaal Toezicht

Horizontaal Toezicht is een vorm van toezicht door de Belastingdienst, waarbij de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om haar processen zodanig in te richten, dat daar aanvaardbare aangiften uit voort komen. Op 13 november 2023 heeft het college namens de gemeente met de belastingdienst een convenant Horizontaal Toezicht gesloten.

5.5.3 Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

De wetswijziging, waarbij het college van B&W een rechtmatigheidsverantwoording moet gaan afgeven bij de jaarrekening, is ingegaan vanaf het verslagjaar 2023. In de situatie tot en met verslagjaar 2022 gaf de accountant in de controleverklaring een oordeel over de financiële rechtmatigheid van het handelen van de gemeente. In de nieuwe situatie legt het college van B&W zelf rechtstreeks verantwoording af aan de raad over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Deze rechtmatigheidsverantwoording van het college maakt dan wettelijk deel uit van de jaarrekening. De accountant controleert de rechtmatigheidsverantwoording van het college op getrouwheid. De accountant beoordeelt daarmee of hetgeen het college meldt in de rechtmatigheidsverantwoording, juist en volledig is. Ter voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening 2023 zijn de kaders door de raad vastgesteld en is de controleverordening geactualiseerd.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid (Artikel 213a GW)

In de raadsvergadering van 28 november 2017 is de verordening voor het onderzoeken van doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Helmond vastgesteld. Daarin is vastgesteld dat het college periodiek een onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door haar gevoerde bestuur verricht. Het college stelt voor elk 213a-onderzoek een onderzoeksplan vast.

In elk plan dient opgenomen te zijn: 1) object van onderzoek, 2) de probleemstelling, 3) de onderzoeksmethode, 4) de verwachte doorlooptijd van het onderzoek en 5) het toetsingskader. Het eindproduct is een rapport met bevindingen. De concerncontroller zal in 2025 met een voorstel (onderzoeksformulering) komen om twee 213a- onderzoeken uit te voeren in 2025 (elk halfjaar één).

5.5.4 Personeel en organisatie

Personeel

Onze organisatie bestaat uit gemotiveerde medewerkers die trots zijn op Helmond. Daar werken zij met grote passie om inwoners, bedrijven en instellingen goed van dienst te zijn.

Door de groei van de stad, maar ook een algemene hogere mobiliteit op de arbeidsmarkt is het een stevige uitdaging om voldoende gekwalificeerd personeel te kunnen blijven aantrekken. Naast beproefde methoden worden vanuit recruitment ook nieuwe methoden ingezet om in contact te komen met potentiële nieuwe collega's. Extern versterken we onze arbeidsmarktpositie door het ontwikkelen en neerzetten van een sterk werkgeversmerk. We zetten door middel van ambassadeurschap en de wervingsbonus onze netwerken actief in bij het vinden van nieuw personeel. Daarnaast werken we samen met opleidingsinstanties en geven we ruimte aan stagiaires en talenten. Onze arbeidsmarktcommunicatie ontwikkelen we op basis van nieuwe inzichten en methoden continu door.

Om iedere nieuwe collega snel vertrouwd te laten raken met het werk en de organisatie, bieden we een uitgebreid onboardingsprogramma aan.

Maar ook kijken we voor huidige medewerkers naar mogelijkheden van doorgroei naar ander werk binnen de organisatie. Dit doen we onder andere door te investeren in opleidingen en het voeren van 'het goede gesprek'. Het voeren van 'het goede gesprek' geeft ons inzicht in de wensen en

mogelijkheden van onze medewerkers. Door deze methodiek kunnen we doorgroei van talenten naar andere functies stimuleren en realiseren we dat medewerkers langer bij ons te blijven werken.

De gemeente Helmond investeert in de ontwikkeling van alle kritische kennis en vaardigheden. Dat doen we voor iedereen binnen onze organisatie via de Helmond Academie. Op basis van zes verschillende leerlijnen ontwikkelen we de kennis en vaardigheden die medewerkers nodig hebben om de maatschappelijke opgaven, projecten en dienstverlening te realiseren. Zo zetten we nadrukkelijk in op de ontwikkeling van onder andere persoonlijke vaardigheden, digitale vaardigheden, integraal en projectmatig werken. Hiermee sluiten we aan bij de wensen en behoeften van onze medewerkers.

Ook zetten we in op duurzame mobiliteit als een arbeidsvoorwaarde van deze tijd waarmee we bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen maar dit tegelijkertijd ook combineren met een gezonde leefstijl. Dit doen we door bijvoorbeeld fietsen naar het werk te belonen. Maar ook zetten we in op gecombineerd deelvervoer, zoals openbaar vervoer en vervoersmogelijkheden zoals (elektrische) deelfiets/brommer of auto.

We streven naar een adequate personeelsbezetting (zowel kwantitatief als kwalitatief)

Om zowel een kwantitatieve als kwalitatieve personeelsbezetting te realiseren zetten we in 2025 de ingezette koers voort. We zetten daarbij in op de volgende acties:

Personele strategie:

- Primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden: we zetten in op een arbeidsvoorwaardenpakket dat concurrerend is met de omgeving. We ontwikkelen hiertoe onder andere een nieuw mobiliteitsbeleid voor onze medewerkers. Maar ook op de primaire arbeidsvoorwaarden zullen wij ons moeten versterken op specifieke functies;
- Sociale cohesie: zowel qua opleidingen maar ook in management-development en teambuilding willen wij versterken.

Beide punten vertalen zich in een financiële beleidsintensivering.

Daarnaast zetten we in op:

- Strategische personeelsplanning: op basis van de organisatiedoelstellingen wordt bekeken welke personeelsbehoeften er zijn zowel in aantallen als qua vaardigheden;
- wervings- en selectie: we zetten bestaand en nieuwe strategieën in om gekwalificeerde personeel te blijven aantrekken;
- loopbaanontwikkeling: structureel beleid ontwikkelen om kansen voor groei en ontwikkeling binnen de organisatie te optimaliseren;
- prestatiebeoordeling: doorontwikkelen van “het goede gesprek” en de bijbehorende beoordelingssystematiek;
- vitaliteitsinterventies: op maat rekening houden met de behoeften van verschillende leeftijdsgroepen binnen het personeelsbestand;
- werkdrukmanagement: we monitoren en beheren de werkdruk om uitval te voorkomen en productiviteit te behouden.

We zijn een cultuurdiverse organisatie waarin iedereen welkom is en iedereen zich thuis voelt en tot zijn recht komt.

Helmond maakt werk van diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid (DIG) binnen de organisatie. In 2024 is onderzoek gedaan naar DIG. Op basis van de bevindingen is besloten in te zetten op bewustzijn, inclusief leiderschap en het ontwikkelen van een DIG-beleid in 2025. Ook heeft gemeente Helmond in 2024 de charter diversiteit van de Sociaal Economische Raad (SER) ondertekend, en hier

opvolging aan gegeven. Daarnaast is er jaarlijks aandacht voor DIG op Diversity Day. Jaarlijkse metingen gaan inzicht geven in de voortgang op dit thema.

Indicatoren personeel

	Eerste halfjaar 2024 ¹	Doelstelling 2025
Verzuim, inclusief langdurig	6,46%	5,4% ²
Meldingsfrequentie	1,06	0,84 ²
Verhouding vast-flexibel ³	83,7% - 16,3%	87% - 13%
Uitgaven opleiding en ontwikkeling per FTE	€ 1.612	€ 1.828

1. Bron: halfjaarrapportage bureau Bloei.

2. Bron: personeelsmonitor 2023 (benchmark gemeenten), norm voor gemeenten met 50.000-100.000 inwoners.

3. Verhouding in fte's.

Toelichting op de indicatoren

Wij streven ernaar om zowel het verzuim als de meldingsfrequentie omlaag te brengen, door intensiever aandacht te besteden aan verzuim en de onderliggende oorzaken. We zetten onverminderd in op de begeleiding van arbeidsongeschikte medewerkers door goede begeleiding te geven. De doelstelling voor 2025 is overgenomen van de benchmark personeelsmonitor gemeenten.

Mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt, vinden wij het op dit moment niet reëel om in te zetten op een verdere afbouw van extern personeel. De arbeidsmarkt blijft krap en met name binnen het fysieke domein is het personeel schaars.

Sinds 2024 is de omvang van het opleidingsbudget weer volgens de rijksnorm van 2% van de loonsom vastgesteld. We zetten het opleidingsbudget in om onze medewerkers voor te bereiden op de schaa sprong en de inhoudelijke uitdagingen binnen de verschillende domeinen.

Voor wat betreft een uiteenzetting van de belangrijkste activiteiten en beoogde resultaten op het vlak van personeel (en organisatie) verwijzen we naar programma 4.

Efficiencykorting

De toenemende digitalisering van de organisatie, het samenwerken in één Huis voor de Stad, het verlagen van de span of control, attention en support van de teammanagers, het zijn allemaal voorbeelden van ontwikkelingen die onze organisatie meer efficiënt moeten laten werken. Tegenover de uitbreidingen op het terrein van Personeel en organisatie en ICT, staat dat de organisatie de taakstelling voor bezuinigingen die eerst gold voor 2027 en 2028, een jaar naar voren haalt. Dit betekent dat komend jaar voor 2026 en verder een taakstellende ombuiging moet worden uitgewerkt om op het concern in totaliteit € 2,57 miljoen te gaan besparen.

5.5.5 Informatievoorziening en ICT

Wat willen we bereiken?

We willen een betrouwbare overheid zijn met een informatievoorziening die past bij en mee groeit met de organisatie én met onze stad. Een betrouwbare overheid betekent betrouwbare informatie, data en ICT-systemen. Een overheid waarbinnen privacy beschermd wordt en systemen passend beveiligd zijn.

Dit willen we realiseren in een omgeving die continu verandert. De digitale transformatie van de maatschappij biedt elke dag weer nieuwe mogelijkheden om het anders te doen. Investerings in

informatievoorziening, data en ICT die opbrengsten levert op gebied van maatschappelijke opgaven, betere dienstverlening, kwaliteitsverbetering en kostenvermindering. De toenemende digitalisering vraagt steeds meer van de informatievoorziening, data en ICT-voorzieningen. Systemen zijn, steeds complexer en, steeds meer met elkaar verbonden. Ook nieuwe of veranderde wet- en regelgeving (zoals het Europese beleidsprogramma Digital Decade) leidt tot nieuwe digitaliseringseisen en - behoeften.

We willen de basis op orde krijgen én houden. Enerzijds is dit het structureel dekken van materiële kosten voor gecontracteerde voorzieningen (hardware, licenties) en anderzijds het organiseren van de benodigde formatie om deze voorzieningen structureel en zonder duurdere inhuur te kunnen onderhouden. Deze versterkingen dragen direct bij aan het digitaal weerbaarder (bescherming tegen cybercrime) maken van onze organisatie.

Wat gaan we ervoor doen?

Functioneel en Applicatiebeheer

Onze gemeente heeft een grote diversiteit aan taken en daarmee ook een veelheid aan computer-systemen in gebruik. Het inrichten, onderhouden en veilig houden van die systemen is geen eenmalige taak, maar vraagt continu aandacht. Het aantal systemen neemt toe omdat we steeds meer werk digitaal doen en door systemen kunnen laten doen. Ook kost het veilig houden van de systemen meer tijd dan enkele jaren geleden. Gelet op het toenemende risico op verstoringen in de bedrijfscontinuïteit, dat de afgelopen tijd is opgelopen tot een hoog niveau, wordt de organisatie vanaf 2025 versterkt op functionele en applicatiebeheerders. We verbeteren daarmee de kwaliteit van het beheerwerk en verlagen de risico's op verstoringen, succesvolle cyberaanvallen en datalekken. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van de datakwaliteit, zodat we betere gegevens en informatie krijgen en hiermee beter kunnen sturen. Om dit te kunnen doen, versterken we het team functioneel en applicatiebeheerders voor de komende jaren met resp. 7 fte functioneel beheer en 3 fte applicatiebeheer. Deze beheerders worden vooral ingezet in de fysieke werkomgeving, voor de ondersteuning van bestuurlijke- en raadssystemen, in het sociaal domein, voor de beveiligings- en toegangssystemen van het Huis voor de Stad, het financieel systeem en de Microsoft-werkomgevingen met daarin Office en Teams.

Datagedreven werken

Besluiten van de gemeente worden meer en meer gebaseerd op en onderbouwd met de analyses over de (feitelijke) informatie en kennis over en verwachte ontwikkeling van de stad. Maatschappelijke opgaven, beleidsontwikkeling en concrete operationele vraagstukken kunnen met behulp van relevante data efficiënter en effectiever worden aangepakt. Deze toenemende vraag betekent een toenemende hoeveelheid werk in het verzamelen, combineren, verwerken en presenteren van de benodigde data. Daarbij zorgen we dat we – ook in de datastromen – steeds meer automatiseren.

De doelstelling voor 2025 is te blijven voldoen aan de groeiende vraag binnen de organisatie naar informatieproducten op basis van data. Om dit te kunnen doen breiden we het team voor datagedreven werken uit met 1,5 fte. Dit bestaat uit 0,5 fte data-analist om te sturen op basis van data/informatie en 1 fte data-engineer om te zorgen voor goede datastromen, die voldoen aan bijvoorbeeld privacyeisen en veiligheidseisen. We doen dit in nauwe samenwerking met programma Digitale Stad Helmond, waar ook een deel van de financiële dekking vandaan komt.

Toekomstgericht ontwerpen van de Informatievoorziening (domeinarchitectuur)

Gemeente Helmond zet 'werken onder architectuur' in als sturingsinstrument om in samenhang haar doelen en ambities voor de stad te realiseren, zodat we de juiste dingen, op de juiste manier doen. Dit

vindt onder andere plaats op het niveau van bedrijfsdomeinen (sociaal, ruimte, dienstverlening, bedrijfsvoering, etc.). Een architectuur per 'business'-domein draagt bij aan efficiënte bedrijfsvoering, het reduceren van complexiteit, het vereenvoudigen van informatiestromen en het ontdebelen van applicaties. Domeinarchitectuur zetten we ook in bij adviesvraagstukken, bijvoorbeeld op het gebied van processen en privacy.

In 2025-2026 willen we het bedrijven van architectuur breder in de organisatie verankeren. In 2025 starten we met het domein bedrijfsvoering of met het sociaal domein. Hiervoor is nu geen formatie beschikbaar. We breiden daarom het team architectuur gefaseerd uit. Dit bestaat uit 1 fte vanaf 2025 en 2 extra fte vanaf 2026.

Altijd Verbonden

Om het huidige niveau van digitalisering ook in de toekomst te kunnen vasthouden, doen we de noodzakelijke activiteiten voor IT-vernieuwing. Het programma Altijd Verbonden zorgt voor de continuïteit en vernieuwing van gemeentebrede processen en computersystemen. Dit is nodig om te voldoen aan wetgeving en normenkaders, om efficiënt en digitaal te kunnen werken, om verlopen contracten opnieuw aan te besteden en om de ambities van de gemeente (helpen) waar te maken. Dit alles maakt het mogelijk dat medewerkers hun primaire taken voor inwoners en ondernemers kunnen uitvoeren. In 2025 brengen we vernieuwing en verbetering aan op het gebied van omnichannel dienstverlening, duurzame archivering, Wet open overheid en de wet- en regelgeving van het Europese beleidsprogramma 'Digital Decade'.

Hoewel de ambities groot zijn, kiezen we op dit moment voor een sobere uitvoering om de jaarlijks benodigde investeringen niet structureel te laten toenemen. Met deze ambitie is de reserve Automatisering eind 2026 uitgeput, waardoor vanaf 2027 structureel € 600.000 nodig is om op gelijkblijvend niveau te kunnen opereren. In 2025 investeren we o.a. in het actief in-gebruik-nemen van de Digitale ArchiefRuimte en het verbeteren van interne digitale informatievoorziening en samenwerking met Teams.

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin onze gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Het BBV definieert deze begrippen in artikel 1 als volgt: -

- **financieel belang:** “Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”;
- **bestuurlijk belang:** “Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

In deze paragraaf geven we inzicht in de verbonden partijen die wij als gemeente hebben. Dit inzicht is van belang omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan uitvoeren. De gemeente draagt als het ware de verantwoordelijkheid voor de uitvoering aan de verbonden partij over. Aan bod komen: -

- de kosten die ermee gemoeid zijn; ·
- het budgettaire beslag op de begroting; ·
- de diverse risico's die we als gemeente lopen; ·
- de mogelijke budgettaire gevolgen van deze risico's.

In de aparte programmahoofdstukken is daarnaast nog opgenomen hoe de verbonden partijen bijdragen aan het uitvoeren van onze beleidsresultaten.

Onze visie op samenwerkingen in het algemeen, waar de verbonden partijen onderdeel van zijn, is vastgelegd in het 'Visiedocument intergemeentelijke samenwerking' (2012). In de 'Notitie deelnemingenbeleid privaatrechtelijke rechtspersonen 2017' gaan we in het bijzonder in op het beleid voor de privaatrechtelijke samenwerkingen. De visie op en de uitvoering van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in aparte beleidsdocumenten.

5.6.2 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze samenwerkingsverbanden zijn te omschrijven als verlengd lokaal bestuur. Onze gemeente neemt deel in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR-en):

1. Metropoolregio Eindhoven
2. Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GGD Brabant Zuidoost
5. Reiniging Blink
6. Senzer

Deze regelingen worden verderop in deze paragraaf apart toegelicht.

De kosten die wij hebben vanwege onze deelname in een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte kosten. Deze moeten wij opnemen in onze gemeentelijke begroting. Jaarlijks ontvangen wij in het voorjaar de ontwerpbegrotingen voor het komende jaar van de 6 GR-en. Deze leggen wij voor aan uw raad. Uw raad heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze over de ontwerpbegroting kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

In het algemeen geldt dat deelnemers aan gemeenschappelijke regelingen (mede)aansprakelijk zijn voor de dekking van eventuele tekorten. De tekorten die zij niet zelf kunnen opvangen (binnen hun

weerstandsvermogen), worden naar rato van ons aandeel in de gemeenschappelijke regelingen omgeslagen naar onze gemeente.

1. Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Ontwikkelingen

Algemeen

- Op 1 maart 2023 is het samenwerkingsakkoord 2023-2026 'In Goede Banen' vastgesteld door het Algemeen Bestuur MRE. In dit samenwerkingsakkoord staan de gezamenlijke ambities, opgaven, doelen en afspraken waar de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant de komende jaren samen aan willen werken. De ambitie is een sterke regio met behoud van het kenmerkend innovatieve Brainportprofiel en een stabiele sociale basis en vitale leefomgeving voor alle inwoners. De grote achterliggende opgave is de duurzame verstedelijkingsopgave en de opgaven voor een vitaal landelijk gebied, die in de regio samenkomen, met elkaar te verbinden. Deze lijnen dragen in samenhang bij aan de brede welvaart van de hele regio en haar inwoners.
- Op basis van de ambitie is de samenwerking gericht op vijf strategische hoofdopgaven: ruimte en wonen (kwaliteit leefomgeving), toekomstbestendig mobiliteitssysteem, toekomstbestendig energiesysteem, vitaal economisch systeem en vitaal landelijk gebied. In de MRE begroting en het werkprogramma is invulling gegeven wat de samenwerkende gemeenten op de thema's willen bereiken en wat ze samen gaan doen. De hoofdopgave ruimte en wonen is in 2023 toegevoegd.

Dienst Metropoolregio Eindhoven

- Bij de dienst Metropoolregio Eindhoven zijn de 5 strategische hoofdopgaven ondergebracht, als ook samenwerking en strategie, incl. Landgoed Gulbergen. Activiteiten op deze opgaven zijn in deze begroting opgenomen als beleidsresultaat in het betreffende programma.
- In de MRE begroting 2025 is een formatie-uitbreiding opgenomen voor de dienst Metropoolregio Eindhoven, met als doel versterking van het programmatisch werken en het op orde brengen van de bedrijfsvoering, welke is gefinancierd uit verschuiving tussen de inwoner bijdragen voor Regionale Opgaven en het Stimuleringsfonds.
- In 2024 is de Ruimtelijke Visie voor Gulbergen vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Door het uitvoeren van de Ontwikkelstrategie wordt een keuze gemaakt voor de wijze waarop het gebied verder zal kunnen worden ontwikkeld.

Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

- In 2023 is besloten de onderdelen RHCE en MRE niet te ontvlechten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Kerntaken van de MRE zijn:

- Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's Ruimte en Wonen, Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development N.V.), Transitie landelijk gebied, Energietransitie en Mobiliteit (incl. GGA).
- Het initiëren en stimuleren van en participeren in initiatieven op het gebied van cultuurhistorie en erfgoedbeheer., de zorg voor en het beheer van de archiefbescheiden welke naar de archiefbewaarplaats(en) van de Metropoolregio zijn overgebracht, het toezicht op de niet-overgebrachte archiefbescheiden van de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, en het adviseren van de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden op het gebied van de inrichting van de documentaire informatiehuishouding. De gemeente Gemert-Bakel neemt geen deel aan dit onderdeel van de gemeenschappelijke regeling.

- Als voortzetting van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven behartigt de Metropoolregio tevens het belang van de gemeenten bij een zorgvuldig beheer van de taken van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, zoals die na datum van inwerkingtreding van deze wijziging van de regeling nog bestaan. Het betreft het beheer van de fondsen en voorzieningen, verkregen uit de verkoop van de NV RAZOB ter dekking van de verplichtingen ten aanzien van de eindafwerking en de nazorg van de stortplaats en de ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen alsmede het optreden als grondeigenaar van het landgoed dat uit het beheer voortvloeit.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Ook is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.

In de MRE begroting 2025 wordt op basis van financiële kengetallen geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

Op grond van de gemeenschappelijke regeling dragen de deelnemende gemeenten de zorg (risico) dat de Metropoolregio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan alle verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

2. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Ontwikkelingen

Het algemeen bestuur van de ODZOB heeft op 30 maart 2023 ingestemd met de Meerjarenvisie 2023-2027: *Samen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving*. Deze visie is het uitgangspunt voor de te volgen koers van de ODZOB voor de komende jaren. Uitgangspunt van deze meerjarenvisie is budgetneutraal, en daar waar het niet mogelijk blijkt een concreet voorstel voor te leggen aan het algemeen bestuur. In een ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomst is de gerichte gezamenlijke inzet bepaald. Gekozen is voor:

1. FUNDAMENT OP ORDE.

2. Alleen aanvullende inzet op de niveaus IN SAMENHANG en REGIONAAL PLATFORM daar waar urgentie of bestaande afspraken er specifiek om vragen. Dit speelt vooral bij de pijlers gezond en duurzaam.

De hoeveelheid aan projecten en activiteiten laat zien dat de ODZOB staat voor een stevige uitdaging in een complexe en dynamische omgeving. De verwachtingen zowel vanuit het Rijk (versterken Omgevingsdiensten) als de deelnemers aan de GR ODZOB (de eigenaren/ opdrachtgevers) zijn hoog en urgent. In de Meerjarenvisie 2023-2027 is vastgelegd dat de verbeteraanpak en ontwikkeling van de ODZOB een proces is van enkele jaren. Niet alles kan in één jaar. Met urgentie wordt gewerkt aan een sturingsdocument dat ervoor zorgt dat er regie en sturing komt op basis van een samenhangende en dynamische ordening in programma's/portfolio's met een realistische en behapbare planning.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waar 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant in participeren. Kenmerkend hierbij is de een-op-een relatie tussen de ODZOB (als opdrachtnemer) en de opdrachtgever. De ODZOB voert een landelijk vastgesteld basistakenpakket uit op het gebied van milieuvergunningverlening, milieutoezicht en -handhaving (VTH). Daarnaast zijn er verzoektaken die een deelnemer aan de ODZOB kan opdragen (o.a. advies op inhoudelijke thema's als bodem, water, lucht, geluid, duurzaamheid, asbest, etc.). Ook voert de ODZOB enkele bovenlokale collectieve taken uit (o.a. Samen Sterk in Brabant, Omgevingsveiligheid en het bestuurlijk vastgestelde Collectieve Programma). Doel is om samen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (veiliger, gezonder en minder overlast).

Risico's

De gemeentelijke bijdragen aan de ODZOB vinden plaats door facturatie op basis van declarabele uren. De uitkomst is dan ook lastiger te voorspellen dan bij een vaste inwonersbijdrage zoals bij de andere GR-en. Gezien de onzekerheid van zowel de omvang als de samenstelling van het te verrichten werk, wordt een deel van de benodigde bezetting ingehuurd. Het streven is om 20% van de benodigde bezetting in de vorm van flexibele arbeid te hebben.

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op onvoorziene situaties met een onbekende impact dient de ODZOB te beschikken over een financiële buffer. Hierdoor kan de ODZOB risico's opvangen zonder dat dit leidt tot een extra financiële bijdrage van de deelnemers. In de ODZOB-begroting 2025 is rekening gehouden met een versteviging van het weerstandsvermogen tot een bedrag van € 1,5 miljoen.

3. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

De koers van VRBZO is vastgelegd in de visie 2025. De versterking van crisisbeheersing en informatievoorziening blijven ook voor 2025 belangrijke speerpunten. Ook op het domein van brandweezorg is een versterking nodig, vooral op het gebied van vakbekwaamheid. VRBZO is nog in gesprek met het bestuur op welke manier we hier in 2025 invulling aan geven. Aansluitend hierop gaat VRBZO aan de slag met een regionaal beleidsplan voor de komende jaren.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

VRBZO heeft taken op het terrein van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing:

- Adequaet reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en regelen van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de organisatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot haar taak.
- Het coördineren en uitvoeren van bevolkingszorg-taken

Risico's

De gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds.

4. Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

Het GGD-bestuur heeft in 2022 een nieuw Meerjarig Beleidsplan voor de periode 2022 – 2026 vastgesteld.

Dat plan is tot stand gekomen in overleg met gemeenten en ketenpartners.

De GGD ziet voor de komende jaren de volgende maatschappelijke uitdagingen:

- Effecten van Covid-19 op de volksgezondheid
- Het verkleinen van gezondheidsverschillen
- Bevorderen van een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving
- Bevorderen van een mentaal gezonde samenleving
- Een signalerende regionale functie in de openbare geestelijke gezondheidszorg
- De juiste ambulancezorg als onderdeel van de acute zorgketen

Onze regio heeft de afgelopen decennia te maken gehad met een groeiende instroom van nieuwkomers/immigranten. Het gaat dan met name om asielzoekers, statushouders, arbeidsmigranten, expats en vluchtelingen uit de Oekraïne. Het is moeilijk te voorspellen in hoeverre deze groei zich doorzet. Nieuwkomers brengen extra inspanningen voor de GGD met zich mee.

Verder benoemt de GGD als belangwekkende ontwikkelingen:

- De doelstelling om de omzet in contracttaken te vergroten om daarmee meer financiële armslag te krijgen lijkt (structureel) gerealiseerd te worden; het gaat dan om extra inzet van de GGD bij de voorbereiding en invoering van de omgevingswet, de WVGZ, de Wijk GGD'er en de lokale preventie akkoorden.
- De GGD BZO fungeert vanaf 1.1.2024 als centrum GGD voor de Forensische Geneeskunde voor de politieregio Oost-Brabant. Hiervoor is een overeenkomst aangegaan met de GGD Hart voor Brabant. Het gaat hier om de lijkschouwingen en de euthanasieverklaringen die wij in opdracht van gemeenten uitvoeren en de medische arrestantenzorg en de inzet van forensisch medische expertise voor de politie. Alle forensische artsen en verpleegkundigen zijn in dienst bij de centrum GGD en alle kosten en baten lopen via de centrum GGD

waardoor de kosten en baten in vergelijking tot voorgaande jaren zijn gestegen. Uitgangspunt blijft dat de Forensische Geneeskunde kostendekkend is.

- VWS heeft de GGD voor 2024 opdracht (en financiering) gegeven voor het in stand houden van een basis-infrastructuur voor Covidvaccinatie.
- De politie is in het najaar 2023 gestart met de aanbesteding van de medische arrestantenzorg. De GGD heeft het voornemen om hierop in te tekenen, maar mocht dit werk ons niet gegund worden dan verliezen we een deel van onze inkomsten, zal overcapaciteit afgebouwd moeten worden en zullen bepaalde kosten volledig ten laste komen van gemeenten (denk aan piketkosten, kosten voor bijscholing of de kosten van het registratiesysteem; deze kosten worden nu naar rato verdeeld over politie en gemeenten). De GGD gaat ervan uit dat de medische arrestantenzorg voor de politie ook na 2024 gecontinueerd wordt.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid geeft de GGD vorm en inhoud aan collectieve preventie en gezondheidswinst.

Risico's

- Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden.
- Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cybercrime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik. Vanwege toegenomen (inzicht in de) externe dreiging en ervaringen (o.a. datalek covid), de geconstateerde achterstand in informatiebeveiliging in combinatie met de grote hoeveelheid persoonsgegevens die de GGD zowel bij PG als AZ beheert, wordt de omvang van dit risico hoger ingeschat.
- De Corona-, M-Pox en Oekraïne-crisis maken duidelijk dat rampen en pandemieën een enorme impact op de werkzaamheden van de GGD kunnen hebben. Veelal zal het Rijk de kosten daarvan echter vergoeden, zoals ze nu ook voor de genoemde crisis heeft toegezegd; de daarvoor toegekende vergoedingsregeling vanuit VWS geeft op dit moment vertrouwen dat alle extra kosten vergoed worden. Er bestaat echter wel het risico op meer werk en kosten op de langere termijn als gevolg van een verslechterde algemene gezondheidssituatie van de burgers in onze regio.

5. Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Beleidsresultaat:

In 2025 zal Blink verder uitvoering geven aan de in 2024 opgestelde Businesscase. Blink gaat investeren in personeel en materieel en de dienstverlening met de samenwerkende gemeenten wordt in geformaliseerd in DVO's.

De langetermijnvisie van Blink is om naast een betrouwbare partner op gebied van afvalbeheer en BOR ook een centraal kenniscentrum te zijn.

Achtergrondinformatie

In 2023 is in opdracht van het Algemeen Bestuur van Blink een strategisch onderzoek uitgevoerd naar de juridische constructie van Blink. In dat onderzoek is vastgesteld dat de rechtmatigheid en juridische houdbaarheid van de PPS-constructie met de private partner Prezero niet houdbaar is. Prezero heeft daarop aangegeven uit de samenwerking te willen stappen, waarna onderhandelingen tussen de betrokken partijen gevoerd zijn. Per 1-1-2025 is de ontvlechting rond.

De negen deelnemende gemeenten binnen Blink hebben uitgesproken samen met Blink verder te willen op het gebied van afvalinzameling, -verwerking en innovatie. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn zekerheid op het gebied van de afvalinzameling, rechtmatigheid en grip op financiën.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie draagt nu en in de toekomst zorg voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering en het vermarkten van afval- en grondstoffen, de reiniging van de openbare ruimte en de gladheidsbestrijding van deelnemende gemeenten.

Risico's

- Blink opereert in een dynamische omgeving, die, met name ten aanzien van sortering, vermarkten en (eind)verwerking van grondstoffen, rekening moet houden met de (prijs)ontwikkelingen in de markt bij contractvorming en beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen (verbrandingsbelasting, CO₂-heffing en inzamelvergoedingen). Ook de krapte op de arbeidsmarkt, energiekosten en stijgende prijzen voor materiaal hebben nog steeds effecten op de kosten. De verwachting is dat ook de komende jaren deze een (vaak niet voorspelbare) invloed hebben, met als gevolg wisselende kostenniveaus voor Blink en haar deelnemers;
- De opdracht waar we voor staan, de ontwikkeling van de robuuste organisatie Blink, kan voor kosten zorgen op het gebied van o.a. een eigen ICT omgeving, inzamelvoertuigen, en HRM taken.

6. Gemeenschappelijke regeling Senzer

Ontwikkelingen

Het Meerjarenplan Dienstverlening 2025-2028 beschrijft de ambities van Senzer voor deze periode aan de hand van de thema's mensgerichte dienstverlening en integrale regionale samenwerking. In 2025 richt Senzer zich op het intensiveren van de begeleiding en dienstverlening. Senzer voert onder andere een regionale pilot voor de doelgroep 0-30 uit en stelt doelgroep coördinatoren aan voor laaggeletterden, jongeren, psychisch kwetsbaren en statushouders. Daarnaast investeert Senzer in de regionale werkgeversdienstverlening door deel te nemen aan het regionaal werkcentrum en het werkgeversservicepunt. Afhankelijk van de ingangsdatum van de wijzigingen van de Participatiewet ligt de focus op het implementeren van de ruim twintig maatregelen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Senzer voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving uit.

Senzer is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende. Redenerend vanuit de vraag van de werkgever verbindt Senzer de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende (matching) aan de werkgever. Hierbij ligt de nadruk op inclusief werkgeverschap.

Risico's

- Senzer opereert in een zeer dynamische omgeving die beïnvloed wordt door economische ontwikkelingen en overheidsbeleid (i.e. de verdeelsystematiek BUIG). Ook voor de komende jaren blijft dit een risicofactor;
- Noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de herziening van de Participatiewet.
- De kwetsbaarheid en multiproblematiek van de doelgroep neemt toe waardoor steeds intensievere begeleiding richting (maatschappelijke) participatie nodig is.

5.6.3 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek verder geregeld. Dit kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt onze deelname aangeduid als deelneming. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen.

1. Brainport Development NV
2. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
3. Enexis Holding NV
4. Glasvezel Helmond BV
5. Brabantring BV
6. Stichting Automotive Campus Helmond
7. Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
8. RAI Automotive Industry NL
9. Stichting Brainport Smart District
10. Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative (UDI)
11. Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

1. Brainport Development NV

Ontwikkelingen

Het Rijk heeft Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport naar analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. Op basis daarvan is een Strategische Agenda ontwikkeld voor de regio met 3 pijlers:

- 1) Internationale waardeketens,
- 2) Talent en
- 3) Woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Brainport Development werkt aan de uitvoering van het nieuwe meerjarig uitvoeringsprogramma voor de regio. Het meerjarenplan 2025-2032 bestaat uit drie domeinen:

- In het domein Technologie & Ondernemen staat Brainport bekend om haar toonaangevende machines en systemen in internationale hightech waardeketens. Deze competentie gaat Brainport nog gericht inzetten voor het realiseren van unieke hightech schakels in internationale waardeketens.
- In het domein Talent wordt ingezet op 70.000 technische talenten op alle niveaus. Dit doen we met om- en bijscholing van het ongekend talent in de regio, het extra opleiden van mensen, het behoud in de sector te stimuleren, de arbeidsproductiviteit te vergroten en gericht kenniswerkers te verleiden om hun specifieke competenties in onze regio te komen inzetten.
- In het domein Maatschappelijke vraagstukken werkt Brainport aan een duurzame schaa sprong, zoals deze is verwoord in het samenwerkingsakkoord van de MRE. Dit omvat niet alleen ruimtelijke aspecten, zoals bereikbaarheid en de vraag naar nieuwe woningen, bedrijventerreinen en voorzieningen, maar ook opgaven als kansengelijkheid en klimaatverandering.

Vanuit Project Beethoven (maart 2024) investeren Rijk, provincie en de MRE regio tot 2030 2,51 miljard euro in technologie ontwikkeling, talent en publieke voorzieningen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.

Risico's

- Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen;
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

2. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

Het financieel resultaat van 2023 is €254 miljoen. In 2022 was dit nog €300 miljoen. Er is ruim €120 miljoen uitgekeerd aan dividend. Vanaf 2024 is artikel 4a Wet Dividendbelasting in werking getreden. Dit betekent dat de BNG bank vanaf 1 januari 2024 15% dividendbelasting dient in te houden over de dividenduitkeringen. Dit houdt in dat de aandeelhouders vanaf dit jaar zelf de dividendbelasting dienen terug te vragen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan maatschappelijke instellingen. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoner tot lagere kosten voor diverse voorzieningen.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen de sterke vermogenspositie beïnvloeden. De naar risico gewogen solvabiliteitsratio's van de BNG Bank blijven op een hoog niveau, waardoor risico's laag ingeschat worden. De grote ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen de BNG Bank op het hoogste niveau. De BNG behoort tot de veiligste banken ter wereld (AAA status).

3. Enexis Holding NV

Algemene informatie

Uit de verkoop aan RWE en Waterland is een aantal deelnemingen voortgekomen waarvan alleen nog Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. en Claim Staat Vennootschap B.V. resteren. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze twee deelnemingen. Deze BV's zijn ter afhandeling van rechten en plichten die voortvloeien uit de verkoop van Essent respectievelijk Essent en Attero.

Ontwikkelingen

In het voorjaar van 2024 heeft de AvA ingestemd met aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening (zie ook hiervoor onder Ontwikkelingen en onzekerheden). Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied.

In het strategisch plan is verder gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:

1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.
2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten.
3. Klanten weten wat ze aan ons hebben Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt (ACM)

Risico's

De reguleringsmethodiek elektriciteit is niet berekend op de groeiende investeringen en exploitatiekosten als gevolg van de energietransitie. Het gevolg is dat de kosten niet tijdig en niet volledig vergoed kunnen worden. Dit betekent dat Enexis wordt geconfronteerd met een significante extra kapitaalbehoefte, wat de financiële ratio's en de investeringsruimte onder druk kan zetten.

Ontwikkelingen op het gebied van rente, inflatie, energieprijzen, grondstoffen en valuta kunnen de financierbaarheid van Enexis belemmeren. Deze ontwikkelingen kunnen ons resultaat en ratio's zodanig beïnvloeden dat er beperkingen ontstaan voor onze financieringscapaciteit. Met name de prijsrisico's ten aanzien van rente en energieprijzen (in verband met inkoop netverliezen) kunnen leiden tot een aanzienlijke extra behoefte aan eigen vermogen. Het uitgangspunt blijft dat Enexis financieel solide blijft, en tenminste een A / A2 credit-rating behoudt.

4. Glasvezel Helmond BV

Ontwikkelingen

Het netwerk is qua realisatie nagenoeg afgerond. Er vindt nu een transitie plaats naar een exploitatie-beheerfase. In deze fase wordt er een optimalisatie van de bedrijfsvoering en de governance gerealiseerd. Daarbij wordt het oorspronkelijke doel, om de gehele gemeente Helmond van een robuust glasvezelnetwerk te voorzien als fundament voor de digitale stad van de toekomst, verder geborgd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het beoogde effect is:

- Alle inwoners, bedrijven en instellingen tegen acceptabele kosten zijn/kunnen worden aangesloten op een toekomstvast glasvezelnetwerk;
- Het glasvezelnetwerk is open en toegankelijk voor alle (maatschappelijke) dienstenaanbieders zoals o.a. zorgdiensten;
- Het glasvezelnetwerk gaat onderdeel worden van de zogenaamde BrabantRing, dat wil zeggen gekoppeld gaat worden aan andere Brabantse glasvezelnetwerken met als doel om op veilige wijze maatschappelijke diensten over glasvezel mogelijk te maken op boven regionale schaal;
- Het glasvezelnetwerk erin voorziet dat ook de openbare ruimte wordt verglaasd en er daarmee kansen ontstaan voor een diversiteit van Smart City toepassingen in de toekomst.
- Alle gemeenschapsaccommodaties en andere maatschappelijke instellingen de beschikking kunnen hebben over hoogwaardige glasvezelverbindingen.

Risico's

- Glasvezel Helmond BV moet rekening houden met ontwikkelingen in de markt (acties van concurrerende aanbieders);
- De businesscase zou in de praktijk niet (volledig) realiseerbaar kunnen blijken, doordat bijvoorbeeld deelname vanuit inwoners en dienstenleveranciers achterblijft;
- Kwaliteit van het glasvezelnetwerk, de daarop beschikbare dienstverlening en de service zouden in de praktijk onvoldoende (consistent) kunnen blijken te zijn, waardoor het aantal aangesloten inwoners en bedrijven af zal nemen in plaats van toenemen.

5. Brabantring BV

Ontwikkelingen

Sinds eind 2023 is de oprichting van de Brabantring BV een feit en zijn wij daar mede aandeelhouder van. In het nieuwe Huis voor de stad wordt er als onderdeel (knooppunt) van deze Brabantring, een zogenaamd opstappunt voorzien. De voorbereiding van deze technische voorziening is in 2024 gestart en zal waarschijnlijk in 2025 in gebruik gaan worden genomen. Naast de verdere doorontwikkeling van de digitale ontsluiting van de gemeente Helmond zelf (bewoners, scholen en andere maatschappelijke instellingen) wordt ook de ontsluiting van het achterland van de gemeente Helmond (o.a. de Peelgemeenten), binnen het hierna beschreven openbaar belang, op termijn worden voorzien.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Doel van de Brabantring is om goede en betrouwbare digitale connectiviteit in heel Brabant beschikbaar te maken om daarmee op een slagvaardige wijze, onze maatschappelijke taakstelling op een relevante wijze te kunnen blijven invullen. De BrabantRing is een hoogwaardige digitale infrastructuur (een digitale 'snelweg') die veilige digitale connectiviteit biedt als aanjager voor innovatieve maatschappelijke toepassingen. Er is een breed gedeeld beeld dat digitalisering maatschappelijke kansen biedt en doorbraken kan realiseren in uiteenlopende gebieden. We doelen hier op de industrie, de zorg, op het gebied van mobiliteit en logistiek en b.v. voor de energietransitie etc. Moderne digitale, maatschappelijke toepassingen stellen hoge eisen aan veiligheid, snelheid, betrouwbaarheid, continuïteit, flexibiliteit en laagdrempeligheid van de daarvoor benodigde digitale verbindingen. Het relatief onveilige en minder betrouwbare internet voldoet hieraan onvoldoende en vormt daarmee een rem op toekomstige ontwikkelingen. Er is dus een andere vorm van connectiviteit nodig die laagdrempelig toegankelijk is voor maatschappelijke partijen (zeker ook voor kleine, innovatieve ondernemingen) om hun rol in de digitale transitie optimaal te kunnen pakken.

Risico's

De businesscase voor Brabantring B.V. heeft, net als tijdens de in juli 2021 met de raad doorlopen wensen en bedenkingenprocedure, een geprognosticeerd positief resultaat. De gemeente heeft daarvoor verplicht tot een beperkte financiële investering (maximaal €120 K) en daarmee een beperkt financieel risico.

6. Stichting Automotive Campus Helmond

Ontwikkelingen

De stichting Automotive Campus is per 1 april 2017 opgericht. De gemeente participeert samen met bouwbedrijf Van de Ven en de provincie Noord-Brabant. De stichting heeft een driedelige taak:

1. Mee-ontwikkeling en bewaking van het Automotive Campus-concept;
2. Aantrekken van nieuwe bedrijven voor de campus;
3. Uitbouwen van het ecosysteem op en rondom de campus en versterking van het vestigingsklimaat.

Voor de Automotive Campus hebben we in 2024 de uitgangspunten vastgelegd voor de PPS-constructie, samen met de twee andere grondeigenaren. We hopen daarmee volgend jaar van start te gaan en zo een flinke impuls te geven aan de verdere ontwikkeling. (zie paragraaf 4.3.1). Daarbij betrekken we ook de huidige positie van de Stichting Automotive Campus.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- Uitbouw van het ecosysteem op de Automotive Campus in Helmond en hierdoor bijdragen aan de economische structuurversterking van Helmond;
- Aantrekken van nieuwe bedrijven.

Risico's

Conjuncturele ontwikkelingen en structuurwijzigingen kunnen een behoorlijke invloed uitoefenen op de doorontwikkeling van de Automotive Campus. Zoals hierboven beschreven heeft een publiek-private sturing op zowel het fysieke eigendomsconcept als op de inhoudelijk-organisatorische campusontwikkeling de gemeentelijke voorkeur voor de toekomst. Voor de gemeente is het van groot belang dat de Automotive Campus een positieve doorontwikkeling maakt.

7. Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)

Ontwikkelingen

De missie van het ZVHBZO luidt: 'Professionals werken krachtig samen aan een veilig Zuidoost-Brabant' volgens het landelijk kader voor de Zorg- en Veiligheidshuizen.

De focus voor 2025 ligt op het verbeteren en borgen van de kwaliteit van de beschreven kerntaken en het professionaliseren van de organisatie als zelfstandig werkgever. Uitgangspunt daarbij is om niet uit te breiden en in te zetten op het bestaande dienstverleningsaanbod.

Het ZVHBZO heeft de ambitie om jaarlijks alle volgende aanmeldingen te behandelen:

- Casus-Op-Maat (COM) aanpak, procesregie in complexe casuïstiek met een knelpunt en een veiligheidsrisico;
- Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering (PGA-R), deze is gericht op personen die (mogelijk) radicaliseren.

En overige beschikbare capaciteit optimaal in te zetten voor:

- Persoonsgerichte Aanpak Jeugd (PGA-J), die zich richt op jongeren met overlastgevend en/of crimineel gedrag;
- Persoonsgerichte Aanpak Personen met Onbegrepen gedrag (PGA-OG), die een gevaar (kunnen) zijn voor zichzelf en/of de omgeving;
- Persoonsgerichte Aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling/Multidisciplinaire Aanpak (MDA++), gericht op huishoudens waarin het niet lukt om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken;
- Advisering.

Het ZVHBZO gaat in 2025 projectmatig werken aan initiatieven die bijdragen aan de regionale samenwerking tussen ketenpartners op het snijvlak van zorg en veiligheid. Daarvoor zijn de volgende projecten gepland:

- Pilot Multidisciplinaire Aanpak (MDA++)
- Preventie Met Gezag

Vereenvoudigen bestuurlijke governance en operationele samenwerking zorg en veiligheid Brabant-ZuidOost

Daarnaast wil het ZVHBZO als kennisknooppunt een aanbod opzetten van trainingen en netwerkbijeenkomsten voor het versterken van de kwaliteit en samenhang van het netwerk.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Bij aanpak van veroorzakers, van ernstige overlast of criminaliteit, met complexe problemen op diverse gebieden zijn vaak meerdere partijen (zorgorganisaties, justitiële organisaties en/of gemeente) betrokken en is het is effectiever om de inspanningen van deze verschillende partijen op elkaar af te stemmen.

Het ZVHBZO verzorgt de procesregie op complexe casuïstiek met het doel (nieuwe) strafbare feiten te verminderen, te voorkomen en te komen tot passende zorg voor de betrokken personen. Met deze aanpak levert het Zorg- en Veiligheidshuis een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in alle 21 gemeenten van de regio Zuidoost-Brabant.

Risico's

- Bedrijfscontinuïteit, onvoldoende personeel: krapte aan voldoende gekwalificeerde medewerkers terwijl het aantal meldingen hoog is, dwingt tot (tijdelijke) inhuur op basis van payroll. Dat zorgt voor aanzienlijk hogere uitgaven dan binnen de reguliere begroting beschikbaar is.
- Onvoorziene budgetoverschrijdingen: de begroting is taakstellend, bij dreigende overschrijdingen wordt in eerste instantie gezocht naar een oplossing binnen de begroting.

8. RAI Automotive Industry NL BV

Ontwikkelingen

Tijdens de laatste bestuursvergadering in 2023 is het besluit genomen om met thema groepen te gaan werken in het bestuur, met als doel meer interactie met het Bestuur voor meer focus, klankbord en ondersteuning. Het (Algemene (totale) Bestuur besluit over het jaarplan, financiële zaken e.d. en de Themagroepen over de betreffende onderwerpen van de groep met als uitgangspunt de volledige vertegenwoordiging van het Bestuur. De globale inhoud en besluiten komen vervolgens terug voor review in de algemene bestuursvergadering. Voorstel Themagroepen:

1. Financiën en Governance
2. Leden en Projecten
3. Strategie en Technologie

Per themagroep wordt een doelstelling geformuleerd. De organisatie gaat in Q1-2024 aan de slag met de formalisering van een voorstel per themagroep en om de themagroepen bij elkaar te brengen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Met een versterkte AutomotiveNL op de campus wordt de ecostructuur verder verrijkt. Door het lidmaatschap bestaat zicht op de innovatieve plannen van de RAI en kan zo nodig worden aangehaakt met andere lokale initiatieven. De gemeente en de Provincie zijn lid van AutomotiveNL.

Risico's

De gemeente is lid van AutomotiveNL en betaalt jaarlijks een contributie. Mocht deelname tot te weinig effect leiden, dan staat er weinig meetbare meerwaarde tegenover de jaarlijkse contributie.

9. Stichting Brainport Smart District

Ontwikkelingen

De Stichting Brainport Smart District is in 2018 opgericht om van het noordelijk deel van Brandevoort (ten noorden van het spoor) De wijk van de toekomst te maken.

In oktober 2023 heeft het college van B&W besloten de lopende bestemmingsplanprocedure voor de gebiedsontwikkeling BSD 'on hold' te zetten en een nieuwe koers voor de uitwerking van de nieuw te realiseren wijk voor te bereiden.

De belangrijkste reden voor een koerswijziging is dat het verwachte financiële saldo van het plan BSD veel negatiever uitpakt dan de bestaande grondexploitatie.

Naast deze financiële tegenvallers is er sprake van complexiteit met betrekking tot de invulling van afspraken met de HoA partner.

De koerswijziging betekent overigens niet dat we de initiële gedachten die aan BSD ten grondslag lagen volledig willen loslaten, maar wel dat we deze aanpassen aan de huidige tijd, de financiële mogelijkheden én de grote maatschappelijke vraag naar woningen.

Met RV 57/2024 heeft de raad ingestemd met de nieuwe koers voor de ontwikkeling van Brainport Smart District, voortaan Nieuw Brandevoort.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door economische onzekerheid en de terughoudendheid van projectontwikkelaars en bouwbedrijven risicovolle innovaties toe te passen, komen de benodigde ontwikkelingen onvoldoende op gang. BSD moet een podium gaan bieden om de innovatieve woon- en werkoplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zoals voorbeeld te dienen voor andere gebiedsontwikkelingen in Nederland.

Risico's

Bij een oriëntatie op de toekomst, worden ook de risico's in beeld gebracht.

Om innovatie in de wijk te ontwikkelen zijn financiële middelen nodig, zoals de toegekende NGF-middelen. Daarbij speelt altijd de afweging tussen kosten en innovatieve waarde: de wijk haalt alleen de bedrijven en subsidies binnen als het voorop loopt in de ontwikkelingen, maar om voorop te lopen in de ontwikkelingen zijn diezelfde bedrijven en subsidies hard nodig. Het acquireren van de benodigde middelen is een primaire taak van de Stichting i.s.m. haar partners.

10. Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative (UDI)

Ontwikkelingen

De samenwerking in het Urban Development Initiative (UDI) had oorspronkelijk als ambitie om in de regio adequate, slimme, integrale, innovatie gedreven antwoorden te bieden op stedelijke vraagstukken en een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van leven, werken en verblijven nu en in de toekomst. Nieuwe kennis, technologieën en innovaties moesten daarbij door de aangesloten kennisinstellingen in samenwerking met bedrijfsleven tot stand gebracht worden en vervolgens samen met de betrokken overheden worden uitgetoetst en opgeschaald in de werkelijke stedelijke omgeving.

Eind 2024 vindt er een herijking plaats over de toekomst van UDI. De huidige (deel)financiering vanuit de Regiodeal loopt namelijk tot en met 2024. De gevoelde meerwaarde is dat UDI de verbinding tussen de wereld van vandaag en morgen helpt te verbinden. Helpt om onze complexe stedelijke opgaven beter en efficiënter en beter te kunnen monitoren. Daarom wordt de koppeling gezocht en gevonden met de regionale uitdagingen van de schaa sprong. De MRE is er als nieuwe samenwerkingspartner dan ook bijgetrokken. Vertrouwde huidige partijen zoals TNO, TUE en Brainport blijven ook graag mee doen. UDI zal daarom als entiteit vrijwel zeker gaan verdwijnen en worden doorontwikkeld naar een nieuwe vorm van samenwerking ter versterking van bedrijven en de overheid ter ondersteuning en versnelling van de regionale schaa sprong.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Bijdragen aan het robuust realiseren en borgen van duurzame oplossingen voor de grote systemische ontwikkelingsopgaven waar onze stedelijke samenlevingen en economieën momenteel voor staan. Tevens willen we daarmee innovatie versnellen via samenwerking met marktpartijen en kennisinstellingen.

Risico's

Geen specifiek te benoemen risico's.

11. Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Ontwikkelingen

Eind 2021 is de opzet van het fonds gewijzigd om beter aan te kunnen sluiten bij de behoefte in de markt, waarna het nieuwe fonds in 2022 weer live is gegaan zodat het weer een bijdrage kan leveren aan een goed vestigingsklimaat in het SGE. Na 2022 zijn evenwel *geen nieuwe investeringen vanuit het ROW verricht*. Het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties zetten we in 2025 voort, maar we gaan het ROW als financieel instrument tegen het licht houden. In navolging van de nieuwe programmeringsafspraken voor bedrijventerreinen zullen we bezien of en hoe het ROW in de toekomst een versneller kan zijn voor beter gebruik van de bestaande bedrijventerreinen en/of als springplank kan functioneren voor nieuwe ontwikkelingen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Om het aanbod van bestaande bedrijventerreinen beter aan te laten sluiten op de behoeften van ondernemers en bedrijven, heeft de regio samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe innovatieve ruimtelijke ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen en stimuleert regionale ketenversterking en werkgelegenheid.

Risico's

Het aantal mogelijke leads kent sinds halverwege 2022 een dalende lijn.

Dit wordt veroorzaakt door de volgende zaken:

- de economische situatie op dit moment is onzeker en leidt tot voorzichtigheid bij partijen
- herontwikkeling is lastig vanwege o.a. de stikstofdiscussie en mogelijke (bezwaar)procedures

en vooral i.v.m. een grote schaarste aan bedrijfsruimte in zowel het Stedelijk Gebied als in de gemeenten daaromheen.

De schaarste aan bedrijfsruimte maakt dat veel initiatieven zelfstandig vanuit de markt opgepakt worden. Hulp van de overheid in financiële zin is daarbij niet nodig. De vraag is wat het effect van de recente rentestijging zal zijn op businesscases van partijen. Mogelijk dat het ROW daarmee een optie wordt. Het ROW is mede om die reden samen met de gemeente aan het onderzoeken waarom langdurig leegstaande locaties leeg blijven om op die manier te kijken of met het ROW een ontwikkeling op gang gebracht kan worden. Voor 2024/2025 is een evaluatie van het ROW gepland.

5.6.4 Financieel en bestuurlijke belang

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verbonden partijen die de volgende informatie bevat:

- De verbonden partijen waarin de gemeente Helmond deelneemt;
- De vestigingsplaats van de verbonden partij;
- De rechtsvorm van de verbonden partij;
- Het financieel belang van onze gemeente in de verbonden partij;
- Het bestuurlijk belang van onze gemeente in de verbonden partij;
- De financiële gegevens over de financiële positie van de verbonden partijen voor zover bij ons bekend. Dit zijn eigen vermogen, vreemd vermogen en (verwacht) resultaat. Voor de gemeenschappelijke regelingen zijn de gegevens in deze begroting gebaseerd op de laatst besloten jaarrekeningen 2023 en de begrotingen 2025. De gegevens voor de privaatrechtelijke partijen zijn gebaseerd op de jaarrekeningen 2022 en 2023 (voor zover bij ons bekend);
- Het programma waaraan de verbonden partij een bijdrage levert. In het betreffende programma is vervolgens beschreven hoe de verbonden partij bijdraagt aan onze beleidsresultaten.

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Vestigingsplaats	Financieel belang / structurele bijdrage	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2023	Vreemd vermogen 31-12-2023	Eigen vermogen 31-12-2025	Vreemd vermogen 31-12-2025	Resultaat 2025 (voor bestemming)	Bijdrage aan Programma
Gemeenschappelijke regeling										
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	1.581	Lid AB en DB	E. Blanksma; M. de Kort	13.903	21.121	11.984	14.504	-350	2, 3, 4
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	Eindhoven	1.240	Lid AB en DB	A. Bonte	2.433	7.755	2.466	7.377	-	2
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost	Eindhoven	5.816	Lid AB en DB	E. Blanksma	3.262	29.828	4.049	38.549	-	2
GGD Brabant Zuidoost	Eindhoven	4.195	Lid AB en DB	T.Y.M. Tuerlings	6.957	35.036	3.915	27.411	-	1
Reiniging Blink	Helmond	11.436	Lid AB en DB (voorzitter)	M. van Lierop	0	5.273	n.t.b.	n.t.b.	0	2
Senzer	Helmond	94.966	Lid AB en DB (voorzitter);	E. de Vries; M. de Kort	24.549	22.557	13.730	23.250	-1.657	1

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Vestigingsplaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Eigen vermogen 31-12-2023	Vreemd vermogen 31-12-2023	Resultaat 2023	Bijdrage aan Programma
Vennootschappen en coöperaties										
Brainport Development NV	Eindhoven	328 aandelen	Stemrecht in AvA	n.v.t.	3.323	4.276	3.339	5.231	16	3
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	132 (52.650 aandelen)	Stemrecht in AvA	n.v.t.	4.615.000	107.459.000	4.721.000	110.819.000	254.000	5
Enexis Holding NV	Den Bosch	23 (23.176 aandelen)	Stemrecht in AvA	n.v.t.	5.441.000	4.907.000	5.320.000	5.140.000	72.000	5
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	1.480	10	1.444	32	36	5
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	210	13	84	64	126	5
Glasvezel Helmond BV	Helmond	6.250 (50% aandelen)	Stemrecht in AvA Voordracht RvC-lid	n.v.t.	10.189	31.326	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	4
Brabantring BV	Eindhoven	120 (5,2% aandelen)	Stemrecht in AvA	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	4
Stichtingen en verenigingen										
Stichting Automotive Campus Helmond	Helmond	270 bijdrage 2023	Lid Raad van Toezicht	M. de Kort	-	442	-	466	0	2
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond	75 structurele bijdrage	Lid bestuur (penningmeester)	H. van Dijk	721	318	808	386	86	3
RAI Automotive Industry NL	Helmond	15 Lidmaatschap	Lid Algemene Ledenvergadering	n.v.t.	639	433	597	533	-	3
Stichting Brainport Smart District	Helmond	500 structurele bijdrage	Lid bestuur (voorzitter)	A. Bonte	-	569	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	3
Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative U.A.	Eindhoven	Bijdrage in natura (personeel)	Lid van vereniging	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	2
Stichting Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE	Eindhoven	877 incidenteel	Lid bestuur	M. de Kort	2	5.379	2	4.148	-	2

5.6.5 Organisatie met een bestuurlijk, maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De “*Notitie verbonden partijen*” (Commissie BBV, oktober 2016) spreekt van een “regeling zonder meer”. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie “financieel belang”. In deze gevallen wordt in de notitie geadviseerd om deze organisaties ook te vermelden in de paragraaf verbonden partijen. De commissie zegt hierover:

“In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:

- een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én*
- een bestuurlijk belang;*

beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico’s toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.”

Doorgaans is de gemeente bij de start van de samenwerking een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten van de samenwerking te voldoen. Deze bijdrage is opgenomen in de deze begroting. Een van de partners in de samenwerking treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Indien de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma’s of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiek rechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een “regeling zonder meer”. Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de samenwerking vertegenwoordigd zijn.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten. In Helmond gaat het om de volgende samenwerkingsverbanden en reguliere bestuurlijke overleggen:

	Naam samenwerkingsverband \ bestuurlijk overleg	Het openbaar belang dat ermee wordt gediend	Draagt bij aan programma:
1	Coöperatie Slimmer Leven	Coöperatie Slimmer Leven maakt zich sterk voor het implementeren en opschalen van innovaties die slim inspelen op de actuele uitdagingen en veranderingen in onze maatschappij.	1
2	Peel Duurzaam Gezond	Peel Duurzaam Gezond is gericht op een regionale aanpak van zorg en welzijn in de Peel, door tien zorg organisaties en de Peelgemeenten.	1

3	Bestuurlijke Overleggen de Peel	Reguliere bestuurlijke overleggen van de Peelgemeenten rond de thema's Sociale zaken; WMO\ Jeugdzorg; Wonen; Ruimte; Energietransitie; Economie.	1, 2, 3
4	PACT Brabant	Pact Brabant is een samenwerkingsverband van Brabantse werkgevers- en werknemersorganisaties, overheden en kennisinstellingen. Pact Brabant biedt een platform om kennis te delen, te brainstormen en tot oplossingen te komen voor de arbeidsmarktproblematiek in Brabant.	1, 3
5	Arbeidsmarkt regio Helmond-De Peel	Arbeidsmarkt regio Helmond-De Peel is een van de 35 arbeidsmarktregio's waarin de 6 Peelgemeenten, Geldrop Mierlo en UWV de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden vormgeven. Helmond is centrumgemeente.	1
6	BrabantStad	BrabantStad is een bestuurlijk netwerk van de provincie Noord Brabant en de steden Helmond, Roosendaal, Breda, Tilburg, Eindhoven, Oss en 's-Hertogenbosch ("B7"). De samenwerking richt zich op samenwerking rond grootstedelijke vraagstukken.	1, 2, 3, 4
7	21voordejeugd Zuidoost Brabant	Rondom jeugdbescherming- en jeugdreclassering, Veilig Thuis, Spoed Eisende Zorg en JeugdzorgPlus sluiten de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant jaarlijks een Dienstverlenings- en samenwerkingsovereenkomst.	1
8	Een 10 voor de jeugd	Een 10 voor de jeugd is een samenwerking van 11 gemeenten in en rond de Peel voor de uitvoering van de inkoopstrategie gespecialiseerde jeugdhulp	1
9	Vereniging Sport en Gemeenten	Vereniging Sport en Gemeenten is een platform van gemeenten voor doorontwikkeling en positionering van sport en bewegen als bindend element in de samenleving.	1
10	Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)	Samenwerkingsverband van 9 gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven, gericht op de thema's voorzieningen/evenementen (sport, cultuur en recreatie) ; wonen; ruimte; en economie (in het bijzonder bedrijventerreinen, detailhandel). De samenwerking krijgt gestalte in bestuurlijke overleggen en projecten.	1, 2; 3
11	Regionaal Inlichtingen en Expertise Centrum (RIEC) Oost Brabant	RIEC's helpen overheidsdiensten en de maatschappij om criminele ondermijning van de samenleving te stoppen.	2
12	Peelland Interventie Team (PIT)	Het PIT is een interventieteam onder de regie van de Peelgemeenten. De convenantpartners zijn verder de politie eenheid Oost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO) en de	2

		Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) en Senzer.	
13	Van Gogh Nationaal Park	Samenwerking tussen overheden, bedrijven en organisaties gericht op verkrijgen van de status van Nationaal Park "nieuwe stijl" voor een groot deel van het Brabantse landschap.	2
14	Luchthaven Eindhoven Overleg	Het Luchthaven Eindhoven Overleg bestaat uit de kamers OEA en COVM. De kamer Ontwikkeling Eindhoven Airport (OEA) is het overlegplatform over de ontwikkeling van Eindhoven Airport voor omwonenden, overheden, Eindhoven Airport, belangenverenigingen (natuur, milieu, bedrijfsleven) en luchtvaartmaatschappijen.	2
15	Commissie Overleg en Voorlichting Milieu Vliegbasis de Peel	Overleg en adviesorgaan van gemeenten binnen het obstakel gebied van Vliegbasis de Peel.	2
16	Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel	Samenwerkingsovereenkomst tussen de 6 Peelgemeenten en het Waterschap Aa en Maas gericht op doelmatig waterbeheer.	2
17	Green deal Geothermie Brabant	Green deal Geothermie Brabant is een deal die door een groot aantal publieke en private partijen is ondertekend, met als doel om op een veilige manier geothermieprojecten in de provincie Noord Brabant te realiseren.	2
18	Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030	Samenwerkingsovereenkomst met regionale afspraken over samenwerking en financiering voor de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda.	2
19	VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten)	De VNG is de belangenbehartiger van alle gemeenten richting het Rijk. Daarnaast is de VNG gesprekspartner van de verschillende decentrale overheden, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen. Statutair zijn alle gemeenten in Nederland en de overzeese gebieden lid. Voor de behartiging van diverse belangen zijn vaste beleidscommissies actief. Via de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering spreken gemeenten standaarden af, kopen ze samen in en werken ze samen aan nieuwe diensten en producten rond maatschappelijke en organisatorische vraagstukken.	4
20	VBG (Vereniging Brabantse Gemeenten)	De Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG) is één van de provinciale afdelingen van de VNG.	4
21	G40	De G40 is een netwerkorganisatie van ongeveer 40 (midden) grote steden. Het doel is het behartigen van de gezamenlijke belangen richting het Rijk en andere relevante partijen. De verschillende beleidsterreinen zijn binnen het	4

		netwerk ondergebracht in drie Pijlers en diverse themagroepen.	
22	EIT Urban Mobility Association	<p>EIT Urban Mobility is een Kennis- en Innovatiegemeenschap gefinancierd door het European Institute of Innovation and Technology. De vereniging EIT Urban Mobility is 100% aandeelhouder van de EIT Urban Mobility SL die zich richt op de uitvoering van activiteiten op het gebied van educatie, innovatie en business creatie op het gebied van stedelijke mobiliteitsvraagstukken.</p> <p>Helmond neemt onder andere deel aan de activiteiten van de City Club en gesubsidieerde innovatieprojecten. De oriëntatie van EIT Urban Mobility richt zich steeds meer op business creatie en start-ups, waardoor de relevantie voor deelnemende steden begint af te nemen</p>	2
23	Taxbus	Taxbus is een initiatief van de provincie Noord-Brabant en 17 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant, waaronder Helmond. Taxbus is in de betrokken gemeenten vervoerder van deur tot deur voor mensen met een Wmo-vervoersindicatie.	1,2

Overeenkomstig BBV artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. Hierin komen, in aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, ook bovengenoemde samenwerkingsverbanden en reguliere bestuurlijke overleggen aan de orde.

5.7 Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de visie, de uitvoering, de resultaten en risico's van het grondbeleid. De bedragen in deze paragraaf zijn in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven.

Visie

De visie van de gemeente Helmond op het grondbeleid ligt vast in de nieuwe Nota Grondbeleid 2024. Deze begroting is opgesteld vóór de behandeling van de nota grondbeleid in de raad.

De belangrijkste beleidslijn in de nota is dat we kiezen voor regisserend grondbeleid. Bij voorkeur geven we die regie invulling door middel van actieve grondpolitiek. Dat wil zeggen dat de gemeente zelf de gebiedsontwikkeling ter hand neemt. Daar waar actief handelen niet verantwoord is, wordt gekozen voor een faciliterende grondpolitiek. In de nota grondbeleid is een afwegingskader opgenomen aan de hand waarvan per project wordt bepaald welke vorm van grondpolitiek het meest effectief is voor het bereiken van de gemeentelijke doelen en ambities. Indien mogelijk wordt prioriteit gegeven aan projecten binnen de eigen grondexploitaties.

Om daarbij slagvaardig te kunnen handelen is met ingang van de begroting 2025 een jaarlijks budget van € 5,0 miljoen beschikbaar voor regisserende verwervingen. Dit zijn verwervingen op gebieden waarvoor de raad eerder al een plan of visie heeft vastgesteld en actief grondbeleid wil voeren. Daarnaast is met ingang van de begroting 2025 een jaarlijks budget van € 2,5 miljoen beschikbaar voor strategische verwervingen. Dit zijn verwervingen op gebieden waarvoor nog geen plan of visie door de raad is vastgesteld en zich een kans voordoet.

Binnen de grondexploitaties vindt het kostenverhaal plaats middels de grondverkoop. Kostenverhaal kan privaatrechtelijk of publiekrechtelijk worden geregeld. Bij faciliterende projecten geldt als uitgangspunt dat het kostenverhaal privaatrechtelijk wordt geregeld via een anterieure overeenkomst, voordat het besluit tot wijziging van de functie van grond plaats heeft gevonden. Als het niet mogelijk is om een overeenkomst af te sluiten, dan wordt de regeling van het publiekrechtelijke kostenverhaal toegepast.

Daarnaast gaat de gemeente verkennen of het vragen van financiële bijdragen, bijvoorbeeld voor de evenwichtige samenstelling van de woningbouwvoorraad, bescherming natuurgebieden, aanleg van recreatievoorzieningen en infrastructuur en stedelijke herstructurering wenselijk is. Alsdan zal daar een aparte nota kostenverhaal en financiële bijdrage worden opgesteld waarin dit verder wordt uitgewerkt.

Tot slot is in de nota grondbeleid uitgewerkt hoe en wanneer de raad wordt betrokken bij de uitvoering van de grondexploitaties. Dit gaat nog een verdere uitwerking krijgen in een nieuw (jaarlijks) document: het MPG (Meerjaren Prognose Grondbedrijf). In dit MPG wordt samen met (een vertegenwoordiging van) de raad bepaald hoe en in hoeverre de raad (tussentijds) geïnformeerd wil worden over de voortgang en ontwikkeling op de gemeentelijke grondexploitaties. Dit zal in de 2e helft van 2024 verder vorm worden gegeven.

Uitvoering

De gemeente zet haar grondbeleid als middel in om bestuurlijke ambities en beleidsdoelstellingen op het gebied van o.a. wonen, economie en duurzaamheid te realiseren.

Begin 2024 wordt gewerkt aan 22 Bouwgronden In Exploitatie (BIE oftewel grondexploitaties). In de 1^e helft van 2024 is een nieuwe grondexploitatie geopend voor de Ruusbroeclaan.

Er zijn voor nieuwe ontwikkelingen eerder al een aantal tijdelijke voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld om de planvorming verder vorm te geven tot aan het moment van openen van nieuwe grondexploitaties voor deze ontwikkelingen. Voorheen gold een maximum periode van 5 jaar voor het voorbereidingskrediet tot aan het moment van openen van de grondexploitatie. De nieuwe notitie van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) "Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023)" maakt het mogelijk om een langere voorbereidingstijd te hanteren. Er moet dan wel een voorziening worden getroffen voor de gemaakte voorbereidingskosten.

Op dit moment hebben we 1 nieuwe ontwikkeling waarvoor we een langere periode nodig hebben om uiteindelijk tot een goed onderbouwde grondexploitatie te komen. Dit is het nieuwe bedrijventerrein Varendschut Noord.

De overige lopende tijdelijke voorbereidingskredieten zijn het Piet Blomplein, Stationskwartier, Houtsdonk en de Braak fase 2 waarvan ook mogelijk een gedeelte wordt ontwikkeld voor woningbouw. Vooralsnog wordt niet voorzien dat we op deze gebieden een langere looptijd nodig hebben dan de eerdergenoemde 5 jaar. Maar de netwerkcongestie kan hierin wel een rol gaan spelen. Er is inmiddels een wachtlijst voor grootverbruik stroomaansluitingen. Dit geldt ook voor een lift in een appartementengebouw en op bovengenoemde gebieden zijn in de planvorming voornamelijk appartementengebouwen voorzien.

Op dit moment wordt onderzocht hoe de prioritering in woningbouwprojecten moet gaan plaatsvinden rekening houdend met o.a. de netwerkcongestie. Dit kan er toe leiden dat de plannings op de lopende grondexploitaties en tijdelijke voorbereidingskredieten wordt aangepast.

De gegevens in deze paragraaf zijn gebaseerd op de laatste uitgebreide herziening van de 22 lopende grondexploitaties bij de jaarrekening 2023. De nieuwe begroting voor het plandeel Brandevoort 2 Noord (het gebied boven het spoor) is hierin nog niet verwerkt. Op 2 juli 2024 heeft uw raad besloten de gebiedsontwikkeling van Brainport Smart District (BSD), die betrekking had op het gebied ten noorden van de spoorlijn en formeel nog deel uitmaakte van Brandevoort 2, te beëindigen. Aanleiding hiervoor waren onder meer de stijgende kosten en sterke twijfels over de (juridische) haalbaarheid van de beoogde slimme wijk. Besloten is om binnen een aantal gestelde kaders een nieuwe koers voor de gebiedsontwikkeling uit te werken en het daaruit volgende stedenbouwkundig plan, met de daarbij behorende financiële onderbouwing, opnieuw voor te leggen. Onder de projectnaam "Nieuw Brandevoort" wordt de komende periode een studie uitgevoerd naar de invulling van de nieuwe koers voor de ontwikkeling van het gebied. Daarbij zal voor dit project ook een nieuwe grondexploitatie worden voorbereid.

In de 1^e berap van 2025 zal een actualisatie van de begroting 2025 plaatsvinden op basis van de uitgebreide herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2024. Daarbij zullen de effecten van het bovenstaande voor zover mogelijk worden verwerkt.

Risico's

Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er zijn overeenkomsten gesloten voor afname van een aanzienlijk deel van de grond voor projectmatige bouw.
- De nog te bouwen woningen passen binnen de woningbouwtaakstelling van de provincie.

- De indexering van de opbrengsten passen we toe in de eerste 10 jaar. Na 10 jaar worden de opbrengsten niet meer verder geïndexeerd.
- Er is een voorziening getroffen voor het verwachte verlies op eindwaarde.
- Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf is rekening gehouden met tegenvallende scenario's op kostenontwikkeling, rentestijging, planproductie en opbrengstenstijging.

Herziening Bouwgronden in exploitatie (BIE)

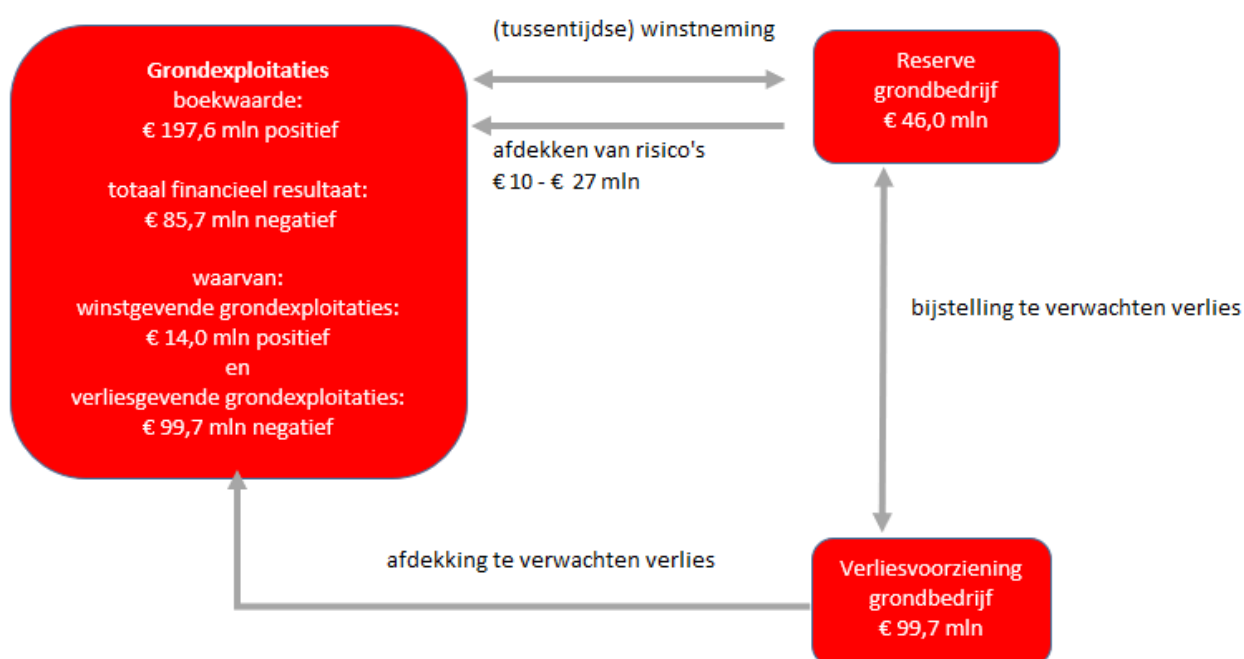
Volgens de BBV voorschriften moet jaarlijks een uitgebreide herziening van alle BIE's plaatsvinden. Met de vaststelling door de raad van de actualisering van de BIE's bij de Jaarrekening 2023 zijn ook de grondexploitatiebegrotingen voor de resterende looptijd vastgesteld. De afzonderlijke jaarschijven voor de resterende looptijd (en dus ook de jaarschijf 2025) liggen daarmee in principe vast tot aan de nieuwe uitgebreide herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2024. De looptijd en planning van de BIE's is gebaseerd op de beste inschatting.

Grondbedrijf

Jaarlijks actualiseert het college naast de grondexploitaties ook de risicoanalyse. Het college rapporteert hierover in de paragraaf weerstandsvermogen. Grote afwijkingen legt het college aan de raad voor, zodra deze spelen. De risicoanalyse wordt opnieuw geactualiseerd bij de herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2024.

Het geheel van alle grondexploitaties met de reserve en voorziening, die daarmee samenhangen, noemen we samen het grondbedrijf. Het hierna volgende figuur laat de financiële stromen binnen het grondbedrijf zien (de cijfers zijn gebaseerd op de laatste herziening van de BIE's en de risicoanalyse bij de jaarrekening 2023).

In de jaarrekening 2023 is onderstaande figuur ook opgenomen met daarin de cijfers van het financieel resultaat op basis van contante waarde. In de nieuwe nota grondbeleid 2024 is besloten om de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties op te hogen van contante waarde naar eindwaarde. In onderstaande figuur zijn de cijfers op eindwaarde opgenomen.

Parameters

Bij de actualisatie van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2023 zijn de volgende parameters gebruikt voor de kosten:

Parameter kosten	Uitgangpunt
Prijspeildatum	1-1-2024
Rente	1,3%
Disconteringsvoet	2,0%
Grondverwerving	
- 2024	2,0%
- 2025 en 2026	3,0%
- vanaf 2027	2,0%
Voorzieningen en overige kosten	
- 2024	5,0%
- 2025	4,0%
- 2026	3,0%
- vanaf 2027	2,0%
Plankosten	
- 2024	6,0%
- 2025 en 2026	4,0%
- vanaf 2027	2,0%

De opbrengsten

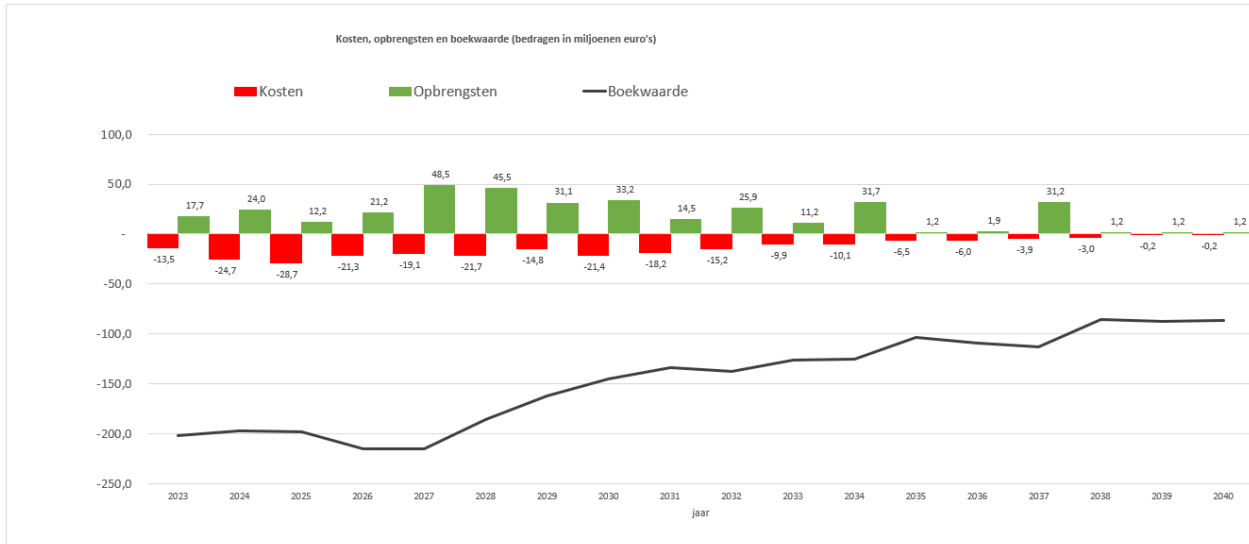
De grondprijzen in de grondexploitatieberekeningen zijn gebaseerd op het grondprijzenbesluit 2024, daarom is indexering in 2024 niet nodig. De indexeringen voor latere jaren zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Parameter opbrengsten	Uitgangpunt
Prijspeildatum	1-1-2024
Grondverkoppen sociale huur	0,0%
Grondverkoppen vrije sector	
- 2024	0,0%
- 2025 en 2026	3,0%
- 2027 t/m 2033	2,0%
- vanaf 2034	0,0%
Grondverkoppen bedrijventerreinen	
- 2024	0,0%
- 2025 en 2026	1,0%
- 2027 t/m 2033	2,0%
- vanaf 2034	0,0%
Overige opbrengsten	2,0%

Boekwaarde

De boekwaarde is het totaal van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten op een bepaald moment. Als de boekwaarde positief is dan zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten. Andersom als de boekwaarde negatief is dan zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde kosten.

Bij gebiedsontwikkelingen gaat de kost voor de baat uit. Dit wil zeggen dat voorinvesteringen in het gebied nodig zijn, voordat opbrengsten door gronduitgifte gerealiseerd worden. Het figuur hierna laat de prognose zien van kosten, opbrengsten en het verloop van de boekwaarde van alle grondexploitaties (gebaseerd op de jaarrekening 2023).

Winstneming

BBV schrijft de POC-methode (percentage of completion) voor. Dit betekent dat naar rato van voortgang (tussentijdse) winst genomen wordt.

Om een inschatting te doen van de mogelijk in de komende jaren tussentijds te nemen winst op de winstgevende BIE's wordt de volgende pragmatische methode gehanteerd:

De verwachte eindwaardes op winstgevende BIE's zoals die bij de jaarrekening 2023 zijn bepaald worden pondsgewijs verdeeld over de restantperiode van de betreffende BIE's. In totaal is de verwachte winst op eindwaarde afgerond € 14,0 miljoen. Alsdan kan de volgende zeer globale schatting gedaan worden van de te nemen winsten in de jaarschijven:

Jaar	POC methode
2024	4,0
2025	3,8
2026	3,7
2027	1,8
2028	0,7
Totaal	14,0

Actuele prognose van de resultaten

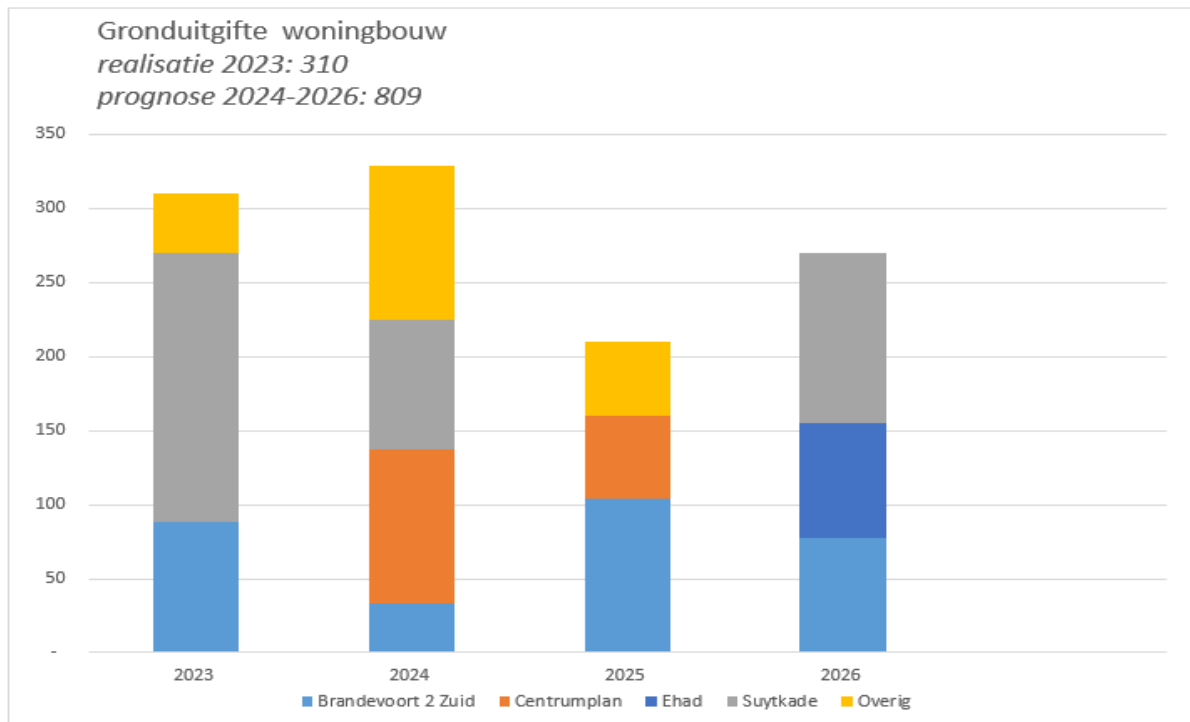
Bij de meest recente herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2023 zijn de verwachte looptijden en eindresultaten bepaald. In de volgende tabel zijn die zichtbaar gemaakt:

bedragen x 1.000	jaarrekening 2023			
	Complex	Boekwaarde ultimo 2022	Verwachte einddatum 1 januari	Eindwaarde
Verwachte winst				Verwacht verlies
Woongebieden				
Boemerang	141	2025	-	296
Brandevoort II	141.990	2039	-	36.516
Dijksestraat	20	2026	13	-
Ehad Engelseweg	5.331	2035	-	12.684
Houtse Akker 1	-943	2025	247	-
Houtse Akker 2	528	2025	-	754
Lobke	223	2027	40	-
	147.290		301	50.250
Saneringsgebieden				
Cacaofabriek eo	2.359	2028	-	2.811
Centrum	8.155	2027	-	9.782
Districtsbureau Politie	223	2026	-	1.534
Goorloopzone Noord	5.205	2027	-	2.807
Mierloseweg 210 tm 232	1.819	2026	-	882
Pleinen Heistraat	1.836	2026	-	1.290
Suytkade	20.719	2028	-	23.125
	40.316		-	42.231
Industriegebieden				
Automotive Campus	9.388	2041	-	4.140
Bedrijvenpark Schooten	79	2027	394	-
BZOB	-4.783	2027	5.299	-
De Weijer Oost	1.971	2028	1.669	-
Rietbeemd	2.162	2027	-	1.556
Rijpelberg bedrijventerrein	-861	2029	3.371	-
Spiro Chruchillaan Franke	2.056	2025	-	1.475
	10.012		10.733	7.171
Overige gebieden				
Restexploitaties	-	2028	2.963	-
	0		2.963	-
Totaal BIE	197.618		13.997	99.653

Gronduitgifte

Woningen

De prognoses van de grondverkopen met fasering voor de komende jaren staan in de figuur hieronder (stand jaarrekening 2023). Onderstaande aantallen zijn uit de 22 lopende BIE's, met uitzondering van Brandevoort 2 plandeel "Brandevoort Nieuw" (zie eerder in deze paragraaf).

Bedrijventerreinen

Het totaal nog uit te geven kavels op lopende BIE is afgerond ca 16ha (stand jaarrekening 2023). Op BZOB is nog 3,8 ha beschikbaar. Op de Automotive Campus 3,7 ha. Op de overige bedrijventerreinen zijn nog restantpercelen beschikbaar. In totaal is dat ca 8,2 ha. Bij de herziening van de grondexploitaties voor bedrijventerreinen bij de jaarrekening 2023 is in de fasering van de gronduitgifte rekening gehouden met de problematiek van de netwerkcongestie.

Facilitair grondbeleid

Naast de eigen grondexploitaties faciliteert de gemeente ontwikkelingen van private ontwikkelaars als deze bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn de woningbouwprojecten Oranjekade, Weverspoort en Oostende.

Gemeenten zijn verplicht hun kosten te verhalen en doen dit bij voorkeur met een anterieure overeenkomst. De private ontwikkelaar vergoedt de gemeente de kosten die zij maakt om de ontwikkeling mogelijk te maken. Denk hierbij aan ambtelijke inzet (plankosten) en aanpassingen in het openbaar gebied. Veelal bevat de anterieure overeenkomst een vast bedrag voor het kostenverhaal. Het is vervolgens aan de gemeente om de kosten binnen dit budget te houden. Ten tijde van de jaarrekening 2023 hebben we 36 lopende overeenkomsten met marktpartijen. In de loop van 2024 zijn alweer een aantal trajecten opgestart waarvoor naar verwachting nieuwe anterieure overeenkomsten gesloten gaan worden.

5.8 Wet open overheid (Woo)

Wat is de Woo?

De Wet Open Overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht op informatie over wat de overheid doet, hoe ze dat doet en waarom. Het onderliggende doel is het vergroten van het vertrouwen van de burger in de overheid. Een belangrijk verschil met de Wob is dat de Woo naast de passieve openbaarmaking (informatieverstrekking op verzoek) ook de actieve openbaarmaking (informatieverstrekking uit eigen beweging) regelt. Het uitgangspunt hierbij is dat iedereen het recht heeft op informatie over wat de overheid doet, hoe ze dat doet en waarom, tenzij er goede redenen zijn om dit niet te doen. Gemeentelijke overheden moeten elf informatiecategorieën openbaar maken (publiceren) in de periode 2023 – 2027. De volgorde waarin deze elf informatiecategorieën geopenbaard moeten worden, wordt bekend gemaakt met een Koninklijk Besluit.

Wat willen we in 2025 bereiken?

1. De aanschaf en inrichting van een publicatieplatform.
Dit platform is nodig om Woo-documenten gestructureerd en systematisch openbaar te kunnen maken.
2. De openbaring van de volgende vier informatiecategorieën:
 - a. Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag,
 - b. Vergaderstukken decentrale overheden,
 - c. Agenda's en besluiten bestuurscolleges,
 - d. Adviezen,
 - e. Jaarplannen en jaarverslagen,
 - f. Woo-verzoeken en -besluiten.
3. Beter vindbare informatie.
Het verder verbeteren van de informatiehuishouding door met name procesgericht werken.
4. Meer bewustwording bij medewerkers, leidinggevenden, het College van B&W, en de Raad van de gemeente Helmond met betrekking tot de verandering die de gemeente wil realiseren, namelijk een andere, transparante overheid.

Verwachte uitgaven

Er zijn drie functionaliteiten (software) die benodigd zijn de openbaarmaking van informatie geordend en geautomatiseerd te laten verlopen:

- a. Een publicatieplatform.
- b. Anonimiseringssoftware,
- c. Waarmerkingssoftware.

Het budget voor 2025 is voldoende om deze uitgaven te dekken.

6 Bijlagen

6.1 EMU-saldo

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
	Volgens realisatie tot en met sept. 31-12-2024, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 31-12-2025	Volgens meerjarenraming in begroting 31-12-2025	Volgens meerjarenraming in begroting 31-12-2026	Volgens meerjarenraming in begroting 31-12-2027
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	8.668	-3.683	-9.114	-1.629	-3.356
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	59.440	13.571	426	17.458	10.427
3. Mutatie voorzieningen	2.359	1.510	1.510	1.510	1.510
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	72.338	20.364	3.919	-27.470	-23.111
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo (1-2+3-4-5)	-120.752	-36.108	-11.949	9.893	10.838

6.2 Overzicht structureel lasten en baten

In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd. Hiermee wordt inzicht gegeven in hoeverre de begroting structureel sluitend is. Daarvoor wordt het begrotingssaldo opgeschoond met incidentele baten en lasten die van invloed zijn op het structurele saldo.

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten	-3.683	-9.114	-1.629	-3.356
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	5.411	6.288	3.625	2.783
Begrotingssaldo na bestemming	1.728	-2.826	1.996	-573
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.203	-6.349	-4.036	-373
Structureel begrotingssaldo	525	-9.175	-2.040	-946

In 2025 is er sprake van een begrotingsevenwicht. Dit betekent dat er in de begroting meer dan voldoende structurele dekkingsmiddelen aanwezig zijn om de structurele lasten te kunnen bekostigen. Vanaf 2026 slaat dit beeld om. Het saldo is daarna negatief.

6.3 Overzicht incidentele lasten en baten

Overzicht incidentele lasten en baten

Incidentele baten en lasten zijn begrotingsposten die een tijdelijk karakter hebben oftewel een einddatum kennen. Dit in tegenstelling tot structurele baten en lasten die, tot nadere besluitvorming, een onbepaalde looptijd kennen. Overigens kan de omvang van structurele begrotingsposten wel fluctueren in de meerjarenraming als gevolg van intensiveringen en/of bezuinigingen. Wellicht ten overvloede wordt hierbij opgemerkt, dat de dekkingsbron hierbij niet relevant is.

In onze gemeente wordt nadrukkelijk gestuurd op een meerjarig structureel evenwicht. In het kader van een solide, financieel beleid hanteren we het uitgangspunt dat structurele uitgaven ook structureel gedekt worden. Het overzicht van incidentele baten en lasten is hier in feite een weerspiegeling van.

Materiële beïnvloeding

Om het overzicht compact en leesbaar te houden, hanteren we, op advies van de commissie BBV, een (grens)bedrag van € 100.000 voor de bedragen die we in het overzicht opnemen. Dit houdt in dat we, conform onze financiële verordening, alle bedragen van € 100.000 en hoger aanmerken als een zogenoemde materiële beïnvloeding.

In onderstaande overzicht zijn de incidentele lasten en baten voor de (meerjaren)begroting 2025-2028 opgenomen. De posten worden onderaan het overzicht afzonderlijk toegelicht:

Nr.	Incidentele baten en lasten:	2025		2026		2027		2028	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
1	Uitrol van Kansrijk in andere wijken	102		102		98			
1	Onttrekking reserve Sociale stad		102		102		98		
2	Programmteam Asiel en Migratie	929							
2	Onttrekking reserve nieuwkomers		663						
2	Inzet SPUK opvang Oekraïners		266						
3	Verdere uitwerking Beleidskader Sportaccommodatiebeleid	250							
4	Onttrekking Egalisatiereserve Sociaal Domein		6.000		4.000				
5	Onttrekking reserve Coronafonds		655		68		2.818		
6	Onttrekking reserve Sociale stad				2.600				
6	Dotatie Egalisatiereserve Sociaal Domein			2.600					
7	Dotatie Egalisatiereserve Sociaal Domein	4.500							
Totaal programma 1 Meedoen, rondkomen en vooruitkomen		5.781	7.686	2.702	6.770	98	2.916	-	-
8	Inrichten vraagafhankelijk vervoer	350							
9	Onttrekking reserve stimuleren wonen (bestedingsplan reserve stimuleren wonen)		359						
10	Dotatie reserve Mobiliteitsfonds	250							
11	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	300		250					
12	Toezicht bouwen en wonen	117							
12	Onttrekking aan de reserve leges voor capaciteit toezicht bouwen en wonen		117						
13	Data op orde mobiliteit	100							
14	MRE regionale bekostigingssystematiek schaalessprong	70		220		220		220	
14	Onttrekking Reserve grote opgaven/projecten		70		220		220		220
15	Energiehuis	190							
16	Randvoorwaarde mobiliteitstransitie - Julianalaan	125							
17	Aanjaagteam Netcongestie	100							
18	Dotatie Reserve Woningbouwfondsen	2.500		2.500		2.500	2.500	2.500	2.500
18	Onttrekking Algemene reserve		2.500		2.500		2.500		2.500
19	Onttrekking Algemene reserve grondbedrijf		75		150		225		300
20	Onttrekking reserve Stedelijke investering		250						
21	Onttrekking reserve stimuleren wonen		665		750				
22	Onttrekking reserve Hoogspanning Brandevoort				2.900				
Totaal programma 2 Duurzaam en leefbaar		4.102	4.036	2.970	6.520	2.720	2.945	2.720	3.020
23	Onttrekking reserve High Tech Automotive Campus (Automotive Campus)				100		600		
24	Samenwerking regionaal bedrijventerreinen	100							
25	Onttrekking Egalisatiereserve i-deel		200		1.500		500		
25	Dotatie Egalisatiereserve Sociaal Domein			1.100					
26	Onttrekking Reserve Museum Helmond		100						
Totaal programma 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk		100	300	1.100	1.600	-	1.100	-	-
27	Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad	156							
28	Dotatie aan de egalisatiereserve (reisdocumenten / rijbewijzen)	116		275		666		163	
28	Onttrekking aan de egalisatiereserve (reisdocumenten / rijbewijzen)						324		
29	Aanvraag Wijkgericht Werken bij begroting	170		170					
Totaal programma 4 Bestuur en organisatie		442	-	445	-	666	324	163	-
30	Dotatie aan de algemene reserve (Huis van de Stad)	179							
31	Onttrekking Reserve eenmalige investeringsimpuls		236		236		236		236
32	Onttrekking Reserve Saldo begroting 2020		3.250						
33	Dotatie Reserve grote opgaven/projecten	3.700		1.560					
Totaal programma AD		3.879	3.486	1.560	236	-	236	-	236
Totalen		14.304	15.507	8.777	15.125	3.484	7.520	2.883	3.256
Waarvan incidentele mutaties op reserves		11.245	15.241	8.035	15.125	3.166	7.520	2.663	3.256
Incidentele mutaties op reserves < € 100.000		1	367	1	180	1	133	1	114
Saldo sluit aan op saldo incidentele reservemutaties in bijlage 6.4			4.362		7.270		4.486		706
Saldo incidentele baten en lasten			-1.203		-6.349		-4.036		-373

1. Uitrol van Kansrijk in andere wijken

In november 2023 is de motie van de Raad voor 'Kansrijk mogelijk maken in andere wijken' aangenomen. Daarin wordt verzocht om de verdere uitrol van Kansrijk financieel mogelijk te maken. Voor de jaren 2025 tot en met 2027 zijn we voornemens een meerjarige subsidie te verstrekken. De dekking voor beoogde bedragen voor de jaren 2025 tot en met 2027 komt uit de reserve Sociale Stad (onderdeel Gezondheid) en bedragen € 102.000 voor 2026 en 2027 en € 98.000 voor 2028.

2. Programmteam Asiel en Migratie

De gemeente Helmond verzorgt structureel de opvang van 50 alleenstaande minderjarige vreemdelingen en tijdelijk 50 alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Daarnaast worden 439 Oekraïners opgevangen. De Spreidingswet verplicht het structureel opvangen van 462 vluchtelingen inclusief alle taken rondom zorg, welzijn en onderwijs. Daarnaast hebben we de taak om jaarlijks een

wisselend aantal statushouders te huisvesten en heeft Helmond te maken met 6.000 tot 12.000 arbeidsmigranten in de Peel.

Voor de uitvoering van deze taken zijn middelen en extra formatie nodig. Het team migratie is in 2024 al gestart met zijn werkzaamheden, er zijn 2 noodopvanglocaties gerealiseerd en er wordt gewerkt aan het uitvoering geven aan het raadsbesluit om 100 AMV opvangplaatsen (structureel) te realiseren en een grotere opvanglocatie voor asielzoekers.

3. Verdere uitwerking Beleidskader Sportaccommodatiebeleid

In 2025 wordt een onderzoek uitgevoerd naar het deprivatiseren van de sportaccommodaties, onder andere vanwege de verduurzaming van deze accommodaties. Op basis van deze uitkomsten wordt een meerjaren investeringsplan voor sportaccommodaties opgesteld.

4. Onttrekking Egalisatiereserve Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein komen enkele uitdagingen op de gemeente Helmond af. Aan de ene kant nemen de uitgaven toe door ontwikkelingen rondom de eigen bijdrage WMO, verdere vergrijzing en problemen binnen het jeugdzorgstelsel. Aan de andere kant neemt compensatie van het Rijk voor de jeugdzorg af en worden budgetten voor beschermd wonen anders verdeeld. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden, gaan we in kaart brengen waar de kansen en mogelijkheden liggen om tot een duurzaam financieel sociaal domein te komen. Het is uiteindelijk aan het college en de raad om hierin keuzes te maken. Daarbij is het uitgangspunt dat de tekorten zo veel mogelijk binnen het sociaal domein worden opgevangen. Gezien echter de omvang van de tekorten zal het financiële vraagstuk in de volle breedte van de begroting afgewogen moeten worden.

5. Onttrekking Reserve Coronafonds

Voor de aanpak "perspectief voor jongeren" zijn de komende jaren nog onttrekkingen uit de crisis en herstelnota noodzakelijk.

6. Onttrekking Reserve Sociale Stad

Omdat de behandeling van de 2e berap later plaatsvindt dan de begrotingsbehandeling 2025, wordt de reserve sociaal domein tijdelijk opgehoogd. Dit conform afspraak voor 2026.

7. Dotatie Egalisatiereserve Sociaal Domein

Het verwacht resultaat op de centrummiddelen 2025 wordt toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein.

8. Inrichten vraagafhankelijk vervoer

De gemeente Helmond zet in op een mobiliteitstransitie. Naast het stimuleren van actieve vormen van mobiliteit is ook een schaa sprong in het aanbod van OV en deelmobiliteit noodzakelijk. Ten aanzien van OV wordt voor de lokale invulling onder meer ingezet op vraagafhankelijk vervoer. Dit is alleen mogelijk indien ook de gemeente Helmond zelf financieel bijdraagt. Voor 2024 en 2025 wordt incidenteel budget aangevraagd om een dergelijke vervoersvoorziening in Helmond op te richten. Vanaf 2026 is structureel budget nodig. Het nog op te richten mobiliteitsfonds is noodzakelijk om in deze structurele behoefte te voorzien.

9. Onttrekking reserve stimuleren wonen (bestedingsplan reserve stimuleren wonen)

Dit betreft de origineel geraamde onttrekking voor de bestedingen uit het Bestedingsplan 2023-2025. Belangrijkste bestedingsdoel is de subsidiebijdrage voor sociale huurwoningen. Ook wordt dit geld besteed aan kleinere projecten op het terrein van wonen, zoals deelname aan de regionale woonruimteverdeling, de standaard sociale huurwoning (WOONST), en de Woon Advies Commissie.

10. Dotatie reserve Mobiliteitsfonds

Voor de inrichting van het fonds zijn er in 2024 en 2025 incidentele middelen noodzakelijk voor de oprichting van het fonds en de eerste stortingen in het fonds. Na het oprichten van het fonds zijn structureel middelen noodzakelijk.

11. Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Het plan van aanpak met betrekking tot de doorontwikkeling van FTB wordt uitgevoerd. Het is een meerjarig plan voor de periode tot en met 2026. Onderdelen zijn bijvoorbeeld het creëren van een community gevoel op het Food Tech Park, het versterken van de herkenbaarheid en de zichtbaarheid en de acquisitie van nieuwe organisaties FTB staat aan de lat voor de uitvoering van het plan van aanpak, maar zij doen dat in nauwe samenwerking met ons en andere belangrijke stakeholders, zoals bijvoorbeeld de provincie Noord-Brabant, de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM), Brainport Development en het bedrijfsleven.

Als gemeente hebben we enerzijds een faciliterende rol (subsidieverlening) en anderzijds op onderdelen een meer inhoudelijke rol, bijvoorbeeld als het gaat om het aantrekken van nieuwe bedrijven en het ontwikkelen van het Food Tech Park. Voorwaarde voor de uitvoering van het plan van aanpak is dat er door ons en de provincie Noord-Brabant afspraken worden gemaakt met FTB over de aanpassing van de governance van FTB. Dit zal zijn beslag krijgen in het 1e kwartaal van 2025. Een voorstel over de doorontwikkeling van FTB wordt nog separaat aan de raad voorgelegd.

12. Toezicht bouwen en wonen

Toezicht op bouwprojecten is onderdeel van een veilige en leefbare stad. Want om de schaa sprong en woningbouwversnelling mogelijk te maken, is voldoende capaciteit op toezicht en handhaving belangrijk. Daarnaast is sprake van de invoering van de Omgevingswet en andere recente nieuwe wet- en regelgeving waardoor er in deze overgangsfase onvoldoende basiscapaciteit aanwezig is om de wettelijke taken kwalitatief en tijdig te kunnen uitvoeren. Voor 2024 en 2025 is een uitbreiding van de huidige basiscapaciteit nodig met 1,5 fte naar 3,0 fte. De voor deze jaren benodigde incidentele middelen worden gedekt uit de Reserve Bouwleges. Medio 2025 zal worden geëvalueerd welke structurele basiscapaciteit nodig is voor een adequate uitvoering in de jaren daarna.

13. Data op orde mobiliteit

Als gemeente Helmond zijn we verplicht via zowel Nederlandse (2023) als Europese wetgeving (2025 & 2027) om mobiliteitsdata aan te bieden. Deze mobiliteitsdata dienen beschikbaar gemaakt te worden in een nationaal portaal. Denk aan MaaS, deelmobiliteit, verkeersborden, snelheidslimieten, maar ook waar voertuigen wel of niet mogen rijden. Deze data moeten overgenomen worden door voertuigen, serviceproviders en navigatiesystemen. Voorwaarde is dat deze beschikbaar is en van goede kwaliteit. Op beide vlakken lopen wij fors achter o.a. wegens een gebrek aan formatieplaatsen. Hiermee zijn we dus niet in staat om deze mogelijkheden in te zetten voor de mobiliteitstransitie en Helmond bereikbaar, veilig en leefbaar te houden. Om ook onze positie als koploper in Smart Mobility te houden is het van belang om deze data zo snel mogelijk op orde te krijgen.

14. MRE regionale bekostigingssystematiek schaa sprong

In de begroting 2024-2027 heeft uw raad ingestemd met een regionale bekostigingssystematiek voor de MRE. Het financieringsvoorstel betreft voor de gemeente Helmond een bijdrage van € 4,7 miljoen over de komende 10 jaar. De bijdrage hieraan wordt gedekt uit de reserve grootschalige

projecten.

15. Energiehuis

Wij werken samen met de Peelgemeenten aan bewustwording en informatieverstrekking voor onze inwoners. Het Energiehuis Slim wonen is hierin een belangrijk onderdeel wat we de afgelopen 3 jaar en het komende jaar ondersteunen. Het Energiehuis is het Energieloket zoals dat door de landelijke overheid wordt gevraagd. Met de Peelgemeenten geven we vorm aan de organisatie en hun professionalisering.

16. Randvoorwaarde mobiliteitstransitie – Julianalaan

De verkeersmaatregelen in het centrum hebben negatieve invloed op de Julianalaan. Om de gevolgen hiervan in beeld te brengen en om mitigerende maatregelen te nemen wordt een extra bedrag van €125.000,- opgenomen.

17. Aanjaagteam Netcongestie

Er wordt een aanjaagteam opgezet om onder andere een overzicht te creëren met welk project waar staat in de wachtrij en hoe dit zich verhoudt tot de bestuurlijke prioritering. Daarnaast zal het aanjaagteam gaan lobbyen met Enexis voor het probleem, dit met het oog op de Schaalsprong. Ze zullen ook in samenspraak met projectleiders gaan onderzoeken naar innovatieve oplossingen.

18. Reserve Woningbouwfonds

Helmond creëert een Reserve Woningbouwfonds waardoor extra financiële middelen beschikbaar worden gesteld voor de bouw van betaalbare koop- en huurwoningen. Als er plannen zijn waaraan dit geld goed besteedt kan worden, zal de gemeenteraad per plan beoordelen of er gemeenschapsgeld aan besteedt kan worden of niet. Het geld kan vooralsnog voor allerlei projecten rondom /ten behoeve van de woningbouw worden gebruikt, dus niet voor de planexploitatie van de woningbouw zelf. Bijvoorbeeld voor een speeltuin, ecologische zone, een fietsenstalling en de inzet van extra arbeidscapaciteit voor het project vanuit de gemeente etc. De aanvraag voor geld uit de Reserve wordt beoordeeld door de gemeente en mag geen staatssteun zijn. Daarnaast kijkt de gemeente ook of de (commerciële)ontwikkelaars de regeling wel goed gebruiken.

19. Onttrekking Algemene reserve grondbedrijf

In de nota grondbeleid 2024 is opgenomen dat we vanaf de begroting 2025 elk jaar 2 budgetten opnemen in het investeringsprogramma voor verwervingen:

- Een budget van € 5 miljoen voor regisserende verwervingen. Dat zijn verwervingen op gebieden waarvoor de gemeenteraad eerder al een visie of een plan heeft vastgesteld, maar waarvoor het nog te vroeg is om al een grondexploitatie te kunnen vaststellen.
- Een budget van € 2,5 miljoen voor strategische verwervingen. Dat zijn verwervingen op alle andere gebieden in de stad, dus de gebieden waarvoor nog geen grondexploitatie is vastgesteld en waarvoor ook nog geen plan of visie is vastgesteld door de raad.

Met deze budgetten kan het college van B&W slagvaardig handelen. Als in een begrotingsjaar geen verwervingen worden gedaan (of een gedeelte is gebruikt) komt het (restant) budget van dat jaar te vervallen. De rente over deze verwervingsbudgetten wordt gedekt uit de reserve grondbedrijf.

20. Onttrekking reserve Stedelijke investering

Onttrekkingen en dotaties dekkingsreserve kapitaallasten ten behoeve van Meerjarenbegroting 2024. Dekking wijkaccommodatie de Boerderij tlv reserve stedelijke vernieuwingen.

21. Onttrekking reserve stimuleren wonen

Onder punt 9. vond u de origineel geraamde onttrekking voor de bestedingen uit het Bestedingsplan 2023-2025. Op basis van een actualisatie is de verwachting dat de uitgaven hoger zijn. Met name de raming voor de subsidiebijdrage voor sociale huurwoningen wordt fors opgehoogd op basis van een aantal sociale woningbouwprojecten in de pijplijn.

22. Onttrekking reserve Hoogspanning Brandevoort

Dekking hoogspanningsmasten t.l.v. reserve hoogspanning Brandevoort. Dit is gedoteerd naar de dekkingsreserve kapitaallasten.

23. Onttrekking reserve High Tech Automotive Campus (Automotive Campus)

Wij hebben de overtuiging dat een publiek-private samenwerking de toekomst van de Automotive campus het beste wordt geborgd. Hiervoor werken wij gezamenlijk met andere campusgrondeigenaren (Provincie en Bouwbedrijf Van de Ven) een model uit. Duidelijk is dat hiermee ook op langere termijn een financiële opgave voor de ontwikkeling van de campus bij de gemeente ligt.

Tot op heden bekostigen wij onze ambities voor de campus vanuit een hiervoor ingerichte reserve (Reserve High Tech Automotive Campus). Dit volstond vanwege het voornemen de campus te privatiseren. In de reserve is eind 2022 nog € 1,5 miljoen voorhanden, waarmee naar verwachting de kosten tot halverwege 2025 kunnen worden gedekt. Nu het privatiseringsscenario niet langer aan de orde is, dienen ook structureel middelen gereserveerd te worden in de begroting. Hoeveel middelen nodig zijn, zal duidelijk worden wanneer de toekomststructuur en bijbehorende begroting helder wordt. Vooralsnog zijn in deze begroting de huidige uitgaven voor de campus (circa € 600.000 per jaar) langjarig doorgetrokken. Er moet in de toekomst naast dit bedrag dus rekening gehouden worden met een aanvullende claim.

24. Samenwerking regionaal bedrijventerreinen

Als onderdeel van de ambitie om Regionaal Bedrijventerrein Brainport-Oost te ontwikkelen is de afspraak gemaakt om samen met de 6 peelgemeenten gezamenlijk bij te dragen in het voorbereidingskrediet. Dat komt neer op € 320.000 per gemeente over een periode van 2022, 2023, 2024 en 2025. Hiervoor is voor de begroting 2025 een bedrag opgenomen van € 100.000.

25. Onttrekking Egalisatiereserve i-deel

Bij de 2e berap 2024 wordt de reserve regionale arbeidsmarktmiddelen ingesteld. De komende jaren is dit de beoogde onttrekking.

Omdat de behandeling van de 2e berap later plaatsvindt dan de begrotingsbehandeling 2025, wordt de reserve sociaal domein tijdelijk opgehoogd. Dit conform afspraak in 2026.

26. Onttrekking Reserve Museum Helmond

Onttrekkingen en dotaties dekkingsreserve kapitaallasten ten behoeve van Meerjarenbegroting 2025.

27. Medewerkers gastvrijheid Huis voor de Stad

Het Huis voor de Stad heeft een open karakter, waar de bezoeker meerdere mogelijkheden heeft om het gebouw te betreden. Diezelfde openheid treedt de bezoeker tegemoet in de publiekshal: De medewerker gastontvangst.

28. Dotatie aan de egalisatiereserve (reisdocumenten / rijbewijzen)

Op grond van een prognose van het aantal af te geven rijbewijzen wordt de raming van de opbrengsten en de (rijks)afdrachten aangepast. Daarnaast wordt de toevoeging aan de egalisatiereserve reisdocumenten/rijbewijzen geraamd.

29. Aanvraag Wijkgericht Werken bij begroting

In het ambitieakkoord 2022-2026 van Helmond zijn vanuit verschillende aspecten ambities geformuleerd voor het wijkgericht werken, met als doel: het vertrouwen in de gemeente bij inwoners vergroten, verbeteren van dienstverlening door het wijkgericht werken sterker te maken. Dat vraagt om een investering om de goede netwerken die er zijn in de wijken te versterken, door meer regie en verbinding 'buiten', in combinatie met heldere structuur en rollen 'binnen'.

30. Dotatie aan de algemene reserve (Huis van de Stad)

Op 30 juni 2020 heeft onze Raad ingestemd met het basisontwerp Huis voor de Stad en is een investeringskrediet toegekend. De Raad heeft tevens besloten om de eenmalige kosten die zich voordoen te onttrekken aan de reserves. De incidentele lasten en bijbehorende onttrekkingen in 2022 bedragen € 659.000. In 2024 en 2025 is sprake van een incidenteel voordeel op de exploitatielasten van jaarlijks € 179.000. Deze wordt gestort in de algemene reserve

31. Onttrekking Reserve eenmalige investeringsimpuls

De onttrekkingen aan de reserve investeringsimpuls dienen als algemeen dekkingsmiddel voor de exploitatielasten.

32. Onttrekking Reserve Saldo begroting 2020

Er vindt een toevoeging plaats aan de dekkingsreserve kapitaallasten vanuit de reserve saldo begroting 2020 ter bekostiging van de kapitaallasten van diverse investeringen waaronder het Integraal Huisvestingsprogramma 2024 en 2025.

33. Dotatie Reserve grote opgaven/projecten

Beschikbare ruimte kapitaallastenbudget.

6.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

bedragen x€1.000

Toevoegingen aan reserves	Totaal 2025	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ 4.500	€ 250	€ 4.250
PROG02	€ 3.000	€ 100	€ 2.900
PROG03	€ 100	€ -	€ 100
PROG04	€ 116	€ -	€ 116
AD	€ 7.448	€ 3.568	€ 3.880
Totaal	€ 15.164	€ 3.918	€ 11.246

Onttrekkingen aan reserves	Totaal 2025	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ 11.215	€ 3.648	€ 7.567
PROG02	€ 4.701	€ 591	€ 4.110
PROG03	€ 591	€ 291	€ 300
PROG04	€ 95	€ -	€ 95
AD	€ 3.974	€ 438	€ 3.536
Totaal	€ 20.576	€ 4.968	€ 15.608

Saldo	€ 5.412	€ 1.050	€ 4.362
--------------	----------------	----------------	----------------

6.5 Reserves en voorzieningen

	Einddatum	Mutaties 2025			Mutaties 2026			Mutaties 2027			Mutaties 2028			
		Boekwaarde 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2026	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2027	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2028
Algemene reserves														
59002 Algemene Reserve	Onbepaald	€ 76.815.946	€ 179.168	€ -2.500.000	€ 74.495.114	€ -	€ -2.500.000	€ 71.995.114	€ -	€ -2.500.000	€ 69.495.114	€ -	€ -2.500.000	€ 66.995.114
59003 Algemene reserve Grondbedrijf	Onbepaald	€ 45.983.525	€ -	€ -75.000	€ 45.908.525	€ -	€ -150.000	€ 45.758.525	€ -	€ -225.000	€ 45.533.525	€ -	€ -300.000	€ 45.233.525
Totaal algemene reserves		€ 122.799.471	€ 179.168	€ -2.575.000	€ 120.403.639	€ -	€ -2.650.000	€ 117.753.639	€ -	€ -2.725.000	€ 115.028.639	€ -	€ -2.800.000	€ 112.228.639
Bestemmingsreserves														
Specifieke bestemmingsreserves														
Ruimtelijk domein														
59007 Reserve leefbaarheidsmaatregelen	2024	€ 114.421	€ -	€ -	€ 114.421	€ -	€ -	€ 114.421	€ -	€ -	€ 114.421	€ -	€ -	€ 114.421
59010 Reserve mobiliteit en verkeersveiligheid	2024	€ 404.544	€ -	€ -	€ 404.544	€ -	€ -	€ 404.544	€ -	€ -	€ 404.544	€ -	€ -	€ 404.544
59015 Reserve cofinancieringsfonds	2024	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
59016 Reserve High Tech Automotive Campus	2028	€ 832.093	€ -	€ -	€ 832.093	€ -	€ -100.000	€ 732.093	€ -	€ -600.000	€ 132.093	€ -	€ -	€ 132.093
59018 Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	2024	€ 552.376	€ -	€ -	€ 552.376	€ -	€ -	€ 552.376	€ -	€ -	€ 552.376	€ -	€ -	€ 552.376
59023 Reserve parkeervoorzieningen	Onbepaald	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244	€ -	€ -	€ 986.244
59027 Reserve ISV Invest. Sted.Vernieuwing	2024	€ 3.857.171	€ -	€ -	€ 3.857.171	€ -	€ -	€ 3.857.171	€ -	€ -	€ 3.857.171	€ -	€ -	€ 3.857.171
59030 Reserve Stedelijke Investerings	2024	€ 1.914.101	€ -	€ -250.000	€ 1.664.101	€ -	€ -	€ 1.664.101	€ -	€ -	€ 1.664.101	€ -	€ -	€ 1.664.101
59040 Reserve samen investeren Brabantstad	2024	€ 95.164	€ -	€ -	€ 95.164	€ -	€ -	€ 95.164	€ -	€ -	€ 95.164	€ -	€ -	€ 95.164
59053 Reserve Startersleningen	2024	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203	€ -	€ -	€ 118.203
59054 Reserve stimuleren wonen	2024	€ 1.861.302	€ -	€ -1.023.500	€ 837.802	€ -	€ -750.000	€ 87.802	€ -	€ -	€ 87.802	€ -	€ -	€ 87.802
59055 Reserve glasvezel	Onbepaald	€ 1.478.330	€ 317.500	€ -	€ 1.795.830	€ 317.500	€ -	€ 2.113.330	€ 317.500	€ -	€ 2.430.830	€ 317.500	€ -	€ 2.748.330
59060 Reserve bouwleges	2024	€ 2.166.000	€ -	€ -192.000	€ 1.974.000	€ -	€ -	€ 1.974.000	€ -	€ -	€ 1.974.000	€ -	€ -	€ 1.974.000
59061 Reserve Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW)	2025	€ 291.998	€ -	€ -	€ 291.998	€ -	€ -	€ 291.998	€ -	€ -	€ 291.998	€ -	€ -	€ 291.998
59062 Reserve Hoogspanning Brandevoort	2026	€ 3.030.227	€ -	€ -	€ 3.030.227	€ -	€ -2.900.000	€ 130.227	€ -	€ -	€ 130.227	€ -	€ -	€ 130.227
59068 Reserve Energiearmoede Duurzaamheid	2026	€ 1.400.000	€ -	€ -	€ 1.400.000	€ -	€ -	€ 1.400.000	€ -	€ -	€ 1.400.000	€ -	€ -	€ 1.400.000
59071 Reserve Woningbouwfonds	2028	€ -	€ 2.500.000	€ -	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ -	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ -	€ 7.500.000	€ 2.500.000	€ -	€ 10.000.000
Sociaal domein														
59011 Reserve Hervormingsagenda Jeugdzorg	2025	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ 2.000.000
59017 Reserve Sociale stad	2024	€ 3.344.124	€ -	€ -102.000	€ 3.242.124	€ -	€ -2.702.000	€ 540.124	€ -	€ -98.000	€ 442.124	€ -	€ -	€ 442.124
59035 Reserve gezondheidsbeleid	2024	€ 20.562	€ -	€ -	€ 20.562	€ -	€ -	€ 20.562	€ -	€ -	€ 20.562	€ -	€ -	€ 20.562
59037 Reserve Instroom en doorstroombanen	2034	€ 308.759	€ 800	€ -82.642	€ 226.917	€ 800	€ -82.642	€ 145.075	€ 800	€ -82.642	€ 63.233	€ 800	€ -64.033	€ -
59065 Reserve Beschermde Wonen en Opvang	2026	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ -	€ -	€ 3.000.000
59069 Reserve nieuwkomers	2028	€ 1.801.645	€ -	€ -727.000	€ 1.074.645	€ -	€ -47.000	€ 1.027.645	€ -	€ -	€ 1.027.645	€ -	€ -	€ 1.027.645
59070 Reserve Opvang Oekraïners	2026	€ 7.144.000	€ -	€ -	€ 7.144.000	€ -	€ -	€ 7.144.000	€ -	€ -	€ 7.144.000	€ -	€ -	€ 7.144.000
Bedrijfsvoering														
59005 Reserve eenmalige investeringsimpuls	2031	€ 1.546.137	€ -	€ -235.986	€ 1.310.151	€ -	€ -235.986	€ 1.074.165	€ -	€ -235.986	€ 838.179	€ -	€ -235.986	€ 602.193
59036 Reserve voorn ID-banen GH	Bij uitstroom	€ 221.632	€ -	€ -50.000	€ 171.632	€ -	€ -50.000	€ 121.632	€ -	€ -50.000	€ 71.632	€ -	€ -50.000	€ 21.632
59044 Reserve organisatie ontwikkeling	2024	€ 643.864	€ -	€ -	€ 643.864	€ -	€ -	€ 643.864	€ -	€ -	€ 643.864	€ -	€ -	€ 643.864
59052 Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid	2024	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
59057 Regionale samenwerkingen	2024	€ 171.965	€ -	€ -95.000	€ 76.965	€ -	€ -	€ 76.965	€ -	€ -	€ 76.965	€ -	€ -	€ 76.965
59058 Saldo begroting 2020	2024	€ 3.940.000	€ -	€ -3.250.000	€ 690.000	€ -	€ -	€ 690.000	€ -	€ -	€ 690.000	€ -	€ -	€ 690.000
59059 Reserve Corona	2024	€ 4.135.249	€ -	€ -655.000	€ 3.480.249	€ -	€ -67.500	€ 3.412.749	€ -	€ -2.817.500	€ 595.249	€ -	€ -	€ 595.249
59066 Reserve grote opgaven/projecten/schaalsprong	Onbepaald	€ 18.344.000	€ 3.700.000	€ -70.000	€ 21.974.000	€ 1.560.000	€ -220.000	€ 23.314.000	€ -	€ -220.000	€ 23.094.000	€ -	€ -220.000	€ 22.874.000
Totaal specifieke bestemmingsreserves		€ 65.724.111	€ 6.518.300	€ -6.733.128	€ 65.509.283	€ 4.378.300	€ -7.155.128	€ 62.732.455	€ 2.818.300	€ -4.104.128	€ 61.446.627	€ 2.818.300	€ -570.019	€ 63.694.908

	Einddatum	Mutaties 2025			Mutaties 2026			Mutaties 2027			Mutaties 2028			Boekwaarde 31-12-2028
		Boekwaarde 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2026	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2027	Toevoeging	Onttrekking	
Dekkingsreserves														
59006 Dekkingsreserve kapitaallasten	Onbepaald	€ 52.170.263	€ 3.600.000	€ -4.967.998	€ 50.802.265	€ 2.900.000	€ -2.235.795	€ 51.466.470	€ 2.750.000	€ -2.206.513	€ 52.009.957	€ -	€ -2.394.579	€ 49.615.378
Totaal dekkingsreserves		€ 52.170.263	€ 3.600.000	€ -4.967.998	€ 50.802.265	€ 2.900.000	€ -2.235.795	€ 51.466.470	€ 2.750.000	€ -2.206.513	€ 52.009.957	€ -	€ -2.394.579	€ 49.615.378
Egalisatiereserves														
59000 Reserve sociaal domein	Onbepaald	€ 1.835.718	€ 4.500.000	€ -6.000.000	€ 335.718	€ 3.700.000	€ -4.000.000	€ 35.718	€ -	€ -	€ 35.718	€ -	€ -	€ 35.718
59008 Reserve i-deel	Onbepaald	€ 2.368.998	€ -	€ -200.000	€ 2.168.998	€ -	€ -1.500.000	€ 668.998	€ -	€ -500.000	€ 168.998	€ -	€ -	€ 168.998
59020 Egalisatiereserve Verkiezingen	Onbepaald	€ 6.169	€ -	€ -	€ 6.169	€ -	€ -	€ 6.169	€ -	€ -	€ 6.169	€ -	€ -	€ 6.169
59021 Egalisatiereserve Rijbewijzen & Reisdoc.	Onbepaald	€ 299.710	€ 116.459	€ -	€ 416.169	€ 274.548	€ -	€ 690.717	€ 666.379	€ -323.996	€ 1.033.100	€ 162.883	€ -	€ 1.195.983
59024 Reserve afvalstoffenheffing	Onbepaald	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834	€ -	€ -	€ 2.761.834
59034 Reserve onderhoud buitensport	Onbepaald	€ 1.019.284	€ -	€ -	€ 1.019.284	€ -	€ -	€ 1.019.284	€ -	€ -	€ 1.019.284	€ -	€ -	€ 1.019.284
59039 Reserve automatisering algemeen	Onbepaald	€ 1.691.782	€ -	€ -	€ 1.691.782	€ -	€ -	€ 1.691.782	€ -	€ -	€ 1.691.782	€ -	€ -	€ 1.691.782
59043 Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	Onbepaald	€ 1.219.028	€ -	€ -	€ 1.219.028	€ -	€ -	€ 1.219.028	€ -	€ -	€ 1.219.028	€ -	€ -	€ 1.219.028
59046 Reserve Gemeentemuseum	Onbepaald	€ 289.100	€ -	€ -100.000	€ 189.100	€ -	€ -	€ 189.100	€ -	€ -	€ 189.100	€ -	€ -	€ 189.100
59001 Bestemmingsreserve Theater Speelhuis	Onbepaald	€ 361.000	€ -	€ -	€ 361.000	€ -	€ -	€ 361.000	€ -	€ -	€ 361.000	€ -	€ -	€ 361.000
59056 Reserve ERD WGA en ZW	Onbepaald	€ 250.534	€ -	€ -	€ 250.534	€ -	€ -	€ 250.534	€ -	€ -	€ 250.534	€ -	€ -	€ 250.534
59067 Reserve Mobiliteitsfonds 2028		€ 250.000	€ 250.000	€ -	€ 500.000	€ -	€ -	€ 500.000	€ -	€ -	€ 500.000	€ -	€ -	€ 500.000
Totaal egalisatiereserves		€ 12.353.157	€ 4.866.459	€ -6.300.000	€ 10.919.616	€ 3.974.548	€ -5.500.000	€ 9.394.164	€ 666.379	€ -823.996	€ 9.236.547	€ 162.883	€ -	€ 9.399.430
Totaal bestemmingsreserves		€ 130.247.531	€ 14.984.759	€ -18.001.126	€ 127.231.164	€ 11.252.848	€ -14.890.923	€ 123.593.089	€ 6.234.679	€ -7.134.637	€ 122.693.131	€ 2.981.183	€ -2.964.598	€ 122.709.716
Totaal reserves		€ 253.047.002	€ 15.163.927	€ -20.576.126	€ 247.634.803	€ 11.252.848	€ -17.540.923	€ 241.346.728	€ 6.234.679	€ -9.859.637	€ 237.721.770	€ 2.981.183	€ -5.764.598	€ 234.938.355
Voorzieningen														
59064 Voorziening verlofsparen		€ 1.208.180	€ -	€ -	€ 1.208.180	€ -	€ -	€ 1.208.180	€ -	€ -	€ 1.208.180	€ -	€ -	€ 1.208.180
59300 Voorziening wethouderspensionen		€ 6.460.144	€ 25.000	€ -250.000	€ 6.235.144	€ 25.000	€ -250.000	€ 6.010.144	€ 25.000	€ -250.000	€ 5.785.144	€ 25.000	€ -250.000	€ 5.560.144
59303 Voorziening rioleringslasten		€ 30.549.041	€ 1.634.961	€ -	€ 32.184.002	€ 1.634.961	€ -	€ 33.818.963	€ 1.634.961	€ -	€ 35.453.924	€ 1.634.961	€ -	€ 37.088.885
59310 Voorziening Afval		€ 1.207.218	€ 100.000	€ -	€ 1.307.218	€ 100.000	€ -	€ 1.407.218	€ 100.000	€ -	€ 1.507.218	€ 100.000	€ -	€ 1.607.218
59305 Voorziening mobiliteit		€ 130.260	€ -	€ -	€ 130.260	€ -	€ -	€ 130.260	€ -	€ -	€ 130.260	€ -	€ -	€ 130.260
59308 Vz onderhoud tbv bevoegd gezag scholen		€ 1.841.924	€ -	€ -	€ 1.841.924	€ -	€ -	€ 1.841.924	€ -	€ -	€ 1.841.924	€ -	€ -	€ 1.841.924
59306 Voorziening kwaliteitsverbeter landschap		€ 148.048	€ -	€ -	€ 148.048	€ -	€ -	€ 148.048	€ -	€ -	€ 148.048	€ -	€ -	€ 148.048
Totaal voorzieningen		€ 41.544.815	€ 1.759.961	€ -250.000	€ 43.054.776	€ 1.759.961	€ -250.000	€ 44.564.737	€ 1.759.961	€ -250.000	€ 46.074.698	€ 1.759.961	€ -250.000	€ 47.584.659

6.6 Investeringsprogramma (IVP)

(bedragen x €1.000)

Progr. Investeringsprogramma 2025		2025	2026	2027	2028
		IVP 2025	Kapitaallasten		
Vervangingsinvesteringen					
1	Speelvoorzieningen	660	51	50	50
1	Vervanging sportvelden	330	14	14	14
2	Wegen regulier	5.100	153	152	151
2	Opwaarderen openbare verlichting	700	30	30	30
2	Vervanging verkeerregelinstantaties (VRI's)	1.710	60	59	59
2	Openbaar groen	450	19	19	19
2	Vervanging bomen	450	19	19	19
2	Vervanging natuur en recreatie	225	10	10	10
2	Kasteel Traverse	1.700	51	51	50
2	Kasteel Traverse - ophoging tov begroting 2024	3.290	99	98	97
2	Rioleringszorg (kostendeckend via rioolrecht)*	2.105	0	0	0
2	dekking rioolrecht*	-2.105	0	0	0
2	Vervanging containers*	60	0	0	0
2	dekking afvalstoffenheffing*	-60	0	0	0
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	145	30	30	30
Nieuw beleid					
1	De Braak fase 2B Sport	500	17	17	17
1	Kunstgrasveld Sportpark Brandevoort	580	64	63	63
1	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout**	PM	0	0	0
1	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout - verhoging begroting 2024**	1.500	15	52	52
1	Hockeyclub Helmond**	1.500	15	52	52
2	Landschapspark Kloostereind	2.000	87	86	85
2	Parkeergarage Piet Blomplein/Elzas	1.364	59	59	58
2	Strategische grondaankoop regisserende verwervingen	5.000	50	50	50
2	Strategische grondaankoop strategische verwervingen	2.500	25	25	25
2	Uitvoering Fietsagenda Helmond	2.450	106	105	105
2	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	900	39	39	38
2	Vergroenen van de stad	900	39	39	38
2	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.500	65	65	64
2	Wonen	350	15	15	15
2	Regionale Bereikbaarheidsagenda	1.500	65	65	64
2	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	175	8	8	8
2	WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg	300	13	13	13
2	Verkeersmaatregelen Helmond Noord Adelaarplein en omgeving	185	11	11	11
2	Wijkaccommodatie de Boerderij	250	11	11	11
2	Dekking reserve stedelijke vernieuwing	-250	-11	-11	-11
2	Stationskwartier	1.500	65	65	64
2	Uitvoering duurzaamheid/klimaatopgave	300	18	18	18
2	Verhoging vervanging sluis 8	1.050	32	31	31
3	Kunsthof (corona impuls cultuur)	2.640	26	114	114
3	Dekking openstaand krediet Beleidskader Corona Impuls Cultuur	-570	-5	-25	-25
3	Dekking MRE Regiodeal	-1.600	-16	-69	-69
3	Dekking krediet Verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2024	-69	-1	-3	-3
3	Dekking subsidie Dumava	-301	-3	-13	-13
3	Dekkingreserve Museum	-100	-1	-4	-4
3	Projecten cultuur	1.400	61	60	60
3	Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk	750	32	32	32
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	3.441	206	206	206
AD	Dekking MJOP en Rijk	-431	-25	-25	-25
Totaal (investeringsprogramma exclusief dekking)		51.460	1.680	1.833	1.823

* Budgettair neutraal

** Dit bezien we nog in de deprivatisering

6.7 Kansrijke investeringen 2026-2028

(bedragen x €1.000)

Progr.	Investeringen	2026	2027	2028	Totaal	2027	2028
					Kansrijke investeringen		kapitaallasten
Vervangingsinvesteringen							
1	Speelvoorzieningen	550	450	450	1.450	42	76
1	Vervanging sportvelden	1.195	845	600	2.640	52	88
2	Wegen regulier	3.300	4.600	3.200	11.100	99	236
2	Opwaarderen openbare verlichting	700	700	700	2.100	30	60
2	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRIs)	1.870	1.870	800	4.540	65	130
2	Openbaar groen	450	450	450	1.350	20	39
2	Vervanging bomen	450	450	450	1.350	20	39
2	Vervanging natuur en recreatie	150	150	150	450	7	13
2	Kasteel Traverse	1.250	0	0	1.250	37	37
2	Deurneseweg	0	1.800	0	1.800	0	54
2	Deurneseweg - ophoging tov begroting 2024	0	300	0	300	0	9
2	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	2.255	2.405	2.505	7.165	0	0
2	Dekking rioolrecht	-2.255	-2.405	-2.505	-7.165	0	0
2	Vervanging containers	60	60	60	180	0	0
2	Dekking afvalstoffenheffing	-60	-60	-60	-180	0	0
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	523	1.352	313	2.188	110	393
Nieuw beleid							
1	De Braak fase 2B Sport*	600	700	2.500	3.800	0	0
1	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout**	0	0	0	0	0	0
1	Herontwikkeling sportaccommodatie Mierlo-Hout - verhoging begroting 2024**	1.500	0	0	1.500	52	52
1	Hockeyclub Helmond**	1.500	0	0	1.500	52	52
1	Programma onderwijshuisvesting 2024-2028, jaarschijf 2027***	0	4.768	0	4.768	0	167
1	Programma onderwijshuisvesting 2024-2028, jaarschijf 2028***	0	0	10.997	10.997	0	0
	Programma onderwijshuisvesting 2024-2028 Multifunctionele Accommodatie (MFA) Rijpelberg***	0	4.965	15.224	20.189	0	174
1	Dekking reserve CHN***	0	-2.750	0	-2.750	0	-96
2	Landschapspark Kloostereind	200	500	300	1.000	9	30
2	Parkeergarage Piet Blomplein/Elzas	17.544	4.092	0	21.636	760	932
2	Strategische grondaankoop regisserende verwervingen****	5.000	5.000	5.000	15.000	50	100
2	Strategische grondaankoop strategische verwervingen****	2.500	2.500	2.500	7.500	25	50
2	Maatregelen mobiliteit Julianalaan	250	0	0	250	11	11
2	Uitvoering Fietsagenda Helmond	2.125	2.000	2.100	6.225	92	178
2	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	850	525	0	1.375	37	59
2	Vergroenen van de stad	900	875	0	1.775	39	77
2	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.500	1.500	1.500	4.500	65	130
2	Wonen	350	0	0	350	15	15
2	Regionale Bereikbaarheidsagenda	4.000	2.000	6.500	12.500	173	258
2	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	75	0	0	75	3	3
2	Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Houtsdonk)	2.132	2.132	2.132	6.396	74	147
2	Dekking: Nieuwbouw en infrastructuur in de stad (Rijk)	-1.386	-1.386	-1.386	-4.158	-49	-97
2	WijkontwikkelingsProgramma (WOP) Rijpelberg	700	700	0	1.400	30	60
2	Stationskwartier	1.500	1.500	1.500	4.500	65	130
2	Uitvoering duurzaamheid/klimaatopgave	200	0	0	200	12	12
2	Verhoging vervanging sluis 9*	1.050	0	0	1.050	32	31
2	Flankerende maatregelen N279	0	0	2.500	2.500	0	0
3	Kunsthall (corona impuls cultuur)	6.160	0	0	6.160	267	265
3	Dekking krediet Beleidskader Corona Impuls Cultuur	-1.330	0	0	-1.330	-58	-57
3	Dekking MRE Regiodeal	-1.600	0	0	-1.600	-69	-69
3	Dekking krediet Verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2024	-931	0	0	-931	-40	-40
3	Dekking reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	-300	0	0	-300	-13	-13
3	Dekking krediet vergroten aantrekkelijkheid centrum (Park kosten budget)	-500	0	0	-500	-22	-22
3	Projecten cultuur	100	525	0	625	4	27
3	Projecten cultuur: evenemententerrein berkendonk	100	0	0	100	4	4
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	3.441	3.441	0	6.882	206	412
AD	Dekking MJOP en Rijk	-431	-317	0	-748	-26	-45
Totaal (investeringsprogramma exclusief dekking)		67.030	53.155	62.431	182.616	2.559	4.550

* In het overzicht is het krediet De Braak fase 2B Sport en Verhoging sluis 9 als kansrijke investering opgenomen. Met de besluitvorming van de meerjarenbegroting wordt deze kansrijke investering als meerjarig geaccordeerd.

** Dit bezien we nog in de deprivatisering van de sportaccommodaties

*** In het overzicht is het krediet Programma onderwijshuisvesting 2024-2028 jaarschijf 2027 en 2028 als kansrijke investering opgenomen. Met een separaat raadsbesluit in september wordt deze kansrijke investering als meerjarig geaccordeerd.

**** In het overzicht is het krediet strategische grondaankoop verwervingen als IVP en kansrijke investering opgenomen. Met een separaat raadsvoorstel in september wordt jaarlijks budget voor het investeringsprogramma geaccordeerd. Dit investeringskrediet kan niet over een jaargrens meegenomen worden.

6.8 BBV Indicatoren

Thema 1.1 Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
1.1.1	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)		960	900	870	830		Waarstaatjegemeente.nl

Thema 1.2 Werk en inkomen

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
1.2.1	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking)	65,6%	69,1%	71,0%	72,1%	72,7%		Waarstaatjegemeente.nl
1.2.2	Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)	501,8	528	474,7	424,8	407,8		Waarstaatjegemeente.nl
1.2.3	Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)		114,3	122,1	127,2	137,9		Waarstaatjegemeente.nl
1.2.4	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	7%	7%	6%	6%			Waarstaatjegemeente.nl

Thema 1.3 Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
1.3.1	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	3%	3%	2%	2%			Waarstaatjegemeente.nl
1.3.2	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	1,3	3,6	4,3	4,8	7,0		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.3	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	5	12	11	15	13		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.4	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	2,1%	2,1%	2,3%	3,1%	2,8%		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.5	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	10,6%	9,4%	11,9%	11,9%	12,7%		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.6	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	1,3%	1,1%	1,1%	1,0%	1,0%		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.7	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,6%	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%		Waarstaatjegemeente.nl
1.3.8	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2%	1%	2%	1%			Waarstaatjegemeente.nl

Thema 1.6 Sport

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
1.6.1	Niet-sporters (%)		52,7%		53,1%			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 2 Duurzaam en leefbaar

Thema 2.1 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (incl. Grondbedrijf)

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
2.2.1	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	201	231	245	275	312	320	Waarstaatjegemeente.nl
2.2.2	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	6,5	10,4	14	10,1	17,4		Waarstaatjegemeente.nl

Thema 2.3 Veiligheid

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
2.3.1	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	5,9	2,1	2,2	1,6	1,5		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.2	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	8,6	7,1	5,6	6,6	6,0		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.3	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	9,7	9,0	6,6	8,2	8,0		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.4	Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)	22	17	11	10	15		Waarstaatjegemeente.nl
2.3.5	Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	3,4	2,2	1,9	2,2	2,5		Waarstaatjegemeente.nl

Thema 2.4 Klimaat & Energie / Gezonde leefomgeving

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
2.4.1	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	189	195	137	126			Waarstaatjegemeente.nl
2.4.2	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0,6%	5,6%	6,9%	10,4%			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk

Thema 3.1 Topsectoren / stedelijke werkmilieusheid

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
3.1.1	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	122,2	146,8	152,2	159,9	167,9		Waarstaatjegemeente.nl
3.1.2	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar)	707,3	773,6	780,6	790,7	785,5		Waarstaatjegemeente.nl
3.1.3	Funciemenging (verhouding banen en woningen in %)	51,6%	53,7%	53,8%	54,0%	53,9%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 4 Bestuur en organisatie

Thema 4.7 Personeel en Organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2020	2021	2022	2023	2024	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)		6,31	6,74	6,74	8	8,95	M&O
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)		6	6,58	6,9	7,57	8,4	M&O
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)		875	893	1.001	1136	974	Financiën
13.04	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen		22,8%	27,2%	25,2%	27,1%	26,5%	Financiën
13.05	Overhead (%)		10,2%	9,8%	9,5%	12,7%	9,7%	Financiën
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	67,3%	67,2%	66,5%	66,0%	65,5%	64,8%	Waarstaatjegemeente.nl
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishoudens (€)	729	766	763	898	917	982	Waarstaatjegemeente.nl
13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishoudens (€)	729	766	785	935	966	1030	Waarstaatjegemeente.nl

6.9 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	2025 Lasten	2025 Baten
0.1 Bestuur	9.403	400
0.10 Mutaties reserves	15.164	20.576
0.2 Burgerzaken	5.185	2.257
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.173	2.695
0.4 Overhead	45.000	541
0.5 Treasury	-479	565
0.61 OZB woningen	688	25.979
0.62 OZB niet-woningen		4.615
0.63 Parkeerbelasting	83	4.196
0.64 Belastingen overig	971	1.408
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	4.157	269.152
0.8 Overige baten en lasten	2.178	
Resultaat Bestuur en ondersteuning	85.523	332.384
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.659	248
1.2 Openbare orde en veiligheid	6.125	459
Resultaat Veiligheid	12.784	707
2.1 Verkeer en vervoer	18.503	1.333
2.2 Parkeren	2.349	47
2.4 Economische havens en waterwegen	75	33
Resultaat Vervoer	20.927	1.413
3.1 Economische ontwikkeling	5.478	
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.129	3.181
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	158	274
3.4 Economische promotie	1.811	505
Resultaat Economie	12.576	3.960
4.1 Openbaar basisonderwijs	296	
4.2 Onderwijshuisvesting	4.768	659
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.793	2.210
Resultaat Onderwijs	9.857	2.869

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	2025 Lasten	2025 Baten
5.1 Sportbeleid en activering	1.423	
5.2 Sportaccommodaties	10.571	2.176
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	9.267	1.749
5.4 Musea	4.076	632
5.5 Cultureel erfgoed	60	3
5.6 Media	3.417	816
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.629	162
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	36.443	5.538
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	27.770	6.624
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.010	
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	9.120	
6.3 Inkomensregelingen	70.869	41.937
6.4 WSW en beschermt werk	16.542	
6.5 Arbeidsparticipatie	5.793	780
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.452	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	
6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)	11.166	970
6.712 Begeleiding (WMO)	8.086	
6.713 Dagbesteding (WMO)	2.221	
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-1.234	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-29	
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-22	
6.72B Jeugdhulp behandeling	-6.084	
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-48	
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	-169	
6.73A Pleegzorg	-49	
6.73B Gezinsgericht	-20	
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-67	
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-653	
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-111	
6.74C Gesloten plaatsing	-18	
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	24.714	
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	14.372	
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.693	
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	
6.811 Beschermd wonen (WMO)	14.722	
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	7.466	170
6.821 Jeugdbescherming	1.330	
6.822 Jeugdreclassering	255	
6.91 Coördinatie en beleid WMO	2.733	
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	2.112	
Resultaat Sociaal domein	215.922	50.481

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

	2025	2025
	Lasten	Baten
7.1 Volksgezondheid	2.456	100
7.2 Riolering	5.113	8.295
7.3 Afval	9.594	13.906
7.4 Milieubeheer	4.781	2.286
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	16	
Resultaat Volksgezondheid en milieu	21.960	24.587
8.1 Ruimtelijke ordening	1.868	90
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	28.157	29.307
8.3 Wonen en bouwen	6.995	3.406
Resultaat Volkshuisv, RO en sted. vernieuwing	37.020	32.803
Resultaat	453.012	454.742

6.10 Taakvelden per programma

(bedragen x € 1.000/ - is negatief)

Verdelingsprincipe taakvelden over de programma's					
Programma	Programma omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	2025 Lasten	2025 Baten
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	0.10	Mutaties reserves	4.500	10.488
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	4.1	Openbaar basisonderwijs	296	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	4.2	Onderwijshuisvesting	4.768	659
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.793	2.210
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	5.1	Sportbeleid en activering	1.423	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	5.2	Sportaccommodaties	10.571	2.176
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	362	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	27.093	7.229
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.010	
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	9.120	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.3	Inkomensregelingen	70.730	41.937
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.4	WSW en beschut werk	16.542	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.5	Arbeidsparticipatie	4.583	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.452	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.711	Hulp bij het huishouden (WMO)	11.167	970
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.712	Begeleiding (WMO)	8.086	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.713	Dagbesteding (WMO)	2.221	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-1.234	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-29	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.72A	Jeugdhulp begeleiding	-22	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.72B	Jeugdhulp behandeling	-6.084	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	-48	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-169	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.73A	Pleegzorg	-49	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.73B	Gezinsgericht	-20	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	-67	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-653	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-111	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.74C	Gesloten plaatsing	-18	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.752	Jeugdhulp ambuland regionaal	24.714	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	14.371	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.693	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.811	Beschermd wonen (WMO)	14.722	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	7.466	170
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.821	Jeugdbescherming	1.330	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.822	Jeugdreclassering	255	0
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.91	Coördinatie en beleid WMO	2.733	
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	2.112	
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	7.1	Volksgezondheid	2.456	100
PROG1	Meedoen, rondkomen, vooruitkom	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	10	0
Resultaat 7				243.075	65.939

Verdelingsprincipe taakvelden over de programma's					
Programma	Programma omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	2025 Lasten	2025 Baten
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	0.10	Mutaties reserves	3.000	4.701
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.219	2.695
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	0.63	Parkeerbelasting	83	4.196
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	0.64	Belastingen overig	0	135
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	6.659	248
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	1.2	Openbare orde en veiligheid	6.126	459
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	2.1	Verkeer en vervoer	18.503	1.333
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	2.2	Parkeren	2.349	47
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	2.4	Economische havens en waterwegen	75	33
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.129	3.181
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.989	156
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	677	0
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	6.3	Inkomensregelingen	139	0
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	7.2	Riolering	5.112	8.295
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	7.3	Afval	9.594	13.906
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	7.4	Milieubeheer	4.781	2.286
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	7	0
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	8.1	Ruimtelijke ordening	1.868	90
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	28.157	29.307
PROG2	Duurzaam en Leefbaar	8.3	Wonen en bouwen	6.995	3.406
Resultaat 8				108.462	74.474
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	0.10	Mutaties reserves	100	591
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	0.64	Belastingen overig	0	28
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	3.1	Economische ontwikkeling	5.478	0
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	158	274
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	3.4	Economische promotie	1.811	505
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	9.267	1.749
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.4	Musea	4.076	632
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.5	Cultureel erfgoed	60	3
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.6	Media	3.170	816
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	278	6
PROG3	Economisch vitaal en aantrekkelijk	6.5	Arbeidsparticipatie	1.210	780
Resultaat 6				25.608	5.384
PROG4	Bestuur en organisatie	0.1	Bestuur	9.403	400
PROG4	Bestuur en organisatie	0.10	Mutaties reserves	116	95
PROG4	Bestuur en organisatie	0.2	Burgerzaken	5.185	2.257
PROG4	Bestuur en organisatie	5.6	Media	247	0
Resultaat 5				14.951	2.752
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.1	Bestuur		0
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutaties reserves	7.447	3.974
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	953	0
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.4	Overhead	45.000	541
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	-479	565
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.61	OZB woningen	688	25.979
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.62	OZB niet-woningen	0	4.615
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.64	Belastingen overig	971	1.246
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefo	4.157	269.152
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	2.178	0
PROG5	Algemene dekkingsmiddelen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		121
Resultaat 6				60.915	306.193
Totaal Resultaat				453.011	454.742

6.11 Financiële positie

Activa	01-01-2025	01-01-2026	01-01-2027	01-01-2028	01-01-2029
Vaste activa					
Materiële vaste activa	368.858.355	382.429.415	382.855.505	400.313.452	410.740.382
Financiële vaste activa	26.226.895	24.590.988	22.948.268	20.851.970	18.774.506
Totaal vaste activa	395.085.250	407.020.403	405.803.773	421.165.422	429.514.888
Vlottende activa					
Onderhanden werk bouwgrondexploitatie	102.719.424	123.083.478	127.002.517	99.532.181	76.421.045
Totaal vlottende activa	102.719.424	123.083.478	127.002.517	99.532.181	76.421.045
Totaal activa	497.804.674	530.103.881	532.806.290	520.697.603	505.935.933
Passiva	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste passiva					
Eigen vermogen (reserves)	253.047.002	247.634.803	241.346.728	237.721.770	234.938.355
Voorzieningen	41.544.815	43.054.776	44.564.737	46.074.698	47.584.659
Langlopende schulden	64.414.191	46.901.468	44.382.769	41.857.878	39.326.570
Totaal vaste passiva	359.006.008	337.591.047	330.294.234	325.654.346	321.849.584
Vlottende passiva					
Kortlopende financiering	138.798.666	192.512.834	202.512.056	195.043.257	184.086.349
Totaal vlottende passiva	138.798.666	192.512.834	202.512.056	195.043.257	184.086.349
Totaal passiva	497.804.674	530.103.881	532.806.290	520.697.603	505.935.933

6.12 Overzicht Kadernota's en Beleidsnota's

Programmahoofdstuk 1 Meedoen, rondkomen, voortuitkomen	Programmahoofdstuk 2 Duurzaam & Leefbaar	Programmahoofdstuk 3 Economisch vitaal en aantrekkelijk	Programmahoofdstuk 4 Bestuur & Organisatie
<ul style="list-style-type: none"> - Zorg en welzijn - Werk & Inkomen (inclusief armoede/schulddienstverlening, participatiewet) - Jeugd, Jeugdzorg en Onderwijs - Inclusie - Gezondheid - Sport 	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting - Stedelijke vernieuwing (centrum en wijken) - Veiligheid - Klimaat & energie/gezonde leefomgeving - Mobiliteit - Beheer en onderhoud 	<ul style="list-style-type: none"> - Topsectoren / Stedelijke werkmilieus - Onderwijs / arbeidsmarkt - Bedrijventerreinen / circulaire economie - Cultuur & recreatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Andere Overheid - Participatiebeleid - Wijkgericht werken - Dienstverlening - Digitale Stad - Strategische positionering /lobby - Personeel & Organisatie

Met de raad is afgesproken om in deze programmabegroting een bijlage op te nemen met beleidsnota's. Dit is vastgelegd in het format in het raadsvoorstel om te komen tot een nieuwe indeling van de begroting.

Het overzicht moet vooral gezien worden als een eerste aanzet tot een overzicht van Kadernota's en Beleidsnota's (zowel vastgesteld als in ontwikkeling) en is dus niet limitatief. Voor een aantal nota's is een digitale koppeling aangebracht.

Algemeen

[Helmond Ambitie 2040](#)

[Crisis- en Herstelnota](#)

Financieel

[Financiële verordening](#)

[Helmond Rapport Herijking Financieel Beleid](#)

[Nota Reserves en voorzieningen beleid](#)

[Nota Investeringsbeleid](#)

[Nota Leningen en Garantiebeleid](#)

Programmahoofdstuk 1: Meedoen, rondkomen, voortuitkomen

[Kadernota Sociaal Domein](#)

[Subsidiekader versterken lokale netwerken 2022](#)

Zorg en welzijn

[Sociale teams en verder](#)

[Doordecentralisatie Beschermd Wonen](#)

[Visie op Wonen, Welzijn en Zorg](#)

Integraal plan Zorg en Actief Leven Akkoord

[Regioplan Integraal Zorgakkoord](#)

[Regioplan dakloosheid](#)

Jeugd

Perspectief voor de jeugd 2021-2024

Kansennota

Gebiedsgericht Meerjarenprogramma aanpak (risico)Jeugd

Inclusie

[Actieplan toegankelijkheid](#)

[Actieplan digitale inclusie](#)

[Stadsplan Basisvaardigheden](#)

[Regenboogbeleid 2023-2026](#)

Onderwijs

[Helmondse Educatieve Agenda 2020-2030](#)

[Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2023](#)

Visie op nieuwkomersonderwijs

Onderwijshuisvesting

[Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2018-2025](#)

Integraal huisvestingsplan 2026-2040

Gezondheid

[Plan van aanpak gezondheid](#)

[Preventieakkoord 2020-2040](#)

Sport

[Sport en beweegnota 2021-2030](#)

Lokaal Sportakkoord

Programmahoofdstuk 2: Duurzaam en leefbaar

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

[Omgevingsvisie 2040](#)

[SGE Verstedelijkingsakkoord](#)

[Ruimtelijk Afwegingskader de Peel](#)

[Woonvisie](#)

[Beleidskader arbeidsmigratie](#)

[Nota grondbeleid](#)

Wijkontwikkelingsplannen

Wijkontwikkelingsplan Noord

Wijkontwikkelingsplan Oost

Wijkontwikkelingsplan Rijpelberg

Wijkontwikkelingsplan Binnenstad

Stedelijke vernieuwing

Ontwikkelperspectief Schaalsprong

[Herijking Centrumperspectief](#)

[Visie Stationskwartier Helmond](#)

[Gebiedsvisie Stiphout 2022-2035](#)

Veiligheid

[Masterplan Integrale Veiligheid 2023-2026](#)

[Versterkingsplan Binnenstad Oost](#)

Klimaat en energie

[Klimaatbeleid](#)

[Regionale Energiestrategie Metropoolregio](#)

[Visie zonnevelden en zonnedaken](#)

[Transitievisie Warmte](#)

[Missie Klimaatneutrale steden](#)

Gezonde leefomgeving

[Structuurvisie Peelvallei](#)

Landschapsvisie Groen en Gezondheid
[Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Helmond 2021-2025](#)

[Nota natuurlijk buiten spelen](#)

[Koersnota geluid](#)

[Meerjarenvisie Ondergrond](#)

[Meerjarenvisie ODZOB 2023-2027](#)

Mobiliteit

Visie en aanpak Deelmobiliteit Helmond

Mobiliteitsvisie 2040

[Parkeerbeleid centrum](#)

[Fietsagenda Helmond](#)

Beheer en onderhoud

[Integraal beheerplan openbare ruimte](#)

[Water en rioleringsplan 2024-2028](#)

[Bosbeheer 2020-2030](#)

[Kadernotitie Afvalbeleid Fase 2](#)

Programmahoofdstuk 3: Economisch vitaal en aantrekkelijk

[Economische visie Helmond 2030](#)

Visie Foodtech Brainport

[Detailhandelsbeleid 2023-2030](#)

[Visie bedrijventerreinen Helmond](#)

Onderwijs en arbeidsmarkt

[Regionaal Arbeidsmarktplan Helmond-de Peel 2023-2027](#)

Cultuur

[Cultuurbeleid](#)

Cultuurvisie 2040

Erfgoedvisie

Recreatie

[Evenementenbeleid](#)

Horecavisie

Programmahoofdstuk 4: Bestuur & Organisatie

Strategische positionering /lobby, incl. regionale samenwerking en stadsmarketing

Visiedocument intergemeentelijke samenwerkingen

[Deelnemingenbeleid privaatrechtelijke rechtspersonen](#)

[Samenwerkingsakkoord MRE 2023-2026](#)

[Samenwerkingsagenda SGE 2023](#)

[Stedelijke agenda BrabantStad](#)

Stadsmarketing

Participatiebeleid

Dienstverlening

Visie op dienstverlening

Beleidsplan informatievoorziening

Digitale Stad

[Digitale Stad Helmond](#)

6.13 Maatregelen Sociaal Domein

Context

De financiële houdbaarheid van het Sociaal Domein staat onder druk. Dat is niet alleen in Helmond zo; alle gemeenten kampen met dit vraagstuk. Een belangrijke oorzaak zijn de sterk stijgende kosten op de onderdelen Jeugd en Wmo.

Bij Jeugd is een toename zichtbaar van het aantal jeugdigen met een indicatie wat versterkt wordt door de toename van inzet van zwaardere en duurdere zorgvormen.

Binnen de Wmo is er een toename van het aantal inwoners dat een beroep doet op een of meerder Wmo voorzieningen. Dit als gevolg van de dubbele vergrijzing (onze inwoners worden ouder, wonen langer zelfstandig thuis en de groep met babyboomers heeft de leeftijd van 65+ bereikt).

Zowel bij Jeugd als Wmo is sprake een niet direct beïnvloedbare mogelijkheid tot sturing op de instroom vanwege de open-einde regeling. Dit zorgt voor een beperkte invloed op de uitgaven.

Op landelijk niveau is de VNG in gesprek met het Rijk om op zowel op het gebied van Jeugd als Wmo tot betere afspraken te komen. De VNG adviseert gemeenten om in de begroting 2025 de tekorten zichtbaar te maken.

Helmondse situatie

Vanwege de oplopende tekorten in het Sociaal Domein is het college begin 2024 gestart met het gedetailleerd in kaart brengen van de financiën voor Jeugd. De oplopende tekorten worden immers met name veroorzaakt door de stijgende uitgaven aan jeugdzorg. Gedurende 2024 werd duidelijk dat de tekorten voor de aankomende jaren niet enkel spelen bij de jeugdzorg, maar ook op het gebied van de Wmo. Ook werd duidelijk dat de omvang van de tekorten dermate groot is dat alleen beheersmaatregelen binnen de jeugdzorg niet tot een duurzaam sluitende begroting zullen leiden. In juni 2024 is daarop een brede werkgroep financiën Sociaal Domein ingesteld. Zij kregen een bestuurlijke opdracht om met voorstellen te komen die leiden tot een duurzaam financieel houdbaar Sociaal Domein. Om hiertoe te komen wordt in 2025 en 2026 de reserve Sociaal Domein ingezet om zorgvuldige en onderbouwde afwegingen te kunnen maken. Meer specifiek is de opdracht te komen met maatregelen die vanaf 2027 leiden tot een sluitende begroting voor het Sociaal Domein.

Inmiddels is het tekort sneller aan de orde dan oorspronkelijk werd verwacht. Tot augustus 2024 was de verwachting dat er in 2025 nog geen maatregelen nodig zouden zijn. Dat zou ons de tijd hebben gegeven om, samen met de gemeenteraad en partners in de stad, zorgvuldig te bekijken welke maatregelen vanaf 2026 nodig zouden zijn en daarbij goed te kijken hoe we de effecten konden minimaliseren.

Helaas hebben wij op basis van de prognose over 2024 in augustus geconcludeerd dat de tekorten sneller oplopen dan verwacht. Dit heeft vooral te maken met een toename van het aantal jongeren dat gebruik (moet) maken van de gespecialiseerde jeugdzorg. Door toename van het tekort is het noodzakelijk om al in 2025 beheersmaatregelen te nemen.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de voorgestelde maatregelen voor 2025. Er is gezocht naar maatregelen die relatief eenvoudig te implementeren zijn en die zo min mogelijk 'pijn' doen bij onze inwoners. Daarbij kan opgemerkt worden dat pijnloze maatregelen niet bestaan.

Beleidssterrein	Bedrag	Toelichting
Jeugd	€ 1.150.000	Totaalbedrag omvat meerdere maatregelen o.a. het beter positioneren van jeugdconsulenten en inzetten op strakkere sturing en samenwerking op de wettelijke verwijzers vanuit de jeugdwet en de (niet) gecontracteerde zorgaanbieders vooral gericht op zwaardere zorgvormen.
Wmo	€ 50.000	De al ingezette samenwerking met voorliggend veld/STH om minder dan wel andere vormen van ondersteuning aan te bieden zal in 2025 zijn beslag krijgen. Gezien de ontwikkelingen (dubbele vergrijzing) binnen Wmo wordt een grotere besparing voor 2025 nog niet realistisch geacht.
Werk en Inkomen	€ 257.000	De voorgenomen uitbreiding van de regeling individuele inkomenstoelage niet door te voeren, besparingen door diverse interne beheersmaatregelen en door met externe partners in gesprek te gaan hoe de opgave binnen dit domein gerealiseerd kan worden.
Budgettaire mutaties	€ 825.000	Geen indexering, vrijgespeelde budgetten via andere financiering of op basis realisatie voorgaande jaren.
Dekking Reserve Sociaal Domein	€ 1.000.000	Incidentele dekking reserve Sociaal domein
	€ 3.282.000	

Door bovenstaande extra dekking uit de reserve Sociaal Domein zal deze niet meer voldoende zijn om ook in 2026 te zorgen voor een sluitend beeld. Voorlopig betekent dit een extra opgave voor de besparingsmogelijkheden op het terrein van het Sociaal Domein. Wij zullen u in de voorbereiding van de begroting 2026 besluitvorming voorleggen over de invulling van de opgave voor 2026.

Bovenstaande heeft alleen betrekking op 2025. De opgave voor 2026 en verder vraagt zorgvuldige afweging van onze doelstellingen en de impact van maatregelen op onze inwoners. Daarom wordt zowel u als raad als andere betrokken maatschappelijke partners actief betrokken bij de uitwerking van de beheersmaatregelen voor de jaren na 2025; u kunt hiervoor in 2025 een voorstel van ons verwachten. Dit wordt uiteraard in samenhang met de totale gemeentelijke begroting bekeken.

6.14 Voorstel onttrekking reserve Woningbouwfonds

Met de nieuw te vormen 'reserve woningbouwfonds' zoals opgenomen in de begroting van 2025, willen we een aantal zaken financieren om de woningbouw te versnellen. Het voorstel is om vier jaar op rij elk jaar € 2.5 miljoen te onttrekken aan de Algemene Reserve en dit te storten in de reserve Woningbouwfonds.

Het college zal in de eerste helft van 2025 naar de raad komen met een beleidskader voor de besteding van deze middelen. Vooruitlopend hierop verzoeken wij de raad om al akkoord te gaan met een onttrekking van in totaal € 1,0 miljoen voor onderstaande doelen.

Bedrag	Waaraan	Toelichting
€ 500.000	Toevoegen aan exploitatiebudget ten behoeve van ontwikkeling sociale huurwoningen	We hebben een bestaande reserve stimuleren wonen waaruit de ontwikkeling van sociale huurwoningen door corporaties wordt gefinancierd. Dit is een subsidie van € 5.000 euro per woning. Deze reserve van ruim 2 miljoen zal door een aantal grote uitnames de komende periode leeg raken op grond van afspraken met woningcorporaties. We verwachten meer sociale huurwoningen te gaan financieren, ook vanwege de ambitie om 30% procent sociale huur in de planontwikkeling op te nemen. Bovendien is de opgave m.b.t. de schaa sprong de komende jaren veel groter.
€ 500.000	Extra capaciteit	In de woningbouwketen zien we dat capaciteitstekorten binnen onze gemeente leiden tot stagnatie in het planproces. Dit betreft capaciteit van projectleiders, verkeerskundigen, planeconomen, planjuristen, en overige expertises die nodig zijn in de planontwikkelingsfase. Zeker nu we in Helmond te maken hebben met grote en complexe binnenstedelijke nieuwbouwprojecten is het belangrijk extra kennis en capaciteit in te schakelen. Op deze manier gaan we een groot aantal aan zachte plannen tot harde plannen te maken. We willen daarom de middelen inzetten voor het vergroten van de capaciteit, bijvoorbeeld via inhuur en daarnaast proberen we ook nieuwe experts aan ons te binden. In combinatie met deze extra middelen wordt (ambtelijk) ingezet op verbeteringen (efficiencymogelijkheden) van het planproces (denk hierbij aan anders samenwerken en prioriteren). En zal er, conform de landelijke lijn, in een vorm van een pilot de mogelijkheden van parallel plannen ingezet worden.

Beleidskader

We gaan een beleidskader opstellen voor deze reserve woningbouwfonds voor de resterende 1,5 miljoen euro. Dit beleidskader zal ter besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd.

We zien dat woningbouwprojecten soms lastig van de grond komen vanwege benodigde investeringen rondom de woningen. Dit heeft invloed op de haalbaarheid van woningbouwopgaves. Dit speelt zeker in complexe projecten waar woningbouw in combinatie met andere functies en/of op lastige locaties ontwikkeld worden (o.a. in en rond het centrum). We doelen op investeringen voor het saneren van gronden, ontsluiting, de openbare ruimte direct rondom woningen en zeker ook op (fiets)parkeervoorzieningen.

We willen deze middelen inzetten om projecten die stagneren vlot te kunnen trekken. We gaan niet in de vastgoedontwikkeling zelf investeren, dat is aan de ontwikkelende partij. We waken bij het financieel vlot trekken van projecten voor staatssteun.

In het beleidskader komt te staan waaraan de financiële steun moet voldoen, zoals ook een termijn om te starten met bouwen. Ook stellen we hierbij randvoorwaarden ten aanzien van de prijzen voor woningen; de focus ligt op het betaalbare segment (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop). Dit conform de woonvisie.

Tevens willen we in dit beleidskader uitwerken dat deze middelen kunnen worden ingezet voor de benodigde cofinanciering voor woningbouwsubsidies vanuit operatie Beethoven. 25% (ca. € 2.500) van woningbouwsubsidie vanuit Beethoven vraagt namelijk cofinanciering door de gemeente.

6.15 Afkortingen en Acroniemen

AMV	Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw Compensatiefonds
BERAP	Bestuursrapportage
Bibob	Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
B&W	Burgemeester en Wethouders
BSD	Brainport Smart District
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DIG	Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid
DVO	DienstverleningsOvereenkomst
EVZ	Ecologische VerbindingsZone
FTB	Food Tech Brainport
GREX	GRond EXploitatie
HCA	Human Capital Agenda
HEA	Helmondse Educatieve Agenda
Helix, Triple	Samenwerking tussen ondernemingen, onderwijs en overheden, de drie O's
IHP	Integraal huisvestingsplan (Onderwijs)
IKC	Integraal Kindercentrum
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
KCC	Klant Contact Centrum
KPI	Kritische Prestatie Indicatoren
LHBTIQA+	Lesbisch, Homoseksueel, Biseksueel, Transgender, Intersekse, Queer en Aseksueel en + is voor alle andere vormen die niet heteroseksueel en cisgender zijn
MBO	Middelbaar BeroepsOnderwijs
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MRE	MetropoolRegio Eindhoven
NT1	Nederlands als 1 ^e Taal
NGF	Nationaal GroeiFonds
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
OZB	Onroerende ZaakBelasting
P&C	Planning en Control
PPS	Publiek-Private Samenwerking
RHCe	Regionaal Historisch Centrum Eindhoven
ROP	Ruimtelijk Ontwikkel Plan
RIB	Raads Informatie Brief
SER	Sociaal Economische Raad
SGE	Stedelijk Gebied Eindhoven
SPUK	Specifieke Uitkering
SROI	Social Return on Investment
STH	Sociale Teams Helmond
ViP	Vriendelijk intelligent Persoon
VRBZO	VeiligheidsRegio Brabant-Zuidoost
VRI	VerkeersRegelInstallatie
VO	Voortgezet Onderwijs
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZVHBZO	Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

